

ДЕПОРТАЦИЈА БАЧКИХ ЈЕВРЕЈА 1944. ГОДИНЕ

АРХИВ ВОЈВОДИНЕ

ДЕПОРТАЦИЈА БАЧКИХ ЈЕВРЕЈА 1944. ГОДИНЕ

БИБЛИОТЕКА
ПОСЕБНА ИЗДАЊА

Главни и одговорни уредник
Др Небојша Кузмановић

Уредник
Др Драгана Бедов

Рецензент
Др Бранислав Поповић

Објављивање књиге помогла је Скупштина Града Суботице.

© Copyright: 2019, Архив Војводине

ДЕПОРТАЦИЈА БАЧКИХ ЈЕВРЕЈА 1944. ГОДИНЕ

Приредили

Владимир Тодоровић
Петар Ђурђевић
Александар Бурсаћ

Удружење
Данубиус

Нови Сад, 2019.

САДРЖАЈ

Предговор (<i>гр Небојша Кузмановић</i>)	7
Увод (<i>Петар Ђурђевић</i>)	13
Жртве депортације бачких Јевреја 1944. године	51
Грађа о депортацији бачких Јевреја 1944. године у фонду Архива Војводине Ф. 183, Комисија за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача у Војводини – Нови Сад (1944–1948), 1941–1950	213
Документа окупационих власти	225
Сведочења преживелих	233

ПРЕДГОВОР

У 'посттравматском веку', у којем се данас налазимо, изракса сећања и теорија сећања тесно су истрељене. Ми, ипакорећи, посматрамо себе док се сећамо. Индивидуална и колективна сећања све се мање схватају као сионијани, природни или сакросанкциони чинови, а све више као социјалне и културне конструкције које се временом мењају и имају власитију историју.

Алаида Асман

Нови Сад као мултинационална и мултиконфесионална урбана средина, до почетка Другог светског рата, имао је богату и утицајну јеврејску заједницу која је умногоме доприносила развоју града, како у културном тако и у привредном сегменту. Нажалост, попут већине европских градова који су потпали под власт националсоцијалистичке Немачке, односно у конкретном случају Хортијеве фашистичке Мађарске, практично целокупна градска јеврејска популација збрисана је у турбулентном периоду Другог светског рата. У том контексту, Нови Сад, као и цео простор Бачке, практично је испражњен од грађана јеврејске националне припадности.

Посматрано на општем нивоу, Холокауст представља један од најтрагичнијих догађаја у прошлости Бачке и Новог Сада, и поред Рације у јужној Бачкој, свакако да уједно представља најтрагичнији догађај на простору Војводине у хронолошкој равни која свакако превазилази оквире Другог светског рата. Холокауст је по својој суштини колективна траума са низом вишеслојних рефлексија. Он се, како је то приметила Алаида Асман, не може мерити традиционалним мерилима, нити савладати традиционалним психичким, политичким и културним стратегијама обраде. У том контексту, Холокауст као генеративни термин којим се означава низ трагичних догађаја, створио је низ друштвених консеквенци које су промениле свет, али и поставио читав низ филозофских и

етичких питања о човековој природи и његовој подложности злочиначки утемељеним идеологијама. Као такав, Холокауст, у оквиру теоријских разматрања, представља једну од референтних тачки у историји цивилизације, односно морално зверство проистекло из режима који је своју девијантну идеологију засновао на кривој интерпретацији и злоупотреби сопственог политичког имагинарија и фундуса кривотворених политичких митова и националних имагинација. Холокауст као један од највећих организованих геноцида у новијој историји, симболише дубоки морални и когнитивни преокрет који је консеквентно допринео да након њега друштво на нови начин опажа рефлексије и ексцесе индивидуалног и организованог насиља, односно критичку способност да заједница описује и процењује злочине и такве догађаје за које пре тога није постојала јавна пажња.

У контексту предговора за ову књигу, желео бих да у најкраћим цртама, наизглед дигресивно од теме публикације, укажем на значај меморијала који постоје у оквиру урбаног градског пејзажа Новог Сада, а који се односе на неговање културе сећања везане за новосадске и бачке Јевреје који су депортовани у концентрационе логоре или су страдали на простору Новог Сада током Другог светског рата. Чињеница је да је страдање Јевреја у току Другог светског рата проистекло из систематски промишљеног плана Хортијеве Мађарске, с обзиром на то да је током трајања окупације јеврејска бачка заједница практично нестала. Званична политика културе сећања током постојања ФНРЈ и СФРЈ конструисана је тако да одговара политичком имагинарију социјалистичког система, односно да кореспондира са идиомима КПЈ и СУБНОР-а. Ипак, упркос политички тенденциозној матрици и у овом периоду је обрађана пажња на културу сећања на жртве Холокауста, о чему сведоче споменици на простору Бачке.

Када је конкретно реч о Новом Саду, на простору града постоје четири меморијала који се односе на страдање јеврејске заједнице, од којих су два везана искључиво за Јевреје, док два представљају монументе који се односе на жртве страдале на простору града током Другог светског рата, односно конкретно током Новосадске рације. У питању су централни градски монумент вајара Јована Солдатовића „Породица” који је посвећен жртвама Новосадске рације, па самим тим и недужним Јеврејима који су бацани под

лед Дунава, као и спомен-обележје постављено на градској плажи Штранд, које представља локацију највећег градског стратишта везаног за Новосадску рацију и уједно локацију највећег страдања у читавој прошлости Новог Сада.

Депортација новосадских Јевреја и грађана јеврејске националности са простора Бачке, уследила је као консеквенца проистекла из окупације Мађарске од стране немачких трупа 19. марта 1944. године, односно као последица наредбе о интернацији Јевреја, која је донесена 7. априла исте године у Будимпешти. У следећих неколико дана биле су донете и друге одлуке којима су скоро у потпуности Јеврејима одузета сва права, али и имовина.

Прва група, од око три стотине Јевреја, која је ухапшена након наредбе о интернацији, била је смештена у згради хотела „Слобода” из које је након двадесет дана возовима одвезена у нацистичке логоре смрти. Масовна хапшења Јевреја на простору Новог Сада, као и на простору целе Бачке, започела су у раним јутарњим часовима 26. априла 1944. године. Дан пре почетка хапшења, издата је наредба да особе јеврејске националности не смеју напуштати своје домове. Хапшења су обухватила све припаднике јеврејске националности без обзира на старосну и полну структуру, као и на здравствено стање. Са изузетком појединаца из мешовитих бракова, неколико стопроцентних инвалида из Првог светског рата, неколико особа које су са лажним документима побегле, као и две породице изузете од депортације, целокупно јеврејско становништво Новог Сада похапшено је и смештено у просторије новосадске синагоге. Непосредно пре одвођења из својих домова, неколико особа је извршило самоубиство. У синагоги су били веома лоши услови смештаја, а једина доступна храна била је она коју су ухапшени грађани понели из својих домова. Забележено је неколико смртних случајева и неколико самоубиства. Од 26. до 28. априла, из синагоге су грађани одвођени транспортом до сабирних логора у Суботици, Баји и Бачкој Тополи, где су распоређивани и одакле су затим убрзо кретали у нацистичке логоре смрти, већином у Аушвиц. Од око 1.900 депортованих новосадских Јевреја, након ослобођења се вратило само око две стотине. Поред ових страдања, током трајања Другог светског рата, велики број новосадских Јевреја је преминуо или је убијен и на мноштву других локација

широм Европе где је спровођен Холокауст. Процењује се да је током Другог светског рата погинуло или убијено 3.020 од укупно 4.350 новосадских Јевреја, колико их је пре почетка рата живело у Новом Саду. Односно, у Холокаусту је страдало чак 69,43 процена-та грађана Новог Сада јеврејске националне припадности.

Спомен-плоча која је постављена на новосадској синагоги, с обзиром на трагичне догађаје који су се у њој одиграли, чини да овај сакрални објекат јеврејске заједнице представља место сећања и место трауме у контексту историје и колективне меморије града Новог Сада. Односно, изузев изворног националног и конфесионалног значаја овог објекта који он има за заједницу новосадских Јевреја, након Другог светског рата, синагога носи додатан мартирски, односно комеморативни карактер. Као таква, она представља место сећања и страдања са наглашеном етничком атрибуцијом. У том смислу, овај објекат који се налази у улици чији назив такође упућује на припаднике ове етничке заједнице, данас представља једно од два кључна места комеморације која су везана за жртве Холокауста на простору града и уједно представља једну од три главне локације официјелне комеморације на простору Новог Сада. Дакле, у том смислу, синагога заправо игра улогу својеврсног симбола страдања новосадских Јевреја који су са ове локације одведени у „нацистичке концентрационе логоре уништења”. Са таквим карактером, синагога и спомен-обележје на Јеврејском гробљу представљају централне меморијале у градској топографији који су посвећени жртвама Холокауста. О томе сведочи и чињеница да сваке године, поред представника града, почаст страдалим жртвама на овој локацији одају и представници новосадских Јевреја који иначе 26. април обележавају као дан када је почела депортација новосадских Јевреја. Дан сећања у оквиру овог места комеморације има наглашени локални карактер, односно везан је за догађај који се искључиво односи на прошлост новосадске јеврејске заједнице. С друге стране, место комеморације везано за обележавање „Међународног дана сећања на жртве Холокауста”, који се обележава 27. јануара и који по својој концепцији свакако превазилази локални значај, представља споменик лоциран у комплексу Јеврејског гробља. Овај монумент, познат је под називом „Споменик жртвама фашистичког терора” и лоциран је у склопу Јеврејског гробља као

специфичне просторне и урбане целине у оквиру градског пејзажа. Као једно од три главна споменичка обележја на простору града, посвећен је цивилним жртвама страдалим у Другом светском рату, и као такав представља место официјелне комеморације представника града. Локација овог споменика заједно са синагогом, у симболичком смислу чини кључну тачку везану за жртве Холокауста на простору града, односно представља локацију комеморације и места сећања на грађане Новог Сада јеврејске националне припадности који су страдали током Другог светског рата. На овом каменом спомен-обележју, налазе се представљени јеврејски национални и верски симболи – седмокраки јеврејски свећњак менора и представа Давидовог штита тј. звезде (*Magen David*), чиме је и на овај начин додатно наглашена етничка атрибуција жртава којима је овај споменик подигнут. Цео простор Јеврејског гробља у склопу чије целине се налази и ово спомен-обележје, заправо има наглашени комеморативни карактер и представља вишедимензионо место сећања које поред синагоге има круцијалан значај у контексту идентификације и колективног идентитета припадника јеврејске заједнице у Новом Саду. Меморијал „Породица”, као и спомен-обележје на Штранду, нису посвећени депортацији јеврејске популације Новог Сада, већ њиховом страдању у склопу злочиначке Новосадске рације.

Споменици по правилу формулишу емфатичне поруке за потомство, али их потомство ретко прима срцу и зато оне, на супрот својој мисији, и саме убрзо прелазе у историју и остављају утисак још само као материјални реликт неких кулиса прошлости. Међутим, упркос овом становишту Алаиде Асман, неговање и афирмација критичке културе сећања представља задатак савременог друштва. У том контексту, попут материјализованих меморијала у јавном простору, и ова публикација Архива Војводине, која је тематски посвећена депортацији бачких Јевреја у логоре смрти, представља специфичну врсту доприноса неговању сећања на неужне жртве јеврејске националности које су страдале као жртве једног психопатолошког идеолошког система.

Нови Сад, на Преображење (19. августа 2019)

Др Небојша Кузмановић

УВОД

Историографија је забележила бројна потресна сведочанства о страдању бачких Јевреја током Другог светског рата. Свесна, промишљена и окрутна политика Хортијеве Мађарске је током трајања троипогодишње окупације довела бачку јеврејску заједницу на ивицу биолошког опстанка.

Након краткотрајног рата између Југославије и сила Осовине (Немачка, Италија и Мађарска) од 6. до 17. априла 1941. године, Бачка је потпала под мађарску окупацију. По успостављању мађарске власти, Јеврејима је наметнут обавезан принудан рад, финансијски су изабљивани под паролом обавезних новчаних поклона према мађарској држави, ограничене су квоте за упис јеврејских студената на факултете, затворена је проходност и примање у струковне организације, а над свим знатнијим привредним предузећима успостављена је државна управа.¹ Оваква политика је на крају прерасла и у геноцид током злогласне Шајкашко-новосадске рације 1942. године.² Све ове мере су биле у складу са званичном државном политиком према Јеврејима коју је тадашња Мађарска дефинисала законима из 1938, 1939. и 1941. године.

Хортијев режим је заузео курс антисемитске политике већ при доласку на власт. Посебним законом из 1920. године у Мађарској је уведен „*numerus clausus*” по којем је ограничен упис Јевреја на универзитете у Мађарској.³

У каснијем времену, како се Мађарска спољнополитички све чвршће везивала за осовину Берлин–Рим, тако је пооштравано репресивно законодавство према Јеврејима. На основу такозваног

¹ Чобански, Голубовић, Куманов, *Нови Сад у рају и револуцији*, књига 1, Нови Сад 1976, 305–306, 509–510.

² Види: *Злочини окупијора и њихових помајача у Војводини, III јруна масовних злочина Рација*, приредио Драго Његован, Нови Сад 2009.

³ Raphael Patai, *The Jews of Hungary: History, Culture, Psychology*, Detroit 2006, 475.

„Првог јеврејског закона”, донетог 29. маја 1938. године, ограничен је максималан број запослених Јевреја на „двадесет одсто у слободним професијама, администрацији и трговини, као и у финансијским, комерцијалним и индустријским предузећима која су запошљавала више од десет радника”.⁴

„Други јеврејски закон”, донет 5. маја 1939, додатно је ограничио учешће Јевреја у економији. Најважније одредбе овог јеврејског закона, чл. IV 1939. су биле следеће: „Јеврејин не може да буде намештеник никаквог предузећа, које је власништво било које јавне установе или организације или удружења, чак ни као радник не може бити у служби. Не може да буде учитељ или професор, тумач нити експерт, нити патент инжињер или заступник, књиговођа, ревизор. Само до 6% у адвокатским, лекарским, инжињерским, новинарским, глумачким, филмским коморама могу бити чланови, само 6% исто тако у уредништву штампе. Јеврејин не може да буде ни на каквом положају у производњи филма, у позоришту. Не може да испражњава дозволу апотекара, точење пића и вина, нити имати занат, који потпада под концесију, а тих заната је у врло великом броју утврђен наредбом министарства. Не може да учествује у јавним набавкама, не може да има некретнине, које могу служити пољопривреди, шумарству или рударству. Од 15 намештеника било којег предузећа не смеју да буду више од двојице Јевреја. У већим предузећима број јеврејских намештеника не може да буде већи од 12%”.⁵ Сви јеврејски намештеници преко ових бројева имају се отпустити. Због ових закона, око 250.000 мађарских Јевреја изгубило је извор прихода.⁶

„Трећи јеврејски закон”, донет августа 1941, дефинисао је статус Јевреја у складу са немачким Нирнбершким расним законом. Закон је забранио мешовите бракова, као и сексуалне односе између Јевреја и хришћана.⁷ Како је изгледала примена овог закона у окупираном Новом Саду најбоље илуструје случај Фридмана Херника. Сходно споменутом закону, Краљевски судски стол издао је

⁴ Randolph L. Braham, *The Politics of Genocide: The Holocaust in Hungary*, Detroit 2000, 24.

⁵ *Злочини окупајора и њихових помајача...*, 56.

⁶ *Истио*, 56.

⁷ R. L. Braham, *The Politics of Genocide...*, 24–25.

пресуду против Фридман Хенрика, ожењеног Морберг Јулијаном, пошто је као Јеврејин од 1933. године живео у дивљем браку са мађарском држављанком. Фридман је осуђен на месец дана затвора и трогодишњи губитак службе и политичких права.⁸

Након окупације и анексије делова Чехословачке, Румуније и Југославије, јеврејска популација у Хортијевој Мађарској бројала је 725.000 лица са тиме што су се међу њима убрајали и 62.000 оних који су прешли на хришћанску веру што је у укупном броју износило око 800.000 људи.⁹

Негативан став власти према Јеврејима није скриван од шире јавности, већи део тих намера можемо пратити у писањима новосадске *Нова йошша*. Да је Хортијев режим искрено желео да ограничи грађанска права Јевреја, сведочи нам и ова „безазлена” фудбалска вест са почетка 1942. године:

„Наредбом Министарства вера и просвете број 289.100/1942 одређено је да сви клубови морају најкасније до 15. априла ове године одржати своје годишње скупштине, са којих ће одмах послати извештај Државној спортској *централ*и. Ови клубови, који не одрже скупштине до одређеног рока, биће брисани из Савеза а њихова имовина ће се предати Државној омладини. Клубови ће скупштину сазвати и одржати још по старим правилима, али ће морати у дневном реду донети и тачку, по којој се решава, да се из чланства аутоматски бришу сви они који су јеврејског порекла. После 15-ог априла, Мађарски лоптачки савез одржаће скупштину на коју ће имати право приступа само они клубови, који докажу да у својим редовима немају ниједног Јеврејина”.¹⁰

Две године касније, Јеврејима ће бити забрањено и присуствовање спортским утакмицама: „Искључење са спортских игралишта лица која носе жуту звезду. Председник народне спортске комисије, др Мишанђи Оте, изјавио је на последњој седници да је Мини-

⁸ Историјски архив Града Новог Сада (даље у тексту ИАГНС), Ф. 259, Градско начелство Слободног краљевског града Новог Сада (даље Ф. 259), 24696/1943.

⁹ Yehuda Bauer, Nili Keren, *A History of the Holocaust*, New York 1982, 312.

¹⁰ *Нова йошша*, 14. јануар 1942.

старство вера и просвете забранило посећивање државних спортских установа свим лицима које носе жуту звезду. На седници се поставило питање да ли да Јевреје искључе и са осталих спортских игралишта. Комисија је једногласно овај предлог усвојила”.¹¹

Поред успостављања дискриминаторског законодавства убрзо је дошло до ескалације насиља према Јеврејима. Први страшнији покољ Јевреја мађарске трупе су у садејству са немачким јединицама (Ајнзацгрупе под вођством Фридриха Јекелна) извршиле 27. и 28. августа 1941. године у Камјањец-Подилском у данашњој Украјини.¹² Наиме, 16.000 Јевреја који су протерани из Мађарске у Украјину тада су побијени заједно са заточеницима ондашњег гета.

Следећа крвава епизода Холокауста одиграла се у Новом Саду и Јужној Бачкој када су се на мети Хортијевог режима нашли православни Срби и Јевреји. У току месеца јануара 1942. године у 15 бачких места побијено је 1068 Јевреја.¹³

Након покоља у Новосадско-шајкашкој рацији 1942. године, појачан је и економски притисак на новосадске Јевреје. Привредни одсек Градског начелништва констатовао је 1942. године да је на територији Новог Сада издато 2673 обртница за 2648 нејеврејских особа, те да је издато 333 обртница за 294 јеврејске особе, тако да је проценат обртница издатих Јеврејима у укупном броју износи 11,30 %.¹⁴ Годину дана касније констатовано је да укупна заступљеност Јевреја у привреди града износи 10,77%.¹⁵

Након овог економског пребројавања, уследила је одлука Министарства унутрашњих послова да се Јеврејима одузме и више не издаје пословни простор у закуп.¹⁶ Овај задатак градоначелник Новог Сада доследно је испунио.¹⁷

Радикалан заокрет према до тада „трпљеној” јеврејској заједници у Мађарској збио се у марту 1944. године. Наиме, 18. марта

¹¹ *Нова йошша*, 2. мај 1944.

¹² Y. Bauer, N. Keren, *A History...*, 313.

¹³ Звонимир Голубовић, *Рација у Јужној Бачкој 1942. године*, Нови Сад 1992, 147.

¹⁴ ИАГНС, Ф. 259, 41406/1942.

¹⁵ ИАГНС, Ф. 259, 8171/1943.

¹⁶ ИАГНС, Ф. 260, Велики жупан Слободног краљевског града Новог Сада, (даље Ф. 260), 1266/1942.

¹⁷ Исто.

1944. године, Адолф Хитлер је позвао адмирала-регента Хортија на разговор у коме је ултимативно захтевао окупацију Мађарске ради успешнијег вођења рата. Већ следећег дана, немачке трупе јачине осам дивизија, под вођством команданта Југоистока фелдмаршала барона Максимилијана Вајкса, ушле су у Мађарску без икаквог отпора.¹⁸ Хорти је остао на власти обавезавши се да појача ратни напор Мађарске, поштри политику према Јеврејим и одобри успостављање једне пронемачке владе у Будимпешти.¹⁹

Одједи споразума Хитлер–Хорти брзо су се зачули и у Новом Саду. „У раним јутарњим часовима 19. марта 1944. обавештени о споразуму Хитлер–Хорти, пред ’Хабагом’²⁰ су почели да се окупљају униформисани и наоружани новосадски Немци, који су се са немачким војницима у потпуној ратној спреми нешто договарали и прегруписавали. Ускоро су кренули у различите делове града како би запосели јавне зграде, касарне и друге објекте. Тога дана је започело и хапшење новосадских Јевреја у чему су фолксдојчерима и немачким војницима пружили помоћ мађарски фашисти, тзв. њилаши”.²¹

Ухапшени Јевреји подвргнути су разним видовима понижавања и мучења. „Тако је на пример, у Новом Саду Гестапо уз помоћ фолксдојчера ухапсио преко 300 Јевреја и довео у просторије хотела ’Слобода’²² које су служиле као затвор. Ухапшена лица сматрана су истовремено таоцима. Преко дана радили су најтеже физичке радове зостављани од стражара и надзорника; ноћу су служили за забаву и разоноду својим немачким стражарима и припадницима месних фашистичких немачких и мађарских организација, које су ради тога долазиле у затвор. Тако су затвореници после тешког дневног рада ноћу морали да изводе разне гимнастичке вежбе, на велико увесељавање присутних грађана фашиста. Када би се све то завршило и посетиоци отишли из затвора, стражари су наређи-

¹⁸ Александар Касаш, *Мађари у Војводини 1941–1946*, Нови Сад 1996, 146.

¹⁹ Види: Петер Рокаи, Золтан Ђере и Александар Касаш, *Историја Мађара*, Београд 2002, 584.

²⁰ Примедба аутора: данас Улица Васе Стајића број 2.

²¹ Голубовић и Куманов, *Нови Сад у рату и револуцији*, књига 2, Нови Сад 1981, 300.

²² Пр. аут: данас зграда Војвођанске банке на Тргу слободе.

вали Јеврејима да остатак ноћи проведу стојећи, не дозвољавајући им да спавају, а када би неко клонуо и пао, тукли су га дотле док није поново устао и стао поред зида са осталима. На сличан су начин поступали Немци и са затвореницима – таоцима по другим местима. Већина тих талаца пуштена је кућама после боравка од 19 до 20 дана у затворима”.²³

Међу људима који су идентификовани као помагачи и непосредни извршиоци овог нецивизацијског акта били су: прослављени новосадски фудбалер Шпилер Ленци, Гаус Виктор, Себастијан Немесхеи Мер, Ото Денер, Гејер Карло и други.²⁴

Сличне сцене могле су да се виде и у Раткову, где је приликом уласка немачке војске, у ноћи 19. на 20. март 1944. године, убијено четири локална Јеврејина.²⁵ Нешто касније, немача војска је убила и три Јеврејина у Старој Кањижи.²⁶

На челу новоформиране Владе у Мађарској, која је ступила на власт 23. марта 1944. године, стајао је изразити антисемита Стојаи Деме.²⁷ Да иронија буде већа, тадашњи председник Владе рођен је у Вршцу под именом Димитрије Стефановић. На овај начин је *Нова йошша* представила својим читаоцима новог премијера: „Стојаи Деме је после завршене хонведске кадетске школе изашао као за-слош 1902. године и додељен 28-ом хонведском пешадијском пуку. После завршетка ратне школе 1910. додељен је генералштабу. У Првом светском рату служио је у пешадијској бригади а после код дивизије као генерал-штабни официр. После је био додељен војној команди у Босни, Хрватској и Далмацији као вођа оперативне групе, на италијанском фронту у Доломитима, био је генералштабни шеф бригаде а у последњим годинама рата радио је код врховне команде. После завршетка Првог светског рата био је додељен начелнику штаба генералштаба као начелник. Од 1925. до 1933. као генералштабни пуковник а касније као генерал вршио је у Берлину службу као војни аташе. Од 1933. до 1935. био је начелник

²³ Група аутора, *Злочини фашистичких окуписа и њихових йомајача йрошйв Јевреја у Јуославији*, Београд 1952, 166–167.

²⁴ *Злочини окуписа и њихових йомајача...*, 154, 157.

²⁵ *Исйо*, 123.

²⁶ *Исйо*.

²⁷ Група аутора, *Нови Сад у райу и...*, књига 2, 300.

председничког одељења у хонведском министарству. Од децембра 1935. био је именован за подмаршала а од 1. јануара 1936. стављен је као такав у пензију. Тада је именован за ванредног посланика и опуномоћеног министра у Берлину, 1940. године стављен је за мађарског краљевског тајног саветника. Председник владе одликован је великим крстом мађарског ордена за ратне заслуге, трећим редом гвоздене круне, трећим редом војног крста са мачевима, златним и сребрним орденом Сигнум Лаудис са мачевима и великим крстом немачког ордена Орлов као и многим другим високим иностраним одликовањима”.²⁸ Демеова влада, која је дошла на власт на основу споразума Хитлер–Хорти, одобрила је рад профашистичке партије Стреличастих крстова, а на челу Министарства унутрашњих послова нашао се Ласло Баки, политичари са изразитим антисемитским убеђењима.²⁹ Један од приоритета нове владе био је циљ да „решити” јеврејско питање по узору на политику Трећег рајха.

Као што је већ напоменуто, од 19. марта 1944. године почињу припреме за извршење Коначног решења и у Мађарској. Адолфу Ајхману је поверен задатак организовања систематског уништења Јевреја у Мађарској. Он је предводио Групу за специјалне задатке (Sondereinsatz-kommando) коју су сачињавали њему поверљиви људи из СС јединица и Гестапоа.³⁰ Како би избегао понављање побуне у Варшавском гету, Ајхман је обећао Јеврејима да им се ништа неће догодити ако буду сарађивали са новим властима.³¹ Због тога су формиран Јеврејски савети у читавој Мађарској пре којих су званичне власти директно комуницирале са јеврејском популацијом.

На састанку одржаном 4. априла 1944. године у Министарству унутрашњих послова у Будимпешти договорене су смернице за гетоизацију и депортацију мађарских Јевреја у логоре смрти у Немачкој. Састанку су присуствовали Ласло Баки, Ласло Ендре, пуковник Ђизо Тилђеши, поручни пуковник Ласло Ференци и представници

²⁸ *Нова йошїа*, 24. март 1944.

²⁹ А. Касаш, *Мађари у Војводини...*, 148.

³⁰ Y. Bauer, N. Keren, *A History...*, 314.

³¹ *Ibid.*

Вермахта Адолф Ајхман и његови помоћници.³² На основу договора са овог састанка, 7. априла 1944. године израђен је тајни декрет број 6163/1944. ВМ VII. ре. који је потписао Ласло Баки:

„Мађарска краљевска влада ускоро ће очистити земљу од Јевреја. Наредбом да чишћење буде уређено по територијалној подели. Јевреји, без изузетка на године или пол, морају бити депортовани до одређених логора. У градовима и селима, део Јевреја ће бити смештен у јеврејске зграде или гетое које ће одредити власти. Овај декрет је строго поверљив, и власти као и комаданти штабова су одговорни да нико не сазна ово пре него што почне акција чишћења”.³³ Ова наредба је предвиђала и да „станове Јевреја треба затворити, ствари изложене квару, стоку и слично, употребити за јавну исхрану. Новац, драгоцености, наките, акције, треба предати филијали Народне банке”.³⁴ „Јевреји смеју отићи само у једном оделу, и понети собом највише још једну кошуљу, а хране, по глави за 14 дана. Пртљаг у тежини од 50 кг. Новац и драгоцености морају Јевреји предати. Јевреје, које не би нашли у становима, треба путем потернице тражити”.³⁵

Намера је била да се Јевреји и њихова имовина детаљно евидентирају, да се изврши концентрација јеврејске популације у геотима (који ће се налазити у местима са развијеном железничком мрежом) одакле ће даље бити депортовани према логорима у Немачкој.³⁶ Бачка је потпала под четврту оперативну зону која је обухватала пети и шести жандармеријски округ (Сегедин и Дебрецин). Операцијом је руководио пуковник Ласло Орбан.³⁷

Спровођење наредбе бр. 6163/44 је значило следеће: „да се приликом скупљања Јевреја имају на ’чување’ одузети драгоцености и новац. Предвиђа шта све Јевреји могу понети собом итд. (инв. бр. 5127, 5–6). Уз ту наредбу постоји једно упутство које одређује, да се трошкови ’испражњења’ имају покрити из готовог новца узетог од Јевреја. Вредносне ствари, новац, писаће стројеве, бицикле, фотоа-

³² R. L. Braham, *The Politics of Genocide...*, 110.

³³ Jonathan C. Friedman, *The Routledge History of the Holocaust*, New York 2011, 255.

³⁴ *Злочини окупираног и њихових њомајача...*, 57.

³⁵ *Истио*.

³⁶ R. L. Braham, *The Politics of Genocide...*, 113.

³⁷ *Ibid*, 111.

парате и слично, треба отпремити филијали Народне банке. Треба обратити нарочиту пажњу томе, да Јевреји немају могућности да сакрију готов новац, драгоцености и наките (инв. бр. 5127, 3–4). Затим Стр. пов. наредба министра финансија бр. 147810/1944-VII са потписом др Ремењи Схнелер Лајоша, одређује инвентарисање и отпрему у Будимпешту целокупне јеврејске имовине (инв. бр. 5131). Наредба поджупана Бачке бр. 1179 решење 1944. од 16. маја 1944. године одређује инвентарисање одеће, депортованих Јевреја (инв. бр. 5128-9), а наредбом истога броја од 22. маја 1944. године одређују инвентарисање простијих предмета покућства депортованих Јевреја (инв. бр. 5128-9). Владин комесар за опскрбу Бачкободрошке жупаније и града Сомбора својим актом бр. 3045/44. од 24. маја 1944. године поставља захтев за одузете ствари од Јевреја у сврху опскрбе становништва (инв. бр. 5129-1).

Да би се обезбедила имовина јеврејска за конфискацију још пре него што почне скупљање и исељавања Јевреја, дакле када Јевреји још нису знали да ће бити депортовани, али већ после издавања Наредбе, којом се депортовање одређује, издата је Наредба министра председника бр. 1500/1944. којом је одређено да сви Јевреји имају пријавити сву своју имовину, која се сва, како покретна, тако и непокретна узима под секвестар. Све вредносне ствари имали су предати банкама (инв. бр. 5035)".³⁸

„На ове одлуке надовезала се наредба бр. 1600/1944. од 16. априла по којој су Јевреји дужни целокупну своју имовину, чак и намештај, одела и потребно посуђе домаћинства, пријавити и депоновати све вредносне папире, акције, предмете од злата, драгоцености, у банци".³⁹

„У јеврејским радњама и фабрикама има да се спроведе строга забрана и свака радња, да се преда именованом старатељу. Пољопривредни посао, било да је власништво Јевреја или пак га он држи у закупу, треба да се преда старатељу, заједно са живим и мртвим инвентаром. Рачуни, улози на штедње, текући рачуни, сефови Јевреја у банкама, да се ставе под забрану, да се обустави право располагања Јевреја.

³⁸ *Злочини окупајора и њихових йомајача...*, 138.

³⁹ *Исјо*, 57.

Приликом исељавања из њихових кућа извршен је темељит претрес над Јеврејима да не би однели собом новац, наките или друге драгоцености (инв. бр. 5029, 5034, 5035, 5047, 5065, 5058, 5051). Негде су им запретили смртном казном, ако не би предали све вредносне ствари и покушали би, да их сакрију (инв. бр. 5027, 5051). У збирном логору у Суботици мађарски детективи испитивали су новосадске Јевреје, где су сакрили драгоцености, и неколико од имућнијих, вратили су натраг у Нови Сад само у ту сврху, да би овде од њих изнудили проказ имовине”.⁴⁰

Сходно новонасталој ситуацији, закони и уредбе који су се тичали положаја Јевреја штампани су у *Службеном листу*, а новосадска *Нова йошиа* је на својим страницама преносила најзначајније делове тих писања.

Нови закони су предвиђали обавезно ношење Давидове звезде око руке за Јевреје.

„Будапешт, 30. март (МТИ)

Службене новине од петка доносе наредбу Мађарског краљевског министарства у погледу ознаке за разликовање Јевреја. Наредба гласи: Мађарско краљевско министарство на основу закона о заштити државе, а на основу опуномоћености наређује следеће:

§. 1. Почев од ступања ове наредбе на снагу свако јеврејско лице које је навршило 6. год. живота, без обзира на пол, дужно је да ван куће носи на левој страни груди на горњем оделу, на добро видљивом месту у пречнику од 10 центиметара од жутог сомота, свиле или платна, шестокраку звезду. Знаци који су споменути у првом зачелу за распознавање треба да се пришију на одела тако да се не могу одстранити.

§. 2. При констатовању, приликом примања ове наредбе, ко је Јеврејин а ко није меродаван је пропис тч. 9 и 16. зак. чланак из 1941. године и тим да није Јевреј и оно лице које с обзиром на своје порекло и вероисповест одговара последњем одељку тч. 9 под претпоставком да није склопио, односно све дотле док не склопи брак са Јеврејом или са таквим нејеврејином чији су један или два претка у другом колону рођени као припадници јеврејске вероисповести.

⁴⁰ *Исџо*, 138.

§. 3. Пропис тч. 1 ове наредбе не односи се на оне Јевреје који су у рату од 1914. и 1918. г. за јуначко држање пред непријатељем одликовани златним или бар у два маха сребрним орденом витешког реда или су као виши официри добили орден трећег реда, орден гвоздене круне са мачевима или вишим од тога, а исто тако и они који су одликовани са мачевима или као штабни официри орденом вишим од ордена Гвоздене круне трећег реда али само са орденом са мачевима. Исто у случају ако је инвалид за 75% и у случају по 1. зачелу 2. одељка 6. тачке законског члана IV из 1939. год. 7720/1939. г. М. Е. наредбе §. 66. 2220/1941. г. М. Е. наредбе 3 §.. или 8550/1941. г. М. Е. наредбе 2 §.. долази под наведени изузетак.

§. 4. Уколико прекршење наредбе не долази под пропис кривичног закона, чини иступ и биће кажњен до два месеца, а за време рата до 6 месеци затвора онај који не удовољи прописима ове наредбе.

§. 5. Ова наредба ступа на снагу 5. априла 1944. године. О извршењу ове наредбе стараће се Министарство унутрашњих дела⁴¹.

Бирокатија се доцније постарала да тачно дефинише ко, када и где је обавезан да носи тај знак:

„Изузеци у наредби о ношењу јеврејског знака

Будапешт, 5. април (МТИ)

Службене новине у броју од среде доносе наредбу о допуни Наредбе бр. М. Е. 1240/1944, о значки за разликовање Јевреја. Према Наредби, наређење у првом одељку Наредбе М. Е. 1240/1944. не односи се на следеће Јевреје:

1. На активне или пензионисане свештенике хришћанске вероисповести, на лица овлашћена за душебрижнички рад калуђера, и на оне који као чланови калуђерског реда, било да су произведени за ђакона од стране надлежне црквене власти или као ђакони, врше рад на неговању напуштених, сиромашних, болесних и сирочади.

⁴¹ *Нова йошша*, 31. март 1944.

2. На жену која заједно станује са лицем или удову и децу оних који су као изузеци набројани у трећем одељку Наредбе М. Е. 1240/1914.

3. На удове и ратну сирочад овога рата.

4. На брачнога друга хришћанске вероисповести нејеврејског лица, које са њиме заједно живи и на удову хришћанске вероисповести нејеврејског лица. Међутим, ако из брака има деце, изузетак у оба случаја постоји само тада ако је дете нејеврејско.

5. На иностране држављане који бораве у Мађарској, који своје инострано држављанство докажу путем Земаљске централне власти за контролу странаца од надлежног иностраног представништва уверењем истављеним у ту сврху”.⁴²

У истом броју *Нове њошиџе* стоји и следеће:

„Будапешт, 5. април (МТИ)

У вези са наредбом бр. 1240/1944. која говори о значки за разликовање Јевреја, са више страна постављени су упити како треба разумети овај пропис Наредбе, која говори да знак разликовања треба носити 'изван куће'.

Према тумачењу са надлежног места, Јевреји морају да носе значку за разликовање на сваком месту где долазе у додир са грађанством (улица, јавна места, трамваји итд.). Не треба да носе значку Јевреји у свом стану и у згради где се налази стан, под претпоставком да у истој згради нема јавног локала (позориште, гостионица итд.).

Прописи првога зачала Наредбе односе се само на она споменута лица, која су на дан ступања ове Наредбе, већ произведена за свештенике, ђаконе, односно дали завет калуђерском реду”.⁴³

Нова њошиџа нас обавештава и како су изгледале казне за оне који се нису придржали ове наредбе:

„Интернирани Јевреји што нису носили жуту звезду. Суд у Топољи интернирао је др Сеге Иштвана, лекара из Топоља због

⁴² *Нова њошиџа*, 6. април 1944.

⁴³ *Исџо*.

тога што није носио жуту звезду. Сем тога Сеге је кажњен са хиљаду пенга новчано, жена Ледере Ференца је такође интернирана и кажњена новчано са 150 пенга. Због исте кривице кажњен је затвором од десет дана Шалдо Штрихбер Ђула, глумац из Чантавира”.⁴⁴

Затим је уследила наредба о забрани и растуривања књига јеврејских аутора:

„Службене новине у овом броју од недеље објављују наредбу Владе о забрани издавања, објављивања и стављања у промет дела јеврејских писаца. Изузетак чине само она научна дела за која се добије дозвола од Министарства просвете у сагласности са председништвом Владе. Нико не сме да позајмљује или да било којим другим начином ставља у промет књиге јеврејских писаца. Све библиотеке, јавне, школске итд., морају у року од 15 дана од дана ступања Наредбе на снагу да саставе списак у пет једнаких примерака и да доставе м. кр. владином комесару за штампу, списак мора да садржи следеће податке: наслов дела, име писца, језик (да ли је дело научно, политичко или литерарно) и колико примерака таквих књига налази се у тој библиотеци. Један примерак биће достављен Мађарском друштву за набавку сировина од папира у Будапешти које ће затим позвати пријављиваче и одредити им рок за предају књига. Трошкове транспорта терет онога који књиге поднесе. То друштво имаће да надокнади цену установљену за отпатке од папира. Предате књиге ће бити уништене”.⁴⁵

Немачки писац Хајнрих Хајне је још у XIX веку написао да тамо где пале књиге на крају ће спаљивати људе. Ова пророчка тврдња, убрзо се обистинила и на примеру Мађарске. Шта се догодило са књигама јеврејских аутора дознајемо из ове вести:

„Ових дана ће преко пола милиона јеврејских књига бити однето у папирни млин. Како пише *Фителенише*, ових ће дана, пошто је 14. маја истекао рок пријаве предаје књига јеврејских аутора све конфисковане књиге јеврејских писаца, бити пре-

⁴⁴ *Нова џошиа*, 2. април 1944.

⁴⁵ *Исџо*.

дате творници за прераду папира. На тај ће начин преко пола милиона књига и издања јеврејских аутора, које су наредбом Владе повучене из промета, бити прерађене, те ће се на тај начин добити знатна количина чистог новог папира, способног за издавање и штампање нових књига. Ове су књиге заплењене код издавача и велетрговинама, малопродајама, антикварницама, библиотекама итд. Мерадавна је власт ове књиге доставила Управи мађарске папирне индустрије за добијање сировог материјала, а да би се исте најкасније до 30. јуна о. г. могле поништити. Добивени материјал употребиће се у циљу нове фабрикације папира”.⁴⁶

Месец дана након започињања ове акције у *Новој њоши* читаоци су могли да прочитају и детаљно објашњење ко се све сматра Јеврејином, јер тзв. „Други јеврејски закон” из 1939. године није био баш прецизан у вези с овим питањем:

„Ко се има сматрати Јеврејином а ко нејеврејином код такозваних полукрвника.

Мађарска телеграфска агенција јавља: Својевремено је такозвани други јеврејски закон – IV зак. чланак из 1939. установио компликоване прописе у вези одређења појма ’Јеврејин’ тако да се раније много случајева није могло одлучити о појединцима да ли се имају сматрати за Јевреје или нејевреја. Насупрот томе Наредба која је издата 22. марта 1944. стављајући се на чисто расну основу сасвим јасно констатује појам нејевреја и Јевреја. Само у једном једином питању: лица чији су дедови два нејеврејина а два Јеврејина, у случају такозваних полукрвника показивало се извесно колебање у пракси. Према информацији добивеној са надлежног места правна је ситуација у вези квалификације Полујевреја следећа:

1. За оне полукрвнике који се у сваком погледу квалификују као нејевреји, дакле не потпадају ни под какво ограничење постоје две категорије:

а) У једну категорију долазе они полукрвници чији је већ један родитељ јеврејског порекла био хришћанин приликом

⁴⁶ *Нова њоши*, 1. јун 1944.

склапања брака са родитељем нејеврејског порекла. Дакле, такав полукрвник, дакле који се већ и сам родио као хришћанин, а и родитељ Јеврејин пре склапања брака био хришћанин, без обзира на све остале околности квалификује се као пуноправни нејеврејин. Дакле пуноправни нејеврејин је такав полукрвник а у том случају ако има или је имао брачног друга јеврејског порекла.

б) У другу категорију полукрвника долазе они који су се родили као хришћани, или су пре навршетка седме године постали хришћани, или су родитељи јеврејског порекла, или уопште, после склапања брака су прешли у хришћанску вероисповест. Лица из те категорије квалификују се међутим само тада за пуноправног нејевреја, ако никада није склопио брак са Јеврејином или с таквим нејеврејином чији су једно од двоје деда рођени као Јевреји, док у случају полукрвника а категорије њихов склопљен брак нема значаја, докле полукрвник б категорије брак чинио био склопљен са Јеврејином чини га Јеврејином и више и тада ако је брак разведен или је брак престао услед смрти једног од брачних другова.

2) Лица која се не налазе у а) и б) тачки полукрвника до она која су постала хришћани навршетком седме године класификују се као Јевреји”.⁴⁷

Да се ситуација погоршавала сведочила је и ова вест из *Нове йошџије* која се односила на питање јеврејске покретне имовине:

„ОБАВЕЗА ПРИЈАВЕ ЈЕВРЕЈА ВЛАСНИКА АУТОМОБИЛА

Будапешт 30 март, (МТИ)

Влада, на основу добивених овлашћења, наређује да су Јевреји који располажу са моторним возилима: приватним путничким аутомобилима, теретним аутомобилима и моторбициклима дужни да до 8. априла на препорученој дописној карти пријаве десетом одељењу Министарства трговине и саобраћаја следеће податке: име, презиме и стан власника моторног возила; саобраћајни број моторног возила (односно бивши саобраћајни број); врсту путничког или теретног аутомобила и моторби-

⁴⁷ *Нова йошџија*, 6. мај 1944.

цикла, марку возила; место где се сада налази и број гума. На крају, да ли моторно возило има ознаку Е али У, да ли је ослобођено од употребе од стране хонведства и да ли је привремено узето за употребу хонведства. При констатовању у смислу наредбе ко је Јеврејин а ко није, меродавни су §. 9 и 16. зак. члана 15 из 1941. године. Наредба је објављена у *Службеним новинама* у петак и одмах ступа на снагу”.⁴⁸

Власт ништа није препуштала случају, након аутомобила, на удару су се нашли и радио-апарати:

„Наредба о јеврејским радио дозволама. М. кр. министарство наредило је да Јевреји, који имају дозволе за опријемне радио станице, поднесу своје личне податке у току од три дана код надлежне поште. Важност јеврејских радио дозвола после истека тог рока престаје, те власници радија не могу више користити нити отуђити свој радио апарат”.⁴⁹

Посебно место међу мерама које су газиле основно људско достојанство људи јеврејске вероисповести била је и забрана за одлазак у јавна купатила. О томе је писано и у *Новој Пошћи*:

„Јеврејима је забрањен одлазак у јавна купатила. Мађарска телеграфска агенција објавила је наредбу Министарства унутрашњих послова бр. Б. М. 444/1944. у смислу које је забрањено посећивање јавних купатила Јеврејима који су обавезни да носе жуту звезду. Наредба, поред те опште забране овлашћује првог чиновника муниципије да Јеврејима може дозволити да посећују јавна купатила у одређеним данима, односно одређеним часовима. У Наредби на крају се наводи да се забрана не односи на таква јавна купатила којим се искључиво могу служити Јевреји. Таква купатила одредиће први чиновник муниципије. Повреда ове наредбе сматра се за иступ”.⁵⁰

Да су градске власти у Новом Саду биле ажурне по овом питању, сведочи податак да је још 1942. године одлуком управе Д. Д.

⁴⁸ *Нова њошћа*, 31. март 1944.

⁴⁹ *Нова њошћа*, 12. април 1944.

⁵⁰ *Нова њошћа*, 3. мај 1944.

Штранд одређено да Јевреји могу да користе само леви доњи део плаже.⁵¹ Новосадски Одсек за јавно снабдевање је непосредно пре почетка прогона изнео податак да је на дан 1. маја у Новом Саду евидентирано 1666 Јевреја.⁵²

Следећи корак окупаторских власти је био затварање радњи чији су власници Јевреји. Ту наредбу је пренела и *Нова јошша*:

„Све јеврејске радње ће бити затворене! Будапешт, 21. април (МТИ). *Службене новине* од петка доносе још једну важну Наредбу у погледу јеврејске имовине. На основу опуномоћења у вези са састављањем под секвестар јеврејске имовине. Министар трговине и саобраћаја је нарадио да се имају затворити све јеврејске трговине.

У смислу Наредбе, све јеврејске радње, које непосредно продају робу потрошачима или се уопште баве продајом робе, односно посредовањем, имају се затворити заједно са свим канцеларијским просторијама, те о томе поднети извештај у општинама општинском поглаварству, у градовима градоначелнику, а у Будапешти окружним престојницима. Затварање радњи значи истовремено стављање секвестра на робу и на намештај радње. Трговац је дужан на улазу у радњу да стави таблу снабдевену са печатом власти, којом саопштава да је радња затворена. До даљњег Наређења није му дозвољено да продаје робу радње, и то ни у радњи ни ван ње. Ако би интереси одбране или необично важни интереси јавног снабдевања захтевали да радња буде затворена, у погледу решења скидања забране одлучују у општинама срески начелник, у градовима градоначелник, а исти постављају и вође предузећа. Вођење радње у таквим случајевима треба препустити једном од хришћанских намештеника предузећа. Наредба предвиђа, да јеврејски трговци, морају под свим околностима да исплате припадности хришћанских намештеника.

Наредба се не односи у погледу обавезне пријаве јеврејског иметка и стављања под секвестар јеврејске радње, односно тој наредби треба употпуности да се удовољава.

⁵¹ ИАГНС, Ф. 259, 59125/1942.

⁵² ИАГНС, Ф. 260, 2190/1944.

У вези са наредбом на надлежном месту упозоравају да ће се у погледу употребе јеврејских радњи и намештаја радњи објавити специјална наредба а да власти у том погледу неће давати за сада обавештења. До објављивања наредбе нико није овлашћен да преда робу радње или уређај, или да је на било који начин отуђи. То наређење, међутим, не односи се на робу која се квари и која ће бити стављена у промет путем хришћанских трговаца”.⁵³

Уследила је грозничава јагма за добијање старатељства над јеврејском имовином и добијањем права закупа над непокретном имовином. Решено је да зграда бивше Југословенске државне кредитне банке на углу Хорти Миклоша и Левенте улица буде предвиђена за смештај покретне имовине депортованих Јевреја.⁵⁴ Министарство унутрашњих послова је наредило да приликом издавања бивших јеврејских станова и кућа првенство имају припадници жандармерије.⁵⁵

Након ових свих предрадњи чији је циљ био ограничавање слободе јеврејског становништва, уследило је извршење наредбе 6163/1944. Полиција у Новом Саду, према предвиђеном плану, објавила је следећу наредбу у *Новој йошіїи* 23. априла 1944. године:

„КАПЕТАНИЈА М. КР. ПОЛИЦИЈЕ У УЈВИДЕКУ НАРЕДБА:

Позивам лица јеврејске народности и јеврејске вероисповести, као и сва лица која поседују предмете јеврејског власништва, оружје, муницију, предмете војне опреме, радио апарата, двогледа; фотографске апарате, писаће машине и бициклове, или су такве предмете набавили после 22. марта, да их за време званичних часова 24. и 25. априла предају на унапред припремљеној предајној и пријемној признаници Благајни М. кр. полицијске капетаније у Ујвидеку. Обавеза пријаве терети свако лице, јеврејске или нејеврејске народности, које под било каквим условима чува јеврејско власништво. Пропуст предаје и пријаве повлачи кривичну одговорност и интернацију.

⁵³ *Нова йошіїа*, 22. април 1944.

⁵⁴ ИАГНС, Ф. 259, 25679/1944.

⁵⁵ ИАГНС, Ф. 259, 23741/1944.

Ујвидек, 22. април 1944. године

Управник капетаније: Зомбори Ђула с. р. м. кр. полицијски
надсаветник”.⁵⁶

Касније дознајемо да „у Ујвидеку су приспеле тисканице за пријављивање јеврејске имовине. Према саопштењу градског административног одељења потребне тисканице за пријаву јеврејске имовине приспеле су, исте се од понедељка ујутро уз цену 1,50 пенга могу добити у Градској кући, на другом спрату, соба број 39, односно 42”.⁵⁷

Да се мислило на сваку ситницу сведочи нам и ова невероватна вест из Сомбора:

„Пси евакуисаних Јевреја предаће се шинтерима. Градска управа у Зомбору, обавестила је грађанство, да онај ко хоће да купи пса од Јеврејина који је евакуисан, да оде на Градску шинтерницу где су прикупљени пси од евакуисаних Јевреја. Цену установава шинтер. Ако се не може установити ко је био власник пса тада се после куповине пас мора каламити. Ако нови власник зна ко је био стари власник пса тада нека се пријави код првостепене Обртне власти града Зомбора”.⁵⁸

Нова йошџа је 21. априла 1944. године обавестила јавност да „Јеврејима у Топољи забрањено је упућивање животињских намирница. Према најновијој нареби власти, трговцима и произвођачима у Топољи најстрожије је забрањено упућивати намирница грађанима јеврејске народности. Прекршитељи наредбе ће бити интернирани”.⁵⁹

Који је био разлог веће концентрације грађана јеврејског порекла у Бачкој Тополи? Данас шира јавност готово апсолутно не зна чињеницу да се током Другог светског рата у Бачкој Тополи налазио сабирни логор за цивилна лица. „Мађарске власти су преузеле на себе да се старају о спољној безбедности логора, исхрани и чистоћи у логору. [...] Логор у Бачкој Тополи кога су Мађари осно-

⁵⁶ *Нова йошџа*, 23. април 1944.

⁵⁷ *Нова йошџа*, 4. мај 1944.

⁵⁸ *Нова йошџа*, 4. мај 1944.

⁵⁹ *Нова йошџа*, 21. април 1944.

вали одмах по окупацији Бачке и који је током три године мађарске окупације служио у разне сврхе, као сабирни логор за депортирце, као логор за политичке кривце, итд., преузели су одмах по уласку Немаца СС-овци”.⁶⁰ Поред Тополе, у мрежи логора нашле су се и локације у Бачкој Паланци, Новом Саду, Старом Бечеју, Сомбору и Суботици које су заједно могле да приме преко 20.000 људи.⁶¹

„У току 19. марта у Новом Саду је ухапшено око 150 Јевреја, који су били затворени у просторијама хотела ’Слобода’ (данас Дом ЈНА). После неколико дана, за које су време били испитивани и малтретирани на различите начине, један део је био пуштен, да би почетком априла били поново ухапшени и упућени у логор у Бачкој Тополи, чију су управу преузели Немци. Од 17. априла 1944. Јевреји из различитих делова Бачке све су више пунили бачкото-полски логор. По неким подацима, од 17. априла до 15. маја 1944. кроз овај логор је прошло око 3.000 људи, жена и деце. Готово свакодневно су нови логораши стизали, а други из логора депортовани у различите логоре смрти у Немачкој. Крајем маја логор је био готово испражњен. Преосталих око 300 логораша, претежно старијих особа, доживело је исту судбину почетком јуна. Ускоро је логор био спреман да прими нове становнике, које су окупатори третирали као припаднике народноослободилачке борбе”.⁶² Међу депортована лица треба рачунати и 266 Јевреја из Бачке Тополе.⁶³ Међу заточеницима је било око 300–400 Јевреја из Суботице који су нашли тамо по пријави чланова суботичког Културнбунда.⁶⁴ Слична ситуација се поновила и у Старом Бечеју и Ади.⁶⁵ Командант логора је био Алфред Росендал, припадник злогласних СС једница, док је његов заменик био Антон Милер.⁶⁶

⁶⁰ Група аутора, *Злочини фашистичких окупатора...*, 126, 167.

⁶¹ *The United States Holocaust Memorial Museum Encyclopedia of Camps and Ghettos, 1933–1945, vol. 3: Camps and Ghettos under European Regimes Aligned with Nazi Germany*, ed. Geoffrey P. Megargee, Bloomington, IN: Indiana University Press, 2018, 381.

⁶² Група аутора, *Нови Сад у рају и...*, књига 2, 300.

⁶³ *The United States Holocaust Memorial Museum Encyclopedia of Camps and Ghettos...*, 382.

⁶⁴ *Злочини окупатора и њихових ђомајача...*, 126.

⁶⁵ *Исјо*.

⁶⁶ *The United States Holocaust Memorial Museum Encyclopedia of Camps and Ghettos...*, 382.

Кроз које све муке су пролазили заточеници овог логора дознајемо из књиге *Злочини фашистичких окупатора и њихових помаћача против Јевреја у окупираној Југославији*:

„Априла 1944. почињу да пристижу у логор први интернирци Јевреји. То су били углавном Јевреји из Бачке, али је у њему био смештен и мањи број Јевреја из Мађарске. После краћег или дужег боравка у логору – ретко ко дуже од четири недеље – интернирци су упућивани даље у немачке концентрационе логоре.

Ухапшена лица трпела су у том логору сва малтретирања и понижења каква су била уобичајена у СС-овским логорима те врсте. Логор у Бачкој Тополи није био подешен за радни логор, те стварног рада у њему није ни било. Али је команда логора измишљала све могуће начине да и тим путем – путем прекомерног физичког напора – људе исцрпи, измучи и понизи. Интернирци су вршили потпуно непотребне радове, на пример, раскопавали једно брдашце и били приморани да земљу преносе у драгачима, које су морали да пуне шакама, јер су им Немци одузели лопате. Затим су интернирце упрезали у плугове и дрљаче и на тај су начин, употребљавајући људе уместо стоке, Немци преорали велике комплексе земљишта око логора.

За сваку погрешку следовале су казне: батинање, гимнастика по казни, која се састојала у томе да су људи морали сатима да трче у круг, да се по команди бацају на земљу и опет дижу, да праве жабље скокове, итд., без обзира на старост и физичку кондицију.

Постепено је овај логор испражњен; 18 јула било је у њему свега 16 лица, остале су Немци отпремили у Освиецим (Аушвиц)⁶⁷.

Преко списка који је сачинио концентрациони логор из Бачке Тополе, зарад потреба Одсека за евиденцију Града Новог Сада, дознајемо имена преко 170 који су депортовани у нацистичке логоре смрти. У списку су: др Абрахам Деже, др Лампел Бела, Вадас Бела, Рот Бела, Кон Лео, Кон Ђула, Алмослино Емил и други.⁶⁸ Кроз то штуро писање могло се претпоставити шта се дешава јер су свима још у сећању биле живе успомене на 1941. годину када је тај логор почео са радом.

⁶⁷ Група аутора, *Злочини фашистичких окупатора...*, 167.

⁶⁸ ИАГНС, Ф. 259, 1017/1944.

„Наиме, 25. априла 1941. године, мађарске власти су издале наредбу о протеривању свих Срба, Босанаца, Црногораца, Цигана и Јевреја који су се населили у Бачкој после 30. октобра 1918. године”.⁶⁹ Тада је и формиран логор у Бачкој Тополи који је могао да прими 2000 лица.⁷⁰ У већ споменутој наредби од 25. априла 1941. године стајало је и следеће: „На исељење обавезни могу са собом понети осим драгоцености, оне покретности које могу да носе и онолико готовог новца колико је потребно за покриће најнужнијих издатака насталих исељењем.”⁷¹ Ова дешавања из 1941. године, сигурно су бар малим делом послужила као полазна тачка за организацију и извођење акције против Јевреја у 1944. години.

Одлука о хапшењу и гетоизацији Јевреја на простору од Фрањиног канала до Тисе (укључивала је и градове Хоргош, Кањижу, Нови Сад, Сенту и Сомбор) донета је 19. априла на састанку одржаном у Министарству унутрашњих послова којим је председавао Ласко Баки.⁷² Сходно закључцима Владе, локалне власти у Новом Саду су ревносно извршиле добијено наређење: „др витез Миклош Нађ, градоначелник Новог Сада, и Ђула Зомбори, главни полицијски саветник, издали су 26. априла 1944. следећи оглас:

1) од 26-ог априла 1944. године у 5 часова ујутро па до даљег наређења јеврејско лице свој стан не сме напустити;

2) закупци стана, који станују у кући власника Јеврејина, дужни су кирију од 1. маја у градско порезно звање уплатити;

3) од јеврејских лица новац или било какав предмет на чување нико не сме примити;

4) сви они који су од јеврејских лица новац, драгуље или други предмет било какве вредности на чување примили, дужни су исти у року од 48 часова под кривичном одговорношћу у градоначелничком звању пријавити.

СВИ ОНИ КОЈИ СЕ НЕ БУДУ ПОКОРАВАЛИ ГОРЊИМ ОДРЕДБАМА ИЛИ ПРОТИВ ИСТИХ СЕ БУДУ ОГРЕШИЛИ, БИЋЕ НАЈСТРОЖЕ КАЖЊЕНИ”.⁷³

⁶⁹ Vladislav Rotbrat, *Jugosloveni u mađarskim logorima i zatvorima 1941–1945*, Novi Sad, 1988, 36.

⁷⁰ *Isto*, 32.

⁷¹ *Isto*, 36.

⁷² R. L. Braham, *The Politics of Genocide...*, 122.

⁷³ Група аутора, *Нови Сад у рају и...*, књига 2, 324.

„Масовна хапшења Јевреја Новог Сада спроведена су 26. и 27. априла 1944. године. Сваки појединац могао је понети са собом одело које се налазило на њему, највише два пара рубља, хране за најмање 14 дана, највише 50 килограма пртљага, који је обухватио и постељину, покриваче и мадрац. Новац, накит, злато и друге предмете од вредности нису могли понети. По истој наредби регулисало се и питање остале имовине Јевреја. Куће, станове и њихове радње имали су жандармеријски и полицијски органи да закључују и запечате. Кључеве од тих просторија предају команданту сабирног логора у запечаћеном коверту на којем стоји име и презиме власника Јеврејина и његова тачна адреса. Храну склону квару и животиње преузимају градске власти и општинска предстојништва. Новац и предмете од вредности (злато, сребрни предмети, акције и др.) горе споменути органи има да заплене и са њиховим пописом и ознаком вредности проследе филијали Народне банке у центру територије на којој се спроводи акција чишћења.”⁷⁴

Потрагу за Јеврејима вршили су мађарски полицајци уз асистенцију по једног немачког војника.⁷⁵ „У Новом Саду трајала су хапшења и претрес неколико дана. Као и свуда дотад кад се радило о прикупљању Јевреја ради потпуног истребљења, од интернације нису били поштеђени ни одојчад, ни болесници, па ни самртници. Трагали су за сваком женом, старцем или старицом, дететом, болесником; доводили ове последње из болница; извлачили их из самртничких постеља. Обављали су сав овај рад тако темељно као да се ради о потери за најтежим злочинцима или о лицима која угрожавају опстанак државе. Сва су ухапшена лица затварали у новосадску синагогу, где је затим полиција извршила исто тако темељан претрес, трагајући за скривеним новцем и драгоценостима. Приликом претреса свлачили су жене и девојке голе и на најбруталнији начин тражили злато и накит по свима деловима тела.

Када су покупили све још преостале новосадске Јевреје – око 1900 лица – и завршили с њиховим претресом, упутили су их све возом у Суботицу и затворили их у сабирни логор. На сличан на-

⁷⁴ *Исџо*, 324.

⁷⁵ *Злочини окупајџора и њихових йомајача...*, 129.

чин извршиле су немачке и мађарске власти хапшење Јевреја и у свима осталим местима Бачке и Барање”.⁷⁶

У току ове акције, новосадске власти су донеле решење да се за места услуживања Јевреја који су у Новом Саду на пропутовању одреде свратиште „Европа”, власника Николе Бајчева, те гостионица Косте Цветинова (оба места у непосредној близини железничке станице).⁷⁷

У Сенти је истог, 26. априла, објављен следећи проглас: „Позивам сва лица јеврејског порекла, или необавезна на ношење знака разликовања ма какве старости, ма каквог позива, који станују на територији града Сенте, да почевши од 26. о. мес. у јутро у 5 сати не смеју напустити своје станове. Уколико би покушали повреде ове наредбе, противу онога, који ту забрану прекорачи, мађарска краљевска полиција ЋЕ УПОТРЕБИТИ ОРУЖЈЕ”.⁷⁸ Прикупљање Јевреја у Сенти је трајало од 26. априла, па до 3. маја 1944. године. Поред војске која је хапсила људе по улицама, специјална полиција је ишла од куће до куће у потрази за жртвама.⁷⁹

У Сомбору су јеврејске куће претресале патроле у саставу: један гестаповец, полицијски надзорник и жандарм.⁸⁰ Након хапшења затварани су у Свилару. Уз веома груб поступак жртве су тамо претресане и пљачкане. Додатна понижења према заточеницима су вршили немачки војници. У Свилари су заточеници провели време од 26. априла до почетка маја, када су их Немци с даље, путем железнице, транспортовали у Бају.⁸¹ Од 1315 Јевреја који су живели у Сомбору и његовој околини пре рата, ослобођење је дочекало њих 141.⁸²

У Србобрану су Јевреји такође похапшени 26. априла 1944. године. Прво су били заточени у локалној синагоги, а затим су преве-

⁷⁶ Група аутора, *Злочини фашистичких окупајтора...*, 170.

⁷⁷ ИАГНС, Ф. 259, 28836/1944.

⁷⁸ *Злочини окупајтора и њихових ѿомајача...*, 129.

⁷⁹ *Истио*.

⁸⁰ *Истио*.

⁸¹ *The United States Holocaust Memorial Museum Encyclopedia of Camps and Ghettos...*, 387.

⁸² *Ibid*.

зени у Стари Бечеј.⁸³ У Старој Кањижи⁸⁴ Јевреји су били заточени у школи.⁸⁵ Нарочито је био насилан поступак хапшења Јевреја у Ади и Молу. Мађарски жандарми, у пратњи припадника Левентеа (омладинске организације), пресретали су и хапсили Јевреје да би их након бројних понижења депортовали даље ка Сегедину.⁸⁶ Јевреји из Доње Барање су такође похапшени 26. априла након чега су заточени у напуштеном млину у Барчу.⁸⁷ Од њих 260, један број је одведен на присилан рад док је остатак у мају депортован за Биркенау.⁸⁸

Из Старог Бечеја Јевреји су депортовани у две партије. Почетком априла прва група Јевреја из Старог Бечеја послата је у логор у Бачку Тополу, а друга је 26. априла похапшена од стране мађарске жандармерије и одведена у хотел „Централ”. Из Старог Бечеја, њих 106 је депортовано даље за Сегедин.⁸⁹

Тих дана, док се одигравала ова невероватна људска драма и трагедија у Новом Саду, мађарске власти су решиле да поставе правни основ за одузимање станова чији су власници Јевреји.

„Будапешт, 27. април (МТИ)

Опште је познато да Јевреји услед материјалне ситуације а нарочито у градовима и општинама с обзиром на сразмеру живе под много повољнијим стамбеним околностима него нејевреји. Баш зато приликом решавања јеврејског питања и на пољу стамбених односа треба остварити јединствено стање. Ту намеру има наредба објављена у броју у *Службеним новинама*. Наредба тачно набраја у којим случајевима се може секвести-

⁸³ *Злочини окупајтора и њихових йомајача...*, 130.

⁸⁴ Архив Војводине (даље АВ), Ф. 183, Комисија за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача у Војводини – Нови Сад (даље Ф. 183), АК ИНВ, 5060. Након уласка мађарских трупа у Кањижу, бројно стање Јевреја је било 217. У периоду од 1. јула 1942. до 25. априла 1944. године, депортовано је 37 мушкараца. До последњих дана окупације живело је 84 јеврејске породице са 180 чланова. Депортација је затим извршена 26. и 27. априла, када је у првој групи одведено 105, а у другој 72 особе (с тим да је једна особа преминула на путу). Прве две групе су након две недеље у Сегедину, одведене затвореним вагонима у Бају, а одатле 26. маја 1944. у Немачку.

⁸⁵ *Злочини окупајтора и њихових йомајача...*, 131.

⁸⁶ *Исјо*, 130.

⁸⁷ *Исјо*.

⁸⁸ *Исјо*.

⁸⁹ *Исјо*, 134.

рати јеврејски стан у интересу смештаја јавних установа и надлештава.

У смислу наредбе први чиновник муниципије може да одреди Јеврејину сеобу из општине, односно града, у друго место. У општинама које имају више од 10000 становника или градовима, чиновник муниципије наређује да Јевреји само у одређеном делу града, односно општине, евентуално у одређеним кућама, могу да станују. У вези са груписањем Јевреја у одређеном кварту града могу се обавезати тамошњи нејеврејски становници да се преселе. Ако јеврејско предузеће, обавезно да се исели, није у могућности да ово само обави или да се само ликвидира, наредбом се предвиђа да општинско поглаварство, односно градоначелник може учинити предлог ради постављања старатеља.

Наредба се односи на оне Јевреје који су обавезни да носе значке за распознавање. Иступ против ових прописа ове наредбе кажњава се затвором од шест месеци”.⁹⁰

У суштини ова законска одредба је водила ка успостављању гетоа за Јевреје широм Мађарске, а место и услови живота у гетоима су зависили од става градоначелника и његових помоћника.

Градско начелништво доставило је Сирочадском столу списак од 483 некретнине, чији су власници били Јевреји, уз молбу да се именују старатељи над тим некретнинама. У поменутом списку су наведене адресе тих некретнина, адресе њихових власника, као и вредност закупа тих некретнина.⁹¹

Да су се новосадске власти ревносно старале да пронађу све Јевреје доказује нам и овај чланак од 2. маја 1944. године.

„М. кр. полицијска капетанија Ујвидеку – бр. 3048/5-1944

Позивам све кућевласнике као и настојнике кућа (домаре) и остала лица који имају сазнања да су Јевреји који су били обавезни на ношење јеврејске звезде, као и приликом пописа Јевреје који су живели у мешовитом браку са хришћанима били одсутни или из било каквог другог разлога нису пописани, да

⁹⁰ *Нова йошџа*, 28. април 1944.

⁹¹ ИАГНС, Ф. 259, 5034/1944.

дописницом неодложно пријаве овој полицијској капетанији њихова имена, стана, и, уколико им је познато, задње место боравка.

Ујвидек 1. маја 1944. године.

Шеф полицијске капетаније,
Зомбори Ђула”.⁹²

У првој половини маја решено је питање судбине јеврејске имовине. „У наредби Министра финансија [Мађарске] од 14. маја 1944. године бр. 147310/1944. др Ремењи Шнелер Лајош, министар финансија, наређује да новац, драгоцености, племените метале, уметничке предмете и праве тепихе Јевреја треба отпремити у Будимпешту у затвореним колима, уз пратњу оружаних финансиа и то Поштанској Штедионици. Радње треба ставити под печат. Уметничке слике, фине порцелане, кипове, треба паковати, исто тако и колекције од вредности или друге предмете од занатске уметности, такође у Будимпешту [слати]. Робу у радњама треба узети у строгу забрану и закључати. Намештај станова и све остале покретнине треба концентрисати у неколико већих јеврејских станова. У септембру 1944. је тадашњи жупан Бачке под бр. 4923/2944. поново наредио, да се јеврејске ствари разделе мађарском становништву”.⁹³

У Новом Саду, власт је расписала конкурс на основу ког су заинтересованом грађанству дељене јеврејске некретнине.⁹⁴ У предузећима, трговинама и локалима власт је постављала надзорнике до коначног решавања власничког питања. У атмосфери опште помаме за јеврејском имовином појавио се и предлог Културног одсека Новог Сада да се од конфисковане јеврејске имовине издвоје предмети који би могли ући у састав Градске библиотеке, односно будуће галерије и етнографског музеја.⁹⁵

Јеврејске заједнице које су живеле крај западне обале Тисе депортоване су у Сегедин. Оне заједнице које су живеле у централној Бачкој депортоване су у Суботицу. Они који су живели уз обалу

⁹² *Нова йошїа*, 2. април 1944.

⁹³ *Злочини окуйайџора и њихових йомаїача...*, 58.

⁹⁴ ИАГНС, Ф. 259, 13397/1944.

⁹⁵ ИАГНС, Ф. 259, 23924/1944.

Дунава у западној Бачкој, укључујући и заједнице из Сомбора и Барање, депортовани су у Бају.⁹⁶

Прва станица на путу без повратка за Јевреје из Новог Сада била је Суботица. *Нова њошиа* детаљно је обавестила јавност где се налазио гето предвиђен за пријем Јевреја из Бачке, или како су тадашње власти звале Делвидека, у Суботици.

„Одређен је гето у Сабадки – Градски начелник Сабадке одредио је за Гето ове улице: Барош улица 5, 7, 23, 25, 27, 29, 31. Ержебет улица 12, 16, 18. Хорти Миклош улица 13. Ланг улица 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16. Јокаи улица 41. Ђони улица 6, 8, 10, 12, 14, 28, 30, 32, 34, 44, 46, 48, 50, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72. Сегеди улица 5, 7/а, 7/б, 9, 16. Феједелем улица 3, 5, 7, 9. Вампалот лица 5, 7, 9, 11, 27, 29, 37. Семелваје улица 1, 3, 7, 9, 11, 13. Гардоњи улица 1, 3, 5, 7, 9, 11/а, 13, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 65, 67, 68, 69, 72, 74, 76, 78, 80, 82. Кишкерепи ул. 1, 3. Ботонд улица 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14. Кемењ Жигмонд улица 2, као и насеља Бирман и Срборит. Јевреји имају најкасније до 10. маја да се иселе из осталих улица у Гето. Нарочито јеврејско веће потпуно самостално отправља све стамбене послове Јевреја. Покрштеним Јеврејима стављена је на расположење царинска палата”⁹⁷.

Доцније је овај гето проширен:

„У смислу наредбе власти, смештање Јевреја у одређени део града мора бити завршено до суботе. Јуче је проширен онај део града где ће Јевреји бити смештени као и Гето. Одређени квартал проширује се сектором до Сенћанског пута до творнице плина и простире се од Баштенског града до Купецкове улице. Војно одељење града које врши исељавање не води преговоре директно са Јеврејима већ искључиво са одређеним јеврејским одбором. У Сабадки је престало да важи 385 јеврејских обртница и извршена је пријава 200 јеврејских радњи. После неколико дана неће бити Јевреја ни у Зенти (Сенти). Према нашим информацијама, сенћански Јевреји биће одведени у Сегед. Њихови ста-

⁹⁶ *The United States Holocaust Memorial Museum Encyclopedia of Camps and Ghettos...*, 311.

⁹⁷ *Нова њошиа*, 9. мај 1944.

нови сада су затворени и сада се врши попис некретнина. У тим становима биће смештена лица оштећена од бомбардовања”.⁹⁸

Захваљујући вести о посети високог државног службеника др Ласла, сазнајемо нешто више о условима у којима су били заточени Новосађани:

„Државни секретар г. др Ендре Ласло на свом пропутовању кроз све крајеве земље посетио је прекјуче Сегед, затим је аутомобил дошао у Сабадку. Он је посетио градског начелника др Секеља и шефа полиције др Симона, па је у њиховом друштву обишао улице које су одређене за становање Јевреја. Осим тога посетио је Горњобачки млин у коме су смештени Јевреји из Ујвидека и Средње Бачке. Државни секретар г. др Ендре изразио је задовољство и похвалу на раду месних власти, које су предузеле потребне мере да у духу наређења владе евакуишу јеврејско становништво из центра града у нарочито означени крај”.⁹⁹

Нису сви Јевреји лако доспели у канце монструозног режима. Тако дознајемо да је „жена из Ујвидека интернирана у Сабадки. Ирена Беле Комлоша рођ. Краус, рођена у Ујвидеку, допутовала је у Сабадку где се скривала у стану једне познанице. Она је откривена. Полиција ју је интернирала. Ирена Комлоша је рекла, да је побегла из Ујвидека, јер није хтела да буде упућена у гето или логор”.¹⁰⁰

Слична судбина је погодила и брачни пар Вајсберг.

„Грађани Ујвидечани интернирани у Сабадки. Полиција је интернирала Вајсберг Шандора и његову супругу. Они су се кришом доселили у Сабадку, нису се уопште пријавили властима, већ су се сакривали код својих познаника. Због тога су позвани на одговорност и кажњени су интернирањем”.¹⁰¹

Услови смештаја у Горњобачком млину су били катастрофални. „У четвороспратну зграду било је смештено око 4.000 лица оба пола, свих доба старости. Спавало се на голом бетонском поду, без сламе. За исхрану интернираца нису се логорске власти уоп-

⁹⁸ *Нова њошџа*, 5. мај 1944.

⁹⁹ *Нова њошџа*, 5. мај 1944.

¹⁰⁰ *Нова њошџа*, 7. јун 1944.

¹⁰¹ *Нова њошџа*, 13. јун 1944.

ште старале: интернирци су живели од хране коју им је суботичка јеврејска општина набављала и спремала. Сва брига мађарских логорских власти свела се на то да од интернираца опљачка и оно мало ствари које су према министарској наредби смели имати са собом, као и да од појединих имућнијих Јевреја, у чијим становима нису затекли онолико ствари од вредности колико су очекивали, тортурама изнуде податке о томе где су своју имовину склонили. Поједине од тих лица враћали су у место где су ухапшена или у затвор Гестапо-а у Новом Саду, где су и људе и жене страховито мучили, да би од њих извукли жељене податке. Нека од тих лица нису се више вратила у логор нити се икад дознало шта се с њима збило”.¹⁰²

Збирни логор у Сегедину се налазио у синагоги. Услови за смештај су били катастрофални услед чега је преминуло много људи.¹⁰³ Касније су из сабирних логора из Суботице и Сегедина пребачени у сабирни логор у Баји. Суботички Јевреји су на основу полицијске наредбе 16. јуна 1944. године путем железнице послати у Бачалмаш. У гетоу у Бачалмашу било је заробљено 2793 Јевреја из разних крајева Мађарске.¹⁰⁴ Као и у Суботици, житни млин је послужио као гето за депортирце. Локални Јеврејски савет се суочио са тешком ситуацијом јер је било немогуће наћи храну за све заточене.¹⁰⁵

Да је и у тим тешким временима било добрих и часних људи, казује нам и ова вест:

„Поведен поступак против 126 грађана Сабадке јер су носили храну у гето.

Недавно су Јевреји из Сабадке евакуисани из Сабадке. Сви су спроведени у гето у Бачалмаш. Ових дана пренела се вест, да се могу послати пакети са намирницама у гето. У четвртак је отишло 126 грађана Сабадке, да преда своје пакете Јеврејима у гето у Бачалмашу. Неки су ишли возом, неки су ишли аутомобилима, па су за возњу платили и 200 пенга. Однели су свега 316 пакета. У пакетима је било највише сувог меса, а у једном

¹⁰² Група аутора, *Злочини фашистичких окупатора...*, 170–171.

¹⁰³ *Злочини окупатора и њихових помајача...*, 129.

¹⁰⁴ R. L. Braham, *The Politics of Genocide...*, 144.

¹⁰⁵ *The United States Holocaust Memorial Museum Encyclopedia of Camps and Ghettos...*, 315.

и предратне чоколаде. Жандармерија у Бачаламашу све ове пакете је запленила и поделила међу породицама оних, који су у рату. Власници пакета су притворени, саслушани, па су пуштени, али се против њих води истрага да се установи: ко им је дао паре или друге вредности, намештај или слично. Полиција у Сабадки сада ће имати пуне руке посла да установи одакле су ови набавили новац за пакете и путовање и каква их је побуда натерала да хране становнике гета у Бачаламашу. Исход ове далекосежне истраге очекује се са великим интересовањем тим пре јер се међу особама налазе веома познате личности”.¹⁰⁶

У периоду између 25. и 28. јуна овај гето је испражњен.¹⁰⁷ Већина заточеника је завршила у Аушвицу, док је једна група наставила свој пут ка Штрасхофу крај Беча.

Због намере даље депортације, новосадски Јевреји су 15. маја премештени у гето у Баји.¹⁰⁸

Јевреји у Баји били су концентрисани на три различите локације, две су биле предвиђене за Новосађане, док је једна била резервисана за остатак бачких Јевреја који нису били депортовани у логоре у Бачкој Тополи, Суботици или Сегедину.¹⁰⁹

„У другој половини маја 1944. у логору у Баји било је прикупљено око 8.000 војвођанских Јевреја. Осим интернираца у Бачкој Тополи и суботичких Јевреја, који су се тада налазили још у суботичком гету, ту је било све што је преостало од војвођанских Јевреја после три године окупације. Малобројна јеврејска заједница у Баји није била у стању да набавља ни приближно довољно намирница за тако огроман број људи. У логору је владала велика глад.

’[...] Ја сам одмах пошао у Бају и уз помоћ Бранка Дебељачког, трговца из Баје, успео сам да се приближим логору, који се налазио у бившој фабрици намештаја Полак, Разговарати нисам могао ништа. Том приликом видео сам да су сви Јевреји измучени, мршави, скоро сам костур и видео сам многе да су модри у лицу и иначе

¹⁰⁶ *Нова йошїа*, 27. јун 1944.

¹⁰⁷ *The United States Holocaust Memorial Museum Encyclopedia of Camps and Ghettos...*, 315.

¹⁰⁸ Група аутора, *Нови Сад у рају и...*, књига 1, 147.

¹⁰⁹ Група аутора, *Нови Сад у рају и...*, књига 2, 147.

да има трагова на њима од батинања. Били су јако бедно обучени у раздераним оделима, у дрвеним папучама, а много их је било и босих [...]’ (записник Божидача Мудринског од 5. фебруара 1945). У том логору је током десетак дана боравка помрло или извршило самоубиство 65 лица”.¹¹⁰

Око 10.000 Јевреја из концентрационог логора у Баји депортовано је Аушвиц у два велика транспорта која су се догодила 26. маја и осам дана касније.¹¹¹ „Пре депортације Јевреји су били подвргнути још једном одузимању имовине и то под веома насилним условима”.¹¹²

Сведочанства преживелих најбоље нам илуструју на који начин су вршени транспорти према логорима смрти у Немачкој. Први су на реду били интернирани из логора у Бачкој Тополи: „Почетком априла 1944. године отерали су ме у логор у Бачку Тополу. У логору је било око 2.800 Јевреја – било је људи, жена и деце [...]. После 14 дана све ове у логору поделили су у две групе, и то једну старију – лица преко 50 година [...] којих је било око 400 и остали су у логору, све остале, као и жене и децу, транспортовали су возом за Немачку, а о њиховој су судбини даље ништа не зна [...]. Пре отпремања у логор извршили су неки самоубиство тровањем, а једна Јеврејка стргла је једном немачком војнику нож са пушке и себи забола у груди; ја сам лично видео ову сцену. За време превожења ових жртава у логор и по доласку на станицу избацили су их из камиона заједно с куферима и осталим пртљагом, тако да се пред сваким камионом видела гомила из које је између побацианих ствари вирила негде глава а негде нога” (записник Мирка Ронаја од 18. V 1945).¹¹³

Следећи на реду били су новосадски Јевреји који су били заточени у Баји:

„Горе је већ речено да су одрасли, за рад способни мушкарци, били раније или одведени на принудан рад током 1942/4, или су их Немци интернирали у концентрациони логор у Бачкој Тополи.

¹¹⁰ Група аутора, *Злочини фашистичких окупатора...*, 171.

¹¹¹ *Злочини окупатора и њихових помајача...*, 133–134.

¹¹² *Исто*.

¹¹³ Група аутора, *Злочини фашистичких окупатора...*, 173.

Транспорте који су полазили из логора у Баји и Бачалмашу сачињавали су, дакле, огромном већином жене, деца, старци и болесници.

Такве су биле и поворке које су Немци на дан 26. маја повели из Бајског логора гонећи их као стоку према железничкој станици. Многобројни сведоци описују слику бедних људи које су немачки и мађарски стражари терали кундацима и корбачима. Људи, исцрпљени, од гладовања и сталних малтретирања последњих месец дана, једва су се вукли по страховитој жези, бацајући успут и оно мало најпотребнијих ствари које им нису приликом многобројних претреса опљачкали.

Тако су дошли до композиције, која је стајала на отвореној прузи ван станице. Команду су сад преузеле СС трупе које су обично пратиле такве транспорте. На пољани су Јевреје поделили у групе од по 70–80 лица. Чекало се сатима и сатима по највећој припеци док се није извршило пребројавање и утоваривање у вагоне једне групе за другом, по 70–80 лица у један вагон. Прозори на вагонима били су покривени даскама, а вагонска врата одмах по уласку људи у вагон закључана.

У вагону је била страховита врућина: 70–80 лица једва су могли стати у вагон предвиђен за 40 лица. Није било ни ваздуха ни простора за толики број особа. Људи су падали у несвест од врућине, деца су плакала и врискала. Ведро воде које је било стављено у сваки вагон испражњено је за трен ока, јер се пре тога стајало по највећем сунцу неколико сати, без могућности да се дође до капи воде. Узалуд су биле молбе за дозволу да се ведро поново напуне водом. Уз плач и врисак мале деце, уз вапаје и молбе бедних жена и болесника, кренуо је воз у логор смрти”.¹¹⁴

„Први транспорт који је из Баје кренуо 26. маја упућен је право у Освиецим (Аушвиц) и стигао је тамо 29. маја [...].

Нас су сместили у вагоне тако да нас је било у вагонима 80–100 особа разног пола и разног доба. Вагоне су затворили и пломбирали. Нас су повели за Горњу Шлеску, у место Аушвиц. Тако смо били затворени све до Бечког Новог Места; дотле нам нису отварали вагоне нити давали воде. Када су отворили вагоне, било је већ много помрлих и полуделих, те су мртве и полуделе из вагона изнели.

¹¹⁴ *Исџо*, 174–175.

Када смо пошли, поново су нас затворили у вагон и овај пломбирани, те нам нису више отварали све до Аушвиц-а [...]. Када смо пролазили поред нашег воза видели смо у нашим вагонима страховите призоре полуделих и мртвих наших Јевреја, који су, док смо путовали, умрли и полудели [...]" (записник Аделе Хофман од 14. априла 1945). „[...] Пре него што смо одведени за Немачку, била сам присутна када је немачки официр који нас је спроводио, две старице, које су биле болесне, чизмом ударио у главу, тако да су одмах умрле, само да их болесне не води [...]. У Баји смо били предати немачким властима, које су нас сместиле у 50 марвених вагона, исте пломбирани и повели нас за Пољску [...]. Тако смо путовали три дана и три ноћи, увек у пломбираним вагонима. За време пута у нашем вагону умрле су две старице, па иако смо викали да имамо мртве у вагону, нико се на то није обазирао, већ смо путовали даље. У месту Гансендорф први пут су отворили вагоне и тада је из наше композиције изнесено 45 лешева, који су тамо сахрањени. Пре него што су лешеви сахрањени, исти су били скинути голи и тако сахрањени [...]. После задржавања од пар сати, били смо поново увагонирани и тако у пломбираним вагонима путовали још два дана и једну ноћ до места Аушвица. Када смо стигли у то место било је већ много мртвих по вагонима. Видели смо како су те мртве у камионима возили за крематоријум [...]" (записник Кларе Бек од 16. априла 1945).

„Други транспорт из Баје, који је кренуо како смо напоменули осам дана касније, зауставио се у Гансендорф-у, где су Немци изабрали људе који су још били 'способни' за рад и упутили их у разне команде у Аустрију. Већи део транспорта наставио је пут за Освицим”.¹¹⁵

Резултат мађарске окупације је био да од 4600 Јевреја, колико је пре априла 1941. године живело у Новом Саду, крај рата је дочекало само 650.¹¹⁶

Од првог транспорта до 9. јула 1944. године 437.000 Јевреја (из читаве оновремене Мађарске) депортовано је по разним логорима Нацистичке Немачке.¹¹⁷ Готово сви су депортовани у злогласни Ау-

¹¹⁵ *Исџо*, 175–176.

¹¹⁶ А. Касаш, *Мађари у Војводини...*, 148.

¹¹⁷ Y. Bauer, N. Keren, *A History...*, 314.

швиц, око 1500 лица је депортовано ка Штрасхофу и даље ка лого-рима у околини Беча док је 1684 лица успело да дође до Швајцарске у Кастнеровом возу.¹¹⁸ Што се тиче Бачке, депортовано је између 14000 и 15000 људи од којих су чак 4/5 чинили деца, старци и болесници.¹¹⁹

У међувремену свакодневни живот у Новом Саду наставио је да се одвија као да се ништа није догодило. Нови жупан Новог Сада, Петер Фернбах, у свом првом обраћању јавности се осврнуо и на тзв. јеврејско питање:

„Влада је за своју прву дужност сматрала темељно решење јеврејског питања на расној основи, које питање се брзим корацима приводи своје коначном остварењу. Није довољно ако се они ископају из нашег друштвеног и управног живота. Шта више, јеврејско питање ни онда није решено, када и последњи Јеврејин напусти територију Мађарске. Биће потребно да се још много ради, јер треба да се искорени жалосно наслеђе, јеврејски дух. То је лажни хуманизам, када жале сиротог Јеврејина јер га је стигла неправда. Никада са њихове стране нисам чуо нити читао у њиховим новинама или књигама да су се и једном вајкали зато што је у прошлом светском рату херојском смрћу погинуло шест стотина хиљада маџарских младића у цвету младости. Али знам да су из њихове крви створили себи златна брда. Заразни метил на телу и души народа има да се оперише, да би организам био здрав и способан за живот”.¹²⁰

У августу месецу решено је било и питање ко ће управљати јеврејским привредним предузећима у Новом Саду.

„У *Службеним новинама* се саопштава да је градоначелник сл. кр. града Ујвидека поставио за вође односно управљаче бивших јеврејских предузећа у нашем граду следећа лица: у фабрици чарапа 'Вотекс' Шосбергер Оскара, за пословођу је постављен др Сабо Михаљ, за фабрику свиле 'Шпицер и Вермеш' Хорват Ференца, за фабрику ћилимова 'Брајнер и друг' Колар

¹¹⁸ J. C. Friedman, *The Routledge History...*, 258.

¹¹⁹ Група аутора, *Злочини фашистичких окупатора...*, 172, 173.

¹²⁰ *Нова пошта*, 1. јун 1944.

Јаноша, за фабрику вештачког цвећа 'Пакс' др Балаш Виктор, за фабрику бакелита 'Еманит' Сигети Иштвана, за Електро предузеће 'Кун Миклоша' Хорват Иштвана и за предузеће за израду трака и нараменица 'Каил Шандора и друга' Вернер Ђерђа. Сви постављени управљачи који се налазе на челу бивших јеврејских предузећа, ујвидечки су становници".¹²¹

Као руководиоци бивших јеврејских предузећа „Кемикалија”, „Париски робни магацин”, „Денталија”, фирми „Брил Ласло” и „Вурст Беле” и у фото-радњи Барта Вилмоша постављени су Јухас Иштван, Мађар Петер, Шереш Јанош, Хип Золтан и Вурст Бела.¹²² Старатељство над имовином фабрике стакла „Алба”, бивших јеврејских власника Пала и Ласла Лампела добио је Ференц Хајма.

Градоначелник Новог Сада обавестио је Сирочадски сто да је 1. августа 1944. године издато 220 станова чију су власници били Јевреји.¹²³ Надокнада се кретала од 4620 пенга, колико је плаћала Магдола Хишл за стан Имрене Шосбергер у Алкотмај улици, до 336 пенга, колико је плаћао Јожеф Пинтаћ за стан Изидорне Фишер у Микеш Келемен улици.¹²⁴ У другом допису Градско начелништво доставило је Сирочадском столу списак од 483 градске некретнине, чији су власници били Јевреји, уз молбу да се именују старатељи над тим некретнинама.

Депортација Јевреја из Бачке извршена је плански и систематски уз употребу свих средстава које је поседовала власт Мађарске. Тек детаљним упознавањем са самим системом прогона можемо да схватимо зашто је остатак грађанства остао нем и немоћан на страдање њихових првих комшија. Према мом слободном мишљењу, прогон бачких Јевреја није био узрокован искључиво племенском, односно религијском мржњом карактеристичном за средњи век, већ и због политичких и економских интереса владајуће политичке елите тадашње Мађарске.

Негативан став, односно систем националне неравноправности који је успоставила и наметнула Хортијева Мађарска, ставила

¹²¹ *Нова поштиа*, 3. август 1944.

¹²² ИАГНС, Ф. 259, 38403/1944.

¹²³ ИАГНС, Ф. 259, 6087/1944.

¹²⁴ Исто.

је српски и јеврејски народ на ивицу друштвене маргине као две националне заједнице са којима се поступало са великим неповерењем и нечувеном бруталношћу. Од првих дана окупације, преко Шајкашко-новосадске рације 1942. године, па до насилне депортације Јевреја у 1944. године, ове две националне групације су са страхом и отвореном зебњом за биолошки опстанак ишчекивале потезе мађарских власти. Период од 1941. године до ослобођења 1944. године, у животу Јевреја из Бачке био је обележен интернацијама, протеривањима, противправним притварањима, одузимањем покретне и непокретне имовине, слањем на принудни рад, стрељањима, и на крају, слањем у нацистичке логоре смрти. Сви побројани правни оквири који су омогућили ову трагичну ситуацију, не могу да се мере са значајем прикупљених сведочанстава која говоре о депортацији 1944. године. Значај ове књиге лежи у томе што ће после дугих деценија чекања стручна и заинтересована јавност моћи да се упозна са оним што су преживеле жртве овог страшног злочина.

Петар Ђурђев

ЖРТВЕ ДЕПОРТАЦИЈЕ БАЧКИХ ЈЕВРЕЈА 1944. ГОДИНЕ

Коришћен је списак страдалих који је сачинила комисија Српске академије наука и уметности и Мађарске академије наука, као и имена жртава наведених у сведочењима објављеним у овој књизи.

Презиме, име	Занимање	Место боравка	Место рођења	Год. рођења
Аблсберг Бела		Бачка Паланка	Бачка Паланка	1874.
Аблсберг Јене		Бачка Паланка	Бачка Паланка	1880.
Аблсберг Симон		Бачка Паланка	Бачка Паланка	1872.
Абоњи Олга	Домаћица	Нови Сад	Гардиновци	1891.
Абрахам Александар		Апатин	Апатин	1857.
Абрахам Бела	Домаћица	Нови Сад	Бајмок	1889.
Абрахам Давид	Трговац	Суботица	Мали Иђош	1888.
Абрахам Давид		Мали Иђош	Мали Иђош	1879.
Абрахам др Дезидер	Адвокат	Нови Сад	Стриј	1879.
Абрахам др Мавро	Адвокат	Нови Сад	Силбаш	1890.
Абрахам Ђорђе	Ученик	Апатин	Будимпешта	1925.
Абрахам Елеонора	Домаћица	Сомбор	Нађфедмеш	1897.
Абрахам Илона	Домаћица	Бачка Паланка	Бачка Паланка	1911.
Абрахам Јосип	Кожар	Сомбор	Ратково	1882.
Абрахам Јудит	Ученица	Сомбор	Сивац	1928.
Абрахам Јулија	Домаћица	Апатин	Сомбор	1901.
Абрахам Каролина	Домаћица	Сомбор	Сивац	1893.
Абрахам Каталин	Домаћица	Сомбор	Дарувар	1883.

Абрахам Клара	Домаћица	Сомбор	Травник	1900.
Абрахам Клара	Домаћица	Апатин	Нови Сад	1910.
Абрахам Леополд	Трговац	Нови Сад	Сивац	1881.
Абрахам Липот	Молер	Сомбор	Бачка Паланка	1892.
Абрахам Људевит	Трговац перјем	Сомбор	Бачки Брестовац	1921.
Абрахам Марко	Службеник	Нови Сад	Нови Сад	1889.
Абрахам Мор	Трговац	Нови Сад	Банатски Деспотовац	1888.
Абрахам Оскар	Трговачки помоћник	Сомбор	Сивац	1916.
Абрахам Регина	Домаћица	Нови Сад	Печуј	1895.
Абрахам Роза	Домаћица	Сомбор	Ратково	1865.
Абрахам супр. Леополда	Домаћица	Бачка Паланка	Стриј	
Абрахам супр. Марка	Домаћица	Нови Сад	Стриј	
Абрахам Тибор	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1934.
Абрахам Тибор	Ученик	Апатин	Нови Сад	1934.
Абрахам Фрања		Сомбор	Сивац	1917.
Адам Андрија	Ученик	Бачка Топола	Бачка Топола	1928.
Адам Антал		Бачка Топола	Стриј	1895.
Адам Гизела	Домаћица	Суботица	Сегедин	1894.
Адам Илона	Домаћица	Бачка Топола	Бечеј	1894.
Адам Јанка	Домаћица	Нови Сад	Стриј	1894.
Адам Јолан	Домаћица	Сомбор	Врбас	1909.
Адам Јулије	Трговац	Нови Сад	Стриј	1886.
Адам Ладислав	Службеник	Суботица	Кањижа	1892.
Адам Мирко	Златар	Суботица	Стриј	1893.
Адам Регина	Домаћица	Бачка Топола	Бачка Топола	1892.
Адлер Абрахам	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1941.

Адлер Ана	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1908.
Адлер Бела	Ученик	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1930.
Адлер Бернат	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1942.
Адлер Бланка		Суботица	Стриј	1897.
Адлер Валерија	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1940.
Адлер Валерија	Ученица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1933.
Адлер Викторија	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1903.
Адлер Габика	Трговац	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1920.
Адлер Геза	Пекар	Нови Сад	Нови Сад	1874.
Адлер Давид	Дете	Суботица	Суботица	1941.
Адлер Дора		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1934.
Адлер др Јосип	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1927.
Адлер Ева	Ученица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1933.
Адлер Ема	Домаћица	Суботица	Стриј	1903.
Адлер Ерика	Домаћица	Суботица	Диеци	1905.
Адлер Естера	Ученица	Суботица	Стриј	1927.
Адлер Еуген	Фотограф	Суботица	Стриј	1893.
Адлер Игњат Исак	Угоститељ	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1899.
Адлер Изабела	Домаћица	Суботица	Сента	1907.
Адлер Ирена	Домаћица	Суботица	Стриј	
Адлер Јакоб	Дете	Суботица	Ада	1936.
Адлер Јене		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1909.
Адлер Јуда	Дете	Суботица	Суботица	1939.
Адлер Јудита	Дете	Суботица	Суботица	1937.

Адлер Јудита	Домаћица	Нови Сад	Стриј	1886.
Адлер Ката	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1924.
Адлер Катарина	Ученица	Суботица	Стриј	1931.
Адлер Катарина	Ученица	Суботица	Ада	1933.
Адлер Леополд	Трговац	Суботица	Стриј	1905.
Адлер Липот	Трговац	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1906.
Адлер Магда	Ученица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1929.
Адлер Манци	Ученица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1927.
Адлер Маргита	Домаћица	Нови Сад	Стриј	1908.
Адлер Маргита		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1925.
Адлер Марија	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1938.
Адлер Мартин		Суботица	Стриј	1900.
Адлер Мартина	Основац	Суботица		1930.
Адлер Мартон		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1901.
Адлер Марцика	Трговачки помоћник	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1927.
Адлер Мирјам	Ученица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1935.
Адлер Мирјана	Ученица	Суботица	Ада	1932.
Адлер Мозеш	Ученик	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1935.
Адлер Мозеш		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1887.
Адлер Натан	Трговац	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1907.
Адлер Натан	Индустријалац	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1895.
Адлер Натан		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1891.

Адлер Никола	Ученик	Суботица	Суботица	1933.
Адлер Паула	Домаћица	Нови Сад	Стриј	1889.
Адлер Пирошка		Сомбор	Бачко Петрово Село	1908.
Адлер Пирошка	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1938.
Адлер Самуило	Угоститељ	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1893.
Адлер Сара	Ученица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1933.
Адлер Сара	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1922.
Адлер супр. Мартона	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1906.
Адлер супр. Натана	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1906.
Адлер супр. Самуила	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1900.
Адлер Тибор	Ученик	Суботица	Суботица	1935.
Адлер Тибор	Ученик	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1935.
Адлер удова Исидора	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1874.
Адлер Фани	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1895.
Адлер Хилда	Дете	Суботица	Стриј	1937.
Адлер Шара	Ученица	Суботица	Ада	1935.
Адлер Шарлота	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1921.
Адлерштајн Херман		Нови Сад	Стриј	1878.
Адут Ерика	Домаћица	Суботица	Суботица	1919.
Адут Мери Марија	Дете	Суботица	Београд	1940.
Ајбеншиц Ирена	Домаћица	Суботица	Суботица	1904.
Ајзле Рудова	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1869.
Ајзлер Бертелан	Приватник	Сомбор	Мезекевешд	1863.

Ајзлер Јелисавета	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1905.
Ајзлер Ласло	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1930.
Ајзлер Људевит	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1931.
Ајнхорн Игњат	Кројач	Суботица	Стриј	1884.
Ајнхорн супр. Абрахама	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1904.
Ајслер Жигмонд	Индустријалац	Суботица	Суботица	1886.
Ајслер Јанка	Домаћица	Суботица	Суботица	1886.
Ајслер Јелена	Домаћица	Суботица	Стриј	1879.
Ајслер Фрањо	Власник млина	Суботица	Санад	1887.
Ајслер Шарлота	Домаћица	Суботица	Стриј	1879.
Ајсман Адолф	Трговачки путник	Нови Сад	Нови Сад	1876.
Ајсман супр. Адолфа	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1890.
Акерхалт Зора		Сомбор		1922.
Акерхалт Цецилија	Домаћица	Сомбор	Сотин	1896.
Алајн Андрија	Фабрикант	Суботица	Стриј	1907.
Алајн Ида	Домаћица	Бачка Топола	Стриј	1886.
Алајн Јозефина	Домаћица	Суботица	Стриј	1875.
Алајн Магда	Домаћица	Суботица	Мартин	1913.
Алајн Роберт	Ученик	Бачка Топола	Бачка Топола	1934.
Алевајл Мано	Трговац	Нови Сад	Нови Сад	1879.
Алевајл Марија	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1884.
Алзенберг Јелисавета		Сомбор	Баја	1927.
Алт Лео	Банкарски чиновник	Суботица	Шиклош	1891.
Алт Фрида	Домаћица	Суботица	Кањижа	1888.
Алтарац др Мошо	Ветеринар	Суботица	Стриј	1903.
Алтарац Моша		Нови Сад	Нови Сад	1888.
Алтвер Алфред		Нови Сад	Нови Сад	1879.
Алтвер Армин		Нови Сад	Нови Сад	1905.

Алтвер Гизела	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1909.
Алтвер Гизела	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1935.
Алтвер Флора	Домаћица	Нови Сад	Стриј	1884.
Алтенбург Јакоб	Трговац	Нови Сад	Клуж	1872.
Алтенбург Роза	Домаћица	Нови Сад	Веспрем	1872.
Алтман Александар	Ученик	Бачки Петровац	Нови Сад	1926.
Алтман Ана Аника	Ученица	Сомбор	Будимпешта	1932.
Алтман Естера	Домаћица	Бачка Топола	Стриј	1891.
Алтман Еуген	Трговац	Сомбор	Будимпешта	1889.
Алтман Јакоб		Бачка Топола	Стриј	1887.
Алтман Јене		Бачка Топола	Стриј	1890.
Алтман Јосип		Нови Сад	Нови Сад	1888.
Алтман Јудит	Домаћица	Бачка Топола	Стриј	1889.
Алтман Маргита		Сомбор	Панчево	1899.
Алтман Маргита	Домаћица	Бачки Петровац	Нови Сад	1884.
Ангелус		Нови Сад	Нови Сад	1889.
Ангелус син	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1934.
Ангелус син	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1932.
Ангелус супр.	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1896.
Антал Илона	Домаћица	Апатин	Апатин	1872.
Арато Јован	Студент	Сомбор	Сомбор	1920.
Арато Рожа	Домаћица	Сомбор	Станишић	1894.
Ариштајн Геза	Трговац	Суботица	Стриј	1872.
Армањ Игнац		Нови Сад	Нови Сад	1887.
Армањ Јохана	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1919.
Армањ Ружа	Домаћица	Нови Сад	Стриј	1902.
Арнштајн Геза	Трговац	Нови Сад	Будимпешта	1876.
Арнштајн Јанка	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1876.
Арнштајн Јолана	Домаћица	Суботица	Стриј	1880.
Арнштајн Јолана	Домаћица	Нови Сад	Естергом	1872.
Арпад Хитер		Суботица	Стриј	1898.

Асоди Ружа	Домаћица	Суботица	Стриј	1899.
Аст Вера	Домаћица	Суботица	Стриј	1917.
Аст Вера	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1915.
Аст Лаура	Домаћица	Нови Сад	Стриј	1914.
Атлас Еуген		Нови Сад	Стриј	1885.
Атлас Илонка	Домаћица	Нови Сад	Стриј	1894.
Атлас Јакоб	Трговачки путник	Нови Сад	Стриј	1890.
Атлас Марија	Домаћица	Нови Сад	Стриј	1889.
Аушпиц др Мари	Зубни лекар	Сомбор	Сомбор	1914.
Ацел Бела	Трговац	Сомбор	Сомбор	1898.
Ацел Борис Роберт	Ученик	Сомбор	Сомбор	1935.
Ацел Елвира	Домаћица	Сомбор	Чантавир	1903.
Балабан	Дете (прво)	Суботица	Стриј	
Балабан	Дете (друго)	Суботица	Стриј	
Балабан	Дете (треће)	Суботица	Стриј	
Балабан	Дете (четврто)	Суботица	Стриј	
Балабан Јакоб		Суботица	Стриј	
Балабан супр.		Суботица	Стриј	
Балаж Ђорђе		Мали Иђош	Мали Иђош	1932.
Балаж Имре		Мали Иђош	Мали Иђош	1899.
Балаж Пал		Мали Иђош	Мали Иђош	1934.
Балаж Роза	Домаћица	Суботица	Јаношхида	1907.
Балаж супр. Имреа		Мали Иђош	Стриј	1904.
Балаш Регина	Домаћица	Суботица	Батасек	1892.
Балаш Францишка	Ученица	Суботица	Суботица	1930.
Балаша Берталан	Трговац	Бајмок	Бајмок	1884.
Балог Јулија	Домаћица	Сомбор	Егер	1903.
Балог Лола	Домаћица	Суботица	Стриј	1924.
Балог Малвина	Домаћица	Суботица	Суботица	1875.
Балог Шаламон	Чиновник	Суботица	Стриј	1866.
Бан Терезија	Домаћица	Суботица	Стриј	1871.

Бањаи Агнеза	Ученица	Суботица	Суботица	1929.
Бањаи Мавро	Трговац	Суботица	Бачка Паланка	1884.
Бањаи Марта	Ученица	Суботица	Суботица	1927.
Бањаи Тереза	Домаћица	Суботица	Баја	1896.
Барањи Роза	Домаћица	Сомбор	Нови Кнежевац	1866.
Бардош Бела	Домаћица	Суботица	Кишкунхалаш	1887.
Бардош др Исо	Адвокат	Суботица	Суботица	1882.
Бардош Јосип	Инжењер	Суботица	Халаш	1914.
Бардош Људевит Лајош	Чинovníк	Суботица	Суботица	1891.
Баркан Саламон		Сомбор	Стриј	1892.
Барна Јован	Дете	Кула	Београд	1941.
Барна Јованка	Домаћица	Кула	Кула	1895.
Барта Гизела	Домаћица	Суботица	Даљ	1884.
Барух Вера	Чинovníца	Суботица	Суботица	1925.
Барух Жужа	Ученица	Суботица	Суботица	1932.
Барух Мањи	Дете	Суботица	Суботица	1941.
Барух Олга	Домаћица	Суботица	Мол	1899.
Барух Пирошка	Домаћица	Суботица	Ђер	1904.
Барух Серена	Домаћица	Суботица	Билет	1864.
Баум Иван	Керамичар	Нови Сад	Вуковар	1899.
Баумгартнер Игњат		Сомбор	Лашко	1914.
Баш Паула	Домаћица	Суботица	Стриј	1881.
Баш Паула	Домаћица	Суботица	Пивнице	1878.
Баш Шома	Економ	Суботица	Бачка Топола	1868.
Бедер Еуген	Трговац	Суботица	Стриј	1882.
Бедер Регина	Домаћица	Суботица	Стриј	1882.
Беинхауер Карло	Шпедитер	Суботица	Стриј	1888.
Беинхауер Ружа	Домаћица	Суботица	Стриј	1899.
Бек Агнеза	Ученица	Суботица	Суботица	1933.
Бек Аладар	Трговац	Суботица	Стриј	1894.

Бек Ана	Домаћица	Сомбор	Сомбор	1884.
Бек Бела		Сомбор	Сомбор	1876.
Бек Вера	Ученица	Суботица	Суботица	1933.
Бек Вера	Ученица	Суботица	Суботица	1926.
Бек Гавре	Ученик	Суботица	Стриј	1930.
Бек Геза		Чонопља	Чонопља	1878.
Бек Еуген	Трговац	Суботица	Суботица	1892.
Бек Жужа	Ученица	Суботица	Суботица	1928.
Бек Злата	Домаћица	Суботица	Стриј	1918.
Бек Игњат	Приватник	Суботица	Стриј	1882.
Бек Ирма	Домаћица	Суботица	Стриј	1888.
Бек Јелисавета	Домаћица	Суботица	Сомбор	1898.
Бек Леополд		Чонопља	Чонопља	1874.
Бек Људевит	Трговац	Суботица	Мајиш	1893.
Бек Маргита		Суботица	Стриј	1894.
Бек Марија	Трговац књигама	Суботица	Стриј	1890.
Бек Марија	Домаћица	Суботица	Стриј	1897.
Бек Марија	Домаћица	Суботица	Стриј	1897.
Бек Милан	Дете	Суботица	Суботица	1942.
Бек Нандор	Чинovníк	Суботица	Стриј	1884.
Бек Олга	Домаћица	Суботица	Суботица	1889.
Бек Олга	Домаћица	Суботица	Стриј	1921.
Бек Роза	Домаћица	Сомбор	Сомбор	1877.
Бек Ружа	Домаћица	Суботица	Кањижа	1889.
Бек Ружа	Дете	Суботица	Суботица	1941.
Бек супр. Гезе	Домаћица	Чонопља	Стриј	
Бек Шара	Домаћица	Суботица	Стриј	1868.
Бек Шарлота	Домаћица	Сомбор	Таполца	1868.
Бек Шимон	Трговац	Суботица	Фекетић	1878.
Бекер Ирена	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1911.

Бекер Ласло	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1939.
Бем Ана	Ученица	Суботица	Суботица	1936.
Бем Ева	Ученица	Суботица	Суботица	1933.
Бем Јелена	Домаћица	Суботица	Суботица	1889.
Бем Клара	Модискиња	Суботица	Суботица	1907.
Бем Леонора	Домаћица	Сомбор	Богојево	1882.
Бем Шарлота	Домаћица	Врбас	Врбас	1880.
Бенковић Пепи		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1902.
Бенчик Јанош		Бачка Топола	Бачка Топола	1909.
Бергел Адолф		Сомбор	Стара Моравица	1873.
Бергел Вера		Сомбор	Баја	1920.
Бергел Илина	Домаћица	Сомбор	Сивац	1888.
Бергел Липот		Сомбор	Стара Моравица	1879.
Бергел Маргита	Домаћица	Сомбор	Сомбор	1885.
Бергел Микша		Сомбор	Сегедин	1910.
Бергер Александар		Сомбор	Загреб	1900.
Бергер Ана	Домаћица	Суботица	Стриј	1905.
Бергер Аранка	Домаћица	Врбас	Печуј	1899.
Бергер Бежика	Ученица	Врбас	Врбас	1926.
Бергер Вера	Домаћица	Суботица	Суботица	1922.
Бергер Владислав	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1941.
Бергер Габриела	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1911.
Бергер Ирма	Домаћица	Нови Сад	Даљ	1874.
Бергер Исидор	Трговац	Врбас	Србобран	1882.
Бергер Јозефина	Домаћица	Нови Сад	Сусек	1883.
Бергер Јоланда	Домаћица	Суботица	Стриј	1912.
Бергер Јуда	Дете	Суботица	Суботица	1941.
Бергер Јулија	Домаћица	Суботица	Мали Иђош	1873.

Бергер Карло		Сомбор	Загреб	1902.
Бергер Ката		Врбас	Стриј	1924.
Бергер Клара	Ученица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1931.
Бергер Марија	Дете	Суботица	Суботица	1939.
Бергер Марија Гертруд	Ученица	Врбас	Врбас	1925.
Бергер Мирјана	Домаћица	Суботица	Стриј	1894.
Бергер Оскар	Трговац	Врбас	Врбас	1894.
Бергер Павле	Ученик	Врбас	Врбас	1936.
Бергер Пишта		Врбас	Естергом	1919.
Бергер Рожи	Домаћица	Врбас	Стриј	1896.
Бергер Ружа	Домаћица	Суботица	Суботица	1898.
Бергер Стеван		Врбас	Врбас	1916.
Бергер Тома	Ученик	Врбас	Врбас	1926.
Бергер Херш	Трговац	Суботица	Билке	1886.
Берки Ана	Домаћица	Сомбор	Бајмок	1888.
Берковић Вера	Домаћица	Кула	Кула	1905.
Берковић Ирена	Домаћица	Суботица	Стриј	1902.
Берковић Јелена		Сомбор	Њујорк	1905.
Берковић Ксенија	Ученица	Сомбор	Сомбор	1929.
Берковић Никола		Сомбор	Сомбор	1924.
Беркович Саламон	Трговац	Суботица	Стриј	1902.
Бернер Александар	Дрвар	Суботица	Суботица	1893.
Бернер Јелена	Домаћица	Суботица	Суботица	1902.
Бернхардт Јелисавета	Домаћица	Суботица	Стриј	1882.
Бернхардт Паула	Домаћица	Суботица	Стриј	1879.
Бернштајн Злата	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1915.
Бернштајн Зора	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1941.
Бернштајн Рахела	Ученица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1935.

Бернштајн Шандор		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1897.
Биндер Геза	Ученик	Суботица	Суботица	1932.
Биндер Јелена	Домаћица	Суботица	Стриј	1911.
Биндер Шоломон	Трговац	Суботица	Стриј	1869.
Биненфелд Бела		Кула	Кула	1904.
Биненфелд Јелена	Ученица	Кула	Кула	1930.
Биненфелд супр. Беле	Домаћица	Кула	Кула	1912.
Бирман Ана			Сомбор	1922.
Бирман Ђорђе		Сомбор	Суботица	1924.
Бирн Бланка	Домаћица	Суботица	Стриј	1894.
Бирн Ирена	Чиновница	Суботица	Стриј	1917.
Бирн Клара	Домаћица	Суботица	Стриј	1919.
Бирнбаум Ела		Сомбор	Сомбор	1880.
Бирнбаум Јохана	Домаћица	Сомбор		1888.
Бирнбаум Мојсије		Сомбор	Тороња	1888.
Бирнбаум Хелена	Домаћица	Сомбор	Сомбор	1877.
Биро Бела	Домаћица	Суботица	Светозар Милетић	1891.
Биро др Андрија	Адвокат	Суботица	Суботица	1887.
Биро Јелена	Домаћица	Суботица	Стриј	1886.
Биро Мирко	Инжењер	Суботица	Стриј	1882.
Блајер др Адолф		Сомбор	Стриј	1877.
Блајер Илка		Сомбор	Верешпатак	1885.
Блајер Јосип		Сомбор	Сомбор	
Блајер Маргита	Домаћица	Бајмок	Бачки Моноштор	1902.
Блајеш Каталин	Ученица	Суботица	Стриј	1930.
Блау Јолана	Домаћица	Суботица	Стриј	1902.
Блум Александар		Сомбор	Станишић	1903.
Блум Берта	Ученица	Сомбор	Сомбор	1932.
Блум Игњат		Сомбор	Станишић	1895.

Блум Исо	Дете	Сомбор	Сомбор	1939.
Блум Јудита	Дете	Сомбор	Бечеј	1939.
Блум Каталин		Сомбор	Сомбор	1899.
Блум Хермина	Дете	Сомбор	Сомбор	1938.
Бодор Александар Шандор	Чинovníк	Сомбор	Хлоковец	1888.
Бођи Паула	Домаћица	Сомбор	Бездан	1883.
Бокор Јанка	Домаћица	Сомбор	Нови Бечеј	1881.
Бокор Јосип		Врбас	Врбас	1889.
Бонди Арнолд		Сомбор	Нови Сад	1869.
Бонди Владислав		Сомбор	Сомбор	1896.
Бонди др Ђорђе	Директор банке	Суботица	Сегедин	1892.
Бонди Ирма	Домаћица	Суботица	Стриј	1892.
Бонди Маргита	Домаћица	Сомбор	Сомбор	1876.
Бонди Фрањо	Ученик	Суботица	Стриј	1924.
Бонди Шара	Ученица	Суботица	Стриј	1931.
Борош др Јолана	Лекар	Суботица	Стриј	1914.
Борош Мира	Дете	Суботица	Суботица	1941.
Борош Фрањо	Директор фабрике „Ротман”	Суботица	Суботица	1877.
Бошан Ђорђе	Ученик	Стара Моравица	Стара Моравица	1926.
Бошан Исидор	Чинovníк	Сомбор	Софија	1888.
Бошан Павле	Ученик	Чуруг	Сента	1930.
Бошан Павле	Ученик	Стара Моравица	Стара Моравица	1930.
Бошан Паула	Домаћица	Чуруг	Баја	1903.
Бошан Пирошка	Домаћица	Стара Моравица	Стара Моравица	1903.
Бошковић Андрија	Трговац	Суботица	Стриј	1914.
Бошковић Антун	Приватни чиновник	Суботица	Кисач	1883.

Бошковић Ирена	Домаћица	Суботица	Пачир	1884.
Бошковић Јосип	Инжењер	Суботица	Суботица	1881.
Брађова Игњат		Сомбор		1862.
Брајер Еуген		Сомбор	Равно Село	1898.
Брајер Јохана	Домаћица	Сомбор	Чуруг	1870.
Брајер Карло		Сомбор	Станишић	1880.
Брајер Људевит		Сомбор	Блаце	1896.
Брајер Регина		Сомбор	Стриј	1905.
Брајер Розалија	Домаћица	Сомбор	Болман	1897.
Брајер Шандор		Сомбор	Кула	1906.
Брајнер Владислав		Сомбор	Сомбор	1912.
Брајнер Иван	Дете	Сомбор	Сомбор	1943.
Брајнер Илонка	Дете	Сомбор	Сомбор	1942.
Брајнер Јелисавета		Сомбор	Баја	1913.
Брајнер Јуци		Сомбор	Сомбор	1919.
Брајнер Карло		Сомбор	Станишић	1880.
Брајнер Каталин	Домаћица	Сомбор	Станишић	1885.
Брајнер Маргита	Домаћица	Сомбор	Апатин	1918.
Брајнер Марко		Сомбор	Херцегсанта	1910.
Брајнер Мирјам	Дете	Сомбор	Сомбор	1941.
Брандајс Андрија	Ученик	Суботица	Бачко Петрово Село	1926.
Брандајс Берта	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1910.
Брандајс Душан	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1939.
Брандајс Ервин	Ученик	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1934.
Брандајс Илија	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1937.
Брандајс Лајош		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1901.
Брандајс Лео	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1938.

Брандајс Манцика	Ученица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1932.
Брандајс Марица	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1939.
Брандајс Матија	Ученик	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1936.
Брандајс Мира	Ученица	Суботица	Бачко Петрово Село	1929.
Брандајс Нандор		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1903.
Брандајс Натан	Ученик	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1935.
Брандајс Оскар	Ученик	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1935.
Брандајс Паула	Домаћица	Суботица	Илок	1902.
Брандајс Розалија	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1869.
Брандајс Самуило	Трговац	Суботица	Бачко Петрово Село	1897.
Брандајс Симон	Ученик	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1936.
Брандајс супр. Бенедека	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1912.
Брандајс супр. Нандора	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1910.
Брандајс супр. Пирка	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1909.
Брандајс Тибор	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1943.
Брандајс Хилда	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1875.
Брандајс Шандор		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1865.
Брансдорфер Мордехај	Ученик	Суботица	Стриј	1934.
Брансдорфер Нахум	Ученик	Суботица	Стриј	1929.

Брансдорфер супр. Исака	Домаћица	Суботица	Стриј	1898.
Браун Андрија	Беба	Суботица	Суботица	1943.
Браун Антун	Механичар	Суботица	Стриј	1924.
Браун Антун		Сомбор	Сента	1924.
Браун Гизела	Домаћица	Суботица	Ада	1898.
Браун Ђорђе	Ученик	Сомбор	Суботица	1933.
Браун Естера	Домаћица	Врбас	Вашкунт	1880.
Браун жена		Светозар Милетић	Светозар Милетић	1899.
Браун Илона		Врбас	Врбас	1903.
Браун Јанка		Сомбор	Стриј	
Браун Јолан		Сомбор	Врбас	1904.
Браун Катарина	Домаћица	Суботица	Питварош	1888.
Браун Клара		Сомбор	Суботица	1903.
Браун мушкарац		Светозар Милетић	Светозар Милетић	1894.
Браун Оскар		Сомбор	Сента	1890.
Браун Оскар		Сомбор		1889.
Браун Роза		Кула		1889.
Браун Симон		Кула		1886.
Брезнић Бела	Ученик	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1935.
Брезнић Берта	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1911.
Брезнић Игнац	Ученик	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1935.
Брезнић Исак	Ученик	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1934.
Брезнић Јакоб		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1910.
Брезнић Јене		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1909.
Брезнић Рахела	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1937.

Брезнић Ружица	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1938.
Бридман Олга		Сомбор	Стриј	
Бринбаум Филип		Сомбор	Сомбор	1868.
Броди Барбара	Домаћица	Суботица	Кањижа	1884.
Брук Гизела	Домаћица	Чонопља	Дабар	1882.
Брук др Јосип	Адвокат	Сомбор	Бачки Моноштор	1883.
Брук Ернестина	Домаћица	Сомбор	Грабовац	1859.
Брук Јосип		Сомбор	Бачки Моноштор	1883.
Брук Карло	Зубар	Сомбор	Сивац	1902.
Брук Лео		Сомбор	Бачки Моноштор	1888.
Брук Фани	Домаћица	Сомбор	Бездан	1899.
Брук Францишка	Домаћица	Сомбор	Естергом	1884.
Брук Хуго		Сомбор	Светозар Милетић	1886.
Брумер др Ласло		Мали Иђош	Стриј	
Брунер Ленке	Домаћица	Сомбор	Станишић	1907.
Брунер Сидонија	Домаћица	Сомбор	Будимпешта	1876.
Брунер Фабиан	Економ	Сомбор	Еђек	1876.
Бухвалд Андор		Сомбор	Суботица	1906.
Бухвалд Терезија	Домаћица	Сомбор	Сивац	1865.
Бухвалд Терезија		Суботица	Сомбор	1906.
Вагнер Бела		Сомбор	Коломија	1888.
Вагнер Регина	Домаћица	Сомбор	Стриј	1890.
Вадас Бела	Трговац	Нови Сад	Матесалка	1897.
Вадас Владислав	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1929.
Вадас Јелисавета Елза	Домаћица	Нови Сад		1904.
Вадас мајка Беле	Домаћица	Нови Сад		1866.
Вадас Маргита	Домаћица	Суботица	Суботица	1883.
Вадас Павле	Инжењер	Суботица		1874.

Ваднаи Абрахам (Абриш)	Наставник веронауке	Суботица	Будимпешта	1888.
Вајда Аладар	Трговац	Пачир	Пачир	1890.
Вајда Вера	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1938.
Вајда Етелка	Домаћица	Сомбор	Харта	1866.
Вајда Јелисавета	Домаћица	Нови Сад		1916.
Вајда Рита	Домаћица	Пачир	Пачир	1892.
Вајдингер Јелисавета	Домаћица	Сомбор	Етвенеш	1888.
Вајдингер Норберт		Сомбор	Сомбор	1919.
Вајдингер Фриђеш	Трговац	Сомбор	Сомбор	1884.
Вајзбергер Фрида	Домаћица	Нови Сад		1889.
Вајзер Ирена	Домаћица	Нови Сад		1889.
Вајзер Људевит		Нови Сад		1881.
Вајл Вилим		Бачка Топола	Бачка Топола	1885.
Вајл Вилмош		Бачка Топола		1888.
Вајл Регина	Кројачица	Нови Сад	Равно Село	1878.
Вајл Сидонија	Домаћица	Бачка Топола	Бачка Топола	1894.
Вајл Сидоније		Бачка Топола	Фекетић	1886.
Вајл Тереза	Домаћица	Нови Сад	Равно Село	1890.
Вајл Фани	Домаћица	Нови Сад	Равно Село	1877.
Вајл Хермина	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1879.
Вајман Едмунд		Нови Сад	Петловац	1890.
Вајн Ана	Кројачица	Нови Сад	Нови Сад	1905.
Вајнбергер Армин		Бачки Моноштор	Бачки Моноштор	1884.
Вајнбергер Едмунд	Јувелир	Суботица	Панчево	1889.
Вајнбергер Ида	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1888.
Вајнбергер Ирена	Домаћица	Нови Сад		1909.
Вајнбергер Јудит Марија	Дете	Суботица	Суботица	1937.
Вајнбергер Јулија	Домаћица	Сомбор	Голгоц	1871.
Вајнбергер Каталин	Домаћица	Сомбор	Бачки Моноштор	1886.

Вајнбергер Ласло	Трговац	Бечеј	Бечеј	1895.
Вајнбергер Олга	Домаћица	Суботица	Суботица	1896.
Вајнбергер Розалија	Домаћица	Суботица	Ада	1871.
Вајнбергер Розалија	Домаћица	Суботица	Ада	1871.
Вајнбергер Ружа	Домаћица	Нови Сад		1914.
Вајнбергер Тамаш Јанош	Ученик	Суботица	Суботица	1927.
Вајнбергер Шандор		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1890.
Вајнер Габор	Трговац	Суботица	Јескарајане	1889.
Вајнер Емил	Ученик	Суботица		1930.
Вајнер Јосип	Трговац	Суботица	Брашов	1888.
Вајнер Липот		Нови Сад		
Вајнер Регина	Домаћица	Суботица	Бајша	1866.
Вајнер Сали	Домаћица	Суботица	Чонопља	1891.
Вајнерт Јолана	Домаћица	Суботица		1888.
Вајнерт Јосип	Фризер	Суботица	Стриј	1888.
Вајнман Едита	Домаћица	Нови Сад		1899.
Вајнман Едмунд		Нови Сад	Барањски Свети Иван	1890.
Вајнфелд Андрија	Дете	Суботица	Нови Сад	1939.
Вајнфелд Барбара	Домаћица	Суботица	Суботица	1907.
Вајнфелд Даница	Домаћица	Нови Сад		1896.
Вајнфелд др Еуген	Адвокат или лекар	Нови Сад	Нови Сад	1887.
Вајнфелд други син		Нови Сад	Нови Сад	
Вајнфелд Ђорђе	Дете	Суботица	Нови Сад	1940.
Вајнфелд Иса	Трговац	Нови Сад	Нови Сад	1888.
Вајнфелд Катарина	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1870.
Вајнфелд Малвина	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1894.
Вајнфелд Марко		Нови Сад		1881.
Вајнфелд син Золтана	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1927.

Вајнфелд супр. Золтана	Домаћица	Нови Сад		1904.
Вајнфелд удова Игњата	Домаћица	Нови Сад		1868.
Вајнфелд Хедвига	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1892.
Вајнценфелд др Еуген	Лекар	Нови Сад		
Вајс Агнеза	Ученица	Суботица	Стриј	1932.
Вајс Адела	Дете	Сомбор	Сомбор	1941.
Вајс Адолф		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1924.
Вајс Аладар	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1926.
Вајс Александар		Нови Сад		1885.
Вајс Александар		Бач	Бач	1887.
Вајс Алиса	Ученица	Суботица	Стриј	1933.
Вајс Алиса	Домаћица	Нови Сад		1896.
Вајс Алиса	Домаћица	Бач	Бач	1899.
Вајс Алфред	Дете	Сомбор	Сомбор	1938.
Вајс Алфред Иван	Дете	Сомбор	Сомбор	1938.
Вајс Ана	Домаћица	Суботица	Суботица	1905.
Вајс Андрија	Ученик	Суботица	Суботица	1935.
Вајс Арпад	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1931.
Вајс Аугустина	Домаћица	Бачка Топола	Суботица	1905.
Вајс Бернхард	Тапацирер	Сомбор	Светозар Милетић	1876.
Вајс Берта	Домаћица	Суботица	Стриј	1902.
Вајс Берта		Нови Сад		1923.
Вајс Берта	Домаћица	Нови Сад		1865.
Вајс Бланка	Домаћица	Бајмок	Бајмок	1915.
Вајс Бланка	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1916.
Вајс Валерија	Домаћица	Сомбор	Товаришево	1912.
Вајс Вера	Домаћица	Суботица	Суботица	1913.
Вајс Вера	Домаћица	Суботица	Стара Моравица	1898.

Вајс Вера	Дете	Сомбор	Сомбор	1943.
Вајс Вера		Сомбор	Сомбор	1921.
Вајс Вера	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1940.
Вајс Вера	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1932.
Вајс Вера	Домаћица	Нови Сад		1876.
Вајс Гавро	Ученик	Суботица		1932.
Вајс Ђорђе	Ученик	Суботица	Суботица	1931.
Вајс Ђорђе	Дете	Сомбор	Сомбор	1939.
Вајс Ђорђе	Дете	Сомбор	Сомбор	1932.
Вајс Евика	Дете	Суботица	Суботица	1942.
Вајс Ела	Домаћица	Сомбор	Вац	1917.
Вајс Ела	Домаћица	Нови Сад	Ратково	1903.
Вајс Ема	Ученица	Суботица	Суботица	1925.
Вајс Ержебет	Домаћица	Суботица	Стриј	1908.
Вајс Етел	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1875.
Вајс Етела	Домаћица	Суботица	Вајдберг	1909.
Вајс Еуген		Нови Сад		1889.
Вајс Жужа	Ученица	Суботица	Суботица	1932.
Вајс Жужа	Дете	Суботица	Суботица	1937.
Вајс Зорица	Ученица	Сомбор	Загреб	1935.
Вајс Игнац		Суботица	Бајмок	1884.
Вајс Игњат	Трговац	Бајмок	Бајмок	1872.
Вајс Ида	Домаћица	Нови Сад		1875.
Вајс Ирена	Домаћица	Суботица	Стриј	1912.
Вајс Ирена	Домаћица	Суботица	Суботица	1901.
Вајс Ирма	Домаћица	Сомбор	Цеца	1878.
Вајс Исидор	Трговац	Сомбор	Вуковар	1889.
Вајс Јаков	Трговачки агент	Сомбор	Стриј	1908.
Вајс Јанка	Домаћица	Нови Сад		1872.
Вајс Јанкица	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1940.
Вајс Јелена	Домаћица	Суботица	Стриј	1874.

Вајс Јелена	Домаћица	Суботица	Стриј	1888.
Вајс Јелена	Домаћица	Суботица	Суботица	1891.
Вајс Јелена	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1935.
Вајс Јелисавета	Домаћица	Суботица	Стриј	1908.
Вајс Јелисавета	Домаћица	Суботица	Стриј	1914.
Вајс Јелисавета	Домаћица	Сомбор	Сомбор	1910.
Вајс Јелисавета	Домаћица	Бачка Топола	Суботица	1913.
Вајс Јене	Четкар	Суботица	Стриј	1888.
Вајс Јован	Ученик	Бачка Топола	Бачка Топола	1935.
Вајс Јозефина	Домаћица	Суботица	Стриј	1882.
Вајс Јозефина	Домаћица	Бачка Топола	Суботица	1882.
Вајс Јосип	Трговац	Суботица	Доњи Михољац	1899.
Вајс Јосип	Трговац	Суботица	Суботица	1891.
Вајс Јосип	Дете	Сомбор	Сомбор	1940.
Вајс Јулија	Дете	Суботица	Суботица	1938.
Вајс Јулије		Нови Сад		1861.
Вајс Јулије		Нови Сад		1879.
Вајс Јулије		Нови Сад		1879.
Вајс Јулије		Бач	Бач	1872.
Вајс Карло	Кројач	Суботица	Чомахаза	1870.
Вајс Каролина	Домаћица	Нови Сад		1884.
Вајс Каталин	Домаћица	Бајмок	Бајмок	1881.
Вајс Каталин	Домаћица	Бачка Топола	Будимпешта	1894.
Вајс Катарина	Студент	Суботица	Бајмок	1926.
Вајс Катица	Домаћица	Суботица	Суботица	1883.
Вајс Клара	Домаћица	Суботица	Стриј	1922.
Вајс Ленке	Домаћица	Сомбор	Нађчакош	1913.
Вајс Ленке	Домаћица	Бечеј		1881.
Вајс Лео		Нови Сад	Нови Сад	1863.
Вајс Леополд	Приватник	Суботица	Бајмок	1872.
Вајс Лина	Домаћица	Нови Сад		1863.

Вајс Лујза	Домаћица	Сомбор	Панчево	1891.
Вајс Магда	Ученик	Суботица	Суботица	1932.
Вајс Магда	Домаћица	Суботица	Стриј	1924.
Вајс Макс		Бач	Силбаш	1904.
Вајс Маргит	Домаћица	Суботица	Стриј	1888.
Вајс Маргита	Домаћица	Суботица	Стриј	1889.
Вајс Маргита	Књиговођа	Суботица	Комлуш	1897.
Вајс Маргита	Чиновница	Суботица	Стриј	1897.
Вајс Маргита	Домаћица	Нови Сад		1896.
Вајс Маришка		Нови Сад		
Вајс Мира	Дете	Суботица	Суботица	1938.
Вајс Мира	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1932.
Вајс Натан Нандор	Трговац	Нови Сад		1876.
Вајс Олга		Сомбор	Винковци	1903.
Вајс Олга	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1928.
Вајс Пирошка Пири	Домаћица	Бечеј	Бачки Петровац	1910.
Вајс Рахела	Дете	Сомбор	Сомбор	1938.
Вајс Ребека	Ученица	Сомбор	Сомбор	1934.
Вајс Регина	Домаћица	Суботица	Суботица	1896.
Вајс Регина	Кројачица	Нови Сад	Бачка Паланка	1878.
Вајс Рене	Ученик	Суботица	Суботица	1936.
Вајс Рожи	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1940.
Вајс Рожи	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1912.
Вајс Рожи	Кројачица	Нови Сад	Нови Сад	1916.
Вајс Роза	Домаћица	Бач	Бач	1879.
Вајс Ружа	Домаћица	Суботица	Суботица	1905.
Вајс Ружа	Домаћица	Суботица	Суботица	1904.
Вајс Серена	Домаћица	Суботица	Стриј	1893.
Вајс Серена		Суботица	Стриј	
Вајс Сидонија	Домаћица	Суботица	Стриј	1868.

Вајс Сидонија	Власница папирнице	Нови Сад	Нови Сад	1877.
Вајс Симон		Бачка Топола	Бачка Топола	1877.
Вајс Стеван		Врбас	Врбас	
Вајс Стеван	Бравар	Сомбор	Сивац	1903.
Вајс Сузана	Дете	Суботица	Суботица	1938.
Вајс супр. Микше	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1880.
Вајс супр. Стевана		Врбас	Врбас	
Вајс Тереза	Домаћица	Суботица	Баја	1889.
Вајс Тереза	Домаћица	Суботица	Баја	1889.
Вајс Тереза	Домаћица	Нови Сад	Равно Село	1890.
Вајс Тобијаш	Ученик	Сомбор	Сомбор	1936.
Вајс удова др Еугена	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1875.
Вајс удова Јосипа	Домаћица	Нови Сад		1863.
Вајс удова Фридриха	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1896.
Вајс Фајги	Ученица	Сомбор	Сомбор	1933.
Вајс Фани	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1881.
Вајс Фрида	Ученица	Сомбор	Сивац	1929.
Вајс Херман	Кантор	Сомбор	Стриј	1910.
Вајс Херман		Бачка Топола	Бачка Топола	1884.
Вајс Хермина	Домаћица	Суботица	Стриј	1870.
Вајс Хермина	Домаћица	Суботица	Бочар	1875.
Вајс Хермина	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1885.
Вајс Хуго	Трговац	Суботица	Стриј	1874.
Вајс Хуго	Поседник	Сомбор	Сомбор	1886.
Вајс Цецилија	Домаћица	Сомбор	Сомбор	1888.
Вајс Шандор	Трговац	Суботица	Стриј	1903.
Вајс Шарлота	Домаћица	Бачка Топола	Кула	1872.
Вајсберг Леополд		Нови Сад		1881.
Вајсберг супр. Леополда	Домаћица	Нови Сад		1884.

Вајсбергер Јулија	Домаћица	Сомбор	Галгоц	1871.
Вајсбергер Роза	Домаћица	Суботица	Стриј	1872.
Вајсбергер Ружа	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1899.
ВајсКарло	Трговац	Суботица		1859.
Вајсман Самуило	Трговац	Суботица	Стриј	1894.
Вајсман супр. Самуила	Домаћица	Суботица	Стриј	1896.
Вајценфелд Бернат	Кантор		Нови Сад	1854.
Вајценфелд Дезидер	Шпедитер	Суботица	Стриј	1883.
Вајценфелд Едита		Нови Сад		
Вајценфелд Жељко	Шпедитер	Суботица	Суботица	1887.
Вајценфелд Јосип		Сомбор	Баја	1927.
Вајценфелд Леона	Домаћица	Суботица	Суботица	1894.
Вајценфелд Рожа		Нови Сад		
Вајценфелд Шарлота	Домаћица	Суботица	Нађсокољ	1897.
Вајценхофер Беба		Врбас	Врбас	1919.
Вајценхофер Бернат	Трговац	Нови Сад	Змајево	1866.
Вајценхофер Едита	Домаћица	Врбас	Врбас	1914.
Вајценхофер Ервин		Врбас	Врбас	1908.
Вајценхофер Ервин		Врбас	Врбас	1914.
Вајценхофер Јохана	Домаћица	Нови Сад	Свилош	1873.
Вајценхофер Рубен	Дете	Врбас	Врбас	1939.
Вајценхофер Тибор	Дете	Врбас	Врбас	1939.
Вајценхофер Хермина	Домаћица	Врбас	Врбас	1894.
Ваксбергер Фрида	Домаћица	Нови Сад		1889.
Вал Никола		Врбас	Врбас	1896.
Вал син		Врбас	Стриј	
Вал супр. Фрање	Домаћица	Врбас	Врбас	1874.
Вал ћерка		Врбас	Стриј	
Валдман Меланија	Домаћица	Нови Сад		1897.

Валднер Берта	Домаћица	Нови Сад		1878.
Валднер Едит	Професор виолине	Нови Сад		1898.
Валтер Јожеф		Стара Моравица	Стара Моравица	1874.
Валтер Регина	Домаћица	Стара Моравица	Стара Моравица	1879.
Вамош Дезидер	Трговац	Суботица	Каб	1891.
Вамош Роза	Домаћица	Суботица	Бачалмаш	1892.
Вамошер Арнолд	Студент	Сомбор	Сомбор	1922.
Вамошер Арнолд	Трговац	Сомбор	Купусина	1883.
Вамошер Габор	Трговац дрвима	Сомбор	Пригревица	1880.
Вамошер Едита	Кројачица	Сомбор	Сомбор	1925.
Вамошер Регина	Домаћица	Сомбор	Бајмок	1882.
Вамошер Роза	Домаћица	Сомбор	Сомбор	1898.
Вамошер Хелена	Трговац	Пригревица	Пригревица	
Вамоши Мина	Домаћица	Суботица	Стриј	1862.
Вандман Ђорђе	Ученик	Суботица	Суботица	1933.
Вандман Мирко	Ученик	Суботица	Суботица	1927.
Вандман Роза	Домаћица	Суботица		1872.
Варади Људевит	Домаћица	Сомбор	Мезегур	1875.
Варо Исо	Пензионер	Сомбор	Карцаг	1871.
Ваџи Алекса Елек	Машиниста	Суботица	Кечкемет	1878.
Ваџи Јосип	Трговац	Суботица	Стриј	1879.
Ваџи Катинка	Домаћица	Суботица	Стриј	1884.
Ваџи Маргита	Домаћица	Суботица	Сомбор	1888.
Ваш Агнеза	Домаћица	Суботица	Суботица	1925.
Ваш Вилма	Домаћица	Суботица	Беч	1894.
Ваш др Антун	Адвокат	Суботица	Халаш	1881.
Ваш Ђула	Трговац	Суботица	Стриј	1874.
Ваш Ервин	Трговац	Суботица	Суботица	1905.
Ваш Јелисавета	Домаћица	Суботица	Суботица	1912.

Ваш Јосип	Дете	Суботица	Стриј	1938.
Ваш Леополд	Чинovníк	Суботица	Стриј	1904.
Ваш супр. Леополда	Домаћица	Суботица	Стриј	1916.
Вашвари Злата	Домаћица	Суботица	Стриј	1894.
Вашвари Золтан	Трговац	Суботица	Суботица	1893.
Вебер Берта	Домаћица	Нови Сад		1899.
Вебер Елза	Домаћица	Нови Сад	Бачинци	1895.
Вебер Јожефа	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1891.
Вебер Маргита		Врбас	Будимпешта	1901.
Вебер Марија Ана	Ученица	Врбас	Будимпешта	1929.
Вебер Оскар		Нови Сад		1892.
Вег др Јанош	Лекар	Сомбор	Сомбор	1902.
Векеш Јакоб	Чинovníк	Нови Сад	Валпово	1871.
Велнер Александра	Домаћица	Нови Сад		1869.
Велнер Риза		Нови Сад	Мезетур	1883.
Велнер Рожа	Домаћица	Нови Сад		1879.
Велфиш Ева		Бачки Петровац		
Велцберг Мор		Бачка Паланка	Бачка Паланка	1870.
Велцберг Сида	Домаћица	Бачка Паланка	Бачка Паланка	1875.
Вербер Аугустина	Домаћица	Бачки Петровац	Бачки Петровац	1908.
Вербер Бела	Трговац	Бачки Петровац	Бачки Петровац	1914.
Вербер Берта		Нови Сад		
Вербер Дезидер		Бачки Петровац	Бачки Петровац	1897.
Вербер Дина	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1939.
Вербер Ђула Јован	Трговац	Бачки Петровац	Бачки Петровац	1906.
Вербер Елза	Домаћица	Нови Сад		1902.

Вербер Елза	Домаћица	Бачки Петровац	Бачки Петровац	1896.
Вербер Жужа	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1933.
Вербер Золтан	Ученик	Бачки Петровац	Бачки Петровац	1936.
Вербер Јене	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1937.
Вербер Јован	Ученик	Бачки Петровац	Бачки Петровац	1936.
Вербер Клара	Ученица	Бачки Петровац	Бачки Петровац	1934.
Вербер Мира	Ученица	Бачки Петровац	Бачки Петровац	1933.
Вербер Рахела	Дете	Бачки Петровац	Бачки Петровац	1938.
Вербер Терезија Теса	Домаћица	Нови Сад	Суботица	1900.
Вермеш Јелисавета	Домаћица	Нови Сад		1909.
Вермеш Магда		Нови Сад		1902.
Вернер Ружа	Домаћица	Суботица	Стриј	1909.
Вертеш Лилика		Бечеј		
Весел Ирена	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1933.
Весел Катица	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1906.
Вечи Адела	Домаћица	Сомбор	Бачки Петровац	1874.
Виг Ана	Домаћица	Бачка Топола	Бачка Топола	1876.
Виг Андор		Бачка Топола		
Виг Андрија	Трговац	Сомбор	Вршац	1918.
Виг Аранка		Бачка Топола		
Виг Владислав	Трговац	Сомбор	Вршац	1916.
Виг Гавра	Дете	Сомбор	Сомбор	1931.
Виг Гизела	Домаћица	Суботица	Стриј	1888.
Виг Гизела	Домаћица	Нови Сад		1891.
Виг Ђорђе	Трговац	Нови Сад		1882.
Виг Ђула		Бачка Топола	Бачка Топола	1876.

Виг Ева	Домаћица	Суботица	Суботица	1914.
Виг Ева	Домаћица	Суботица	Естергом	1897.
Виг Ева	Домаћица	Бачка Топола	Суботица	1879.
Виг Ева	Домаћица	Бачка Топола	Суботица	1879.
Виг Ернестина	Домаћица	Суботица	Стриј	1886.
Виг Естер	Домаћица	Бачка Топола	Мађарска	1874.
Виг Илеш		Бачка Топола		
Виг Јелисавета	Домаћица	Сомбор	Сомбор	1902.
Виг Јожеф		Бачка Топола		
Виг Лајчо	Трговац	Суботица	Стриј	1890.
Виг Никола	Ученик	Сомбор	Сомбор	1928.
Виг Хермина	Домаћица	Бачка Топола	Бачка Топола	1891.
Видор Гизела	Домаћица	Суботица	Стриј	1882.
Визел Игњат	Ученик	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1933.
Визнер Марија	Домаћица	Суботица	Стриј	1881.
Вилхајм Амалија	Домаћица	Суботица	Риманов	1910.
Вилхајм др Еуген	Адвокат	Суботица	Суботица	1887.
Вилхајм Ђорђе	Ученик	Суботица	Суботица	1930.
Вилхајм Етела	Домаћица	Суботица	Сента	1868.
Вилхајм Јелена	Домаћица	Суботица	Суботица	1895.
Вилхајм Јелисавета	Ученица	Суботица	Суботица	1935.
Вилхајм Марта	Домаћица	Суботица	Суботица	1924.
Вилхајм Петар	Дете	Суботица	Суботица	1942.
Вилхајмер Јелена Илона	Домаћица	Сомбор		1880.
Вилхелм Илонка	Домаћица	Нови Сад		1899.
Вилхелм Теодор	Трговац	Нови Сад		1887.
Виндман Ирена	Домаћица	Суботица	Кањижа	1897.
Винер Јозефа	Домаћица	Суботица	Стриј	1887.
Винер супр. Игњата	Домаћица	Суботица	Стриј	1865.
Винклер Ашер	Ученица	Суботица	Суботица	1927.
Винклер Ашер	Дете	Суботица	Суботица	1940.

Винклер Гедаља	Трговац	Суботица	Стриј	1911.
Винклер Естера	Домаћица	Суботица	Стриј	1914.
Винклер Золтан	Ученик	Суботица	Суботица	1926.
Винклер Јехескел	Дете	Суботица	Суботица	1937.
Винклер Јосип	Трговац	Суботица		1887.
Винклер Јуда	Трговац	Суботица	Суботица	1923.
Винклер Наталија	Домаћица	Суботица	Стриј	1867.
Винклер Хана	Домаћица	Суботица	Стриј	1891.
Винклер Хуђе	Домаћица	Суботица	Стриј	1892.
Винтер Емил	Трговац	Нови Сад	Баја	1877.
Винтер Ида	Домаћица	Нови Сад		1879.
Винтер Јене		Сомбор	Стриј	
Винтер Корнелија	Домаћица	Нови Сад		1908.
Винтер Олга	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1932.
Вирав Ева	Домаћица	Суботица	Стриј	1862.
Вирав Ержебет	Домаћица	Суботица	Бајмок	1889.
Висаг Ева	Домаћица	Суботица	Стриј	1896.
Виснер Зана	Домаћица	Нови Сад	Београд	1908.
Виснер Хенрик	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1942.
Витенберг Вера	Ученица	Сомбор	Суботица	1926.
Витенберг Јосип	Трговац	Сомбор	Риђица	1889.
Витенберг Маргита	Домаћица	Сомбор	Ратково	1899.
Витенберг Мирко Имре	Ученик	Сомбор	Сомбор	1925.
Витраел Берта	Домаћица	Нови Сад	Волкањ	1866.
Витримол Хајем	Ученица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1930.
Витриол Јанка	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1921.
Витриол Јеремијаш	Трговац	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1879.
Витриол Самуел	Ученик	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1932.

Витриол Сара	Ученица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1931.
Витриол Серена	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1923.
Витриол супр. Јеремиса	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1886.
Витриол Херман	Ученик	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1928.
Виценфелд Бернат		Нови Сад		1854.
Во(а)лфиш Ева	Домаћица	Кулпин	Ада	1881.
Во(а)лфиш Исидор		Кулпин	Кулпин	1874.
Во(а)лфиш Лајош		Кулпин	Бихаторторда	1874.
Вогел удова Хенрика	Домаћица	Нови Сад		1884.
Вол супр. Николе		Врбас	Врбас	
Волкенштајн Ђорђе	Ученик	Суботица	Суботица	1931.
Волкштајн Адолф	Приватник	Сомбор	Темишвар	1871.
Волкштајн удова Игнаца	Домаћица	Суботица	Стриј	1904.
Волкштајн Хелена	Домаћица	Сомбор	Зипце	1883.
Волкштајн Хермина	Домаћица	Сомбор	ЈашаТомић	1870.
Волнер Аги	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1930.
Волнер Вилим	Трговац	Сомбор	Сомбор	1871.
Волнер Илона	Домаћица	Нови Сад		1910.
Волнер Леполд	Дрвар	Сомбор	Сомбор	1867.
Волнер Лили	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1914.
Волнер Магда	Домаћица	Нови Сад		1909.
Волнер Оскар Отон	Студент права	Сомбор	Сомбор	1914.
Волнер Петар	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1937.
Волнер Роза		Сомбор		1887.
Волнер Ружа	Домаћица	Сомбор	Боњхад	1888.
Волнер Фани	Домаћица	Нови Сад	Ујпешт	1880.

Волнер Федор	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1933.
Волф Александар		Нови Сад		1894.
Волф Берга	Домаћица	Нови Сад		1894.
Волф Вица	Домаћица	Суботица	Стриј	1920.
Волф Едита	Домаћица	Суботица	Суботица	1891.
Волф Лиа	Дете	Суботица	Суботица	1942.
Волхајмер Илона		Сомбор		1880.
Вудл Адолф		Сомбор	Темишвар	1871.
Вудл Ела	Домаћица	Сомбор	Вршац	1903.
Вудл Хермина	Домаћица	Сомбор	Јаша Томић	1870.
Габор Бела	Индустријалац	Суботица		1875.
Габор др Шандор	Лекар	Бечеј		1891.
Габор Ержебет	Домаћица	Бачка Топола		1890.
Габор Ержебет	Домаћица	Бачка Топола		1890.
Габор Иван	Ученик	Бечеј	Бечеј	1927.
Габор Илона	Домаћица	Бечеј	Бечеј	1894.
Габор Јелена Илона	Домаћица	Суботица	Сегедин	1891.
Габор Јелисавета	Трговкиња	Бачка Топола		1894.
Габор Јудита	Домаћица	Сомбор	Вировитица	1876.
Габор Сидонија	Домаћица	Суботица		1884.
Гајари др Јосип	Инжењер	Сомбор		
Гајгер Андраш		Суботица	Суботица	1879.
Гајгер Елза	Домаћица	Суботица	Беч	1888.
Гајгер Ержебет	Домаћица	Суботица		1896.
Гајгер Илона	Домаћица	Нови Сад		1897.
Гајгер Јелена Илона	Домаћица	Суботица	Бачки Петровац	1896.
Гајгер Јосип	Трговац	Суботица	Суботица	1891.
Гајгер Јосип	Трговац	Нови Сад	Нови Сад	1893.
Гајгер Клара	Домаћица	Суботица	Суботица	1913.
Гајгер Лаура	Домаћица	Суботица		1889.
Гајгер Лили	Домаћица	Суботица		1923.

Гајгер Ото	Ученик	Суботица	Нови Сад	1928.
Гајгер Феликс	Трговац	Суботица		1874.
Гал Рудолф Реже	Адвокат	Сомбор	Бездан	1880.
Гал Сигмунд Жига		Сомбор	Бачки Моноштор	1883.
Гал Стеван		Нови Сад		1886.
Гангенмајер Бела		Нови Сад		1899.
Гангенмајер Имре	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1925.
Гаспар Јелена	Домаћица	Суботица		1898.
Гевирц Адолф	Индустријалац	Сомбор	Лендава	1887.
Гевирц Гизела	Домаћица	Сомбор	Загреб	1919.
Гевирц Ева	Домаћица	Сомбор	Сомбор	1888.
Гевирц Ерне		Сомбор		1886.
Гевирц Каролина Лилика	Дете	Сомбор	Сомбор	1941.
Гевирц Лили		Сомбор		1940.
Гевирц Рифка Рути	Домаћица	Сомбор	Илок	1920.
Гевирц Рифка Рути	Домаћица	Сомбор	Илок	1920.
Гевирц Роберт	Дете	Сомбор	Сомбор	1943.
Гевирц Рут		Сомбор		1901.
Гевирц Хинко	Дете	Сомбор	Сомбор	1940.
Геза Ирена	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1886.
Гемери Берта	Домаћица	Суботица		1879.
Гемери Каталин	Домаћица	Суботица	Суботица	1899.
Гергељ Марија	Домаћица	Сомбор	Ратково	1897.
Гере Вилим		Нови Сад		1892.
Гере Зора Хајналка	Домаћица	Суботица	Суботица	1913.
Гере Иван	Дете	Суботица	Суботица	1940.
Гере Јулишка	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1896.
Гере Мавро		Нови Сад		1887.
Гере Маргит	Домаћица	Суботица		1882.
Гере супр. Мавра	Домаћица	Нови Сад		1897.
Гершл Ката	Домаћица	Нови Сад		1866.

Гинголд Шаламон	Трговац	Суботица		1870.
Гинс Аранка	Домаћица	Нови Сад	Београд	1880.
Гинс Злата	Ученица	Суботица	Мол	1932.
Гинс Изабела	Домаћица	Суботица		1910.
Гинс Јудита	Дете	Суботица		1939.
Гинс Хилда	Домаћица	Суботица	Сента	1899.
Гинц Бернат	Лимар	Сомбор	Сент Андреја	1897.
Гинц Епштајн Бланка		Нови Сад	Нови Сад	1894.
Гинц Естер	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1916.
Гинц Марта	Студенткиња	Сомбор	Сомбор	1925.
Гинц Мозеш Мор	Учитељ	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1886.
Гинц Регина	Домаћица	Сомбор	Херцегсанта	1902.
Гискан Андреј Ендре	Ученик	Нови Сад	Ковин	1933.
Гискан Ирма	Домаћица	Нови Сад	Вршац	1906.
Гискан Марта	Ученица	Нови Сад	Ковин	1932.
Глазер Дора	Дете	Суботица		1941.
Глазер Еуген	Дете	Суботица		1937.
Глазер Израел	Дете	Суботица		1942.
Глазер Ружа	Домаћица	Суботица		1917.
Глазер Таубе	Домаћица	Суботица		1914.
Глазер удова Израела	Домаћица	Суботица		1881.
Глас Едо		Суботица	Баја	1883.
Глас Флора	Домаћица	Суботица	Суботица	1892.
Глид Александар	Трговац	Суботица		1898.
Глид Алиса	Ученица	Суботица	Загреб	1930.
Глид Ана	Дете	Суботица		1939.
Глид Армин	Месар	Суботица	Бачки Брег	1890.
Глид Вилим	Трговац	Суботица	Станишић	1872.
Глид Гизела	Домаћица	Суботица		1876.

Глид Едита	Ученица	Суботица	Суботица	1935.
Глид Ема	Домаћица	Суботица	Бачко Петрово Село	1898.
Глид Етела	Домаћица	Суботица		1876.
Глид Жени	Домаћица	Суботица	Каћмар	1895.
Глид Ида		Суботица	Даутово	1876.
Глид Јохана	Домаћица	Суботица		1850.
Глид Јулије Ђула	Месар	Бачки Петровац	Бачки Петровац	1874.
Глид Лујза	Домаћица	Суботица	Каћмар	1883.
Глид Марија	Домаћица	Суботица		1876.
Глид Паула	Домаћица	Суботица	Бачко Петрово Село	1890.
Глид Руменка	Домаћица	Суботица		1906.
Глид Хенрих Хинко	Дете	Сомбор	Сомбор	1940.
Глид Шарлота Розалија	Домаћица	Бачки Петровац	Товаришево	1875.
Глик Љубица	Домаћица	Суботица	Бајмок	1903.
Глик Мавро	Трговац	Суботица	Бајмок	1861.
Глик Марија	Ученица	Суботица	Суботица	1934.
Глик Стеван	Дете	Суботица	Бајмок	1937.
Гозоњи Вилма	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1884.
Гојтајн Јелена	Домаћица	Суботица	Суботица	1879.
Голдбрајтер Лаура	Домаћица	Сомбор	Бачки Моноштор	1871.
Голдаинг Јосип		Сомбор	Ердут	1888.
Голдаинг Хуго		Сомбор	Ердут	1893.
Голдбергер Андрија	Ученик	Чонопља	Чонопља	1930.
Голдбергер Бандика		Чонопља		
Голдбергер Борбала	Домаћица	Суботица	Каћмар	1916.
Голдбергер Боришка		Чонопља		

Голдбергер Дезидер		Сомбор	Панчево	1894.
Голдбергер Јелисавета	Домаћица	Суботица	Силађишомло	1909.
Голдбергер Јудита	Дете	Суботица	Суботица	1944.
Голдбергер Јулио	Дете	Суботица	Каћмар	1938.
Голдбергер Лујза	Домаћица	Сомбор	Панчево	1893.
Голдбергер Матилда	Домаћица	Сомбор	Станишић	1867.
Голдбергер Михаљ	Трговац	Суботица		1876.
Голдбергер супр. Филипа	Домаћица	Суботица		1878.
Голдбергер супр. Фриђеша Фридриха	Домаћица	Чонопља		1903.
Голдбергер удова Михаља	Домаћица	Чонопља		
Голдбергер Фридрих Фриђеш		Чонопља	Чонопља	1899.
Голдгрубер Клара	Домаћица	Суботица		1905.
Голдентал Берта	Домаћица	Нови Сад		1895.
Голдентал Еде		Нови Сад		1893.
Голдентал Јелена	Домаћица	Нови Сад		1919.
Голдман Ибоја	Ученица	Бачка Топола	Бачка Топола	1934.
Голдман Ибоја	Домаћица	Бачка Топола		1900.
Голдман Ирена	Домаћица	Нови Сад		1912.
Голдман Јулије Ђула		Чонопља	Мали Иђош	1896.
Голдман Ката	Ученица	Бачка Топола	Бачка Топола	1929.
Голдман Магда	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1913.
Голдман Марија	Домаћица	Бачка Топола		1909.
Голдман Нандор		Бачка Топола		1889.
Голдман Роза	Домаћица	Бачка Топола		1900.
Голднер Бела	Индустријалац		Суботица	1881.
Голднер Јелена	Домаћица	Суботица	Јаношхалма	1889.

Голднер Михајло	Индустијалац		Суботица	1890.
Голднер Томислав	Ученик	Суботица		1928.
Голдфан Ернестина	Домаћица	Сомбор	Србобран	1884.
Голдфан Јоланка	Домаћица	Сомбор	Бачко Градиште	1889.
Голдхамер Ева	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1938.
Голдхамер Илонка	Домаћица	Нови Сад	Бездан	1908.
Голдхамер Ладислав	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1936.
Голдхамер Маргита	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1910.
Голдшмит Малвина	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1882.
Голдштајн Арпад		Нови Сад	Нови Сад	1902.
Голдштајн Јосип	Трговац	Суботица	Суботица	1895.
Голдштајн Јулије		Бачка Топола		1884.
Голдштајн Ладислав	Ђурчија	Суботица		1904.
Голдштајн Љиљана	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1932.
Голдштајн Љубица	Домаћица	Суботица	Кунбаја	1913.
Голдштајн Магда	Домаћица	Суботица		1910.
Голдштајн Марта	Дете	Суботица		1939.
Голдштајн Мартин	Ученик	Суботица		1928.
Голдштајн Никола		Бачка Топола		1914.
Голдштајн супр. Јулија	Домаћица	Бачка Топола		1889.
Голдштајн Томислав	Ученик	Суботица		1932.
Голдгер Јозефина		Сомбор		1893.
Гомбо Арон	Службеник	Суботица		1920.
Гомбо Јанка		Бачка Топола		
Гомбо Лајош		Бачка Топола		1884.
Гомбо супр. Шамуела	Домаћица	Суботица		1896.
Гомбо Шамуел	Пекар	Суботица		1890.

Гомбош Бланка	Домаћица	Светозар Милетић	Светозар Милетић	1903.
Гомбош Ема	Домаћица	Сомбор	Сомбор	1904.
Гомбош Ема		Сомбор		1883.
Гомбош Еуген	Трговац	Сомбор	Кикинда	1896.
Гомбош Ида	Домаћица	Суботица		1888.
Гомбош Јелена	Домаћица	Сомбор	Кошице	1873.
Гомбош Јелисавета	Кројачица	Сомбор	Сомбор	1906.
Гомбош Јулишка	Домаћица	Сомбор		1889.
Гомбош Лили	Ученица	Сомбор	Суботица	1927.
Гомбош Никола		Нови Сад		1898.
Гомбош Серена	Домаћица	Сомбор	Бечеј	1866.
Гомбош Сида	Домаћица	Бечеј	Бечеј	1871.
Гомбош удова Лајоша	Домаћица		Нови Сад	1886.
Гонда Алфред	Трговац	Суботица		1893.
Гонда Бела	Домаћица	Суботица		1917.
Гонда Ђури	Дете	Суботица		1930.
Гонда Еуген	Трговац	Суботица		1916.
Гонда Ирма	Домаћица	Нови Сад	Бачка Топола	1880.
Гонда Исидор	Пензионисани чиновник	Нови Сад	Бекеш	1874.
Гонда Јелисавета	Домаћица	Бачка Топола	Бачка Топола	1894.
Гонда Јелисавета	Домаћица	Бачка Топола	Бачка Топола	1903.
Гонда Јосип	Инжењер	Сомбор	Ердут	1898.
Гонда Лулу	Дете	Суботица		1942.
Гонда Хуго Исидор	Трговац	Сомбор	Ердут	1893.
Гондо Агнеза		Бачка Топола	Бачка Топола	1923.
Готесман Алберт	Трговац	Суботица		1912.
Готесман Јанка	Домаћица	Суботица	Сент Миклош	1880.
Готлиб Емил	Индустријалац	Бачко Петрово Село		1893.
Готлиб Злата	Домаћица	Суботица	Питварош	1890.

Готлиб Нада	Ученица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1935.
Готлиб Хилда	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1895.
Грабински Вера		Сомбор		
Грабински Еуген Иван		Сомбор	Будимпешта	1894.
Грабински Ибољка Љубица	Домаћица	Сомбор		1902.
Грабински Марија Хелга	Ученица	Сомбор	Сомбор	1931.
Грабински Мор		Мали Иђош		
Град Јозефа	Домаћица	Суботица	Суботица	1861.
Град Терезија	Домаћица	Суботица	Црна Бара	1867.
Грин Амалија	Домаћица	Нови Сад		
Грин Беба	Домаћица	Бачка Паланка	Бачка Паланка	1892.
Грин Гизела	Ученица	Суботица		1930.
Грин Ева	Ученица	Суботица		1932.
Грин Ема	Домаћица	Бачка Паланка	Бачка Паланка	1907.
Грин Ирма	Домаћица	Суботица		1874.
Грин Исидор		Бачка Топола	Бачка Топола	1906.
Грин Јолан	Домаћица	Бачка Топола		1914.
Грин Маргита	Домаћица	Нови Сад	Сремска Митровица	1905.
Грин Матилда	Домаћица	Нови Сад		1904.
Грин Нели	Домаћица	Суботица		1911.
Грин Ноеми	Дете	Бачка Топола		1939.
Грин Олга	Домаћица	Суботица		1908.
Грин Роза	Домаћица	Суботица		1890.
Грин Хедвига	Ученица	Суботица		1935.
Грин Хелена	Домаћица	Суботица		1874.
Грин Шандор	Ученик	Бачка Паланка	Бачка Паланка	1930.

Гринбаум Аладар	Трговац	Сомбор	Харкањ	1875.
Гринбаум Андрија	Трговац	Суботица		1884.
Гринбаум Ђурђина	Ученица	Сомбор	Бачка Топола	1928.
Гринбаум Емил	Чинovníк	Сомбор	Кикинда	1897.
Гринбаум Илона	Домаћица	Суботица		1889.
Гринбаум Јелена	Домаћица	Суботица		1882.
Гринбаум Јолан	Домаћица	Сомбор	Пакрац	1906.
Гринбаум Јулија	Домаћица	Сомбор	Вакањи	1878.
Гринбаум Нандор	Трговац	Суботица		1876.
Гринберг Роза	Домаћица	Суботица		1883.
Гринбергер Аранка	Домаћица	Бачка Топола	Бачка Топола	1897.
Гринбергер Берталан	Посластичар	Сомбор	Сегедин	1882.
Гринбергер Берталан		Нови Сад		1870.
Гринбергер Бланка	Домаћица	Сомбор	Бачки Моноштор	1884.
Гринбергер Ела	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1906.
Гринбергер Иван	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1940.
Гринбергер Имре	Посластичар	Сомбор	Сомбор	1907.
Гринбергер Јанко		Нови Сад		1882.
Гринбергер Катарина		Нови Сад		
Гринбергер Ливија	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1937.
Гринбергер Липот Леополд	Златар	Нови Сад	Нови Сад	1884.
Гринбергер Мигат		Нови Сад		1900.
Гринбергер Олга	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1908.
Гринбергер Розалија	Домаћица	Нови Сад	Каћ	1902.
Гринбергер Хајналка	Домаћица	Бачка Топола	Бачка Топола	1898.
Гринвалд Зени	Кројачица	Суботица		1904.
Гринвалд Липот	Трговац	Суботица		1876.

Гринвалд Регина	Домаћица	Нови Сад		1879.
Гринвалд Томислав	Дете	Суботица	Бајмок	1943.
Гринвалд Цецилија	Домаћица	Суботица		1876.
Гринер Ана	Домаћица	Суботица		1908.
Гринер Андор	Чинovníк	Суботица		1886.
Гринер Јудит	Дете	Суботица		1938.
Гринер Никола		Врбас	Врбас	1885.
Гринер супр. Николе	Домаћица	Врбас	Врбас	1893.
Гринер ћерка		Врбас	Врбас	1924.
Гринфелд Александар	Пекар	Нови Сад	Нови Сад	1880.
Гринфелд Етела	Домаћица	Нови Сад	Селенча	1897.
Гринфелд Ирма	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1889.
Гринфелд Ладислав	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1926.
Гринфелд Максим		Нови Сад	Нови Сад	1896.
Гринфелд Марко	Пекар	Нови Сад	Кулпин	1887.
Гринфелд Фрања		Нови Сад	Нови Сад	1884.
Гринфелд Херман		Нови Сад	Нови Сад	1884.
Гринфелд Хермина	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1893.
Грос Абрахам	Трговац	Нови Сад	Бачко Петрово Село	1889.
Грос Адела	Домаћица	Сомбор	Бачко Петрово Село	1903.
Грос Адолф		Нови Сад		1899.
Грос Адолф	Кантор	Нови Сад	Бачко Градиште	1871.
Грос Адолф		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1900.
Грос Адолф		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1900.
Грос Антал		Нови Сад		1874.
Грос Берта	Трговкиња	Кисач		1894.
Грос Вера	Домаћица	Сомбор	Сомбор	1912.

Грос Вера	Дете	Кисач	Сента	1937.
Грос Виктор		Нови Сад		1876.
Грос Вилим	Чинovníк	Нови Сад	Бошњаци	1894.
Грос Вилма	Домаћица	Сомбор	Панчево	1879.
Грос Гизела	Домаћица	Сомбор	Магоч	1892.
Грос Игњат	Трговац	Суботица	Кец	1880.
Грос Илона	Домаћица	Кисач	Сента	1909.
Грос Ирена	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1941.
Грос Јанка	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1897.
Грос Јозефа	Домаћица	Суботица		1862.
Грос Јосип	Ученик	Суботица		1931.
Грос Јосип	Ученик	Сомбор	Сомбор	1935.
Грос Јулијана	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1937.
Грос Катарина Катица	Домаћица	Суботица	Нађсокољ	1903.
Грос Катица	Трговкиња	Кисач	Кисач	1892.
Грос Клара		Сомбор	Баја	1922.
Грос Ленка	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1943.
Грос Мавро	Трговац	Сомбор	Бачки Петровац	1886.
Грос Мано		Нови Сад		1885.
Грос Марија	Ученица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1932.
Грос Михајло	Радник	Сомбор	Тења	1899.
Грос Мозеш	Ученик	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1935.
Грос Норберт	Ученик	Сомбор	Сомбор	1935.
Грос Роза	Домаћица	Суботица		1889.
Грос Роза	Домаћица	Сомбор	Сента	1874.
Грос Роза	Домаћица	Сомбор	Суботица	1902.

Грос Розалија	Домаћица	Нови Сад	Бачко Петрово Село	1890.
Грос Ружа	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1907.
Грос Серена	Домаћица	Сомбор	Бачки Петровац	1889.
Грос супр. Игњата	Домаћица	Нови Сад		1903.
Грос супр. Мора	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1858.
Грос Терезија		Кисач		1895.
Грос удова Јосипа		Сомбор		
Грос Хермина	Домаћица	Нови Сад	Равно Село	1876.
Гросбергер Давид	Трговац	Сомбор	Боњхад	1890.
Гросбергер Игњат	Индустријалац	Суботица	Суботица	1901.
Гросбергер Љубица	Домаћица	Суботица	Суботица	1905.
Гросбергер Мирјана	Дете	Суботица	Суботица	1939.
Гросбергер Томислав	Ученик	Суботица	Суботица	1934.
Гросепајс Јелена	Домаћица	Нови Сад	Чањ	1917.
Гросепајс Јети	Домаћица	Нови Сад	Рипик	1892.
Гросман Алфред	Ученик	Суботица		1934.
Гросман др Вилмош	Лекар	Нови Сад	Прхово	1896.
Гросман Жигмунд Жига	Инжењер	Нови Сад		1869.
Гросман Жигмунд Жига	Трговац	Нови Сад	Прхово	1892.
Гросман Ида		Сомбор		1909.
Гросман Илона Јелена	Домаћица	Нови Сад	Житиште	1908.
Гросман Лаура	Домаћица	Нови Сад		1874.
Гросман Паула	Домаћица	Сомбор		
Гросман Рене		Сомбор		
Гросман Томислав	Ученик	Нови Сад	Кумане	1936.

Гросман Фани	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1882.
Гросман Шимон		Бачка Топола		1884.
Грубер Гизела	Домаћица	Сомбор	Станишић	1890.
Грубер Лидија	Домаћица	Сомбор	Ченеј	1900.
Груби др Рудолф	Лекар	Нови Сад	Равно Село	1867.
Груби Јохана	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1884.
Груби Јулије	Трговац	Нови Сад	Равно Село	1860.
Груби Лаура	Домаћица	Нови Сад	Футог	1880.
Груби Маргита	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1901.
Груби супр. Јакоба	Домаћица	Бачка Топола	Бачка Топола	1890.
Грубор Јелена	Домаћица	Нови Сад		1918.
Гулдентал Еде		Нови Сад		1893.
Гус Аранка	Домаћица	Нови Сад		1880.
Гусман Аранка	Домаћица	Нови Сад	Остојићево	1892.
Гусман Берта	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1874.
Гусман др Стеван	Адвокат	Сомбор	Татхаза	1905.
Гусман Едита	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1872.
Гусман Емерик	Инжењер	Нови Сад	Сремска Митровица	1890.
Гусман Јозефина	Домаћица	Нови Сад	Јерменовци	1883.
Гусман Јосип	Дете	Сомбор	Сомбор	1941.
Гусман Јосип	Економ	Сомбор	Кунбаја	1872.
Гусман Јулијана	Домаћица	Сомбор	Суботица	1872.
Гусман Лора	Домаћица	Сомбор	Темерин	1880.
Гусман Мирко Имре		Сомбор	Темерин	1906.
Гусман удова Људевита	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1862.
Гутман Александар	Шпедитер	Нови Сад	Кисач	1885.
Гутман Андрија	Ученик	Суботица	Суботица	1932.
Гутман Владислав		Нови Сад	Нови Сад	1914.
Гутман Гизела	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1882.
Гутман Јакоб		Бездан	Кисач	1870.

Гутман Јелена	Домаћица	Нови Сад	Ердминтсент	1890.
Гутман Јосип	Ученик	Сомбор	Суботица	1927.
Гутман Јосип		Сомбор	Бајмок	1884.
Гутман Јохана	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1914.
Гутман Клара	Домаћица	Нови Сад	Сомбор	1919.
Гутман Леополд		Куцура		1876.
Гутман Магда	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1920.
Гутман Мартин		Нови Сад	Нови Сад	1896.
Гутман Паула		Бездан	Тврдошин	1871.
Гутман Роза	Домаћица	Суботица		1898.
Гутман Серена	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1884.
Гутман Стеван		Суботица		1927.
Гутман Флора		Сомбор		1882.
Гутман Шарлота	Домаћица	Нови Сад	Мартијанци	1887.
Давид Вилим	Јувелир	Суботица	Будимпешта	1868.
Давид Ирена	Домаћица		Суботица	1886.
Дајч Алфред	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1932.
Дајч Ана	Ученица	Суботица	Суботица	1925.
Дајч Ана	Домаћица	Сомбор	Сонта	1899.
Дајч Аранка	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1904.
Дајч Армин	Трговачки помоћник	Сомбор	Земун	1874.
Дајч Арнолд		Нови Сад	Нови Сад	1879.
Дајч Арпад	Трговачки агент	Сомбор	Бачки Брестовац	1898.
Дајч Бела		Нови Сад	Нови Сад	1899.
Дајч Бернанд	Ученик	Суботица	Суботица	1932.
Дајч Берга	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1873.
Дајч Бруно	Ученик	Сомбор	Бачки Брестовац	1928.
Дајч Давид		Нови Сад	Нови Сад	1881.
Дајч др Александар	Лекар	Суботица	Суботица	1902.
Дајч Едита	Ученица	Суботица	Суботица	1936.

Дајч Едмонд	Ученик	Суботица	Суботица	1934.
Дајч Ернест	Трговац	Суботица	Суботица	1868.
Дајч Етела	Домаћица	Суботица	Братислава	1900.
Дајч Изидор	Трговац	Суботица	Велики Свети Никола	1875.
Дајч Јанка	Домаћица	Нови Сад		1884.
Дајч Јозефина	Домаћица	Суботица		1902.
Дајч Јосип	Трговац	Суботица		1913.
Дајч Јулија	Ученица	Суботица	Суботица	1925.
Дајч Јулија	Домаћица	Суботица	Чонопља	1923.
Дајч Јулијана	Домаћица	Нови Сад	Криваја	1903.
Дајч Катарина	Домаћица	Суботица	Суботица	1880.
Дајч Катарина	Домаћица	Суботица	Суботица	1909.
Дајч Клара		Сомбор	Сомбор	1919.
Дајч Лаура	Домаћица	Суботица		1872.
Дајч Мавро		Нови Сад		1879.
Дајч Магда	Ученица	Пачир	Пачир	1930.
Дајч Малвина	Домаћица	Сомбор	Дреновци	1872.
Дајч Маргит	Домаћица	Суботица		1908.
Дајч Марија	Домаћица	Нови Сад		1896.
Дајч Марија	Занатлија	Нови Сад	Нађкереш	1906.
Дајч Марта	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1927.
Дајч Матилда	Домаћица	Суботица	Суботица	1914.
Дајч Меланија	Кројачица	Сомбор	Ораховица	1896.
Дајч Мира	Ученица	Суботица	Суботица	1932.
Дајч Мира	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1930.
Дајч Мирко	Ученик	Суботица	Чонопља	1928.
Дајч Мирко		Нови Сад		1909.
Дајч Мирко	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1941.
Дајч Олга		Товаришево	Товаришево	
Дајч Оскар	Ученик	Сомбор	Сомбор	1932.
Дајч Павле	Ученик	Суботица	Суботица	1934.

Дајч Паула	Домаћица	Суботица	Суботица	1883.
Дајч Рожа	Домаћица	Суботица	Бајмок	1901.
Дајч Роза	Домаћица	Суботица	Бајмок	1908.
Дајч Роза	Домаћица	Пачир	Пачир	1908.
Дајч Розалија	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1868.
Дајч Ружа	Домаћица		Суботица	1904.
Дајч Ружица	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1918.
Дајч Софија	Домаћица		Нови Сад	1903.
Дајч Стеван	Ученик	Сомбор	Сомбор	1926.
Дајч Стела	Ученица		Суботица	1924.
Дајч супр. Мавра	Домаћица		Нови Сад	1869.
Дајч Терез			Кула	1869.
Дајч Тереза	Домаћица	Суботица	Суботица	1923.
Дајч Тибор	Ученик	Сомбор	Сомбор	1928.
Дајч Хедвига	Ученица	Нови Сад	Осијек	1932.
Дајч Хермина	Домаћица	Нови Сад	Темерин	1880.
Дајч Шара	Домаћица		Суботица	1901.
Дајч Шара	Домаћица	Суботица	Суботица	1884.
Дајч Шари	Кројачица	Нови Сад	Нови Сад	1904.
Дајч Шарлота	Кројачица	Нови Сад	Нови Сад	1898.
Далнок супр. Хермана	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1889.
Даниел Армин	Машинбравар	Сомбор	Бачки Брестовац	1881.
Даниел Ева	Домаћица	Сомбор	Бачко Петрово Село	1888.
Даниел Емануел		Сомбор	Беочин	1908.
Даниел Еуген		Сомбор		
Даниел Манди		Сомбор	Сомбор	1912.
Даниел Пирошка	Домаћица	Сомбор	Сомбор	1907.
Дарваш Јене Еуген		Србобран	Абоњ	1891.
Деак Имре		Бечеј		
Деак Марија	Домаћица	Бечеј		

Дезидер супр. др Абрахама	Домаћица		Нови Сад	1884.
Деић Ержи	Домаћица	Суботица	Суботица	1910.
Деић Маргита	Домаћица	Суботица	Суботица	1908.
Деметер Петер	Ученик	Сомбор	Винковци	1936.
Деметер Тереза	Домаћица		Суботица	1879.
Денеберг Илона	Домаћица	Суботица	Суботица	1882.
Денеберг Хелен	Домаћица	Суботица	Суботица	1880.
Дери Ирена	Домаћица		Суботица	1896.
Дери Јован	Машиниста		Суботица	1895.
Дечеи Калмана	Домаћица	Суботица	Суботица	1893.
Дечеи Корнелија	Домаћица	Суботица	Мађарска	1892.
Дечи Камелија	Домаћица		Суботица	1869.
Диоши Деже Дезидар		Бачка Топола		1890.
Диоши Паула	Домаћица	Бачка Топола		1892.
Дитрихштајн Хедвига	Домаћица	Нови Сад	Вуковар	1902.
До(а)јч Јене			Чонопља	
Дозлер Берга	Домаћица	Нови Сад	Шарок	1862.
Дојч Бела		Бачка Паланка	Бачка Паланка	1869.
Дојч Имре	Ученик	Чонопља	Чонопља	1928.
Дојч Јулишка		Чонопља		
Дојч Каролина		Бачка Паланка		
Дојч Ладислав	Ученик	Чонопља	Чонопља	1925.
Дојч Микша		Чонопља		
Дојч Сидонија	Домаћица	Бачка Паланка	Бачка Паланка	1878.
Дојч ћерка Беле	Домаћица	Бачка Паланка	Бачка Паланка	1907.
Донат Александар	Ученик	Суботица	Суботица	1934.
Донат Ана	Дете	Суботица	Суботица	1937.
Донат Ела		Бачка Паланка		

Донат Жига	Трговац	Бачка Паланка	Бачка Паланка	1883.
Донат Злата	Домаћица	Суботица		1893.
Донат Ирена	Домаћица	Суботица	Суботица	1903.
Донат Јосип Котарски	Трговац	Суботица	Суботица	1884.
Донат Јулија	Домаћица	Суботица		1881.
Донат Лили	Ученица	Суботица	Суботица	1928.
Донат Нели	Дете	Суботица		1939.
Донат Пирошка	Домаћица	Суботица	Башаид	1905.
Донат Тереза	Домаћица	Бачка Паланка	Бачка Паланка	1878.
Дохањ Берта	Домаћица	Суботица	Суботица	1879.
Дохањ Габријела	Домаћица	Суботица	Суботица	1890.
Дохањ др Александар	Адвокат	Суботица		1874.
Дохањ Отон	Власник дрваре	Суботица		1889.
Драх Мозеш		Суботица		1884.
Дрексел Маргита	Домаћица	Нови Сад		1894.
Дрелих Адолф	Приватник	Сомбор	Буковина	1861.
Дрелих Барбара	Домаћица	Сомбор	Чонград	1906.
Дрелих Емилија	Ученица	Сомбор	Сомбор	1928.
Дрелих Илона	Домаћица	Сомбор		1904.
Дрелих Јолан	Домаћица	Сомбор		1908.
Дрелих Карло	Чинovníк	Сомбор	Сомбор	1902.
Дрелих Ласло		Сомбор	Сомбор	1902.
Дрелих Лидија	Ученица	Сомбор	Сомбор	1927.
Дрелих Људевит	Трговачки путник	Сомбор		1895.
Дрелих Терезија	Домаћица	Сомбор	Тења	1902.
Дубовић Золтан	Трговац	Суботица	Бачка Топола	1891.
Дубовић Марија	Домаћица	Суботица	Кумане	1899.
Дубовић Марија		Суботица	Бачка Топола	1879.

Дубовић Роза	Домаћица	Суботица	Бачка Топола	1862.
Ђенеш Марија		Бездан	Бездан	1920.
Ђерђ др Матија	Апотекар	Суботица		1897.
Ђерђ др Мирко	Адвокат	Суботица	Суботица	1891.
Ђерђ Петар	Ученик	Суботица		1926.
Ђерђ Рене	Домаћица	Суботица		1897.
Еделман Давид	Пензионер	Суботица		1868.
Еделстајн Јелена	Домаћица	Суботица	Суботица	1905.
Еделстајн Јудита	Дете	Суботица		1939.
Еделстајн Ноџи	Дете	Суботица		1942.
Екстајн Александар		Нови Сад	Нови Сад	1902.
Екстајн Јохана	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1860.
Екстајн Регина	Домаћица	Нови Сад	Бачки Петровац	1884.
Екстајн Хенрик		Нови Сад	Силбаш	1884.
Еленбоген Берта	Домаћица	Апатин		1885.
Еленбоген Исидор		Апатин	Јакобени	1880.
Еленбоген Јожа		Апатин	Апатин	1919.
Еленборгер Берта	Домаћица	Суботица	Суботица	1885.
Еленборгер Изидор		Суботица	Суботица	1880.
Елијас Жак	Ученик		Врбас	1934.
Елијас Лазар		Врбас	Врбас	1905.
Елијас Марко		Врбас	Врбас	1899.
Енгел Дора	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1879.
Енгел Ела	Домаћица	Сомбор	Сента	1888.
Енгел Зора	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1921.
Енгел Ибоља Љубица	Домаћица	Бечеј	Бечеј	1901.
Енгел Исидора	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1878.
Енгел Јожеф Јосип	Ученик	Бечеј	Бечеј	1927.
Енгел Јулијана	Домаћица	Сомбор	Змајево	1871.

Енгел Карло	Трговац	Сомбор	Пакш	1869.
Енгел Матилда	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1883.
Енгел Ружица		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1889.
Енгел Саламон	Трговачки путник	Сомбор	Ипашчафа	1885.
Енгел Хермина	Домаћица	Сомбор	Ратково	1874.
Енгелсман	Домаћица	Сомбор	Кутина	1902.
Енгелсман Александар	Ученик	Сомбор	Сомбор	1934.
Енгелсман Золтан	Трговац	Суботица	Суботица	1892.
Енгелсман Ибоја	Домаћица	Бечеј		1879.
Енгелсман Јожеф		Бечеј		
Енгелсман Јулија	Домаћица	Суботица	Суботица	1898.
Енгелсман Јулије	Трговац	Суботица		1890.
Енгелсман Карло	Трговац	Сомбор	Суботица	1906.
Енгелсман Лајош	Трговац	Суботица	Суботица	1896.
Енгелсман Лили	Домаћица	Бечеј	Бечеј	1902.
Енгелсман Магдолна	Домаћица	Сомбор	Будимпешта	1912.
Енгелсман Стеван	Ученик	Сомбор	Сомбор	1932.
Енгелсман Сузана	Ученица	Сомбор	Сомбор	1935.
Енгелсман Шарлота	Домаћица	Суботица	Суботица	1892.
Енгл Ева	Домаћица	Суботица	Каљимешти	1906.
Енгл Љубица	Ученица	Суботица	Суботица	1934.
Енгл Марија		Нови Сад	Суботица	1900.
Енгл Матилда	Домаћица	Суботица		1883.
Енгл Шара	Ученица	Суботица	Суботица	1936.
Енглендер Ирена	Домаћица	Суботица	Суботица	1890.
Енглендер Исак	Чинovníк	Суботица		1887.
Енглендер Мартин	Трговац	Суботица	Суботица	1891.
Енглендер супр. Исака	Домаћица	Суботица		1890.

Енглер Берта	Домаћица	Суботица		1879.
Енглер Ђорђе	Дете	Суботица	Суботица	1941.
Енглер Ева	Ученица	Суботица	Суботица	1934.
Енглер Злата	Домаћица	Суботица	Нови Сад	1902.
Енглер Јелисавета	Домаћица	Суботица	Вашујфалу	1903.
Енглер Магда	Домаћица	Суботица	Сатмар	1917.
Енглер Олга	Домаћица	Суботица	Суботица	1895.
Енглер Ружица	Домаћица	Суботица	Суботица	1901.
Енглер Херман		Бачка Топола		
Епингер Корнелија	Домаћица	Суботица	Домбовар	1894.
Епингер Макс	Службеник	Суботица		1886.
Епштајн Алберт		Бачка Паланка	Бачка Паланка	1882.
Епштајн Бланка	Домаћица	Нови Сад	Вилањ	1898.
Епштајн Вера		Нови Сад	Нови Сад	1934.
Епштајн Дора	Домаћица	Бачка Паланка	Бачка Паланка	1914.
Епштајн Лазар		Бачка Паланка	Бачка Паланка	1914.
Епштајн Леополд		Бачка Паланка	Бачка Паланка	1871.
Епштајн Роза	Домаћица	Суботица		1875.
Епштајн Роза	Домаћица	Бачка Паланка	Бачка Паланка	1904.
Епштајн Розалија	Домаћица	Суботица	Обровац	1878.
Епштајн Ружа	Домаћица	Нови Сад	Фајс	1909.
Епштајн Хермина		Бачка Паланка	Бачка Паланка	1871.
Ердељи Арпад	Продавац новина	Суботица		1894.
Ердеш др Деже	Ветеринар	Суботица	Капошвар	1881.
Ердеш Магда	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1910.
Ердеш Мирко	Трговачки путник	Нови Сад		1888.

Ердеш Симон		Стара Моравица	Стара Моравица	
Ердеш Фридрих	Трговац	Нови Сад	Торноц	1888.
Ердеш Хенрик	Трговац	Нови Сад		1884.
Ерендинер Андор	Дрогериста	Нови Сад	Нови Сад	1890.
Ерендинер Матилда	Домаћица	Нови Сад		1899.
Еренфелд Арон	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1940.
Еренфелд Бела	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1942.
Еренфелд Едит	Дете	Сомбор	Сента	1942.
Еренфелд Естера	Домаћица	Сомбор	Илок	1922.
Еренфелд Игнац	Трговац	Нови Сад	Ђеншешпати	1900.
Еренфелд Јене	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1936.
Еренфелд Лили	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1934.
Еренфелд Ружа	Ученица	Нови Сад		1933.
Еренфелд супр. Игнаца	Домаћица	Нови Сад	Сента	1904.
Еренфрејнд Мавро		Станишић	Станишић	1861.
Еренфренд Розалија	Домаћица	Стара Моравица	Стара Моравица	1872.
Еренфројнд Берта	Домаћица	Апатин	Апатин	1869.
Ерењи Армин		Суботица		1890.
Ерењи Ђорђе	Дете	Суботица	Београд	1936.
Ерењи Липот	Столар	Суботица		1874.
Ерењи Регина	Кројачица	Суботица	Нови Сад	1910.
Ерлих Јосип	Чинovníк	Сомбор	Бачки Брестовац	1869.
Ерлих Лина	Домаћица	Сомбор	Бачки Брестовац	1879.
Ерман Ализ	Ученица	Суботица	Суботица	1934.
Ерман Ервин	Ученик	Суботица	Суботица	1929.
Ерман Јудит	Ученица	Суботица	Суботица	1937.
Ерман Матилда	Домаћица	Суботица		1897.

Ерман Шамуел	Учитељ веронауке	Суботица		1888.
Ернест Оскар	Ученик	Сомбор	Сомбор	1932.
Ернст Аранка	Домаћица	Сомбор	Њујорк	1902.
Ернст Бела		Суботица	Светозар Милегић	1892.
Ернст Бернат	Трговац	Нови Сад		1860.
Ернст Бланка	Домаћица	Сомбор	Бачки Моноштор	1882.
Ернст Гизела	Домаћица	Сомбор	Бачки Брестовац	1899.
Ернст Јелена		Нови Сад		1869.
Ернст Јелена	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1904.
Ернст Јулијана	Домаћица	Сомбор	Бачки Моноштор	1861.
Ернст Маргита	Дете	Сомбор	Бачки Моноштор	1931.
Ернст Матија	Трговац	Сомбор	Бачки Моноштор	1895.
Ернст Нети	Домаћица	Сомбор	Батасек	1868.
Ернст Филип	Трговац	Сомбор	Светозар Милегић	1875.
Етингер Риза	Учитељица	Суботица		1874.
Ешку Естер		Нови Сад		
Ешку Јаков		Нови Сад		
Залајнфрајд старија кћи	Ученица	Бачка Паланка	Бачка Паланка	1930.
Залајнфрајнд кћи	Ученица	Бачка Паланка	Бачка Паланка	1934.
Залеман Натана	Домаћица	Суботица		1885.
Зам Адам	Трговац	Сомбор		1897.
Зам Александар	Ученик	Сомбор	Сомбор	1927.
Зам Вилим	Ученик	Сомбор	Сомбор	1931.
Зам Ирина	Ученица	Сомбор	Сомбор	1932.
Зам Серена	Домаћица	Сомбор	Њујорк	1906.

Зам Фани	Ученица	Сомбор	Сомбор	1931.
Зарковец Адела	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1900.
Зарковец Норберт	Посластичар	Нови Сад		1898.
Зелајнфрајд супр. Марка	Домаћица	Бачка Паланка		
Зелеман Натана	Домаћица	Апатин	Суботица	1885.
Зеленко Пирошка		Бачка Топола		1923.
Зеленко Фишл		Бачка Топола		1888.
Зеленфрајнд Ђорђе	Ученик	Бачки Петровац	Бачки Петровац	1935.
Зеленфрајнд Јулија	Домаћица	Бачки Петровац	Бачки Петровац	1905.
Зеленфрајнд Мозеш		Бачки Петровац	Бачки Петровац	1901.
Зелингер Илсе	Домаћица	Нови Сад		1923.
Земанек Роберт	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1938.
Зентаи Аранка	Дете	Врбас	Врбас	1941.
Зентаи Штефанија		Врбас		
Зилберштајн Давид	Трговац	Бајмок	Бајмок	1891.
Зилберштајн Роза	Домаћица	Бајмок	Стара Моравица	1891.
Зилбигер Геза	Поседник	Суботица		1884.
Зилбигер Илона	Домаћица	Суботица		1871.
Зилбигер Ружа Роза	Домаћица	Суботица	Бездан	1895.
Зиман Симон	Трговац	Сомбор		1893.
Зиман Флора	Домаћица	Сомбор	Сента	1901.
Зингер Ела	Домаћица	Суботица		1885.
Зоненберг Армин	Трговац	Суботица	Сакуле	1887.
Зоненберг Бела	Трговац	Суботица	Сакуле	1889.
Зоненберг Бела		Нови Сад	Сакуле	1887.
Зоненберг Јолана	Домаћица	Суботица	Суботица	1905.
Зоненберг Лујза	Домаћица	Суботица	Врбас	1867.
Зоненберг Мира	Ученица	Суботица	Суботица	1934.

Зоненберг Нети	Домаћица	Суботица	Суботица	1883.
Зоненберг Роза	Домаћица	Нови Сад	Будимпешта	1897.
Зоненберг Ружа	Домаћица	Суботица		1895.
Зоненберг Хилда	Домаћица	Суботица		1894.
Зоненфелд Едит	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1912.
Зоненфелд Еуген	Трговац	Суботица		1886.
Зоненфелд Илона	Домаћица	Суботица		1885.
Зоненфелд Јелена	Домаћица	Суботица		1889.
Зоненфелд Јелена	Домаћица	Суботица		1892.
Зоненфелд Јелена	Домаћица	Суботица		1882.
Зоненфелд Јене	Трговац	Суботица	Суботица	1887.
Зоненфелд Нети	Домаћица	Суботица		1882.
Зор Илонка	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1914.
Зор Мануел		Бездан	Бездан	1886.
Зор Мирјана	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1934.
Иванов Петар	Радник	Нови Сад		1898.
Ижак Ева	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1887.
Ижак Ема	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1898.
Ижак Јулијана	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1922.
Ижак Карољ		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1920.
Ижак Каталин	Домаћица	Сомбор	Софија	1890.
Израел Бела	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1941.
Израел Волф		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1908.
Израел Зора	Домаћица	Нови Сад		1918.
Израел Зора	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1911.
Израел Јакоб	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1938.

Израел Клара	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1940.
Израел Михаљ	Трговац	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1909.
Израел Рифка	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1941.
Израел син	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1939.
Израел удова Рудолфа	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1869.
Имергут Јудит	Дете		Суботица	1941.
Имре Вера	Домаћица	Нови Сад		1918.
Имре Вера	Домаћица	Бач	Бач	1915.
Имре Изидор		Суботица		
Имре Исидор		Бач	Хомола	1881.
Имре Ладислав		Бач	Бач	1911.
Имре Пети	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1940.
Имре Томи	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1939.
Имре Хермина	Домаћица	Бач	Бач	1890.
Ингус Вилим	Дете	Суботица	Нови Сад	1939.
Ингус Едит	Домаћица	Суботица	Суботица	1910.
Ингус Жени	Домаћица	Суботица	Чонопља	1881.
Ингус Јулија	Домаћица	Суботица	Часакертеш	1882.
Ингус Јулије	Виноградар	Суботица	Бачалмаш	1864.
Ингус Липот	Виноградар	Суботица	Мадараш	1878.
Ингус Маргит	Домаћица	Суботица		1900.
Ингус Маргит	Домаћица	Суботица	Мадараш	1903.
Ингус Милан	Дете	Суботица	Суботица	1938.
Ингус Павле	Ученик	Суботица		1931.
Ингус Серена	Домаћица	Суботица	Бачко Петрово Село	1918.
Ингус Томислав	Ученик	Суботица	Суботица	1928.
Индиг мајка Ота	Домаћица	Светозар Милетић	Светозар Милетић	1874.
Индиг Ото		Светозар Милетић	Светозар Милетић	1899.

Индиџ син Ота	Дете	Светозар Милетић	Светозар Милетић	1939.
Индиџ супр. Ота	Домаћица	Светозар Милетић	Светозар Милетић	1904.
Ириц Ерика	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1935.
Ириц Ета	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1942.
Ириц Еуген		Нови Сад	Нови Сад	1887.
Ириц Иванка	Домаћица	Нови Сад		1912.
Ириц Јован		Нови Сад		1885.
Ириц Јованка	Домаћица	Нови Сад		1912.
Ириц Малвина		Нови Сад		
Јајтелеш Ирма	Домаћица	Сомбор	Будимпешта	1878.
Јакоб Бењамин	Рентијер	Нови Сад	Тарнов	1874.
Јакоб Етелка	Домаћица	Нови Сад	Сегедин	1872.
Јакоб Катарина	Домаћица	Нови Сад	Баточина	1907.
Јакобовић Дезидер		Врбас	Врбас	1908.
Јакобовић Етелка	Домаћица	Нови Сад		1873.
Јакобовић Еуген		Врбас	Врбас	1914.
Јакобовић Илика		Врбас	Врбас	
Јакобовић супр. Шимона	Домаћица	Врбас	Врбас	
Јакобовић Шари		Врбас	Врбас	
Јакобовић Шимон		Врбас	Врбас	1896.
Јановић Адолф	Трговац	Суботица		1879.
Јановић Лаура	Домаћица	Сомбор	Сомбор	1862.
Јафа Бењамин		Бачка Паланка		1894.
Јеленик Вилим		Нови Сад		1862.
Јеленик Гизела	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1884.
Јеленик Исидор		Нови Сад		1882.
Јеленик Јосип	Инжењер	Суботица		1884.
Јеленик Рожа	Домаћица	Нови Сад		1880.
Јеленик Херман		Нови Сад		1871.
Јелинек Бланка	Домаћица	Суботица	Магоч	1914.

Јелинек Ђорђе	Дете	Суботица		1937.
Јелинек Ервин	Дете	Суботица		1939.
Јелинек Естера	Домаћица	Суботица		1897.
Јелинек Ирена	Домаћица	Суботица		1907.
Јелинек Јелена	Домаћица	Суботица	Нови Сад	1890.
Јелинек Јосип	Трговац	Суботица		1870.
Јелинек Микша	Зуботехничар	Суботица		1897.
Јелинек Роза	Домаћица	Суботица		1875.
Јермовић Алберт		Нови Сад	Врдник	1897.
Јермовић Ката	Домаћица	Нови Сад		1901.
Јожеф Клара	Домаћица	Бајмок	Бајмок	1898.
Јонаш Хирш		Стара Моравица	Стара Моравица	
Кадаш Жонка	Домаћица	Суботица		1882.
Кадаш Игњат	Учитељ	Суботица		1879.
Кадаш Петар	Инжењер	Суботица		1914.
Каделбург Игњат	Трговац	Нови Сад		1892.
Каделбург Јолан	Домаћица	Нови Сад		1907.
Кадуша Јанка	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1894.
Кадуша Клара	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1922.
Кадуша Марта	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1939.
Кадуша Михајло		Нови Сад		1892.
Кајзер Марија	Домаћица	Нови Сад	Стара Моравица	1871.
Кајл Злата	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1908.
Кајл Иван	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1935.
Кајл Јелисавета	Домаћица	Нови Сад		1912.
Кајл Јудит	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1938.
Кајл Кели		Нови Сад	Нови Сад	1938.
Кајнер др Дезидер	Лекар	Нови Сад	Нови Сад	1889.
Кајнер удова Макс		Нови Сад	Нови Сад	1866.

Калдор Жигмунд	Трговац	Нови Сад	Футог	1887.
Калдор Тесете	Домаћица	Сомбор	Бачка Паланка	1878.
Калман Јелисавета	Домаћица	Суботица		1904.
Калман Јелисавета	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1904.
Калман Ференц Фрања	Трговачки путник	Бечеј	Бечеј	1897.
Калман Фрида	Домаћица	Бечеј	Бечеј	1872.
Калмар Ана	Домаћица	Суботица	Суботица	1914.
Калмар Гизела	Домаћица	Суботица		1874.
Калмар Гизела	Предс. осигур. зав.	Суботица		1882.
Калмар Даниел Давид		Бечеј	Бечеј	1872.
Калмар др Велимир	Адвокат	Суботица		1884.
Калмар Етела	Домаћица	Суботица		1872.
Калмар Марија	Ученица	Суботица	Суботица	1936.
Калмар Стеван	Дете	Суботица	Суботица	1938.
Калта Ружа	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1894.
Каљн Ирена	Домаћица	Сомбор	Светозар Милетић	1883.
Кан Александар	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1934.
Кан Габријела	Домаћица	Нови Сад		1904.
Кан Еви	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1933.
Кан Олга	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1906.
Кан Софија	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1909.
Кан Тибор	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1931.
Кан Филип	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1931.
Кан Филип	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1930.
Кан Шарлота	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1928.
Кантор Еуген Јосип	Електричар	Сомбор	Сомбор	1904.
Кардош Елза	Домаћица	Суботица	Капошвар	1894.
Кардош Еуген		Нови Сад		1876.
Кардош Марта	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1939.

Каршаи Барбара	Домаћица	Суботица	Суботица	1901.
Каршаи Марија	Домаћица	Суботица		1878.
Касовиц Ангела	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1872.
Касовиц Ида	Домаћица	Нови Сад	Будимпешта	1886.
Касовиц Лили	Домаћица	Нови Сад	Будимпешта	1900.
Касовиц Максим	Директор банке	Нови Сад	Кањижа	1877.
Касовиц Сидонија	Домаћица	Нови Сад		1874.
Катана Пирошка	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1893.
Катона Аранка	Домаћица	Суботица	Врбања	1899.
Катона Шандор	Индустријалац	Суботица	Ердетелек	1895.
Катски Бела		Бачка Паланка		1860.
Катски Евица	Домаћица	Бачка Паланка		1890.
Кауфер Ђорђе	Ученик	Суботица		1931.
Кауфер Клара	Домаћица	Суботица		1908.
Кауфман Абрахам	Пекар	Нови Сад	Будимпешта	1870.
Кауфман Александар		Сомбор	Бачки Брег	1858.
Кауфман Ангела	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1872.
Кауфман Андрија	Трговац	Суботица	Суботица	1907.
Кауфман Геза Шамес		Нови Сад		
Кауфман Ђорђе	Фотограф	Суботица		1924.
Кауфман Етелка	Домаћица	Сомбор	Сонта	1888.
Кауфман Игњат		Сомбор	Бачки Брег	1859.
Кауфман Ида	Домаћица	Суботица		1884.
Кауфман Јелисавета	Домаћица	Нови Сад		1902.
Кауфман Јован		Сомбор	Сомбор	1924.
Кауфман Јосип	Перјар	Сомбор		1899.
Кауфман Јулија	Ученица	Сомбор	Сомбор	1927.
Кауфман Људевит	Књиговезац	Сомбор	Сомбор	1892.
Кауфман Никола		Сомбор		1924.

Кауфман Розалија	Домаћица	Сомбор	Горњи Сентиван	1870.
Кауфман син		Нови Сад		
Кауфман ћерка		Нови Сад		
Кауфман Фрида	Домаћица	Сомбор	Чуруг	1898.
Кауфман Цецилија	Домаћица	Суботица	Кишкереш	1875.
Каф Јелена Илона	Домаћица	Бачки Петровац	Бачки Петровац	1907.
Каф Макс	Чинovníк	Бачки Петровац	Бачинци	1902.
Каф Ружица	Ученица	Бачки Петровац	Бачки Петровац	1932.
Кахан Алиса	Дете	Суботица		1939.
Кахан Дамјан	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1931.
Кахан Етел	Домаћица	Суботица		1907.
Кахан Изидор	Ученик	Суботица		1932.
Кахан Јудита	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1941.
Кахан Јулијана	Домаћица	Нови Сад		1913.
Кахан Хедвига	Ученица	Суботица		1935.
Кац Бежим	Домаћица	Суботица		1901.
Кац Ева	Ученица	Суботица		1934.
Кац Емил	Кројач	Суботица		1894.
Кац Регина	Домаћица	Суботица		1898.
Кацаф Јулија	Домаћица	Нови Сад		1880.
Кацаф Хелена	Домаћица	Нови Сад		1880.
Каштихер Верица	Ученица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1936.
Каштихер Влатко	Ученик	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1936.
Каштихер Елза	Домаћица	Бачко Петрово Село	Илок	1903.
Каштихер Хилда	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1912.
Каштихер Шимон	Трговац	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1885.

Келеман Јосип	Трговац житом	Сомбор	Сигетвар	1882.
Келеман Јосип		Нови Сад		1889.
Келеман Јулијана	Домаћица	Нови Сад		1889.
Келеман Магда	Домаћица	Сомбор	Беч	1915.
Келеман Олга	Домаћица	Сомбор	Бачка Паланка	1892.
Келеман Павле	Чинovníк	Сомбор	Беч	1918.
Келер Андрија	Ученик	Нови Сад		1929.
Келер Војко	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1926.
Келер Елвира	Домаћица	Нови Сад		1912.
Келер Елвира	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1933.
Келер Елза	Домаћица	Нови Сад		1899.
Келер Ервин	Дете	Суботица		1938.
Келер Ервин	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1936.
Келер Етела	Домаћица	Суботица		1878.
Келер Игњат	Трговац	Нови Сад	Чонопља	1875.
Келер Изидор	Кројач	Суботица		1912.
Келер Ирена	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1912.
Келер Ирена	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1931.
Келер Јосип		Нови Сад		1884.
Келер Лела	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1929.
Келер Мира	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1937.
Келер Ружа	Домаћица	Суботица		1918.
Келер Ружица	Домаћица	Нови Сад		1914.
Келер Хинко		Нови Сад		1894.
Келерт Ана	Домаћица	Суботица		1892.
Келерт Ева	Наставница	Суботица		1911.
Келнер Калман	Трговачки путник	Нови Сад	Чуруг	1884.
Келнер Катица	Нови Сад	Нови Сад		1912.
Келнер Риза	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1889.
Келчи Маргита	Домаћица	Сомбор	Станишић	1895.

Кемењ Ана	Ученица	Суботица	Суботица	1931.
Кемењ Арпад		Нови Сад	Нови Сад	1893.
Кемењ Банди	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1931.
Кемењ Габријела	Домаћица	Суботица		1873.
Кемењ Ирина	Домаћица	Нови Сад		1912.
Кемењ Ирма	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1896.
Кемењ Јулије	Трговац	Суботица	Сирак	1886.
Кемењи Алфред		Нови Сад		1909.
Кемењи др Шома	Лекар	Нови Сад		1879.
Кемењи удова др Шома	Домаћица	Нови Сад		1879.
Кемпф др Оскар	Адвокат	Сомбор		1887.
Кени Маргита	Домаћица	Сомбор	Баја	1894.
Кениг Адолф	Трговац	Нови Сад	Бачки Петровац	1860.
Кениг Бела	Трговац	Суботица		1890.
Кениг Бела		Бачки Петровац		1911.
Кениг Бланка	Домаћица	Бачки Петровац	Суботица	1899.
Кениг Вера	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1925.
Кениг Дезидер	Трговац	Нови Сад	Нови Сад	1893.
Кениг др Мирко	Лекар	Суботица	Сента	1910.
Кениг Ида	Домаћица	Нови Сад	Сента	1872.
Кениг Јелисавета	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1900.
Кениг Липот Павле		Сомбор	Будимпешта	1896.
Кениг Макс		Бачки Петровац	Нитра	1907.
Кениг Манојло Мано		Бачки Петровац	Бачки Петровац	1893.
Кениг Маргита	Домаћица	Суботица		1896.
Кениг Мор	Четкар	Бечеј	Бечеј	1882.
Кениг Нора	Домаћица	Бечеј	Бечеј	1882.
Кениг Регина	Домаћица	Бајмок	Бајмок	1888.

Кениг супр. Беле	Домаћица	Бачки Петровац	Бачки Петровац	1914.
Кенигштетлер Душан		Нови Сад	Нови Сад	1874.
Кенинзберг Имре	Зубар	Сомбор	Бездан	1904.
Кенинсберг Александар		Сомбор	Бездан	1902.
Кенинсберг Јелена Илона	Зубар	Сомбор	Бездан	1908.
Кенинсберг Лазар	Молер	Сомбор	Коломеј	1867.
Кенинсберг Роза Розалија	Зубар	Сомбор	Бездан	1911.
Кенинсберг Терезија	Болничарка	Сомбор	Бездан	1913.
Кенинсберг Фани		Сомбор	Бездан	1900.
Кенинсберг Шарлота Шари	Домаћица	Сомбор	Бездан	1897.
Кепин Лео	Банкарски чиновник	Суботица	Беч	1893.
Керењи Агнеза	Дете	Сомбор	Сомбор	1929.
Керењи Александар Шандор	Дете	Сомбор	Сомбор	1942.
Керењи Андрија Ендре	Апотекар	Сомбор	Сомбор	1910.
Керењи Барбара Боришка	Домаћица	Сомбор	Бачка Топола	1911.
Керењи Еуген	Економ	Нови Сад	Кетелеш	1868.
Керењи Јанка	Домаћица	Нови Сад	Кетелеш	1872.
Керењи Маргита	Домаћица	Сомбор	Сомбор	1920.
Керењи Тибор	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1932.
Керењи Флора	Домаћица	Сомбор	Бачки Моноштор	1879.
Кереси Геза	Трговац	Суботица	Нађкереш	1881.
Кереси Цецилија	Домаћица	Суботица	Суботица	1887.
Керпел Лајчо	Трговац	Суботица		1866.

Кертес Имре		Мали Иђош		1914.
Кертес Самуило	Професор	Суботица	Мако	1882.
Кертес Шандор		Мали Иђош		1884.
Кертес Шари		Мали Иђош		1916.
Кертеш Јован	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1927.
Кертеш Луци	Домаћица	Нови Сад		1890.
Кертеш Самуило		Нови Сад		1889.
Кертеш супр. Мавра	Домаћица	Нови Сад		1879.
Кертеш Фани	Домаћица	Нови Сад		1897.
Кершнер Бела	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1926.
Кершнер Лорна	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1906.
Кеслер Агнеза	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1920.
Кеслер Вера	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1938.
Кеслер Игњат		Сомбор	Нашице	1899.
Кеслер Јосип	Трговац	Нови Сад		1885.
Кеслер Карло	Трговачки агент	Сомбор	Сомбор	1899.
Кеслер Катинка	Домаћица	Нови Сад		1919.
Кеслер Маргита	Домаћица	Нови Сад	Будимпешта	1888.
Кеслер Оскар	Трговац	Нови Сад		1915.
Кеслер Саша	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1935.
Кеслер Сидонија	Домаћица	Суботица	Сомбор	1878.
Кеслер Сидонија	Домаћица	Сомбор	Сомбор	1872.
Кеслер Томислав	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1942.
Кимел Фредерика	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1906.
Киршнер Михајло	Бравар	Сомбор	Кефтел	1878.
Киршнер Цецилија	Домаћица	Сомбор	Херцегсанта	1880.
Киш Ана	Домаћица	Суботица		1920.
Киш Вилмош	Апотекар	Суботица	Кула	1892.
Киш Едит	Чиновница	Нови Сад	Вршац	1920.
Киш Едита	Ученица	Суботица		1928.
Киш Еуген	Фотограф	Сомбор	Дунаујварош	1884.

Киш Јелисавета	Домаћица	Суботица		1894.
Киш Јолан	Домаћица	Суботица		1892.
Киш Јоланка	Домаћица	Сомбор		1887.
Киш Катинка	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1921.
Киш Максо	Трговац	Суботица		1889.
Киш Оскар		Нови Сад	Нови Сад	1921.
Киш Павле	Трговац	Суботица		1884.
Киш Стеван	Зубар	Сомбор	Пакш	1909.
Киш Тибор	Ученик	Суботица		1921.
Кишгеци Елија		Нови Сад		
Клајн Абрахам	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1941.
Клајн Абрахам	Ученик	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1932.
Клајн Адолф		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1859.
Клајн Аладар		Нови Сад	Нови Сад	1920.
Клајн Александар	Трговачки агент	Сомбор		1897.
Клајн Александар		Нови Сад	Нови Сад	1902.
Клајн Александар	Трговац	Руски Крстур	Капошвар	1896.
Клајн Ана	Наставница музике	Суботица		1890.
Клајн Ана	Домаћица	Суботица		1918.
Клајн Аранка	Ученица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1931.
Клајн Армин		Нови Сад		1876.
Клајн Арон	Ветеринар	Сомбор	Чантавир	1881.
Клајн Бернат	Кројач	Суботица		1872.
Клајн Бернат	Ученик	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1927.
Клајн Бланка	Домаћица	Руски Крстур	Руски Крстур	1901.
Клајн Блуми	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1914.

Клајн Вера	Домаћица	Суботица	Суботица	1896.
Клајн Вера	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1931.
Клајн Вилма	Домаћица	Нови Сад		1885.
Клајн Геза	Велетрговац	Суботица		1867.
Клајн Гизела	Домаћица	Нови Сад		1874.
Клајн Гина	Домаћица	Суботица	Будимпешта	1880.
Клајн Давид		Суботица		1881.
Клајн Дебора	Домаћица	Суботица		1904.
Клајн др Игњац	Адвокат	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1887.
Клајн др Матија	Лекар	Нови Сад	Нови Сад	1896.
Клајн др Нандор	Адвокат	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1899.
Клајн Ева	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1933.
Клајн Еден		Врбас	Мишколц	1901.
Клајн Ернест	Чинovníк	Сомбор	Светозар Милетић	1893.
Клајн Етела	Домаћица	Суботица		1874.
Клајн Еуген	Обућар	Суботица		1876.
Клајн Еуген	Електричар	Суботица		1900.
Клајн Ечи	Ученик	Суботица		1934.
Клајн Жужа	Ученица	Суботица		1930.
Клајн Золтан	Трговац	Суботица		1887.
Клајн Игњат	Трговац	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1924.
Клајн Илона	Ученица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1929.
Клајн Ирма	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1895.
Клајн Ирма	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1920.
Клајн Јелена	Домаћица	Суботица		1884.
Клајн Јелена	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1876.

Клајн Јелисавета	Домаћица	Руски Крстур	Руски Крстур	1916.
Клајн Јене	Трговац	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1892.
Клајн Јене	Ученик	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1934.
Клајн Јован	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1943.
Клајн Јожеф		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1877.
Клајн Јосип	Трговац	Суботица		1880.
Клајн Јохана	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1898.
Клајн Клара	Домаћица	Суботица		1900.
Клајн Клара	Апотекарка	Нови Сад		1902.
Клајн Ленка	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1916.
Клајн Лили	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1905.
Клајн Липот	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1937.
Клајн Липот		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1912.
Клајн Мавро		Нови Сад	Нови Сад	1887.
Клајн Малвина	Домаћица	Нови Сад		1887.
Клајн Малвина	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1924.
Клајн Марија	Домаћица	Чонопља		1870.
Клајн Мартин		Нови Сад		1868.
Клајн Мартон	Ученик	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1933.
Клајн Матилда	Домаћица	Суботица		1872.
Клајн Милица	Ученица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1930.
Клајн Мира	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1934.
Клајн Михаљ		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1896.

Клајн Мозеш	Ученик	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1935.
Клајн Мор		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1894.
Клајн Никола	Ученик	Суботица		1931.
Клајн Оскар	Трговац	Суботица		1879.
Клајн Паула	Домаћица	Нови Сад		1876.
Клајн Пирошка	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1942.
Клајн Рахела	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1911.
Клајн Ребека	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1915.
Клајн Роза	Домаћица	Нови Сад		1851.
Клајн Роза	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1926.
Клајн Розалија	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1905.
Клајн Ружа	Домаћица	Врбас	Ковиљ	1886.
Клајн Ружица	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1909.
Клајн Самуел	Трговац	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1902.
Клајн Сара	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1895.
Клајн Серена	Домаћица	Суботица		1890.
Клајн Серена	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1923.
Клајн Софија	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1901.
Клајн Сузана	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1920.
Клајн супр. Адолфа	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1862.
Клајн супр. Арона	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1908.
Клајн супр. Еугена	Домаћица	Суботица		1876.

Клајн удова Александра	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1902.
Клајн удова Жигмунда	Домаћица		Нови Сад	1886.
Клајн удова Саламона	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1891.
Клајн Флора	Домаћица	Суботица		1874.
Клајн Флора	Домаћица	Чонопља	Врбас	1887.
Клајн Фрања	Трговац	Врбас	Кула	1880.
Клајн Хана	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1938.
Клајн Херман	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1938.
Клајн Цецилија	Домаћица	Суботица		1882.
Клајн Шаламон		Нови Сад		1851.
Клаубер Софија	Домаћица	Суботица		1874.
Кленић др Андрија	Лекар	Суботица	Суботица	1895.
Кленић Иван Тома	Ученик	Суботица	Суботица	1931.
Кленић Јелена	Домаћица	Суботица		1902.
Клинггер Адолф	Трговачки путник	Сомбор	Мохач	1882.
Клиненберг Адолф	Трговац	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1888.
Клиненберг Исидор		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1875.
Клиненберг Јакоб		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1880.
Клиненберг Јолан	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1884.
Клиненберг Ребека	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1884.
Клопфер Андор	Ђурчија	Суботица		1911.
Клопфер Игнац	Трговац	Суботица	Суботица	1889.
Клопфер Јожефа	Домаћица	Суботица	Загреб	1899.
Клопфер Лоти	Домаћица	Суботица	Суботица	1875.

Клопфер Магда	Кројачица	Суботица	Суботица	1922.
Клопфер Рожа	Домаћица	Суботица		1885.
Клопфер Серафина	Домаћица	Суботица	Земун	1888.
Клопфер Хелена	Домаћица	Суботица	Нови Сад	1872.
Клопфер Цецилија	Домаћица	Суботица		1911.
Клопфер Цилика	Учитељица	Суботица	Сарајево	1906.
Клопфер Шарлота	Домаћица	Суботица		1878.
Клуг Аранка	Домаћица	Нови Сад		1909.
Клуг Маргита	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1907.
Кнакер Барбара	Домаћица	Сомбор	Сомбор	1909.
Кнакер Самуило Шаму	Трговац перјем	Сомбор		1906.
Ковач Армин		Нови Сад		1862.
Ковач Вилим	Трговац	Суботица		1870.
Ковач Гизела	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1897.
Ковач Дезидер	Трговац житом	Нови Сад	Бачинци	1887.
Ковач Дезидер		Нови Сад	Нови Сад	1888.
Ковач Маргита	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1893.
Ковач Маришка	Домаћица	Нови Сад		1892.
Ковач Олга	Домаћица	Суботица		1878.
Ковач Розалија	Домаћица	Нови Сад		1875.
Ковач Стеван		Нови Сад		1897.
Ковач Цецилија	Домаћица	Бачка Топола	Бачка Топола	1904.
Којман Маргита	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1921.
Колб Бела		Нови Сад		1921.
Колб Ела	Домаћица	Нови Сад		1909.
Колб Ибика	Домаћица	Нови Сад	Сомбор	1916.
Колб Ибојка	Домаћица	Нови Сад		1912.
Колб Ила	Домаћица	Нови Сад		1906.
Колб Илдика	Ученица	Руски Крстур	Дебељача	1932.
Колб Илонка	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1941.
Колб Имре	Ученик	Сомбор	Руски Крстур	1932.

Колб Јудита	Дете	Суботица		1943.
Колб Јудита	Дете	Кула	Кула	1943.
Колб Лазар	Трговац	Суботица		1890.
Колб Лазар		Кула	Кула	1893.
Колб Малвина	Домаћица	Нови Сад		1898.
Колб Марта	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1938.
Колб Ружица	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1941.
Колб Тереза	Домаћица	Суботица		1912.
Колб Терезија	Домаћица	Суботица	Суботица	1928.
Колб Ханка	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1941.
Колб Херман		Нови Сад	Нови Сад	1909.
Колб Шандор	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1940.
Колин Марк		Суботица		1861.
Колман Гизела	Домаћица	Суботица	Суботица	1874.
Колман др Деже	Професор	Сомбор	Шопрон	1877.
Колош Јанка	Домаћица	Нови Сад		1899.
Колош Михајло		Нови Сад		1892.
Колта Ружа	Домаћица	Нови Сад	Кикинда	1896.
Ком Јулује	Чинovníк	Нови Сад	Ривица	1888.
Ком Хенриета Вера	Домаћица	Нови Сад	Осијек	1895.
Комлош Густав		Нови Сад	Бачки Петровац	1898.
Комлош Елза	Домаћица	Нови Сад	Силбаш	1896.
Комлош Ендре Иван	Столар	Бачки Петровац	Бачки Петровац	1922.
Комлош Ерна	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1898.
Комлош Ирена	Домаћица	Суботица		1889.
Комлош Исидор	Бачка Топола	Бачка Топола		1887.
Комлош Јелисавета	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1896.
Комлош Јулије		Нови Сад		1885.
Комлош Мавро Мор	Трговац	Бачки Петровац	Зрењанин	1897.
Комлош Маргита	Домаћица	Суботица		1899.

Комлош Марко		Нови Сад		1879.
Комлош Филип	Трговац	Нови Сад	Каћ	1895.
Комлош Фрида	Домаћица	Бачка Топола	Бачка Топола	1889.
Комлош Шари	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1920.
Комор Геза	Трговац	Суботица		1867.
Комор Матилда	Домаћица	Суботица		1873.
Кон Ана	Домаћица	Суботица	Суботица	1895.
Кон Андор	Ученик	Суботица	Чантавир	1935.
Кон Аранка	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1906.
Кон Армин	Обућар	Сомбор	Тренчин	1921.
Кон Артур	Инжењер	Сомбор		1898.
Кон Банди	Студент	Суботица	Суботица	1914.
Кон Бела		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1915.
Кон Бернат	Ученик	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1928.
Кон Бланка	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1922.
Кон Геза	Бербер	Суботица		1923.
Кон Гизела	Домаћица	Суботица	Капошвар	1865.
Кон Гизела	Домаћица	Сомбор	Купусина	1868.
Кон Гизела	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1918.
Кон Давид	Трговац	Сомбор	Кљајићево	1890.
Кон Дебора	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1939.
Кон Душко	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1936.
Кон Едит	Ученица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1934.
Кон Едит	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1943.
Кон Едмунд	Трговац	Суботица		1860.
Кон Едуард Еде	Трговац	Суботица	Кунбаја	1862.
Кон Жигмунд	Трговац	Суботица		1886.

Кон Иван Лајчо	Дете	Суботица		1936.
Кон Ида	Домаћица	Сомбор		1895.
Кон Илона	Домаћица	Суботица	Будимпешта	1894.
Кон Илонка		Врбас	Врбас	1902.
Кон Ирена	Домаћица	Суботица		1889.
Кон Ирена	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1906.
Кон Ирена	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1904.
Кон Јанка	Домаћица	Суботица		1890.
Кон Јанка	Инкасант	Суботица		1884.
Кон Јанка	Домаћица	Сомбор	Бачко Петрово Село	1901.
Кон Јелисавета	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1902.
Кон Јозефина	Домаћица	Суботица		1870.
Кон Јосип		Нови Сад	Нови Сад	1861.
Кон Јосип		Бачка Паланка	Бачка Паланка	1864.
Кон Јудита	Ученица	Сомбор	Сомбор	1936.
Кон Јулија	Домаћица	Бездан	Бездан	1894.
Кон Јулија	Домаћица	Нови Сад		1874.
Кон Карло	Трговачки агент	Сомбор	Равно Село	1876.
Кон Катица	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1924.
Кон Клара	Ученица	Сомбор	Сомбор	1931.
Кон Клара	Домаћица	Нови Сад		1884.
Кон Клементина	Домаћица	Нови Сад		1869.
Кон Ладислав	Ученик	Бачка Топола	Врбас	1935.
Кон Лео		Нови Сад		1899.
Кон Магда	Домаћица	Бачка Топола	Бачка Топола	1912.
Кон Малвина	Трговац	Суботица	Бајмок	1880.
Кон Маргита	Домаћица	Суботица	Ада	1906.
Кон Марија	Дете	Суботица		1938.
Кон Марија	Дете	Суботица		1939.

Кон Марија	Домаћица	Стара Моравица	Стара Моравица	1900.
Кон Марко	Трговац	Суботица	Капошвар	1861.
Кон Маркус		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1892.
Кон Матилда	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1896.
Кон мр Маргита	Апотекар	Суботица	Бојзаковина	1903.
Кон Олга	Домаћица	Сомбор	Бачка Топола	1885.
Кон Олга	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1905.
Кон Олга		Нови Сад	Каћ	1920.
Кон Оскар		Суботица	Чантавир	1932.
Кон Паула	Домаћица	Суботица	Суботица	1882.
Кон Роза	Домаћица	Суботица		1862.
Кон Роза	Домаћица	Сомбор	Жабаљ	1878.
Кон Ружа	Домаћица	Суботица		1894.
Кон Сара	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1924.
Кон Симон		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1918.
Кон супр. Мавра	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1869.
Кон супр. Шимона	Домаћица	Врбас	Врбас	
Кон удова Самуела	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1896.
Кон Фани	Домаћица	Бачка Паланка	Бачка Паланка	1890.
Кон Филип	Чинovníк	Суботица		1888.
Кон Филип	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1931.
Кон Хелена	Домаћица	Бачка Паланка	Ратково	1868.
Кон Хермина	Домаћица	Суботица	Кула	1872.
Кон Хилда	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1894.
Кон Шаму	Економ	Сомбор	Кљајићево	1879.
Кон Шандор		Суботица	Чантавир	1908.
Кон Шари	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1934.

Кон Шарлота	Чиновница	Суботица		1898.
Кон Шарлота	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1907.
Кон Шарлота Сара	Домаћица	Суботица	Суботица	1913.
Кон Шимон		Врбас	Врбас	1878.
Коп Клара	Домаћица	Суботица		1899.
Коп Сигмунд	Трговац	Суботица	Суботица	1895.
Копф Игнац	Трговац	Суботица	Кишкереш	1875.
Коралек др Хинко	Лекар	Сомбор		1869.
Коралек Јоланка	Домаћица	Сомбор	Шолт	1869.
Корн Јакоб		Сомбор	Бачко Петрово Село	1869.
Корн Јанка	Домаћица	Сомбор	Суботица	1868.
Корнел Ержебет	Домаћица	Суботица	Суботица	1886.
Корнхаузер Вилим	Ученик	Суботица		1935.
Корнхаузер Јолана	Домаћица	Суботица		1896.
Корнхаузер Регина	Домаћица	Суботица	Боњхи	1906.
Корнхаузер супр. Беле	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1888.
Корнштајн Петар	Дете	Суботица		1937.
Корнштајн Шарлота	Домаћица	Суботица	Суботица	1917.
Кох Габор	Студент	Нови Сад		1923.
Кох Илија	Крчмар	Суботица	Суботица	1871.
Кох Хермина	Домаћица	Нови Сад		1882.
Крајцлер Нети	Домаћица	Суботица		1890.
Крамер Антун	Тапетар	Суботица	Батасек	1903.
Крамер Ерна Ема		Суботица	Батасек	1897.
Крамер Етела	Домаћица	Суботица	Суботица	1873.
Крамер Злата Аранка	Домаћица	Суботица	Баја	1892.
Крамер Јанка	Домаћица	Суботица		1871.
Крамер Јулија	Домаћица	Суботица	Батасек	1913.
Крамер Ладислав	Дете	Суботица	Суботица	1940.

Крамер Самуило	Трговац	Суботица		1867.
Кратки Јелена	Домаћица	Нови Сад		1874.
Краус Адела		Бездан	Бездан	
Краус Адолф	Трговац	Суботица	Суботица	1872.
Краус Адолф		Бездан	Бездан	
Краус Александар	Надничар	Сомбор	Нађкало	1926.
Краус Александар		Нови Сад		1889.
Краус Александар Шандор	Приватник	Сомбор	Станишић	1864.
Краус Алфред		Бездан	Бездан	
Краус Андрија	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1941.
Краус Берта	Домаћица	Нови Сад		1883.
Краус Боришка	Домаћица	Бечеј	Бечеј	1900.
Краус Бруно	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1926.
Краус Бруно		Кулпин		
Краус Геза		Нови Сад		1888.
Краус Гизела	Домаћица	Нови Сад		1879.
Краус Гизела	Домаћица	Бачки Петровац	Бачки Петровац	1910.
Краус Давид		Мали Иђош		
Краус Ђорђе	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1927.
Краус Ђорђе		Бачки Петровац		
Краус Едит	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1924.
Краус Едуард		Бачки Петровац	Бачки Петровац	1884.
Краус Емил		Кулпин	Кулпин	1872.
Краус Ернест	Трговац	Суботица	Нови Бечеј	1887.
Краус Еуген	Трговац	Суботица		1885.
Краус Еуген	Тапетар	Нови Сад		1879.
Краус Ирена	Домаћица	Суботица		1896.
Краус Ирена	Домаћица	Суботица	Нови Бечеј	1904.
Краус Јанка	Домаћица	Суботица	Будимпешта	1881.

Краус Јелена	Домаћица	Нови Сад		1879.
Краус Јелисавета	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1892.
Краус Јене		Нови Сад		1879.
Краус Јожеф Јосип	Трговац	Бечеј	Бечеј	1868.
Краус Јожеф Јосип	Трговац	Бечеј	Бечеј	1868.
Краус Јозефина	Домаћица	Сомбор	Гута	1909.
Краус Јоли	Домаћица	Нови Сад		1899.
Краус Јосип		Нови Сад		1890.
Краус Јулиа	Домаћица	Нови Сад		1869.
Краус Јулије	Дете	Сомбор	Сомбор	1941.
Краус Јулишка Јулијана	Домаћица	Бечеј	Бечеј	1921.
Краус Катица	Домаћица	Суботица	Србобран	1881.
Краус кћи Николе	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1932.
Краус Ладислав	Ученик	Бачки Петровац	Бачки Петровац	1925.
Краус Леона	Дете	Сомбор	Сомбор	1943.
Краус Лили	Домаћица	Суботица		1921.
Краус Лили	Домаћица	Суботица	Суботица	1887.
Краус Малвина		Бездан	Бездан	
Краус Малвина		Бачки Петровац		
Краус Манојло		Кулпин		
Краус Маргит	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1909.
Краус Маргита		Бечеј		
Краус Марија		Кулпин		
Краус Никола	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1925.
Краус Никола	Инжењер	Нови Сад	Нови Сад	1894.
Краус Ноеми	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1939.
Краус Олга	Домаћица	Суботица		1895.
Краус Павле		Суботица		1911.
Краус Пирошка	Домаћица	Нови Сад		1884.
Краус Роза	Домаћица	Нови Сад		1881.

Краус Роза	Домаћица	Нови Сад		1881.
Краус Ружа	Домаћица	Суботица		1893.
Краус Руменка	Домаћица	Суботица		1881.
Краус Самуило	Часовничар	Нови Сад		1874.
Краус Самуило		Бачки Петровац		
Краус син Николе	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1929.
Краус супр. Едеа	Домаћица	Нови Сад		1884.
Краус супр. Емила	Домаћица	Кулпин	Кулпин	1872.
Краус супр. Николе	Домаћица	Нови Сад		1899.
Краус Тереза	Домаћица	Нови Сад		1884.
Краус Тибор		Бачки Петровац		
Краус удова Алфреда	Домаћица	Суботица		1882.
Краус удова Едварда	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1884.
Краус Хелена	Домаћица	Сомбор	Станишић	1873.
Краус Херман	Гравер	Сомбор	Јерусалим	1906.
Краус Цецилија		Суботица	Суботица	1870.
Краус Шандор	Трговац	Суботица	Суботица	1884.
Краус Шарлота	Домаћица	Суботица		1879.
Кребс Бела	Јувелир	Суботица		1885.
Крисхабер Александар	Трговац	Нови Сад	Рума	1887.
Крисхабер Бела	Трговац	Нови Сад	Рума	1888.
Крисхабер Берта	Домаћица	Нови Сад		1886.
Крисхабер Бети		Мали Иђош		
Крисхабер Ђула	Трговац	Мали Иђош		1894.
Крисхабер Ева		Мали Иђош		1922.
Крисхабер Едит	Ученица	Кула	Нови Сад	1931.
Крисхабер Ема	Домаћица	Суботица		1888.
Крисхабер Еуген	Директор	Суботица		1877.
Крисхабер Илона	Домаћица	Кула	Кула	1899.

Крисхабер Исидор Иса	Трговац	Нови Сад	Сланкамен	1884.
Крисхабер Јелисавета	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1918.
Крисхабер Јулије	Дете	Бачка Топола	Бачка Топола	1939.
Крисхабер Каталин		Мали Иђош		1896.
Крисхабер Ладислав Ласло		Суботица	Суботица	1910.
Крисхабер Магда	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1920.
Крисхабер Маргит		Мали Иђош	Мали Иђош	1924.
Крисхабер Маргита	Домаћица	Суботица		1884.
Крисхабер Маргита	Домаћица	Суботица		1888.
Крисхабер Маргита	Домаћица	Суботица	Суботица	1889.
Крисхабер Марија	Домаћица	Бачка Топола	Мохово	1910.
Крисхабер Нети	Домаћица	Нови Сад	Хртковци	1888.
Крисхабер Риза	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1890.
Крисхабер Рифка	Домаћица	Нови Сад		1917.
Крисхабер Ружа	Домаћица	Нови Сад		1901.
Крисхабер Флора	Домаћица	Суботица		1879.
Крисхабер Шандор	Трговац	Суботица		1877.
Крицлер Верица	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1938.
Крицлер Жужи	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1932.
Крицлер Ладислав	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1937.
Крицлер Мани	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1914.
Крицлер Роберт	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1935.
Крицлер Роберт	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1935.
Крицлер Рожи	Домаћица	Нови Сад		1908.
Крицлер Серен	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1936.
Кун Ема	Домаћица	Суботица	Суботица	1891.
Кун Маргита	Домаћица	Нови Сад		1900.
Кун Тибор	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1932.
Кунец Ела	Домаћица	Суботица	Суботица	1888.
Кунец Жужа	Ученица	Суботица	Суботица	1928.

Ладањ Магда	Домаћица	Суботица	Суботица	1917.
Ладањ Матилда	Домаћица	Суботица		1879.
Ладањи Евелин Јудит	Дете	Суботица	Суботица	1938.
Ладањи Ружа	Домаћица	Суботица	Суботица	1899.
Лазар Владислав	Чиновник	Сомбор	Сента	1894.
Лазар Мирко	Ученик	Суботица	Суботица	1927.
Лазар Шарлота	Домаћица	Сомбор	Нови Кнежевац	1892.
Лајнер Ема	Домаћица	Нови Сад	Бачка Паланка	1876.
Лајнер Емил	Трговац	Нови Сад	Нови Сад	1924.
Лајнер Ерна	Чиновница	Нови Сад	Стара Пазова	1907.
Лајпник Андраш	Ученик	Суботица		1934.
Лајпник Верица Вера	Ученица	Суботица	Суботица	1931.
Лајпник Ђула Јулије	Електричар	Суботица	Суботица	1895.
Лајпник Ева	Ученица	Суботица	Суботица	1932.
Лајпник Етела	Домаћица	Суботица		1874.
Лајпник Золтан	Ученик	Суботица	Суботица	1933.
Лајпник Иштван		Суботица	Суботица	1922.
Лајпник Јелена Ила	Домаћица	Суботица	Сомбор	1908.
Лајпник Јожеф	Зуботехничар	Суботица		1925.
Лајпник Лазар	Машиниста	Суботица		1854.
Лајпник Лајош	Машинбравар	Суботица	Суботица	1893.
Лајпник Љубица Ибољка	Ученица	Суботица	Суботица	1933.
Лајпник Маргит	Домаћица	Суботица		1899.
Лајпник Марија	Домаћица	Суботица	Суботица	1911.
Лајпник Тибор	Дете	Суботица		1937.
Лајпник Фрањо	Ученик	Суботица	Суботица	1930.
Лајпник Шамуел		Суботица		1906.
Лајхтнер Филип	Трговац	Сента	Сомбор	1896.

Лајхтнер Филипа Пирошка	Ученица	Сомбор	Сента	1929.
Лајхтнер Шарлота	Домаћица	Сомбор	Сента	1896.
Лампел Ида	Домаћица	Суботица	Суботица	1895.
Лампел Хермина	Домаћица	Нови Сад	Чуруг	1878.
Ланг Жофи	Домаћица	Суботица		1899.
Ланг Илија	Трговац	Суботица		1884.
Ланг Јене	Трговац	Суботица		1890.
Ланг Јоли	Домаћица	Нови Сад		1908.
Ланг Михајло	Трговац	Суботица		1878.
Ланг Никола	Трговац	Суботица		1919.
Лангсфердер Клара	Домаћица	Суботица		1905.
Ландау Адолфина	Домаћица	Сомбор		1888.
Ландау Геза	Учитељ плеса	Сомбор	Суботица	1881.
Ландау Јулишка	Учитељица плеса	Суботица		1885.
Ландауер Ирена	Домаћица	Суботица	Сомбор	1897.
Ландауер Ирина	Домаћица	Сомбор	Сомбор	1897.
Лањи Андрија	Чинovníк	Суботица	Суботица	1920.
Лањи Максо	Трговац	Суботица	Суботица	1881.
Лањи Серена	Домаћица	Суботица	Шолтвадкерт	1889.
Ласло Гина	Домаћица	Сомбор	Станишић	1875.
Ласло Дезидер	Трговац	Суботица		1878.
Ласло др Дезидер	Адвокат	Бечеј	Бечеј	1904.
Ласло Иштван	Ученик	Бечеј	Бечеј	1929.
Лауфер Марко	Трговачки агент	Сомбор	Сомбор	1897.
Лебл Алфред	Трговац	Суботица		1881.
Лебл Амалија	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1861.
Лебл Андрија		Сомбор		
Лебл Вера	Ученица	Нови Сад	Београд	1924.
Лебл Елвира	Домаћица	Нови Сад	Бачки Петровац	1912.

Лебл Ернест	Трговац	Суботица		1879.
Лебл Естера	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1938.
Лебл Жени	Домаћица	Суботица		1874.
Лебл Жужа	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1943.
Лебл Јелена	Занатлија	Нови Сад	Нађкереш	1900.
Лебл Јохана Јанка	Управитељица јеврејског дечјег дома	Суботица	Мол	1876.
Лебл Јулија	Домаћица	Суботица		1892.
Лебл Калман		Суботица	Бачко Градиште	1887.
Лебл Катарина	Домаћица	Суботица		1888.
Лебл Катарина		Сомбор		
Лебл Коломан		Нови Сад		1882.
Лебл Лукза	Домаћица	Нови Сад		1874.
Лебл Љубица	Домаћица	Нови Сад		1882.
Лебл Нада	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1938.
Лебл Нина	Домаћица	Суботица		1879.
Лебл Регина	Домаћица	Нови Сад		1909.
Лебл Ружа	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1902.
Лебл Самуило		Нови Сад		1861.
Лебл Стеван		Сомбор	Сивац	
Лебл Хермина	Домаћица	Сомбор	Церна	1868.
Лебовић Адолф		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1912.
Лебовић Гизела	Домаћица	Суботица	Абаујкер	1901.
Лебовић Јулије	Трговац	Суботица	Тисабекењ	1892.
Лебовић Марија	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1938.
Лебовић Тибор	Ученик	Суботица	Суботица	1933.
Лев Гизела	Трговац	Суботица		1882.
Леваи Боришка		Бечеј		
Леваи Вера		Бечеј		
Леваи Ђула		Бечеј		

Леваи Магда		Бечеј		
Леваи Оскар	Трговац	Суботица	Таполца	1898.
Леваи удова Лајоша	Домаћица	Бечеј	Суботица	1861.
Левенберг Павле	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1928.
Левенберг Петар	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1930.
Левенберг супр. Јакоба	Домаћица		Нови Сад	1861.
Левенберг Хедвига	Домаћица	Нови Сад		1897.
Левенбергер Александар		Нови Сад	Руменка	1894.
Левенбергер Ида	Домаћица	Кула	Кула	1890.
Левенбергер Феро Фердо		Кула	Кисач	1883.
Левентал Хенрик	Фабрикант	Суботица	Руски Крстур	1880.
Леви Адолф	Обућар	Нови Сад		1874.
Леви Александар		Нови Сад		1896.
Леви Ана	Домаћица	Нови Сад		1906.
Леви Андор	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1929.
Леви Андрија	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1934.
Леви Бела		Врбас	Врбас	1914.
Леви Волвиш		Бачка Паланка		
Леви Габриела	Домаћица	Бачка Паланка	Суботица	1885.
Леви Густав	Трговац	Суботица		1871.
Леви Давид	Ученик	Суботица		1931.
Леви Денис	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1928.
Леви др Исидор		Нови Сад		1896.
Леви Драгутин Карло		Бачка Паланка	Товаришево	1880.
Леви Егон	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1930.
Леви Егон	Ученик	Бачка Паланка	Бачка Паланка	1929.
Леви Едо	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1937.
Леви Ела	Домаћица	Суботица		1894.

Леви Ела	Домаћица	Сомбор	Бачки Брестовац	1890.
Леви Ерна	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1942.
Леви Етел	Домаћица	Нови Сад		1868.
Леви Ида	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1908.
Леви Илонка	Домаћица	Нови Сад		1903.
Леви Имре		Нови Сад		1913.
Леви Исидонија	Домаћица	Нови Сад		1899.
Леви Јакоб		Нови Сад		1897.
Леви Јакоб		Бачка Паланка	Бачка Паланка	1865.
Леви Јанка	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1904.
Леви Јелена	Домаћица	Нови Сад		1873.
Леви Јованка	Домаћица	Нови Сад		1882.
Леви Јожеф	Ученик	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1935.
Леви Јулијана	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1892.
Леви Карла	Домаћица	Нови Сад		1908.
Леви Ладислав		Нови Сад		1870.
Леви Маргита	Домаћица	Суботица	Стара Пазова	1909.
Леви Марија	Домаћица	Суботица	Будимпешта	1897.
Леви Матија	Трговац	Суботица	Суботица	1904.
Леви Матија	Трговац	Нови Сад		1882.
Леви Мирјам	Ученица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1933.
Леви Н.	Обућар	Суботица		1904.
Леви Олга	Ученица		Суботица	1929.
Леви Оскар	Трговац		Суботица	1877.
Леви Павле	Дете	Суботица	Суботица	1939.
Леви Петар	Дете	Суботица		1937.
Леви Реже	Трговац	Суботица	Бајша	1886.

Леви Руменка	Домаћица	Суботица	Суботица	1909.
Леви Сидонија	Домаћица	Суботица		1886.
Леви Сидонија	Домаћица	Сомбор	Ивановци	1887.
Леви Сидонија		Нови Сад		1872.
Леви Сидонија	Домаћица	Црвенка	Будимпешта	1886.
Леви Сидонија	Домаћица	Бачка Паланка	Бачка Паланка	1875.
Леви Сузи	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1935.
Леви супр. Адолфа	Домаћица	Нови Сад		1872.
Леви супр. Дезидера	Домаћица	Нови Сад		
Леви супр. Јенеа	Домаћица	Бачка Паланка		
Леви супр. Матије	Домаћица	Нови Сад		1872.
Леви супр. Хермана	Домаћица	Врбас	Врбас	1882.
Леви супр. Шандора	Домаћица	Бачка Паланка		
Леви Тереза	Домаћица	Суботица	Баја	1873.
Леви Тереза	Домаћица	Суботица		1865.
Леви Тереза	Домаћица	Суботица		1878.
Леви Тибор	Ученик	Суботица	Чантавир	1932.
Леви Томислав	Дете	Суботица	Суботица	1938.
Леви ћерка		Бачка Паланка		
Леви Филип		Нови Сад		1866.
Леви Хелга	Ученица		Суботица	1935.
Леви Херман		Врбас	Врбас	1876.
Леви Шандор		Бачка Паланка	Бачка Паланка	1895.
Леви Шара	Домаћица	Суботица		1894.
Левингер Александар	Чинovníк	Нови Сад		1878.
Левингер Давид	Трговац	Суботица	Вашвар	1860.
Левингер Марија	Домаћица		Суботица	1896.
Левингер Роза	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1875.

Ледерер Александар	Чинovníк	Нови Сад		1878.
Ледерер Ана	Домаћица	Бачка Топола	Зрењанин	1906.
Ледерер Габор		Бачка Топола		1906.
Ледерер Гизела	Домаћица	Сомбор	Бачки Моноштор	1888.
Ледерер Гизела	Дете	Бачка Топола	Бачка Топола	1939.
Ледерер Дезидер	Чинovníк	Суботица		1889.
Ледерер др Имре	Зубар	Сомбор	Сомбор	1895.
Ледерер Ђорђе	Машинбравар	Суботица		1923.
Ледерер Ирена	Домаћица	Суботица	Суботица	1906.
Ледерер Ирена	Домаћица	Сомбор	Сомбор	1919.
Ледерер Ирена	Домаћица	Бачка Топола	Суботица	1910.
Ледерер Јаков		Бачка Топола	Црвенка	1881.
Ледерер Јанка	Домаћица	Сомбор	Мол	1875.
Ледерер Јелисавета	Домаћица	Суботица		1892.
Ледерер Јоланка	Домаћица	Сомбор	Станишић	1889.
Ледерер Јулије	Електричар	Сомбор	Сомбор	1904.
Ледерер Карло		Бачка Топола	Бачка Топола	1889.
Ледерер Каролина	Домаћица	Бачка Топола	Бачка Топола	1885.
Ледерер Катица	Домаћица	Нови Сад		1860.
Ледерер Леополд		Бачка Топола	Бачка Топола	1859.
Ледерер Лили	Домаћица	Нови Сад		1913.
Ледерер Маргита	Домаћица	Сомбор	Пачир	1899.
Ледерер Маргита		Нови Сад		1913.
Ледерер Марко	Ученик	Чонопља	Чонопља	1930.
Ледерер Олга	Домаћица	Сомбор	Будимпешта	1889.
Ледерер Оскар	Ученик	Чонопља	Чонопља	1933.
Ледерер Регина	Домаћица	Бачка Топола	Бачка Топола	1885.
Ледерер Риза	Домаћица	Нови Сад		1884.
Ледерер Роза	Домаћица	Нови Сад	Будимпешта	1884.
Ледерер Сидонија		Бачка Паланка		
Ледерер Стеван	Ученик	Суботица	Суботица	1932.

Ледерер Стеван	Дете	Бачка Топола	Суботица	1936.
Ледерер Тибор		Бачка Паланка		
Ледерер удова Марка		Нови Сад		1876.
Ледерер Фрањо		Бачка Топола		1890.
Ледерер Фрида	Домаћица	Бачка Топола	Бачка Топола	1899.
Ледерер Шарлота	Домаћица	Чонопља	Чонопља	1897.
Ленард Александар	Фабрикант	Суботица	Богојево	1894.
Ленард Етела	Домаћица	Суботица	Сегедин	1900.
Ленард Жофија	Домаћица	Суботица	Кикинда	1905.
Ленард Жужа	Ученица	Суботица	Суботица	1933.
Ленард Петар	Ученик	Суботица		1933.
Ленард Терка	Домаћица	Суботица	Суботица	1903.
Лендваи Марија	Домаћица	Бачка Топола	Бачка Топола	1885.
Лендлер Жигмунд	Економист	Нови Сад	Бјеловар	1884.
Лендлер Лујза	Домаћица	Нови Сад		1894.
Ленђел Армин	Трговац	Суботица	Суботица	1866.
Ленђел Терез	Домаћица	Суботица	Суботица	1900.
Ленђел Шандор		Суботица	Суботица	1895.
Лењи Адолф		Врбас	Врбас	1869.
Лењи Ана	Домаћица	Врбас	Врбас	1874.
Лењи Берта	Домаћица	Врбас	Врбас	1874.
Лењи Јожеф		Врбас	Врбас	1896.
Леон Адела	Домаћица	Нови Сад		1896.
Леон Александар	Ученик	Нови Сад		1926.
Леон Михајло	Трговачки помоћник	Нови Сад		1894.
Лефковић Јосип	Дете	Суботица		1939.
Лефковић Маргит	Домаћица	Суботица		1915.
Лефлер Роза	Домаћица	Суботица	Кањижа	1873.
Лехнер Маргит	Домаћица	Суботица	Чантавир	1894.
Лехнер Шандор		Суботица	Суботица	1886.

Либер Јелена	Домаћица	Бачки Петровац	Бачки Петровац	1905.
Либер Јосип	Дете	Бачки Петровац	Бачки Петровац	1937.
Либер Мирко	Дете	Бачки Петровац	Бачки Петровац	1935.
Либер Симон		Бачки Петровац	Бачки Петровац	1911.
Линднер Едмунд	Министар војске Беле Куна	Нови Сад		1884.
Липковић др Марко	Адвокат	Нови Сад	Жабалъ	1882.
Липковић Ева	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1941.
Липковић Илија	Трговац	Суботица		1893.
Липковић Ливија	Домаћица	Нови Сад	Загреб	1911.
Липковић Маргита Манци	Домаћица	Сомбор	Мадараш	1893.
Липковић Рена	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1890.
Липкович Вера	Ученица	Суботица	Суботица	1933.
Липкович Дора	Домаћица	Суботица		1912.
Липкович Јелена Илона	Домаћица	Суботица	Часартелтеш	1871.
Липкович Јулија	Домаћица	Суботица	Каћмар	1907.
Липкович Минци	Дете	Суботица		1939.
Липкович Мира	Домаћица	Суботица		1896.
Липкович Мор	Трговац	Суботица	Нађбарачка	1866.
Липкович Нандор	Трговац	Суботица		1909.
Липкович Шара	Домаћица	Суботица		1925.
Липшиц Александар	Трговац	Суботица	Суботица	1880.
Липшиц Бела	Домаћица	Суботица	Бајмок	1913.
Липшиц Ирма	Домаћица	Суботица		1886.
Липшиц Лео	Кантор	Суботица	Бајмок	1879.
Литман Бела	Трговац	Суботица		1897.

Литман Војислав	Трговац	Суботица		1897.
Литман др Жигмонд	Хемијски инжењер	Суботица	Мађашфалва	1876.
Литман Карло	Чинovníк	Суботица		1888.
Литман Роза	Домаћица	Суботица		1860.
Литман Флора	Домаћица	Суботица		1889.
Лихт Адела	Домаћица	Суботица	Стара Лесна	1881.
Лихт Вера	Ученица		Суботица	1936.
Лихт Геза	Трговац	Суботица	Бајмок	1889.
Лихт Ева	Ученица	Суботица		1929.
Лихт Јелена	Домаћица	Суботица	Сента	1900.
Лихт Јелена	Домаћица	Суботица		1916.
Лихт Јелисавета	Домаћица	Суботица	Суботица	1913.
Лихт Јулија	Домаћица	Суботица	Бездан	1890.
Лихт Јулика	Дете	Суботица		1942.
Лихт Лео	Шеширџија	Суботица		1889.
Лихт Малвина	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1912.
Лихт Микша	Трговац	Суботица	Бајмок	1870.
Лихт Мор	Ученик	Суботица		1932.
Лихт Риза	Домаћица	Суботица		1860.
Лихт Рожи	Домаћица	Суботица		1894.
Лихт син		Нови Сад	Нови Сад	
Лихт Фани	Домаћица	Суботица		1894.
Лихт Хајнрих Хенрик	Трговац	Бајмок	Бајмок	1874.
Лихт Шандор		Суботица	Бајмок	1879.
Лихт Шара	Дете	Суботица		1937.
Лихтенберг Јанка	Домаћица	Нови Сад		1882.
Лихтенберг Милка	Домаћица	Нови Сад		1882.
Лихтер Пирошка		Сомбор	Сента	1929.
Лихтер Филип	Трговац	Сомбор	Сента	1896.
Лихтер Шарлота	Домаћица	Сомбор	Сента	1896.
Лихтиг Ана	Ученица	Суботица	Суботица	1936.

Лихтиг Вилма	Домаћица	Суботица	Суботица	1891.
Лихтиг Еуген	Кројач	Суботица	Кањижа	1879.
Лихтиг Магда	Домаћица	Суботица	Клуж	1913.
Лихтнер Елза	Домаћица	Нови Сад		1917.
Лихтнер Фрања		Нови Сад		1919.
Лошић Аладар	Трговачки путник	Сомбор	Бездан	1874.
Лошић Маргита	Домаћица	Сомбор	Хајош	1890.
Лошић Роза	Домаћица	Сомбор	Бездан	1865.
Лошић Ружа	Домаћица	Бездан	Бечеј	1886.
Лошиц Берта	Домаћица	Нови Сад	Београд	1878.
Лукач Геза	Економ	Суботица	Суботица	1885.
Лукач Души	Дрогериста	Нови Сад	Нови Сад	1912.
Лукач Ђорђе	Дете	Сомбор	Сомбор	1939.
Лукач Жигмунд Жига	Апотекар	Нови Сад		1876.
Лукач Јелисавета	Домаћица	Сомбор	Суботица	1907.
Лукач Рашела	Домаћица	Суботица	Суботица	1915.
Лукач Регина	Домаћица	Суботица	Суботица	1886.
Лукс Андрија	Трговац	Сомбор		
Лукс Нети	Домаћица	Сомбор	Бездан	1872.
Лустиг Адолф	Трговац	Нови Сад	Земун	1880.
Лустиг Адолф	Месар	Нови Сад	Гатендорф	1891.
Лустиг др Фердинанд	Адвокат	Нови Сад	Нови Сад	1870.
Лустиг Ева	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1928.
Лустиг Ема	Домаћица	Сомбор	Стара Моравица	1900.
Лустиг Ибољ		Кулпин		
Лустиг Јелена Илона	Домаћица	Сомбор	Мохач	1897.
Лустиг Јосип	Трговац	Сомбор		1892.
Лустиг Јулијана	Домаћица	Бачка Топола	Бачка Топола	1889.
Лустиг Лајош	Трговац	Сомбор	Сомбор	1898.

Лустиг Љубица	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1929.
Лустиг Марија	Домаћица	Нови Сад	Будимпешта	1891.
Лустиг Регина	Домаћица	Бачка Топола	Бачка Топола	1862.
Лустиг Рожи	Домаћица	Нови Сад		1902.
Лустиг Роза	Домаћица	Нови Сад	Берлин	1874.
Лустиг Серена	Домаћица	Нови Сад	Београд	1876.
Лустиг Фани	Домаћица	Нови Сад	Београд	1880.
Лустиг Хермина	Домаћица	Нови Сад		1872.
Магер Армин		Бачка Топола	Бачка Топола	1884.
Магер Јулија	Домаћица	Бачка Топола		1882.
Мадер Вера	Дете	Сомбор	Суботица	1927.
Мадер Ерика	Ученица	Сомбор	Суботица	1930.
Мадер Малвина	Домаћица	Сомбор	Бошњаци	1897.
Мадер Мира	Ученица	Сомбор	Суботица	1928.
Мадер Роза	Домаћица	Сомбор	Сегедин	1871.
Мајда Марија	Домаћица	Нови Сад	Бечеј	1888.
Мајдер Јулија	Домаћица	Суботица	Суботица	1870.
Мајер Баки	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1935.
Мајерхоф Адолф	Оптичар	Суботица		1871.
Мајерхоф Злата	Домаћица	Суботица	Суботица	1898.
Мајерхоф Флора	Домаћица	Суботица	Суботица	1871.
Мајор Јожеф		Бачка Топола	Бачка Топола	1898.
Мајоровић Абрахам		Чонопља	Билке	1900.
Мајоровић Елза		Чонопља		
Мајоровић Имре	Ученик	Чонопља	Чонопља	1929.
Мајоровић Лео	Надничар	Сомбор	Олово	1924.
Мајоровић Михајло	Ученик	Чонопља	Чонопља	1934.
Малер Вера	Дете	Суботица	Београд	1938.
Малер Клара	Хемичарка	Суботица	Босански Брод	1908.

Малер Клара	Домаћица	Нови Сад	Славонски Брод	1908.
Мандл Дезидер	Трговац	Сомбор	Мишколц	1879.
Мандл Јохана	Домаћица	Суботица	Суботица	1900.
Мандл Људевит	Чинovníк	Суботица		1890.
Мандл Олга	Домаћица	Сомбор		1882.
Мандл Павле	Трговац	Сомбор	Сомбор	1908.
Мандловић Мавро		Нови Сад		1861.
Мансбергер Александар	Ученик	Сомбор	Будимпешта	1928.
Мансбергер Ладислав	Монтер	Сомбор	Будимпешта	1926.
Манхајм Александар	Ученик	Суботица	Суботица	1930.
Манхајм Бети	Домаћица	Нови Сад		1911.
Манхајм Вера	Ученица	Суботица	Суботица	1934.
Манхајм Вилма		Нови Сад	Панчево	1883.
Манхајм Гизела	Домаћица	Суботица		1879.
Манхајм Ева	Ученица	Суботица	Суботица	1932.
Манхајм Ема	Домаћица	Суботица	Суботица	1886.
Манхајм Ервин	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1936.
Манхајм Јелена	Домаћица	Суботица	Ђурђево	1901.
Манхајм Јелисавета	Домаћица	Суботица	Суботица	1905.
Манхајм Корнелија	Домаћица	Суботица	Суботица	1885.
Манхајм Мавро	Бербер	Суботица	Суботица	1886.
Манхајм Марк	Кројач	Суботица	Суботица	1866.
Манхајм Оскар	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1933.
Манхајм Рожа	Домаћица	Суботица	Бајмок	1910.
Манхајм супр. Михајла		Мали Иђош		1888.
Манхајм Терика	Домаћица	Нови Сад	Суботица	1908.
Марбергер Аладар	Трговачки путник	Нови Сад		1894.
Марбергер Риза	Домаћица	Нови Сад		1896.

Маргарета Бела	Трговац	Суботица	Суботица	1888.
Маргарета Гизела	Домаћица	Суботица	Суботица	1894.
Марер Симон	Трговачки путник	Нови Сад	Нови Сад	1896.
Маркус Аранка	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1884.
Маркуш Етела	Домаћица	Суботица	Суботица	1886.
Маркуш Клара	Домаћица	Суботица	Суботица	1910.
Маркуш Леополд	Трговац	Суботица	Суботица	1870.
Маутнер Матилда Маца	Домаћица	Нови Сад	Дарувар	1892.
Маутнер Хенрик Хинко	Трговац	Нови Сад	Будаковци	1886.
Мах Алфред	Ливац	Суботица	Суботица	1888.
Мах Гизела	Домаћица	Суботица	Суботица	1898.
Мах Жени	Домаћица	Суботица	Суботица	1888.
Мах Олга	Домаћица	Суботица	Суботица	1894.
Медак Леополд	Бравар	Суботица	Суботица	1874.
Медак супр. Леополда	Домаћица	Суботица		1876.
Мезеи др Исак	Лекар	Суботица	Бечеј	1867.
Мезеи др Ладислав	Лекар	Суботица	Суботица	1898.
Мезеи Ђорђе	Дете	Суботица	Суботица	1940.
Мезеи Маргита	Домаћица	Суботица	Бач	1910.
Мезеи Серена	Домаћица	Сомбор	Стара Моравица	1872.
Мезеи супр. пок. Тибора	Домаћица	Суботица		1884.
Мезеи Хермина	Домаћица	Суботица	Кишкереш	1872.
Мејдер Јулија	Домаћица	Суботица		1870.
Менделсон Ладислав	Трговац	Суботица		1900.
Менделсон Н.	Трговац	Суботица		1874.
Менхејм Рудолф		Суботица	Суботица	1900.

Менцер Бернат	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1942.
Менцер Бернат		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1884.
Менцер Игњат	Трговац	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1923.
Менцер Исидор	Бачко	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1918.
Менцер Клара	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1923.
Менцер Маркус		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1887.
Менцер Рене	Домаћица	Суботица	Суботица	1900.
Менцер Роза Ружица	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1924.
Менцер Терезија		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1892.
Менцер Хилда	Ученица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1926.
Мер Александар		Сомбор		
Мер Сигмунд		Сомбор		
Мер Штефанија	Ученица	Сомбор	Сомбор	1930.
Меркадо Леона	Домаћица	Сомбор	Сомбор	1894.
Меркин Паула	Домаћица	Сомбор	Херцегсанто	1890.
Мерклер Јелена	Домаћица	Суботица	Каћмар	1890.
Мерклер Јелена	Домаћица	Суботица		1889.
Мерклер Магда	Трговкиња	Суботица	Суботица	1919.
Мерклер Мишко	Трговац	Суботица	Чантавир	1888.
Мерклер Нандор	Трговац		Суботица	1894.
Мерклер супр. Нандора	Домаћица	Суботица		1899.
Меркс Вилим		Нови Сад		1922.
Месер Ержебет	Домаћица	Суботица	Баја	1896.
Месингер Ђорђе	Чинovníк	Сомбор	Сомбор	1919.
Месингер Регина	Маникирка	Сомбор	Фелшелеси	1892.

Меснер Љубица	Домаћица	Сомбор	Сегедин	1896.
Меснер Магдолна	Ученица	Сомбор	Сивац	1927.
Меснер Маркус	Кожар	Сомбор	Сивац	1893.
Меснер Фердинанд	Трговац	Сомбор	Бачки Брестовац	1868.
Милер Адела	Домаћица	Сомбор	Бездан	1872.
Милер Вера	Ученица	Бечеј	Ада	1924.
Милер Елер	Домаћица	Нови Сад	Хоргош	1903.
Милер Ема	Домаћица	Нови Сад		1891.
Милер Ернест	Трговачки путник	Суботица		1904.
Милер Ернест	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1931.
Милер Јелена	Домаћица	Нови Сад		1902.
Милер Јолана	Домаћица	Суботица	Шомођфајс	1889.
Милер Јолана	Домаћица	Суботица		1908.
Милер Липот	Трговац	Бечеј	Бечеј	1895.
Милер Мавро	Кројач	Суботица	Бати	1881.
Милер Никола		Нови Сад	Нови Сад	1910.
Милер Олга	Домаћица	Бечеј	Каћ	1898.
Милер Розалија	Домаћица	Апатин	Папшу	1867.
Милер Ружа	Домаћица	Суботица		1886.
Милер Хермина	Домаћица	Сомбор	Нови Бечеј	1863.
Минц Јелена	Домаћица	Нови Сад		1899.
Минц Мартин		Нови Сад		1896.
Минц Пирошка	Ученица	Нови Сад		1926.
Митлер Елза	Домаћица	Суботица		1894.
Митлер Јулије	Трговац	Суботица		1885.
Мишколци Јелена	Наставница клавирa	Суботица	Суботица	1887.
Мозеш Јелисавета	Ученица	Сомбор	Будимпешта	1927.
Мојзеш Адалберт		Нови Сад		1892.
Мојзеш Елза	Домаћица	Нови Сад		1877.
Мојзеш Эрне	Шпедитер	Нови Сад	Саса	1913.

Мојзеш Ижа	Студент	Нови Сад	Саса	1902.
Мојзеш Илона	Домаћица	Нови Сад		1885.
Мојзеш Иса	Трговац	Нови Сад	Каћ	1883.
Мојзеш Исидор	Трговац	Нови Сад	Каћ	1896.
Мојзеш Јанкица	Домаћица	Нови Сад	Бели Манастир	1896.
Мојзеш Јелена	Професорка	Нови Сад	Каћ	1916.
Мојзеш Јованка	Домаћица	Нови Сад	Бели Манастир	1888.
Мојзеш Кона	Домаћица	Нови Сад		1885.
Мојзеш Мира	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1936.
Мојзеш Нела	Домаћица	Нови Сад		1894.
Мојзеш Паула	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1926.
Мојзеш Розалија	Домаћица	Нови Сад	Ђекенеш	1906.
Мојзеш Тибор	Трговац	Нови Сад	Батајница	1918.
Мојзеш Цеса	Домаћица	Нови Сад		1910.
Молнар Бела		Суботица		1902.
Молнар Ела	Домаћица	Нови Сад	Дарда	1885.
Молнар Јелисавета	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1911.
Молнар Лили	Домаћица	Нови Сад		1910.
Молнар Никола		Нови Сад	Дарда	1904.
Молнар Самуило		Нови Сад	Хомона	1875.
Морбергер Аладар		Нови Сад		1894.
Морбергер Алиса	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1927.
Морбергер Вера	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1925.
Морбергер Еде	Трговац	Нови Сад	Савино Село	1879.
Морбергер Илона Ила	Домаћица	Нови Сад	Матесалка	1901.
Морбергер Ирена	Домаћица	Нови Сад	Бешка	1900.
Морбергер Иса		Нови Сад		1889.
Морбергер Јелена	Домаћица	Нови Сад		1894.
Морбергер Јулијана	Домаћица	Нови Сад		1892.

Морбергер Розалија		Нови Сад		1896.
Морбергер Рудолф	Трговац	Нови Сад	Равно Село	1896.
Морваи Марија	Домаћица	Суботица	Суботица	1892.
Морваи Порошка Руменка	Домаћица	Оџаци	Мако	1894.
Моргенштајн Андраш		Стара Моравица		
Моргенштајн Розика	Домаћица	Стара Моравица	Стара Моравица	1915.
Моргенштерн Аладар	Крзнар	Суботица	Сента	1892.
Моргенштерн Андрија	Кројач	Нови Сад	Србобран	1913.
Моргенштерн Вигнезиа	Домаћица	Нови Сад		1917.
Моргенштерн Гизела	Домаћица	Суботица		1889.
Моргенштерн Ђорђе	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1929.
Моргенштерн Жигмунд	Трговац		Суботица	1884.
Моргенштерн Јакоб		Нови Сад		1874.
Моргенштерн Јованка	Домаћица	Суботица	Суботица	1906.
Моргенштерн Јулија	Домаћица	Нови Сад		1879.
Моргенштерн Катарина	Домаћица	Суботица		1897.
Моргенштерн Магда	Домаћица	Нови Сад		1918.
Моргенштерн Манојло	Трговац	Суботица		1881.
Моргенштерн Маргита		Нови Сад		1920.
Моргенштерн Ружа	Домаћица	Суботица	Чалма	1911.

Моргенштерн Соња	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1937.
Моргенштерн супр. Жигмунда	Домаћица	Суботица		1892.
Московић Фани	Домаћица	Сомбор	Њитра	1873.
Московић Херман	Трговац		Сомбор	1859.
Моч Јоланка	Домаћица	Сомбор	Бања Лука	1916.
Мулц Габријела	Домаћица	Суботица		1915.
Мунк Адолф		Врбас	Врбас	
Мунк Илонка	Домаћица	Врбас	Врбас	1866.
Мунк Роза	Домаћица	Врбас	Врбас	1899.
Надаш Јудита	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1922.
Надаш Магда	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1924.
Надаш Тереза	Домаћица	Нови Сад		1899.
Нађ Агнеза	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1937.
Нађ Агота	Дете	Сомбор	Сомбор	1937.
Нађ Ана	Домаћица	Суботица	Јаношхалма	1888.
Нађ Ана	Домаћица	Суботица	Мокрин	1884.
Нађ Ана	Домаћица	Суботица		1908.
Нађ Вера	Дете	Суботица	Суботица	1939.
Нађ Грета	Ученица	Суботица	Суботица	1932.
Нађ др Бела	Адвокат	Сомбор	Бездан	1896.
Нађ др Бела		Нови Сад		1890.
Нађ др Еуген	Зубар	Сомбор	Сакаљ	1866.
Нађ Ђорђе	Ученик	Суботица	Суботица	1931.
Нађ Жужа	Ученица	Суботица	Суботица	1932.
Нађ Ирена	Домаћица	Нови Сад		1910.
Нађ Ирина	Домаћица	Сомбор	Инђија	1911.
Нађ Марија	Дете	Суботица	Суботица	1939.
Нађ Флора	Домаћица	Сомбор	Станишић	1871.
Нађ Фрида	Домаћица	Суботица	Суботица	1907.
Нај Берта	Домаћица	Нови Сад		1865.
Нај Ирена	Домаћица	Суботица	Суботица	1902.

Нај Јулије		Нови Сад		1861.
Нај Магда	Домаћица	Нови Сад		1902.
Нај Роза	Домаћица	Суботица		1876.
Најбург Малвина	Домаћица	Нови Сад		1894.
Најзер Ирена	Домаћица	Нови Сад		1901.
Најзер Људевит	Гвожђар	Нови Сад	Нови Сад	1882.
Најзер Роза	Домаћица	Сомбор	Каћмар	1865.
Најзер Шандор		Нови Сад		1915.
Најман Андрија	Ташнар	Сомбор	Нови Сад	1895.
Најман Бланка	Домаћица	Нови Сад		1891.
Најман Елза	Домаћица	Нови Сад		1886.
Најман Јелисавета	Домаћица	Нови Сад		1897.
Најман Јован		Нови Сад		1894.
Најман Јосип	Берберин	Сомбор	Сомбор	1925.
Најман Каталин	Домаћица	Бачка Топола		1878.
Најман Леополд		Нови Сад		1894.
Најман Сара	Домаћица	Сомбор	Бездан	1896.
Најман супр. Леополда	Домаћица		Нови Сад	1896.
Најман Шарлота	Домаћица	Нови Сад		1892.
Најман Шимон		Бачка Топола		1874.
Најфелд Арпад	Трговац	Суботица	Суботица	1906.
Најфелд Јелена	Домаћица	Суботица		1893.
Најхаус Карло	Трговац	Суботица		1884.
Најхаус Маца	Домаћица	Суботица	Суботица	1892.
Најхаус Рудолф Реже	Чинovníк	Суботица	Мошорин	1891.
Натан Аранка Златица	Домаћица	Нови Сад		1905.
Натан Ида	Домаћица	Нови Сад		1879.
Нев Маргита	Домаћица	Чонопља	Нови Сад	1908.
Немењи Агнеза	Дете	Суботица	Суботица	1940.
Немењи Јелена		Суботица	Санад	1882.

Немењи Хермина	Домаћица	Суботица	Бачка Топола	1922.
Немеш	Домаћица	Сомбор		1858.
Немеш Лили	Домаћица	Суботица	Суботица	1909.
Несер Роза	Домаћица	Сомбор		1865.
Нетел Ема	Домаћица	Нови Сад		1898.
Нетел Хелена	Домаћица	Нови Сад		1876.
Нојман Јозефина	Домаћица	Суботица	Суботица	1862.
Облат Аранка	Домаћица	Сомбор	Кула	1865.
Облат Маринка	Ученица	Сомбор	Сомбор	1928.
Облат Сара	Домаћица	Суботица	Баја	1871.
Облат Серена	Домаћица	Сомбор	Чантавир	1902.
Орбан Геза		Нови Сад		1898.
Орбан Маргита	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1908.
Оргонаш Марија	Домаћица	Суботица	Падеј	1901.
Ордедлих Вилма	Кројачица	Нови Сад		1899.
Ордедлих Дина	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1931.
Оренштајн Јохана	Домаћица	Нови Сад		1868.
Оренштајн Симона	Домаћица	Нови Сад		1876.
Орова Арнолд	Трговац	Бачка Паланка	Будимпешта	1882.
Орова Вилма	Домаћица	Нови Сад		1898.
Орова Иван		Бачка Паланка	Бачка Паланка	1924.
Орова Лили		Бачка Паланка	Бачка Паланка	1923.
Орова Мелита	Домаћица	Нови Сад		1922.
Орова Сиди	Домаћица	Бачка Паланка	Бачка Паланка	1890.
Офнер	Домаћица	Сомбор	Орогшхаза	1860.
Офнер Ана	Домаћица	Сомбор	Бездан	1887.
Офнер Вилма	Власница модног салона	Нови Сад	Нови Сад	1892.
Офнер Емил	Чинovníк	Сомбор	Бачко Градиште	1883.

Офнер Еуген	Трговац	Нови Сад		1881.
Офнер Игнац	Трговац	Сомбор	Змајево	1853.
Офнер Пирошка	Домаћица	Сомбор	Станишић	1902.
Офнер Роза	Домаћица	Нови Сад		1866.
Офнер Филип	Трговац	Нови Сад	Нови Сад	1875.
Палмаи удова др Дезидера	Домаћица	Нови Сад		1869.
Палоц др Шимон	Адвокат	Суботица	Ада	1882.
Палоц Јудита	Ученица	Суботица	Суботица	1925.
Палоц Ладислав	Ученик	Суботица	Суботица	1929.
Палоц Мавро	Дрвар	Суботица	Суботица	1884.
Палоц Нандор	Чинovníк	Суботица	Ада	1889.
Палоц Ружа	Домаћица	Суботица		1897.
Палоц Францишка	Домаћица	Суботица	Суботица	1896.
Палфи Аранка	Домаћица	Нови Сад	Нађбестерце	1903.
Палфи Тереза	Домаћица	Нови Сад		1875.
Палфи Ференц	Ученик	Бачка Топола	Бачка Топола	1926.
Панцел Јосип	Конобар	Суботица	Сегедин	1904.
Панцел Стеван	Трговац	Суботица		1906.
Пап Јозефина	Домаћица	Нови Сад	Барч	1878.
Пап Карољ	Ученик	Бачка Топола	Бачка Топола	1927.
Папаи Јулије		Суботица		1894.
Паскуш Ервин	Ученик	Сомбор	Сомбор	1926.
Патаки Јолан	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1901.
Патаки Јулијана	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1925.
Патаки Јуци	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1929.
Патаки Магда	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1928.
Патаки Петар	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1931.
Паул Абрахам	Трговац	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1893.
Паул Дебора	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1922.

Паул Хана	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1895.
Паунц Агата	Домаћица	Сомбор	Сомбор	1924.
Паунц Армин	Трговачки путник	Сомбор	Фелшерег	1891.
Паунц Борис	Ученик	Нови Сад	Загреб	1931.
Паунц Цецилија	Домаћица	Сомбор	Чантавир	1892.
Пашкеш Берта	Домаћица	Нови Сад		1914.
Пашкеш Вера	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1940.
Пашкеш Мира	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1940.
Пашкеш Ружица	Домаћица	Нови Сад		1920.
Перкштајн Александар	Ученик	Сомбор	Сомбор	1928.
Перкштајн Бела	Трговац перјем	Сомбор	Будимпешта	1908.
Перкштајн Етелка	Ученица	Сомбор	Сонта	1929.
Перкштајн Ирена	Ученица	Сомбор	Сомбор	1933.
Перкштајн Јелисавета	Домаћица	Сомбор		1909.
Перл Едита	Домаћица	Суботица		1924.
Перл Људевит	Трговац	Суботица	Суботица	1868.
Перл Људевит	Трговачки путник	Нови Сад		1893.
Перлдик Јелена Илона	Домаћица	Сомбор	Симперти	1872.
Перлдик Хинко		Сомбор	Њујорк	1882.
Перлес Геза		Сомбор		
Перлес Жигмунд	Трговац	Сомбор	Херцегсанто	1871.
Перлес Марија	Домаћица	Сомбор	Бачко Добро Поље	1887.
Песинг Давид	Трговац	Нови Сад	Сремска Митровица	1878.
Песинг Жак		Нови Сад		1884.
Песинг Ирма	Домаћица	Нови Сад	Катафа	1884.
Песинг Јолан	Домаћица	Нови Сад		1890.

Песинг Ружа	Домаћица	Нови Сад		1894.
Пете Золтан	Трговац	Бечеј	Бечеј	1887.
Пете Илонка Јелена	Домаћица	Бечеј	Бечеј	1897.
Пете Ружа	Домаћица	Суботица		
Пик Геза	Златар	Суботица	Суботица	1885.
Пик Јосип		Нови Сад	Нови Сад	1897.
Пик Рожи	Домаћица	Нови Сад		1902.
Пик Шандор		Бечеј		
Пилип Режин	Домаћица	Нови Сад		1894.
Пилиш Нина	Домаћица	Суботица		1889.
Пилиш Оскар	Ученик	Нови Сад		1925.
Пилишер Бела		Нови Сад	Бачко Градиште	1884.
Пилишер Геза	Трговац дрвима	Суботица	Суботица	1872.
Пилишер Јакоб	Економ	Сомбор	Бечеј	1875.
Пилишер Јулија	Домаћица	Нови Сад	Бекешчаба	1891.
Пилишер Ладислав		Нови Сад	Дева	1913.
Пилишер Лаура	Домаћица	Сомбор	Куцура	1878.
Пилишер Лили	Дете	Нови Сад	Суботица	1939.
Пилишер Магда	Домаћица	Нови Сад	Сегедин	1917.
Пилишер Фрида	Домаћица	Нови Сад		1888.
Пилишер Хана Хермина	Домаћица	Суботица	Ада	1881.
Пинто Алберт	Чинovníк	Сомбор	Сарајево	1901.
Пирнице́р др Марко Макс	Адвокат	Суботица	Суботица	1886.
Пискер Гертруда	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1925.
Пискер Еден	Трговац	Нови Сад	Гардиновци	1898.
Пискер Јосип	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1929.
Пискер Јулишка	Домаћица	Нови Сад		1901.
Пискер Фрида	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1926.
Пискер Хермина	Домаћица	Нови Сад		1886.

Пискер Шандор		Нови Сад		1884.
Пихлер Марија	Домаћица	Суботица	Суботица	1883.
Полак Артур	Трговац	Суботица		1880.
Полак Вера	Ученица	Суботица	Суботица	1930.
Полак Давид	Ученик	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1925.
Полак Дина	Домаћица	Нови Сад		1923.
Полак Ђура		Нови Сад		
Полак Еде		Нови Сад		1897.
Полак Естер	Домаћица	Суботица	Чантавир	1899.
Полак Игњат	Машинбравар	Нови Сад	Сомбор	1880.
Полак Јелена	Домаћица	Нови Сад		1889.
Полак Јержи	Трговац перјем	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1874.
Полак Јосип	Ученик	Суботица		1934.
Полак Јосип	Механичар	Сомбор	Сомбор	1902.
Полак Јулија	Домаћица	Кула	Кула	1874.
Полак Каролина	Домаћица	Суботица	Бајмок	1875.
Полак Лазар	Конобар	Сомбор	Ковагорош	1890.
Полак Лаура	Домаћица	Суботица	Суботица	1908.
Полак Мајер	Трговац	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1896.
Полак Макса		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1893.
Полак Малвина	Домаћица	Суботица	Вашкут	1875.
Полак Манци	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1916.
Полак Манцика	Домаћица	Нови Сад		1910.
Полак Маргита	Ученица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1930.
Полак Марко Маркус	Трговац	Чонопља	Чонопља	1873.
Полак Маркуш	Трговац	Суботица		1874.
Полак Мартин	Трговац	Суботица		1899.

Полак Миклош	Ученик	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1928.
Полак Ребека	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1896.
Полак Рожа	Домаћица	Чонопља	Сента	1893.
Полак Рожа	Домаћица	Стара Моравица	Стара Моравица	
Полак Роза	Домаћица	Суботица	Мошон	1885.
Полак Ружица	Ученица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1931.
Полак супр. Арона	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1923.
Полак супр. Јосипа	Домаћица	Суботица		1854.
Полак супр. Мартина	Домаћица	Суботица		1904.
Полак супр. Хајима	Домаћица	Суботица		
Полак Терезија	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1943.
Полак Феги	Ученица	Суботица		1936.
Полак Фрида	Домаћица	Суботица		1884.
Полак Херман		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1867.
Полак Шари Сара	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1942.
Полачек Амалија	Чинovníк	Сомбор	Суботица	1915.
Полачек Гизела	Домаћица	Сомбор	Сомбор	1886.
Полачек Жигмонд	Трговац	Сомбор	Жабалъ	1883.
Полачек Јосип	Трговац	Сомбор	Торда	1881.
Полачек Марија	Домаћица	Суботица		1888.
Полачек Марија	Домаћица	Нови Сад		1897.
Полгар Ана	Домаћица	Суботица		1902.
Полгар Вера	Ученица	Суботица	Суботица	1926.
Полгар Ида	Домаћица	Нови Сад		1878.
Полгар удова др Густава	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1881.

Полицер Ела	Кројачица	Суботица		1910.
Полицер Јозефина	Домаћица	Сомбор	Сотин	1894.
Полицер Клара	Домаћица	Суботица		1874.
Полицер Мано	Трговац	Сомбор	Чонопља	1879.
Понграц Никола	Ученик	Суботица		1927.
Понграц Ружа	Домаћица	Суботица	Суботица	1898.
Попер Алберт		Младеново	Младеново	1880.
Попер Александар Шандор	Ученик	Сомбор	Сонта	1930.
Попер Вилма	Домаћица	Сомбор	Сонта	1885.
Попер др Нандор	Лекар	Сомбор		1887.
Попер Жигмонд		Младеново	Младеново	1882.
Попер Јелена	Домаћица	Нови Сад		1914.
Попер Јулија Јулишка	Домаћица	Нови Сад		1873.
Попер Каролина	Домаћица	Сомбор	Младеново	1874.
Попер Каролина	Службеница	Нови Сад	Беч	1927.
Попер Манци	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1916.
Попер Натан	Трговац	Младеново	Младеново	1880.
Попер Риза	Домаћица	Младеново	Младеново	1888.
Попер Фани	Домаћица	Бачка Паланка	Младеново	1879.
Попер Цецилија		Сомбор		
Поповић Аранка	Домаћица	Стара Моравица	Стара Моравица	
Прагер Александар	Инжењер	Суботица		1879.
Прагер Гита	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1943.
Прагер Ева	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1940.
Прагер Јакоб	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1941.
Прагер Јакоб		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1920.

Прагер Јуда		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1924.
Прагер Маркус	Ученик	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1929.
Прагер Мозеш	Рабин	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1913.
Прагер Саламон		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1887.
Прагер супр. Мозеша	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1913.
Прагер супр. Саламона	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1889.
Прагер супр. Хуга	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1913.
Прагер Хуго		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1914.
Прагер Шари	Дете	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1937.
Прајснер Виола	Домаћица	Суботица		1892.
Пресбургер Берта	Домаћица	Сомбор	Баја	1872.
Пресбургер Дезидер	Трговац кожом	Суботица	Суботица	1889.
Пресбургер Ђорђе	Ученик	Бачка Топола	Бачка Топола	1943.
Пресбургер Евген	Трговац перјем	Сомбор		1910.
Пресбургер Ернест	Дете	Сомбор	Сомбор	1942.
Пресбургер Јелисавета	Домаћица	Сомбор		1913.
Пресбургер Јосип	Ученик	Бачка Топола	Бачка Топола	1940.
Пресбургер Јулио	Ученик	Сомбор	Сомбор	1937.
Пресбургер Карло	Трговац	Суботица	Суботица	1892.
Пресбургер Карло		Нови Сад	Нови Сад	1901.
Пресбургер Каталин	Ученица	Сомбор	Сомбор	1933.
Пресбургер Леа	Домаћица	Суботица	Фекетић	1887.
Пресбургер Лили		Бачка Топола		1919.

Пресбургер Марија	Ученица	Сомбор	Сомбор	1931.
Пресбургер Марко	Обућар	Суботица		1876.
Пресбургер Мор		Бачка Топола		
Пресбургер Серена	Домаћица	Бачка Топола		1890.
Пресбургер Стеван	Дете	Бачка Топола	Бачка Топола	1941.
Пресбургер Флора	Домаћица	Суботица	Суботица	1881.
Пресбургер Хермина	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1904.
Пресбургер Шарлота	Домаћица	Бачка Топола	Кула	1889.
Признер Виола	Домаћица	Суботица	Суботица	1891.
Пфефер Верона	Ученица	Бачка Топола	Бачка Топола	1932.
Пфефер Леона		Бачка Топола	Бачка Топола	1914.
Пфефер Леона	Домаћица	Бачка Топола	Бачка Топола	1914.
Раб Марко	Трговац	Суботица		1892.
Рабинович Јакоб	Кувар	Суботица		1904.
Рабудова Абрахама	Домаћица	Суботица		1852.
Равичер Флора	Домаћица	Суботица		1889.
Равјенски Гавра	Радник	Сомбор		1914.
Равјенски Цецилија	Домаћица	Сомбор	Осијек	1919.
Радашић Риза	Домаћица	Суботица	Суботица	1874.
Радо Абрахам	Трговац	Суботица		1852.
Радо Бети	Домаћица	Суботица		1870.
Радо Ирена	Домаћица	Нови Сад		1879.
Радо Лили	Домаћица	Суботица		1896.
Радо Марк	Трговац	Суботица		1892.
Радо Мирко	Писац	Суботица	Суботица	1884.
Радо Роберт	Чинovníк	Нови Сад	Бела Црква	1873.
Рајбергер Карољ	Фабрикант	Суботица	Суботица	1887.
Рајн Берта	Домаћица	Суботица		1884.
Рајн Иса	Трговачки путник	Сомбор	Мали Иђош	1884.
Рајн Марта	Домаћица	Сомбор	Сомбор	1910.

Рајн Ружица	Домаћица	Сомбор	Сомбор	1899.
Рајн Сузана	Домаћица	Сомбор	Сомбор	1923.
Рајн Хермина	Домаћица	Сомбор	Чантавир	1881.
Рајнбауер Ружа	Домаћица	Суботица	Сента	1897.
Рајнер Маргита	Фотограф	Суботица		1918.
Рајнер Мирко	Тапетар	Суботица		1884.
Рајнер Нандор	Чинovníк	Суботица		1884.
Рајнхенер Карољ		Суботица	Суботица	1888.
Рајнхенер Ружи	Домаћица	Суботица	Сента	1896.
Рајс Алекса	Лекар	Суботица		1892.
Рајс Давид	Трговац	Суботица		1873.
Рајс Ида	Домаћица	Суботица		1874.
Рајс Олга	Домаћица	Суботица		1894.
Рајсман Магда	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1924.
Рајтер Бланка	Домаћица	Нови Сад	Темерин	1924.
Рајтер Еуген	Трговац	Суботица		1879.
Рајтер Јелисавета	Домаћица	Нови Сад		1897.
Рајтер Катица	Домаћица	Суботица	Сента	1883.
Рајтер Ленка	Домаћица	Нови Сад	Мали Иђош	1884.
Рајтер Магдалена	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1930.
Рајтер Максим		Нови Сад		1901.
Рајтер Регина	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1900.
Рајтер Рожи	Домаћица	Суботица	Суботица	1905.
Рајтер Фани	Домаћица	Нови Сад		1865.
Рајтер Фрида	Домаћица	Нови Сад	Београд	1896.
Рајх Адолф	Трговац	Суботица		1871.
Рајх Ана	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1909.
Рајх Аурел		Врбас	Врбас	1880.
Рајх Барбара Боришка	Домаћица	Сомбор	Сомбор	1920.
Рајх Бланка	Домаћица	Сомбор	Бачка Паланка	1885.
Рајх Душан	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1937.

Рајх Ђено	Трговачки помоћник	Суботица	Суботица	1906.
Рајх Ђура	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1936.
Рајх Жени	Домаћица	Суботица		1866.
Рајх Ила	Домаћица	Нови Сад		1895.
Рајх Ирена	Домаћица	Суботица	Суботица	1896.
Рајх Иштван	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1935.
Рајх Јаков		Врбас	Врбас	1859.
Рајх Јелена	Ученица	Сомбор		1929.
Рајх Јелена	Домаћица	Нови Сад		1905.
Рајх Јелисавета	Домаћица	Суботица	Зрењанин	1876.
Рајх Јене	Трговац	Суботица	Суботица	1906.
Рајх Јован	Ученик	Суботица	Суботица	1932.
Рајх Јованка	Домаћица	Нови Сад	Србобран	1892.
Рајх Јолан	Домаћица	Суботица		1897.
Рајх Јосип		Нови Сад	Србобран	1908.
Рајх Јудита	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1934.
Рајх Јулија	Домаћица	Суботица		1916.
Рајх Карло		Нови Сад	Бачки Петровац	1924.
Рајх Ката	Домаћица	Суботица	Суботица	1904.
Рајх Ладислав	Нови Сад	Србобран		1870.
Рајх Лазар	Трговац	Суботица		1874.
Рајх Лајчо	Трговац	Суботица	Суботица	1898.
Рајх Лео	Фотографски помоћник	Суботица	Суботица	1924.
Рајх Мавро		Суботица		1876.
Рајх Максим Макс		Нови Сад		1872.
Рајх Маргита	Домаћица	Суботица		1900.
Рајх Марија	Домаћица	Суботица	Суботица	1900.
Рајх Марија	Домаћица	Нови Сад		1902.
Рајх Матилда	Домаћица	Суботица	Сомбор	1898.
Рајх Микша	Трговац	Нови Сад	Винковци	1874.

Рајх Регина	Домаћица	Суботица		1875.
Рајх Рожи	Домаћица	Врбас	Врбас	1886.
Рајх Саламон		Сомбор	Лалић	1849.
Рајх Симеон Сима	Трговачки агент	Сомбор	Ратково	1879.
Рајх син	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1939.
Рајх Стеван	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1934.
Рајх удова Мавра	Домаћица	Суботица		1877.
Рајх Херман		Нови Сад		1869.
Рајх Херман		Нови Сад		1889.
Рајхенберг Александар	Трговац	Суботица	Баја	1891.
Рајхенберг Јакоб		Нови Сад		1883.
Рајхенберг Јудита	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1931.
Рајхенберг Јулиана	Домаћица	Нови Сад		1886.
Рајхенберг Макс	Трговац	Суботица	Баја	1868.
Рајхенберг Мано		Нови Сад		1884.
Рајхенберг Матилда	Домаћица	Нови Сад		1907.
Рајхенберг Роза	Домаћица	Нови Сад		1886.
Рајхенберг Тереза	Домаћица	Суботица	Бачки Моноштор	1870.
Рајхенберг Шара	Домаћица	Суботица		1898.
Рајхентал Фани	Домаћица	Суботица		1865.
Рајцер Вилим	Трговац	Нови Сад	Нови Сад	1892.
Рајцер Јелисавета	Домаћица	Нови Сад		1897.
Рајцер Јосип		Нови Сад		1864.
Рајцер Ленка	Домаћица	Нови Сад		1880.
Рајцер удова Јосипа	Домаћица	Нови Сад		1866.
Рајч Регина	Домаћица	Суботица		1904.
Ракоши Бела	Трговац	Суботица	Бачка Топола	1886.
Ракоши Јосип	Трговац	Суботица	Бачка Топола	1860.
Ракоши Хајнал	Службеник	Суботица		1918.

Ракоши Хајналка Зора	Домаћица	Суботица	Шопрон	1908.
Рамон Еде		Нови Сад		1888.
Рац Вилма	Домаћица	Сомбор	Осијек	1884.
Рац Ела	Домаћица	Сомбор	Осијек	1912.
Рац Емил	Трговац	Сомбор	Нађварад	1880.
Ревес Бухвалд Алберт Алба	Трговац	Суботица	Бачки Петровац	1887.
Ревес Гизела	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1882.
Ревес др Густав	Чинovníк	Суботица		1881.
Ревес Илона	Домаћица	Суботица	Даљ	1882.
Ревес Клара	Домаћица	Суботица	Бајмок	1898.
Ревес Ленке	Директорка банке	Суботица		1884.
Ревес Ото	Чинovníк	Бајмок	Бајмок	1875.
Ревеш Албин		Нови Сад	Нови Сад	1880.
Ревеш Арнолд		Нови Сад	Нови Сад	1891.
Ревеш Арнолд		Нови Сад	Нови Сад	1891.
Ревеш Јулије	Пензионер	Нови Сад	Нови Сад	1884.
Ревеш супр. Албина	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1888.
Ремер Ђорђе	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1935.
Ремер Јанка	Домаћица	Нови Сад	Кисач	1902.
Ремер Јелена	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1906.
Ремер Јосип		Нови Сад	Нови Сад	1894.
Ремер Мира	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1931.
Ремер Никола		Нови Сад	Нови Сад	1929.
Ремер Петар	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1931.
Рехниџер Игњат	Трговац	Суботица	Штивици	1900.
Речеи Јован		Апатин	Бечеј	1873.
Речеи Олга	Домаћица	Апатин	Стара Моравица	1883.
Рин Матилда		Нови Сад		
Ринглер Флора	Домаћица	Суботица		1874.

Рип Аранка	Домаћица	Светозар Милетић	Светозар Милетић	1904.
Рип Вилмош		Бездан	Бездан	1912.
Рип Дезидер	Трговац	Сомбор	Бездан	1891.
Рип Илонка	Домаћица	Бездан	Бездан	1901.
Рип Исидора	Домаћица	Сомбор	Станишић	1895.
Рип Јован	Ученик	Суботица	Суботица	1931.
Рип Јосип	Трговац	Бездан	Бездан	1880.
Рип Маргита Марија	Домаћица	Бездан	Бездан	1899.
Рип Марија	Домаћица	Нови Сад	Даугово	1885.
Рип Олгица Олга	Домаћица	Бездан	Бездан	1919.
Рип Розалија	Домаћица	Бездан	Бачки Брег	1874.
Рип Франциска Фани	Домаћица	Бездан	Бездан	1897.
Рипнер Шари	Домаћица	Суботица		1894.
Рихтер Јелена	Домаћица	Суботица	Баја	1880.
Робичек Ибоља	Домаћица	Суботица	Суботица	1908.
Робичек Јакоб	Трговац	Сомбор	Дорослово	1878.
Робичек Јудит	Дете	Суботица	Суботица	1942.
Робичек Лили	Домаћица	Суботица	Суботица	1910.
Робичек Малвина	Домаћица	Суботица	Бајмок	1875.
Робичек Сидонија	Домаћица	Сомбор		
Робичек Фрањо	Трговац	Суботица	Дорослово	1873.
Родер Дезидер	Трговац	Сомбор	Ратково	1883.
Родер Ела	Домаћица	Бачка Топола	Жабалъ	1905.
Родер Јакоб	Учитељ у пензији	Бачка Топола		1850.
Родер Марија	Домаћица	Сомбор	Рабхидвег	1889.
Родер Оскар	Апотекар	Бачка Топола	Бачка Топола	1893.
Рожа Херта		Нови Сад		
Роземцвајг Елза	Домаћица	Бач	Бач	1904.
Розенбаум Јулијана	Домаћица	Апатин	Гаково	1852.

Розенберг Александар	Индустријалац	Сомбор	Станишић	1912.
Розенберг Александар		Нови Сад	Нови Сад	1886.
Розенберг Антонија	Домаћица	Нови Сад		1863.
Розенберг Вилмош		Бачка Топола	Сента	1892.
Розенберг Ева	Студент	Сомбор	Баја	1919.
Розенберг Ева Вероника		Сомбор	Баја	1919.
Розенберг Ема	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1889.
Розенберг Ерна	Домаћица	Нови Сад	Земун	1895.
Розенберг Етелка	Домаћица	Сомбор	Будимпешта	1890.
Розенберг Исидор	Економ	Сомбор	Станишић	1879.
Розенберг Људевит		Нови Сад	Нови Сад	1870.
Розенберг Марија	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1911.
Розенберг Марко	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1932.
Розенберг Мартон	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1935.
Розенберг Мор		Врбас	Врбас	1901.
Розенберг Нети	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1899.
Розенберг Нети	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1869.
Розенберг Ото	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1934.
Розенберг Паула	Домаћица	Сомбор	Будимпешта	1880.
Розенберг Рожи	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1916.
Розенберг Розалија	Домаћица	Бачка Топола		1880.
Розенберг Рудолф Реже	Економ	Сомбор	Станишић	1884.
Розенберг Ружа	Домаћица	Суботица	Суботица	1896.
Розенберг Ружа	Домаћица	Бачка Топола	Бачка Топола	1896.
Розенберг супр. Мора	Домаћица	Врбас	Врбас	1904.
Розенберг Тибор	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1930.
Розенберг Фрања		Бачка Топола		1896.
Розенберг Хана	Трговац	Бечеј	Бечеј	1892.

Розенберг Хермина	Домаћица	Бачка Топола		1875.
Розенблит Антонија	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1868.
Розенблит Јолан		Нови Сад		
Розентал Етелка Неги	Домаћица	Сомбор	Сонта	1879.
Розентал Јосип	Индустријалац	Сомбор	Сонта	1870.
Розентал Марија	Домаћица	Суботица	Бачка Топола	1911.
Розенфелд Александар	Трговац	Суботица		1923.
Розенфелд Гашпар		Нови Сад		1879.
Розенфелд Еуген	Трговац	Сомбор	Ада	1899.
Розенфелд Јован		Суботица	Мурска Субота	1899.
Розенфелд Јудита	Ученица	Сомбор	Зилах	1927.
Розенфелд Клара	Кројачица	Суботица		1922.
Розенфелд Клара	Кројачица	Суботица		1914.
Розенфелд Леа	Домаћица	Суботица		1924.
Розенфелд Маргит	Домаћица	Суботица		1907.
Розенфелд Марија	Ученица	Суботица		1929.
Розенфелд Марија	Домаћица	Суботица	Бачка Топола	1911.
Розенфелд Марика	Ученица	Суботица		1930.
Розенфелд Мартон		Суботица	Јанковци	1894.
Розенфелд Нандор		Суботица	Сивац	1927.
Розенфелд Рихард	Ученик	Нови Сад	Суботица	1928.
Розенфелд Роза	Домаћица	Суботица		1874.
Розенфелд Ружа	Домаћица	Суботица		1897.
Розенфелд Руменка	Кројачица	Суботица		1919.
Розенфелд супр. Гашпара	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1884.
Розенфелд Тибор	Ученик	Суботица	Суботица	1932.
Розенфелд Шаламон	Трговац	Суботица		1864.
Розенцвајг Бела		Бач	Бач	1903.

Розенцвајг Валерија	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1902.
Розенцвајг Вера Бабуци	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1925.
Розенцвајг Гашпар		Нови Сад	Нови Сад	1879.
Розенцвајг Ђорђе Ђури	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1923.
Розенцвајг Ернест	Ученик	Суботица	Суботица	1932.
Розенцвајг Лили	Домаћица	Суботица		1909.
Розенцвајг Људевит Лајош	Трговац	Нови Сад	Нови Сад	1895.
Розенцвајг Марта	Дете	Бач	Бач	1936.
Розенцвајг Регина	Домаћица	Нови Сад	Госпођинци	1883.
Розенцвајг Рожи	Домаћица	Суботица		1910.
Розенцвајг Роза	Домаћица	Суботица	Естергомб	1878.
Розенцвајг супр. Давида	Учитељица клавира	Нови Сад	Нови Сад	1866.
Розенштајн Јолан	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1906.
Розенштајн супр. Адолфа	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1901.
Розеншток Јулије Ђула	Поседник	Нови Сад	Бајмок	1868.
Розеншток Малвина Амалија	Домаћица	Нови Сад	Врбас	1884.
Розман Јосип		Сомбор		1904.
Рознер Јаков	Трговац	Суботица	Мађлак	1892.
Рознер Паула	Домаћица	Суботица	Бачко Петрово Село	1891.
Роман Јолан	Домаћица	Суботица	Суботица	1890.
Роман Оскар	Зубар	Суботица	Суботица	1881.
Ронаи Ана	Домаћица	Суботица		1861.
Ронаи Ђорђе		Врбас	Врбас	1924.
Ронаи Ђура		Врбас	Врбас	1917.
Ронаи Еде		Нови Сад	Нови Сад	1890.
Ронаи Ема	Домаћица	Врбас	Врбас	1887.

Ронаи Јелисавета	Домаћица	Сомбор	Сомбор	1892.
Ронаи Корнелија		Врбас	Врбас	
Ронаи Маргит	Наставник музике	Суботица		1884.
Ронаи Сидонија	Трговац	Сомбор	Кечкемет	1866.
Ронаи Тинка	Домаћица	Бачка Топола		1891.
Рот Антал		Нови Сад	Нови Сад	1872.
Рот Аранка	Домаћица	Нови Сад	Фекетић	1903.
Рот Бела		Нови Сад	Нови Сад	1900.
Рот Дезидер		Нови Сад	Нови Сад	1894.
Рот Едита		Нови Сад	Нови Сад	1923.
Рот Ержебет Јелисавета	Домаћица	Бечеј	Бечеј	1891.
Рот Ернест Ерне		Бездан	Бачки Брег	1875.
Рот Етелка		Суботица	Суботица	1926.
Рот Јанка	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1882.
Рот Јован	Музичар	Сомбор	Беч	1914.
Рот Јожеф		Врбас	Врбас	1899.
Рот Јолан		Суботица	Суботица	1925.
Рот Јосип Јожеф	Радник	Сомбор	Сомбор	1891.
Рот Катарина	Домаћица	Врбас	Врбас	1904.
Рот Маргит	Домаћица	Суботица	Суботица	1905.
Рот Марија	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1902.
Рот Роберт		Нови Сад	Нови Сад	1865.
Рот Роза	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1881.
Рот Серена	Домаћица	Бездан	Бездан	1887.
Рот супр. Јожефа	Домаћица	Врбас	Врбас	
Рот Томаш	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1934.
Рот Њерка		Врбас	Врбас	
Рот удова Ференца	Домаћица	Нови Сад		1902.
Рот Шимон	Професор	Бечеј	Бечеј	1913.
Ротбарт Верица	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1934.

Ротбарт Ирена	Домаћица	Нови Сад	Ујпешт	1900.
Ротбарт Максим	Царински шпедитер	Нови Сад		1886.
Ротбарт Фани	Домаћица	Нови Сад		1866.
Ротман удова Имреа	Домаћица	Суботица		1869.
Ротмилер Вилим	Трговац	Сомбор	Сомбор	1908.
Ротмилер Клара	Домаћица	Сомбор	Баја	1910.
Ротсман Магда	Домаћица	Нови Сад		1922.
Ротхаузер Јелисавета	Домаћица	Суботица	Суботица	1897.
Ротштајн Абрахам		Нови Сад		1890.
Ротштајн Абрахам		Бачка Топола	Нови Сад	1900.
Ротштајн Арон	Столар	Нови Сад	Загреб	1872.
Ротштајн Вилим	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1933.
Ротштајн Егон	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1928.
Ротштајн Ида	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1908.
Ротштајн Јелисавета	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1938.
Ротштајн Рихард	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1930.
Ротштајн Рихард	Ученик	Бачка Топола	Нови Сад	1928.
Ротштајн Рожа	Домаћица	Нови Сад		1897.
Ротштајн Розалија	Домаћица	Нови Сад		1880.
Ротштајн Ружа	Домаћица	Бачка Топола	Бачка Топола	1905.
Ротштајн Ружа	Домаћица	Бачка Топола	Бачка Топола	1905.
Рубинштајн Агнеш	Дете	Суботица	Суботица	1940.
Рубинштајн Јаков	Службеник	Суботица	Суботица	1902.
Рубинштајн Јудит	Дете	Суботица	Суботица	1936.
Рубинштајн Флора	Домаћица	Суботица		1909.
Ружић Гизела	Домаћица	Нови Сад	Земун	1883.
Ружић Емил	Трговачки заступник	Нови Сад	Манђелос	1875.
Рус Дезидер	Трговац перјем	Сомбор		1894.

Рус Маргит	Домаћица	Нови Сад	Бачки Петровац	1906.
Рус Миклош	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1927.
Рус Херберт	Ученик	Сомбор	Сомбор	1926.
Сабадош Гизела	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1873.
Сабадош Макшо	Индустријалац	Суботица	Башаид	1873.
Сабадош Шари	Домаћица	Суботица	Бачалмаш	1879.
Сабо Золтан	Кантор	Суботица		1888.
Сабо Олга	Домаћица	Суботица		1914.
Сабо Хенрик	Чинovníк	Суботица		1893.
Сајднер Адолф	Трговац	Сомбор	Сомбор	1876.
Сајднер Јулишка	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1904.
Сајднер Јулишка	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1904.
Саке Јосип	Ветеринар	Сомбор	Капошвар	1873.
Салаи Каталин	Домаћица	Сомбор	Јашапати	1899.
Саламон др Фриђеш	Адвокат	Нови Сад		1880.
Саламон Едит	Дете	Сомбор	Сомбор	1941.
Саламон Золтан	Зубар	Сомбор		1912.
Саламон Јелисавета	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1899.
Самбер Мирослав	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1940.
Самбер Мирослав	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1940.
Самдел Малвина	Домаћица	Нови Сад		1894.
Самдел Малвина	Домаћица	Нови Сад		1894.
Самет Анрон		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1924.
Самет Бернат	Трговац	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1926.
Самет Ема	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1911.
Самет Јакоб		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1924.
Самет Јене		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1922.

Самет Јуда Ђула	Трговац	Бачко Петрово Село	Санисло	1891.
Самет Кон	Трговац	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1900.
Самет Липот		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1865.
Самет Маркус		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1869.
Самет Рахела	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1916.
Самет супр. Маркуса	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1873.
Санто Алиса	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1900.
Санто Вилма	Домаћица	Сомбор	Солнок	1889.
Санто Владислав	Студент медицине	Сомбор	Сомбор	1921.
Санто Емил	Инжењер	Нови Сад	Нови Сад	1889.
Санто Емил	Инжењер	Нови Сад	Нови Сад	1889.
Санто Исидор	Професор	Сомбор	Ипољшаг	1888.
Санто Олга	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1934.
Санто Олга	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1934.
Сас Јелисавета	Домаћица	Врбас	Будимпешта	1886.
Сатлер Армин	Трговац	Нови Сад	Нови Сад	1896.
Сатлер Армин	Трговац	Нови Сад	Нови Сад	1896.
Сатлер Валерија	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1930.
Сатлер Валерија	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1930.
Сатлер Валерија	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1929.
Сатлер Еуген	Трговац	Нови Сад		1892.
Сатлер Еуген	Трговац	Нови Сад		1892.
Сатлер Илона	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1904.
Сатлер Шарлота	Домаћица	Нови Сад		1899.
Сатлер Шарлота	Домаћица	Нови Сад		1899.
Сатлер Шарлота	Домаћица	Нови Сад		1901.

Свекрива Јулишка	Домаћица	Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1874.
Сеге др Геза	Лекар	Суботица	Будимпешта	1863.
Сеге др Ласло	Лекар	Суботица	Чонопља	1901.
Сеге Јелена Илона	Домаћица	Кула	Кула	1887.
Сеге Јелисавета	Домаћица	Суботица	Суботица	1907.
Сеге Петар	Дете	Суботица	Суботица	1937.
Сеге Феликс	Фотограф	Кула	Врбас	1878.
Секе Ђури	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1929.
Секе Маргит	Домаћица	Нови Сад		1909.
Секељ Ана	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1908.
Секељ Бела	Службеник	Нови Сад	Панчево	1896.
Секељ др Геза	Адвокат	Нови Сад	Нови Сад	1874.
Секељ др Карло Золтан	Адвокат	Суботица	Суботица	1887.
Секељ Ђорђе	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1930.
Секељ Игнац		Бачка Топола	Бачка Топола	1874.
Секељ Јожа		Нови Сад	Нови Сад	1882.
Секељ Јожа		Нови Сад	Нови Сад	1882.
Секељ Јудит	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1936.
Секељ Јудит	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1936.
Секељ Олга	Домаћица	Нови Сад		1879.
Секељ Олга	Домаћица	Нови Сад		1879.
Секељ Паула		Кула	Савино Село	1884.
Секељ Розалија Шарлота	Домаћица	Суботица	Суботица	1893.
Секељ Саламон		Нови Сад	Нови Сад	1870.
Секељ Саламон		Нови Сад	Нови Сад	1870.
Секељ Тереза		Бечеј	Бачка Топола	1867.
Секељ Флора	Домаћица	Суботица		1884.
Секељ Фрида	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1891.
Секељ Фрида	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1891.
Секељи Јелисавета	Домаћица	Сомбор	Сомбор	1901.

Секељи Јудита	Дете	Сомбор	Нови Сад	1936.
Секељи Роберт	Ученик	Сомбор	Сомбор	1932.
Секељи Симон	Пензионер	Сомбор	Бачка Паланка	1872.
Селенфрајнд Амалија	Домаћица	Сомбор		1892.
Селенфрајнд Виктор	Инжењер	Сомбор	Папа	1891.
Селенфрајнд Јосип	Ученик	Сомбор	Будимпешта	1927.
Селеш Александар	Трговац	Сомбор	Бачки Брег	1878.
Селеш Евген	Трговачки агент	Сомбор	Бачки Брег	1882.
Селеш Етелка	Домаћица	Сомбор	Суботица	1884.
Селеш Људевит	Трговачки агент	Сомбор	Бачки Брег	1888.
Селеш Гизела	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1887.
Селеш Гизела	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1887.
Селеш Ладислав	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1928.
Селеш Ладислав	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1928.
Селеш Мано	Хотелски портир	Нови Сад		1886.
Семзе Илона	Домаћица	Суботица	Суботица	1891.
Сенеш Јелена	Домаћица	Суботица	Сегедин	1912.
Сенеш Јелисавета	Домаћица	Суботица		1887.
Сенеш Коломан	Трговац	Суботица	Горњи Свети Иван	1883.
Сенеш Маргита	Домаћица	Суботица		1896.
Сенеш Мирко	Ученик	Суботица	Суботица	1930.
Сенеш Павле	Ученик	Суботица	Суботица	1936.
Сенеш Пирошка Руменка	Домаћица	Суботица	Суботица	1904.
Серењи Дезидер		Нови Сад	Нови Сад	1894.
Сеци Эрне	Трговац	Суботица	Чантавир	1889.
Сигети Грета	Домаћица	Суботица		1893.

Сигети др Александар	Ветеринар	Суботица		1882.
Сигети Мавро	Трговац	Суботица	Кечкемет	1870.
Сигети Марија	Домаћица	Суботица		1873.
Сигети Регина	Домаћица	Суботица	Суботица	1870.
Сигети Стеван	Трговац	Нови Сад	Суботица	1908.
Сигети Стеван	Трговац	Нови Сад	Суботица	1908.
Сиклаи Алфред	Дете	Сомбор	Београд	1938.
Сиклаи Ђорђе	Трговац	Сомбор	Сомбор	1909.
Сиклаи Јанка	Домаћица	Сомбор	Сонта	1881.
Сиклаи Јудита	Дете	Сомбор	Сомбор	1843.
Сиклаи Каталин	Домаћица	Сомбор	Будимпешта	1909.
Сиклаи Ружа	Домаћица	Сомбор	Сомбор	1908.
Силард Пирошка	Домаћица	Сомбор	Бачки Брестовац	1893.
Силаши	Домаћица	Нови Сад		1862.
Силаши Александар	Трговац		Суботица	1884.
Силаши Андор	Трговац		Суботица	1884.
Силаши др Едмунд	Адвокат	Суботица	Суботица	1886.
Силаши Јелена	Домаћица	Суботица	Бечеј	1895.
Силаши Регина	Домаћица	Суботица		1882.
Силаши Ружа	Домаћица	Суботица		1887.
Силаши сестра Ернест Берната	Домаћица	Нови Сад		1862.
Силаши Силвија	Домаћица	Нови Сад		1864.
Силбер Арон		Бачки Петровац	Бачки Петровац	1906.
Силбер Гизела		Бачки Петровац		
Силбер Едита	Ученица	Бачки Петровац	Бачки Петровац	1935.
Силбер Јован Јене	Ученик	Бачки Петровац	Бачки Петровац	1928.

Силбер Јосип		Бачки Петровац		
Силбер Јулишка Јулијана	Домаћица	Бачки Петровац	Бачко Петрово Село	1904.
Силбер Максим	Ученик	Бачки Петровац	Бачки Петровац	1930.
Силбер Мирјана		Бачки Петровац		
Силбер Мориц		Бачки Петровац	Бачки Петровац	1900.
Силбер Моше		Бачки Петровац	Нова Градишка	1897.
Силбер Рахела	Домаћица	Бачки Петровац	Бачки Петровац	1909.
Силбер Регина	Домаћица	Бачки Петровац	Бачки Петровац	1902.
Силбер Самуило		Бачки Петровац	Бачки Петровац	1902.
Силбер Самуило		Бачки Петровац	Бачки Петровац	1879.
Силбер Сара	Ученица	Бачки Петровац	Бачки Петровац	1935.
Силбер Тереза Терезија	Ученица	Бачки Петровац	Бачки Петровац	1930.
Синбергер Вилмош		Стара Моравица	Стара Моравица	1895.
Синбергер Феликс		Стара Моравица	Стара Моравица	1897.
Сингер Адолф	Ученик	Сомбор	Сомбор	1933.
Сингер Ана	Домаћица	Сомбор	Пасек	1905.
Сингер Арпад	Трговац		Сомбор	1899.
Сингер Вилим		Нови Сад	Нови Сад	1865.
Сингер Вилим Вилмош		Нови Сад	Драж	1865.
Сингер Вилим Вилмош		Нови Сад	Драж	1865.
Сингер Владо		Нови Сад	Нови Сад	1906.

Сингер Геза	Чинovníк	Сомбор	Драж	1896.
Сингер Емил		Врбас	Врбас	1881.
Сингер Емил	Индустријалац	Нови Сад		1888.
Сингер Илона	Домаћица	Нови Сад	Хомона	1887.
Сингер Илонка	Домаћица	Врбас	Врбас	1884.
Сингер Јулија	Домаћица	Нови Сад	Вајска	1876.
Сингер Каролина	Домаћица	Нови Сад	Башайд	1896.
Сингер Лајош		Врбас	Врбас	1894.
Сингер Лео		Бајмок	Бајмок	1899.
Сингер Марија	Домаћица	Сомбор	Сомбор	1903.
Сингер Марко		Врбас	Баја	1882.
Сингер Милан	Трговац	Нови Сад	Нови Сад	1905.
Сингер Олга	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1894.
Сингер Саламон	Трговац	Сомбор	Сомбор	1879.
Сингер Стеван	Трговац	Сомбор	Сомбор	1900.
Сингер Фрида	Домаћица	Сомбор		1881.
Сингер Шандор		Нови Сад		1886.
Сингер Шари	Домаћица	Сомбор	Тисавашвари	1864.
Сиртеш Јулишка	Домаћица	Бачка Топола	Бачка Топола	1891.
Сиртеш Никола	Дете	Бачка Топола	Бачка Топола	1939.
Сиртеш Фрањо		Бачка Топола	Бачка Топола	1907.
Сколник Гизела	Домаћица	Нови Сад		1911.
Сколник Мирко	Ученик	Нови Сад	Нови Сад	1934.
Сметана Јулијана	Домаћица	Нови Сад	Бечеј	1899.
Сор Илона Илонка	Домаћица	Нови Сад	Нови Сад	1909.
Сор Јулије		Нови Сад	Нови Сад	1879.
Сор Мирјана	Ученица	Нови Сад	Нови Сад	1934.
Сор Флора	Домаћица	Нови Сад	Чантавир	1881.
Сретер Фани	Домаћица	Бечеј		1864.
Сретер Хелена	Домаћица	Бечеј		1890.
Стирум Јелена	Домаћица	Сомбор	Бачка Топола	1879.
Стирум Мавро		Сомбор	Бачка Топола	1867.

Сулцбах Александар		Нови Сад	Нови Сад	1896.
Сулцбах Илонка	Домаћица	Нови Сад		1898.
Сулцбах Леополд	Трговачки путник	Нови Сад	Ердевик	1895.
Сулцбах Нети	Ученица	Нови Сад	Ердевик	1933.
Сулцбах Хермина	Ученица	Нови Сад	Ердевик	1931.
Сулцбах Хермина	Ученица	Нови Сад	Ердевик	1931.
Табори др Јулије		Сомбор	Пуста Кочухаз	1893.
Тајтелбаум Јаков		Сомбор	Сомбор	1899.
Тајтелбаум Микша		Сомбор	Илок	1925.
Тајтелбаум Пирошка		Сомбор	Бачко Петрово Село	1927.
Тајтелбаум Фани		Сомбор	Кишпалош	1903.
Тамаш Ирена		Нови Сад		1884.
Тамаш Мартин		Нови Сад		1877.
Тамаш Стеван		Нови Сад		1902.
Танер Јелисавета		Сомбор	Сомбор	1891.
Тау Вера		Нови Сад	Нови Сад	1938.
Тау Естера		Нови Сад		1887.
Тау Клара		Нови Сад		1906.
Тау Херман		Нови Сад	Нови Сад	1881.
Тауб Изидор		Суботица	Суботица	1890.
Тауб Клара		Бачки Петровац	Таргул Секуск	1900.
Тауб Михаел		Бачки Петровац	Бачки Петровац	1933.
Тауб Фани		Суботица	Нађ Барачка	1896.
Тауб Фрања		Сомбор	Чонопља	1891.
Таубер Леополд		Врбас	Словачка	1865.
Таубер Липот		Нови Сад		1865.
Таус Ерика		Апатин	Апатин	1930.
Таус Хермина		Нови Сад		1902.

Таусиг Алфред		Бачки Петровац	Ренчов	1873.
Таусиг Рудилф		Бачки Петровац	Ренчов	1881.
Таусиг Фани		Суботица		1854.
Телч Александар		Сомбор	Сомбор	1942.
Телч Антонија Ана		Сомбор	Бачки Петровац	1912.
Телч Ева		Сомбор	Сомбор	1940.
Телч Маргита		Суботица	Сента	1903.
Телч Фрања		Сомбор	Сомбор	1908.
Тенер Мирко		Нови Сад		1898.
Тибор Вера		Нови Сад	Нови Сад	1913.
Тибор др Дезидер		Нови Сад	Нови Сад	1886.
Тибор др Ервин		Сомбор	Бездан	1884.
Тибор Ђорђе		Нови Сад	Нови Сад	1908.
Тибор Ела		Нови Сад		1890.
Тибор Розалија		Сомбор	Бездан	1887.
Тибор Стеван		Нови Сад	Нови Сад	1920.
Тимар Мирко		Суботица	Суботица	1886.
Тимар Хелена		Суботица	Суботица	1887.
Тозенфелд Мартон		Суботица	Јанковац	1894.
Толнаи Маришка		Суботица		1904.
Томан Етела		Суботица		1876.
Томичић Вера		Нови Сад		1889.
Тордаи Марија		Суботица		1874.
Трајер Јакоб		Бачка Паланка	Бачка Паланка	1880.
Трајер Сидонија		Бачка Паланка		
Трајер Сузана		Кулпин		
Тратнер Ела		Нови Сад		1892.
Тратнер Коломан		Нови Сад		1882.
Трауб Јакоб		Нови Сад	Нови Сад	1896.

Трауб Јелена		Нови Сад		1900.
Трауб Липот		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1904.
Трауб Францишка		Суботица	Нађ Варад	1875.
Трафикант Јосип		Суботица		1882.
Требић Анико		Суботица		1908.
Требић Давид		Нови Сад		1871.
Требић Ђорђе		Нови Сад	Нови Сад	1923.
Требић Ђула		Бечеј	Бечеј	1892.
Требић Ела		Бечеј	Капошвар	1887.
Требић Изабела		Стара Моравица	Стара Моравица	
Требић Јоланда		Бечеј		
Требић Клара		Нови Сад	Нови Сад	1911.
Требић Лео		Суботица		1902.
Требић Линда		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1890.
Требић Људевит		Нови Сад	Нови Сад	1925.
Требић Маргита		Нови Сад	Нови Сад	1924.
Требић Матилда		Бечеј		
Требић Мирко		Суботица	Суботица	1914.
Требић млађи син		Стара Моравица	Стара Моравица	
Требић Роберт		Стара Моравица	Стара Моравица	1894.
Требић Роза		Нови Сад		1879.
Требић старији син		Стара Моравица	Стара Моравица	
Требић Стеван		Суботица	Суботица	1928.
Требић Стеван		Нови Сад		1916.
Требић супр. Роберта		Стара Моравица	Стара Моравица	1897.
Требић супр. Хермана		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1891.

Требић удова Јакоба		Бечеј	Врбас	1868.
Требић Фрањо		Суботица		1931.
Требић Херман		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1874.
Трехтс Људевит		Нови Сад		
Трослер Берта		Нови Сад		1878.
Трослер Вилим		Нови Сад		1907.
Трослер Ливија Лили		Нови Сад	Нови Сад	1904.
Тросман др		Нови Сад		1899.
Тросман супр. др Тросмана		Нови Сад		1906.
Ујхељи Алиса		Суботица	Суботица	1924.
Ујхељи Јованка		Врбас	Мађарпецка	1891.
Ујхељи Магда		Суботица	Суботица	1897.
Ујхељи Нандор		Врбас	Врбас	1884.
Унгар Војислав		Суботица	Хоргош	1885.
Унгар Исидор		Нови Сад	Нови Сад	1879.
Унгар Јакоб		Сомбор	Кереки	1877.
Унгар Јанош		Стара Моравица	Стара Моравица	1912.
Унгар Јелисавета		Суботица	Сента	1895.
Унгар Ливија		Суботица	Суботица	1895.
Унгар Малвина		Нови Сад		1884.
Унгар Маришка		Нови Сад		1891.
Унгар мр Бела		Суботица	Сента	1885.
Унгар Павле		Суботица	Суботица	1879.
Унгар Регина		Сомбор	Добрекез	1876.
Унгар супр. Фрање		Суботица		1879.
Унгар Фани		Стара Моравица	Стара Моравица	1864.
Унгар Фрањо		Суботица		1868.
Унгвар Беба		Суботица	Суботица	1928.

Унгвар Еуген		Суботица	Суботица	1892.
Унгвар Ленке		Суботица	Суботица	1904.
Унгвар Нандор		Суботица	Суботица	1894.
Унгвари Игнац		Нови Сад		1909.
Унгвари Нандор		Нови Сад		1898.
Унгер Јулија		Суботица	Суботица	1868.
Унгер Шома		Суботица		1864.
Урошевић Ализ		Суботица	Суботица	1924.
Урошевић Магда		Суботица	Суботица	1897.
Фајервескер Бернат		Сомбор	Мајсен	1898.
Фајерман Ела		Бачка Топола	Бачка Топола	1924.
Фајерман Исак		Бачка Топола		1894.
Фајерман Клара		Бачка Топола		
Фајн Розалија		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1926.
Фајнголд Бела		Бачко Петрово Село	Нови Сад	1898.
Фајнголд Ержебет		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1915.
Фајнголд Ирена		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1915.
Фан Регина		Нови Сад	Бачко Градиште	1900.
Фан Регина		Нови Сад	Бачко Градиште	1900.
Фараго Андор		Мали Иђош	Мали Иђош	1894.
Фараго Антонија		Нови Сад		1889.
Фараго Антонија		Нови Сад		1889.
Фараго Армин		Суботица		1869.
Фараго Дезидер		Нови Сад	Нови Сад	1884.
Фараго Дезидер		Нови Сад	Нови Сад	1884.
Фараго Регина		Суботица		1870.
Фарјнд Вилхелм		Бачка Паланка	Бачка Паланка	1878.

Фаркаш Шарлота		Нови Сад	Клуж	1890.
Фаркаш Шарлота		Нови Сад	Клуж	1890.
Фаркаш Шимон		Нови Сад	Нови Сад	1932.
Фекете Александар		Нови Сад	Нови Сад	1894.
Фекете Ела		Нови Сад	Сента	1910.
Фекете Јулије		Суботица		1879.
Фекете Ладислав		Нови Сад	Нови Сад	1924.
Фекете Ребека		Нови Сад	Нови Сад	1897.
Фекете удова Липота		Нови Сад		1878.
Фекете Ференц		Нови Сад	Нови Сад	1935.
Фекете Франциска		Нови Сад	Будимпешта	1876.
Фекете Фридерика Фрида		Суботица	Кањижа	1887.
Фелдвари Каталин		Суботица	Суботица	1886.
Фелдвари Каталин		Сомбор	Баја	1864.
Фелдеш Бела		Нови Сад		1888.
Фелдеш др Михајло		Сомбор	Баја	1886.
Фелдеш Рената		Нови Сад	Суботица	1885.
Фелдеш Рената		Нови Сад	Суботица	1885.
Фелдмајер Лили		Суботица	Кечкемет	1909.
Фелдман Бела		Суботица	Сомбор	1890.
Фелнер Александар		Суботица		1900.
Фелнер Барбара		Суботица		1902.
Фелтер Илона		Нови Сад		1896.
Фелтер Јанка		Нови Сад		1908.
Фењвеш Јелисавета		Суботица	Темишвар	1884.
Фењвеш Клара		Суботица	Суботица	1897.
Фењвеш Маргита		Суботица		1907.
Фење Јелисавета		Нови Сад		1894.
Фење Карло		Нови Сад	Нови Сад	1894.
Фење Рели		Нови Сад	Београд	1900.
Фење Тереза		Нови Сад	Бачка Топола	1869.

Фењедр Јосип		Нови Сад		1869.
Фехер Марија		Суботица		1896.
Фехер Матија		Нови Сад		1874.
Фехер супр. Матије		Нови Сад		1879.
Фехер Труда		Нови Сад	Уљма	1935.
Фехер Фрида		Суботица	Суботица	1888.
Филингер Ела		Нови Сад		1889.
Филингер Катица		Нови Сад		1919.
Филингер Лорка		Нови Сад		1889.
Филингер Мавро		Нови Сад		1886.
Филингер Маргита		Суботица		1874.
Филингер Херман		Суботица		1869.
Филип др Иван		Сомбор	Будимпешта	1912.
Филип Јелисавета		Сомбор	Сомбор	1891.
Филип Липот		Сомбор	Ђер	1885.
Филип Режина		Нови Сад	Осијек	1901.
Финкленштајн Матија		Сомбор	Зрењанин	1900.
Фирст Александар		Нови Сад		1879.
Фирст Вилма		Врбас	Врбас	1874.
Фирст Едит		Нови Сад	Нови Сад	1935.
Фирст Јулија		Нови Сад		1913.
Фирст Клара		Нови Сад	Нови Сад	1921.
Фирст Клара		Нови Сад		1881.
Фирст Миклош		Суботица	Чантавир	1921.
Фирст Регина		Чантавир	Ада	1872.
Фирст Тибор		Чантавир	Чантавир	1931.
Фирст Фрања		Нови Сад	Нови Сад	1904.
Фишер Александар		Врбас	Врбас	1936.
Фишер Александар		Суботица		1875.
Фишер Александар		Нови Сад	Нови Сад	1899.
Фишер Александар		Нови Сад	Врбас	1934.

Фишер Александра		Врбас	Врбас	1881.
Фишер Амалија		Нови Сад		1887.
Фишер Ана		Нови Сад	Нови Бечеј	1908.
Фишер Ана		Нови Сад		1898.
Фишер Андор		Нови Сад		1897.
Фишер Андрија		Нови Сад		1887.
Фишер Ануш		Врбас	Нови Бечеј	1909.
Фишер Артур		Нови Сад	Будимпешта	1881.
Фишер Бела		Нови Сад		1902.
Фишер Бела		Нови Сад		1902.
Фишер Бела		Нови Сад	Зрењанин	1890.
Фишер Бела		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1925.
Фишер Бела		Бачки Петровац		1903.
Фишер Бернат		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1893.
Фишер Берта		Нови Сад	Нови Сад	1879.
Фишер Берта		Нови Сад	Нови Сад	1879.
Фишер Бешка		Нови Сад	Мол	1909.
Фишер Бешка		Нови Сад	Мол	1909.
Фишер Бланка		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1929.
Фишер Вера		Суботица	Суботица	1935.
Фишер Вера		Нови Сад	Нови Сад	1936.
Фишер Вера		Нови Сад	Нови Сад	1921.
Фишер Вера		Нови Сад	Нови Сад	1936.
Фишер Вера		Нови Сад	Нови Сад	1921.
Фишер Вилим		Суботица	Бачка Топола	1884.
Фишер Геза		Нови Сад		1882.
Фишер Геза		Нови Сад		1882.
Фишер Гиза		Суботица	Словачка	1880.
Фишер Гизела		Суботица	Бајмок	1875.

Фишер Гизела		Нови Сад	Свети Јура	1893.
Фишер Гизела		Нови Сад	Свети Јура	1893.
Фишер Гизела		Бачки Петровац		
Фишер Гизела		Купусина	Купусина	1931.
Фишер Гизика		Нови Сад	Нови Сад	1931.
Фишер Гизика		Нови Сад	Нови Сад	1931.
Фишер Давид		Суботица		1886.
Фишер Данијел		Бачка Топола	Бачка Топола	1929.
Фишер др Еуген		Нови Сад	Нови Сад	1888.
Фишер Ђорђе		Нови Сад	Нови Сад	1913.
Фишер Ђорђе		Нови Сад	Нови Сад	1913.
Фишер Ђула		Нови Сад	Мошорин	1900.
Фишер Едит		Мали Иђош	Мали Иђош	1929.
Фишер Едита		Нови Сад	Београд	1938.
Фишер Едита		Нови Сад		1919.
Фишер Ела		Суботица		1910.
Фишер Елза		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1927.
Фишер Ема		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1877.
Фишер Етела		Суботица	Чока	1892.
Фишер Жофија		Суботица		1882.
Фишер Зигмонд		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1902.
Фишер Иван		Нови Сад	Србобран	1927.
Фишер Ида		Суботица	Бачалмаш	1884.
Фишер Илија		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1923.
Фишер Имре		Бачки Петровац		1901.
Фишер Ирена		Нови Сад	Бегеч	1916.
Фишер Ирена		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1935.

Фишер Ирина		Нови Сад		1898.
Фишер Ирма		Нови Сад		1896.
Фишер Ирма		Нови Сад		1898.
Фишер Јакоб		Нови Сад	Нађкањижа	1863.
Фишер Јанка		Сомбор	Чонопља	1884.
Фишер Јелена		Суботица		1876.
Фишер Јелена		Нови Сад		1904.
Фишер Јелена		Нови Сад		1898.
Фишер Јелена Илона		Купусина	Купусина	1906.
Фишер Јелисавета		Суботица	Бачка Топола	1899.
Фишер Јелисавета Илона		Нови Сад	Бачко Петрово Село	1915.
Фишер Јолан		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1879.
Фишер Јосип		Суботица		1938.
Фишер Јудита		Суботица		1936.
Фишер Јудита		Нови Сад	Нови Сад	1932.
Фишер Јулија		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1886.
Фишер Катарина		Суботица		1887.
Фишер Клара		Нови Сад	Нови Сад	1938.
Фишер Клари		Нови Сад	Нови Сад	1937.
Фишер Корнелија		Суботица	Суботица	1907.
Фишер Ладислав		Нови Сад		1894.
Фишер Ладислав		Нови Сад	Нови Сад	1929.
Фишер Ленка		Нови Сад		1874.
Фишер Лео		Нови Сад		1892.
Фишер Леополд		Суботица		1882.
Фишер Лили		Суботица		1909.
Фишер Липот		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1938.
Фишер Липот		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1912.

Фишер Липот		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1901.
Фишер Магда		Нови Сад	Бајмок	1886.
Фишер Маргита		Суботица	Перлез	1908.
Фишер Маргита		Нови Сад		1896.
Фишер Марија		Сомбор	Суботица	1909.
Фишер Марија		Бачка Топола	Бачка Топола	1880.
Фишер Мартон		Суботица	Суботица	1890.
Фишер Марцел		Нови Сад		1899.
Фишер Матија		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1895.
Фишер Матилда		Бачка Топола		
Фишер Милка		Нови Сад		1882.
Фишер Мира		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1939.
Фишер Мирко		Суботица	Суботица	1919.
Фишер Михајло		Суботица		1892.
Фишер Нели		Суботица	Чока	1891.
Фишер Нели		Нови Сад		1856.
Фишер Нети		Нови Сад		1916.
Фишер Оскар		Нови Сад	Нови Сад	1896.
Фишер Оскар		Апатин	Апатин	1895.
Фишер Павле		Нови Сад	Нови Сад	1931.
Фишер Рахела		Бачки Петровац	Бачки Петровац	1934.
Фишер Регина		Нови Сад	Нови Сад	1876.
Фишер Рене		Нови Сад	Нови Сад	1902.
Фишер Рожа		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1913.
Фишер Роза		Сомбор	Сомбор	1894.
Фишер Розалиа		Нови Сад	Жабалъ	1874.
Фишер Розалија		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1890.
Фишер Ружа		Суботица	Суботица	1930.

Фишер Руменка		Суботица		1894.
Фишер Серена		Суботица		1886.
Фишер Серена		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1929.
Фишер Сидонија		Нови Сад	Мошорин	1891.
Фишер Симон Сима		Сомбор	Нађкањижа	1878.
Фишер Соломон		Нови Сад	Змајево	1893.
Фишер Софија		Сомбор	Ново Милошево	1882.
Фишер Стеван		Суботица	Суботица	1932.
Фишер супр. Александра		Нови Сад		1878.
Фишер супр. Арнолда		Мали Иђош		1906.
Фишер супр. Исидора		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1871.
Фишер супр. Липота		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1882.
Фишер супр. Шандора		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1897.
Фишер Терезија		Сомбор	Богојево	1891.
Фишер Терезија		Сомбор	Дарда	1867.
Фишер Тодор		Сомбор	Селевењ	1877.
Фишер удова Мора		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1865.
Фишер удова Симона		Бечеј	Бечеј	1859.
Фишер Францишка		Нови Сад	Нови Сад	1909.
Фишер Фрања		Нови Сад	Жабалъ	1895.
Фишер Хенрик		Суботица		1865.
Фишер Хермина		Нови Сад	Нови Сад	1877.
Фишер Хуго		Нови Сад	Нови Сад	1907.
Фишер Цецилија		Нови Сад	Нови Сад	1872.

Фишер Шандор		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1891.
Фишер Шарлота		Бачка Топола	Бачка Топола	1896.
Фишл Артур		Сомбор	Нађкањижа	1874.
Фишл Јелисавета		Суботица	Суботица	1911.
Фишл Малвина		Нови Сад	Нови Сад	1900.
Фишл Манци		Нови Сад		1908.
Фишл Марко		Нови Сад		1910.
Фишл Мони		Нови Сад		1908.
Фишл Нети		Нови Сад	Бегеч	1870.
Фишл Сари		Сомбор	Перлак	1878.
Фишл Ханцика		Нови Сад	Нови Сад	1915.
Фишл Херман		Нови Сад	Чалма	1880.
Фишл Хермина		Нови Сад	Пеђинци	1888.
Фишл Хетика		Нови Сад	Бегеч	1885.
Флајшер Јанка		Суботица	Чантавир	1882.
Флајшер Мартин		Суботица		1890.
Флајшер Паула		Суботица	Бачки Брег	1892.
Флајшер Ружа		Суботица	Товаришево	1889.
Флајшер Ружа		Суботица	Товаришево	1889.
Флајшер Фрањо		Суботица	Бајмок	1881.
Флајшман Вилим		Бачка Паланка	Ратково	1903.
Флајшман Мира		Нови Сад	Нови Сад	1932.
Флајшман Роза		Сомбор	Ердељ	1869.
Флајшман Роза		Бачка Паланка	Бачка Паланка	1904.
Флајшман Симон		Нови Сад	Нови Сад	1878.
Флајшман Цецилија		Нови Сад		1881.
Флеш Ана		Сомбор	Сомбор	1943.
Флеш Аранка		Сомбор	Баја	1925.
Флеш Бела		Нови Сад	Нови Сад	1880.
Флеш Геза		Сомбор	Апатин	1870.

Флеш Геза		Сомбор	Сомбор	1920.
Флеш Иби		Нови Сад		1907.
Флеш Игнац		Бачка Топола		
Флеш Илона		Нови Сад		1889.
Флеш Каталин		Сомбор	Бачка Паланка	1885.
Флеш Каталин		Нови Сад		1888.
Флеш Лоти		Бачка Топола	Бачки Брестовац	1896.
Флеш Роберт		Сомбор	Сомбор	1942.
Флеш Розалија Роза		Сомбор	Бачки Брестовац	1875.
Флеш Стеван		Сомбор	Сомбор	1922.
Флеш Стеван		Нови Сад	Нови Сад	1905.
Флеш Стеван		Нови Сад	Нови Сад	1879.
Флеш Флора		Нови Сад	Нови Сад	1889.
Флеш Херман		Бачка Топола		1892.
Флигелман Елиза		Сомбор	Осијек	1905.
Флигелман Мирко Имре		Сомбор	Оршава	1900.
Флигелман Оскар		Сомбор	Нови Сад	1901.
Флигелман Розалија		Сомбор		1903.
Флигелман Тома		Сомбор	Сомбор	1926.
Флусман Јелена		Нови Сад		1906.
Флусман ћерка		Нови Сад	Нови Сад	1938.
Флусман ћерка млађа		Нови Сад	Нови Сад	1940.
Фогел Алберт		Бачка Топола	Бачка Топола	1916.
Фогел Жени		Суботица	Орогшхаза	1873.
Фогел Илона		Бачка Топола		
Фогл Гизела		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1889.
Фогл Серена		Нови Сад	Мол	1882.

Фогл удова Игњата		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1891.
Фодор Ела		Суботица	Суботица	1885.
Фодор Ерне		Нови Сад		1907.
Фодор Имре		Нови Сад	Нови Сад	1892.
Фодор Имре		Нови Сад	Нови Сад	1906.
Фодор Ирма		Нови Сад	Нови Сад	1889.
Фодор Јосип		Нови Сад	Жупања	1878.
Фодор Каролина		Суботица	Суботица	1870.
Фодор Клара		Нови Сад		1917.
Фодор Нели		Нови Сад	Нови Сад	1910.
Фодор Олга		Суботица	Суботица	1894.
Фодор супр. Јосипа		Нови Сад		1882.
Фолкштајн Јелисавета		Чонопља	Стара Моравица	1904.
Фрајд Јакоб		Нови Сад	Нови Сад	1874.
Фрајд Ладислав		Нови Сад	Нови Сад	1935.
Фрајд Маргита		Нови Сад		1905.
Фрајд Розалија		Нови Сад	Темерин	1872.
Фрајд Хелена		Нови Сад		1884.
Фрајдингер Геза		Сомбор	Сонта	1931.
Фрајдингер Ђорђе		Сомбор	Сомбор	1937.
Фрајдингер Имре		Сомбор	Сомбор	1938.
Фрајдингер Јулијана		Сомбор	Бачки Моноштор	1908.
Фрајдингер Марк		Сомбор	Сонта	1875.
Фрајдингер Мартин		Сомбор	Сонта	1900.
Фрајдингер Хуго		Сомбор	Сонта	1899.
Фрајлих Адолф		Суботица		1916.
Фрајлих Натан		Суботица		1879.
Фрајлих Шаје Натан		Суботица		1886.
Фрајнд Берта		Нови Сад		1898.

Фрајнд Дина		Нови Сад	Нови Сад	1943.
Фрајнд др Еде		Нови Сад		1886.
Фрајнд Ђурика		Нови Сад	Нови Сад	1936.
Фрајнд Ева		Нови Сад	Нови Сад	1935.
Фрајнд Етелка		Нови Сад	Стара Пазова	1906.
Фрајнд Иренка		Бачка Паланка	Бачка Паланка	1914.
Фрајнд Јакоб		Нови Сад	Стара Пазова	1908.
Фрајнд Јосип		Нови Сад		1896.
Фрајнд Јулио		Нови Сад	Нови Сад	1937.
Фрајнд Клара		Нови Сад		1914.
Фрајнд Ладислав		Бачка Топола	Бачка Топола	1930.
Фрајнд Љубица		Нови Сад		1917.
Фрајнд Маргит		Нови Сад		1921.
Фрајнд Маргит		Бачка Топола	Бачка Топола	1904.
Фрајнд Пири		Нови Сад		1914.
Фрајнд Пирошка		Нови Сад	Бачко Петрово Село	1906.
Фрајнд Ружа		Нови Сад		1924.
Фрајнд Фрида		Нови Сад	Нови Сад	1884.
Фрајнд Херман		Нови Сад		1868.
Франк Александар		Суботица		1876.
Франк Андрија		Сомбор	Нова Градишка	1904.
Франк др Ирена		Суботица	Сента	1902.
Франк др Никола		Суботица		1902.
Франк др Никола		Бачка Топола	Бачка Топола	1920.
Франк др Павле		Суботица	Сента	1901.
Франк Ервин		Суботица		1937.
Франк Иван		Нови Сад	Нови Сад	1926.
Франк Иво		Нови Сад	Нови Сад	1921.
Франк Јанка		Нови Сад		1881.
Франк Мирко		Суботица		1902.

Франк Паула		Суботица		1867.
Франк Томислав		Суботица		1935.
Франк Хермина		Суботица	Јаношхалма	1876.
Франк Шарлота		Нови Сад		1884.
Франкел Бењамин		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1924.
Франкел Берта		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1870.
Франкел Јакоб		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1918.
Франкел Јене		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1926.
Франкел супр. Макса		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1893.
Франкел удова Адолфа		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1880.
Франкел Цецил		Бачко Петрово Село	Јаношхалма	1918.
Франкл Јанка		Суботица		1896.
Франкл Јозефина		Сомбор		1905.
Франкл Катарина		Суботица	Суботица	1915.
Франкл Клара		Суботица	Суботица	1914.
Франкл Лаура		Сомбор		
Франкл Леа		Сомбор	Сомбор	1934.
Франкл Липот		Мали Иђош	Мали Иђош	1892.
Френкел Игнац		Суботица	Ада	1886.
Френкел Игњат		Суботица		1889.
Френкел Јанош		Стара Моравица	Стара Моравица	1900.
Френкел Натан		Стара Моравица	Стара Моравица	1921.
Френкел Рожа		Стара Моравица	Стара Моравица	1901.
Френкел супр. Шандора		Стара Моравица	Сента	

Френкел Шандор		Стара Моравица	Стара Моравица	1898.
Френкел Шарлота		Суботица	Сента	1884.
Френкл Зора		Нови Сад	Загреб	1922.
Френкл Леа		Нови Сад	Нови Сад	1931.
Френкл Људевит		Нови Сад		1874.
Френкл Олга		Нови Сад	Руменка	1895.
Френкл Олга		Нови Сад		1893.
Фрид Ева		Суботица		1941.
Фрид Ирена		Нови Сад	Шарок	1891.
Фрид Јосип		Нови Сад	Њитра	1889.
Фрид Шарлота		Суботица		1907.
Фридлендер Адела		Нови Сад	Нови Сад	1927.
Фридлендер Ирена		Нови Сад		1897.
Фридлендер Јене		Бездан		1900.
Фридлендер Павле		Бачка Топола		
Фридлендер Рихард		Нови Сад	Нови Сад	1888.
Фридлендер Тереза		Бачка Топола		1868.
Фридлендер Терезија		Нови Сад	Бачка Топола	1868.
Фридман Барбара		Сомбор	Бечеј	1900.
Фридман Беба		Врбас	Врбас	1928.
Фридман Бела		Врбас	Врбас	1920.
Фридман Илонка		Нови Сад		1919.
Фридман Јелена		Нови Сад		1912.
Фридман Јутка		Врбас	Врбас	1926.
Фридман Ката		Нови Сад		1914.
Фридман Ладислав		Сомбор	Бездан	1925.
Фридман Ласло Лео		Бечеј		1906.
Фридман Мартин		Сомбор		
Фридман Маргон		Врбас	Врбас	1924.
Фридман Паула		Сомбор		

Фридман Регина		Кулпин	Кулпин	1869.
Фридман Регина		Бачки Петровац		
Фридман Рудолф			Нови Сад	1904.
Фридман Серена		Суботица	Суботица	1896.
Фридман Терка		Бечеј		1908.
Фридман Фани		Сомбор	Бестерце	1854.
Фридман Фаника		Нови Сад		1886.
Фридман Хелен		Нови Сад		1881.
Фридман Хенријета		Врбас	Врбас	1884.
Фридман Шандор		Врбас	Врбас	1928.
Фридман Шара		Суботица	Суботица	1894.
Фриш Вероника		Сомбор	Осијек	1932.
Фриш Клара		Сомбор	Лугош	1907.
Фројдингер Ана		Суботица	Суботица	1908.
Фројдингер Иван		Суботица	Суботица	1937.
Фројнд Ана		Суботица	Нађкањижа	1865.
Фројнд Јулија		Суботица	Мали Иђош	1895.
Фројнд Ладислав		Суботица		1930.
Фромер Аги		Нови Сад		1929.
Фромер Тереза		Нови Сад		1910.
Фукс Аранка		Врбас	Врбас	1902.
Фукс Бошко		Врбас	Врбас	1906.
Фукс Вали		Нови Сад		1910.
Фукс Јене		Врбас	Врбас	1900.
Фукс Катарина		Бездан	Бездан	1920.
Фукс Ласло		Врбас	Врбас	1912.
Фукс Магда		Врбас	Врбас	1910.
Фукс Павле		Врбас	Врбас	1914.
Фукс Софија		Нови Сад		1874.
Фуш Јанка		Суботица		1906.
Фуш Фрањо		Суботица		1899.

Хаберфелд Јосип		Сомбор	Нови Сад	1886.
Хаберфелд Јосиф		Нови Сад	Сомбор	1885.
Хаберфелд Рожи		Сомбор	Липар	1894.
Хаберфелд Ружа		Нови Сад	Баја	1892.
Хаваш др Емил		Суботица	Бачка Топола	1884.
Хаваш Ђорђе		Бачка Топола	Бачка Топола	1923.
Хаваш Јене		Бачка Топола	Бачка Топола	1889.
Хаваш Паула		Суботица		1869.
Хаваш Руменка		Суботица		1906.
Хазановић Михајло		Нови Сад		1910.
Хаим др Алфред		Нови Сад	Нови Сад	1896.
Хаим др Бела		Нови Сад		1892.
Хаим Ђула Јулије		Нови Сад		1881.
Хаим Флора		Нови Сад		1886.
Хај Ана		Сомбор	Баја	1923.
Хај Гизела		Сомбор	Прешов	1900.
Хај Ела		Суботица		1904.
Хај Ирена		Сомбор	Апатин	1904.
Хај Ирена		Сомбор	Апатин	1900.
Хај Јанка		Сомбор		1873.
Хај Јосип		Сомбор	Сомбор	1904.
Хај Јулије		Сомбор	Сомбор	1897.
Хај Павле		Сомбор	Сомбор	1911.
Хај Регина		Суботица		1874.
Хајду Алфред		Нови Сад	Нови Сад	1940.
Хајду др Александар Шандор		Чонопља	Црвенка	1895.
Хајду Јолика		Чонопља	Чонопља	1930.
Хајду Мимика		Чонопља	Чонопља	1933.
Хајду Рожи		Нови Сад	Врдник	1908.
Хајду Саша		Нови Сад	Нови Сад	1935.

Хајду супр. др Александра		Чонопља		
Хајду Тибор		Нови Сад	Нови Сад	1925.
Хајдушка Агнеш		Бачка Топола	Бачка Топола	1932.
Хајдушка Александар		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1936.
Хајдушка Андрија		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1932.
Хајдушка Бела		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1901.
Хајдушка Бела		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1935.
Хајдушка Бењамин		Бачка Топола	Бачка Топола	1860.
Хајдушка Ечика		Товаришево	Товаришево	
Хајдушка Игнац		Бачка Топола	Бачка Топола	1916.
Хајдушка Ида		Суботица	Суботица	1901.
Хајдушка Ида		Бачка Топола	Суботица	1901.
Хајдушка Имре		Бачка Топола	Бачка Топола	1935.
Хајдушка Ирена		Бачка Топола	Бачка Топола	1912.
Хајдушка Јованка		Товаришево	Товаришево	
Хајдушка Јосип		Товаришево	Товаришево	
Хајдушка Лајош		Бачка Топола		1903.
Хајдушка Рожа		Бачка Топола		1880.
Хајдушка Роза		Бачка Топола	Бачка Топола	1864.
Хајдушка Ружа		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1907.
Хајдушка Ружа		Товаришево	Товаришево	
Хајдушка Тереза		Бачка Топола	Бачка Топола	1937.
Хајзлер Бене		Суботица		1877.
Хајзлер Гашпар		Суботица		1880.
Хајзлер Ела		Суботица		1888.
Хајзлер Изидор		Суботица	Суботица	1882.
Хајзлер Јосип		Суботица		1874.
Хајзлер Маргит		Суботица		1905.

Хајзлер Марија		Суботица		1884.
Хајзлер Регина		Суботица		1868.
Хајзлер Шарика		Суботица		1880.
Хајзлер Шарлота		Суботица	Нађкањижа	1896.
Хајлер Андрија		Суботица	Суботица	1929.
Хајнал Илона		Бачка Топола	Бачка Топола	1909.
Хајнал Јанко		Бачка Топола		1886.
Хајон Леон		Нови Сад	Сарајево	1899.
Хајон супр. Леона		Нови Сад		1903.
Хајош др Бела		Суботица	Суботица	1898.
Хајош Имре		Нови Сад		1884.
Хајош Исидор		Сомбор	Кишода	1885.
Хајош Клара		Сомбор	Осора	1893.
Хајош Клара		Нови Сад		1894.
Хакер Бела		Нови Сад	Ковачица	1901.
Хакер Ернест		Нови Сад	Нови Сад	1907.
Хакер Илона		Бачка Топола		1900.
Хакер Ката		Нови Сад		1896.
Хакер Ласло		Бачка Топола	Бачка Топола	1922.
Хакер Мира		Бачка Топола	Бачка Топола	1935.
Хакер Мирко		Бачка Топола		1924.
Халас Ерна		Нови Сад	Брчко	1892.
Халас Коломан		Нови Сад		1884.
Халас Лина		Нови Сад	Сента	1872.
Халас Нандор		Нови Сад	Нови Сад	1896.
Халас Олга		Нови Сад		1896.
Халберот супр. Игњата		Нови Сад		1862.
Халброр Дезидер		Суботица		1876.
Халброр Ела		Суботица		1895.
Халброр Игњат		Сомбор	Дунавече	1859.
Халброхр Мор		Суботица	Суботица	1893.

Халер Вера		Нови Сад	Нови Сад	1938.
Халер Клара		Нови Сад		1906.
Халмаи Едвард		Нови Сад		1864.
Халмаи Ести		Нови Сад		1884.
Халмаи сестра Ернеста		Нови Сад		1870.
Халмош Ернест		Нови Сад	Нови Сад	1881.
Халмош Рожа		Нови Сад		1890.
Халперн Валерија		Нови Сад	Загреб	1902.
Халперн Јаша		Нови Сад	Загреб	1895.
Хамбург Гизела		Сомбор	Херцегсанта	1898.
Хамбургер Клара		Суботица	Сегедин	1906.
Хан Вилма		Суботица		1883.
Хан Јован		Суботица	Суботица	1931.
Хан Малвина		Нови Сад		1879.
Хан Мини		Нови Сад		1870.
Хан Рожи		Суботица	Бачки Брестовац	1895.
Хандл Ила		Нови Сад		1912.
Хандл Лили		Нови Сад		1909.
Хандл Олга		Нови Сад	Темерин	1887.
Хандлер Ана		Нови Сад	Нови Бечеј	1920.
Хандлер Боришка		Нови Сад		1906.
Хандлер др Зигмунд		Нови Сад	Нови Сад	1879.
Хандлер др Зигмунд		Нови Сад	Нови Сад	1879.
Хандлер Драго		Нови Сад	Нови Сад	1936.
Хандлер Етела		Нови Сад	Сремска Митровица	1878.
Хандлер Илуш		Нови Сад		1916.
Хандлер Јулије		Нови Сад	Нови Сад	1875.
Хандлер Лазар		Нови Сад	Мошорин	1880.
Хандлер Лела		Нови Сад	Рума	1902.

Хандлер Лили		Нови Сад		1914.
Хандлер Мартин		Нови Сад	Нови Сад	1876.
Хандлер Микша		Нови Сад	Нови Сад	1906.
Хандлер Олга		Нови Сад	Нови Сад	1936.
Хандлер Олга		Нови Сад		1890.
Хандлер Симон		Нови Сад	Савино Село	1865.
Хармат Ета		Суботица	Јаношхалма	1886.
Хармат Игњат		Суботица	Бечеј	1884.
Хас Александар Шандор		Сомбор	Вогањ	1890.
Хас Ана		Сомбор	Мохач	1869.
Хас Ана		Нови Сад		1889.
Хас др Јосип		Нови Сад		1865.
Хас Едмунд		Нови Сад	Нови Сад	1884.
Хас Магдолна		Сомбор	Сомбор	1921.
Хас Регина		Нови Сад		1879.
Хас Флора		Нови Сад		1877.
Хас Фредерик		Нови Сад	Нови Сад	1907.
Хас Шарлота		Сомбор	Станишић	1890.
Хасе Едуард		Врбас	Врбас	
Хасер Арпад		Нови Сад		1906.
Хасер Јозефина		Нови Сад		1910.
Хасер Мира		Нови Сад	Нови Сад	1941.
Хауер Никола		Суботица		1904.
Хауер Фрањо		Суботица		1904.
Хаузер Адолф		Бачка Паланка	Бачка Паланка	1865.
Хаузер Бланка		Сомбор	Сомбор	1902.
Хаузер Гизела		Суботица	Суботица	1882.
Хаузер Деже		Бачка Топола		1886.
Хаузер Ема		Суботица		1902.
Хаузер Јозефина		Бачка Паланка		
Хаузер Ладислав		Сомбор	Сомбор	1928.

Хаузер Лудвиг		Бачка Паланка	Бачка Паланка	1869.
Хаузер Никола		Суботица		1926.
Хаузер Павле Пал		Сомбор	Сегедин	1914.
Хаузер Ружа Рози			Бачка Топола	1890.
Хаузер Самуило		Сомбор	Ратково	1894.
Хегедиш Лео		Нови Сад	Нови Сад	1891.
Хегедиш удова Ласла		Нови Сад		1874.
Хекснер Шаму		Сомбор	Асада	1878.
Хекснер Шарлота		Сомбор		1883.
Хеленберг Адела		Нови Сад	Нови Сад	1934.
Хеленберг Елза		Нови Сад		1898.
Хеленберг Илија		Суботица		1939.
Хелер Гиза		Нови Сад		1884.
Хелер Јанка		Бачка Топола	Мол	1879.
Хелер Јелисавета		Суботица		1906.
Хелер Јона		Бачка Топола		1880.
Хелер Јулија		Бачка Топола	Мол	1869.
Хелер Маргит		Суботица		1899.
Хелер Роза		Врбас	Врбас	1916.
Хелер супр. Александра		Бачка Топола		
Хелцл Илона		Нови Сад		1886.
Хелцл Симон		Нови Сад		1874.
Хендел Берга		Нови Сад		1890.
Хендел Натан		Нови Сад	Хрубјешево	1887.
Хениг Иса		Сомбор	Сента	1897.
Хениг Јелисавета		Сомбор	Солнок	1900.
Хениг Шандор		Бечеј	Бечеј	1891.
Хербст Берга		Бечеј		
Херед Херман		Нови Сад		1877.

Херман Гиза		Бачка Паланка	Бачка Паланка	1880.
Херман Игнац		Суботица	Суботица	1876.
Херман Игњат		Сомбор	Сомбор	
Херман Карло		Нови Сад	Бачки Петровац	1925.
Херман Олга		Бачка Паланка	Бачка Паланка	1887.
Херман Тереза		Суботица	Сента	1893.
Херман Хуго		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1925.
Хернхутер Лајош		Купусина	Купусина	1860.
Херц Шимон		Суботица	Суботица	1894.
Херцберггер Ласло		Кула	Бездан	1911.
Херцл Ана		Суботица	Суботица	1912.
Херцл Боришка		Нови Сад		1925.
Херцл Вилим		Сомбор	Јерусалим	1872.
Херцл Ева		Суботица	Нови Сад	1926.
Херцл Илона		Нови Сад		1886.
Херцл Јелена		Суботица		1874.
Херцл Јелисавета		Сомбор	Татхаза	1902.
Херцл Макса		Нови Сад	Нови Сад	1892.
Херцл Марија		Сомбор	Бајша	1863.
Херцл Михајло		Сомбор	Сомбор	1899.
Херцл Розика		Нови Сад		1925.
Херцл Симон		Нови Сад	Нови Сад	1874.
Херцл Хермина		Сомбор	Сомбор	1870.
Херцл Шимон		Суботица		1894.
Херцог др Ерне		Нови Сад		
Херцог Ева		Суботица	Суботица	1937.
Херцог Ирена		Суботица	Томпа	1909.
Херцог Ирина		Сомбор	Сомбор	1894.
Херцог Јакоб		Суботица		1868.

Херцог Катица		Суботица		1874.
Херцог Клара		Суботица	Суботица	1914.
Херцог Ладислав		Суботица	Суботица	1883.
Херцог Липот		Сомбор	Обровац	1893.
Херцог Михаљ		Бечеј		
Херцог Мориц		Суботица	Обровац	1871.
Херцог Петар		Суботица	Суботица	1939.
Херцог Рожа Ержебет		Суботица	Бајмок	1901.
Херцог Тереза		Нови Сад		1916.
Херцог Францишка		Суботица		1878.
Хершковић Аврам		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1920.
Хершковић Александар		Сомбор	Оршујфалу	1874.
Хершковић Имре		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1933.
Хершковић Исидор		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1897.
Хершковић Јакоб		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1920.
Хершковић Мозеш		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1937.
Хершковић Нанци		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1864.
Хершковић Цецилија		Бачко Петрово Село	Бачко Петрово Село	1896.
Хесер Еуген		Суботица		1874.
Хесер Јелисавета		Суботица	Баја	1896.
Хесер Јене		Суботица	Кањижа	1885.
Хесер Јолан		Суботица		1899.
Хесер Јулија		Суботица	Хидна	1888.
Хесер Каролина		Суботица		1876.
Хесер Ладислав		Нови Сад	Нови Сад	1894.
Хесер Љубица		Суботица		1904.

Хефтер Регина		Врбас	Врбас	1906.
Хефтер Рожика		Врбас	Врбас	1935.
Хефтер Роза		Суботица		1892.
Хефтер Шамуило		Суботица		1890.
Хефтер Шандор		Врбас		
Хехт Ела		Нови Сад		1916.
Хилфрајх Људевит		Сомбор	Шиклош	1895.
Хилфрајх Ото		Сомбор	Сомбор	1924.
Хирн Шарлота		Бачка Топола		1882.
Хирт	Дете	Нови Сад	Нови Сад	1941.
Хирт Ализа		Суботица	Бајмок	1894.
Хирт Грета		Нови Сад		1927.
Хирт др Фрањо		Суботица	Суботица	1882.
Хирт Јулио		Нови Сад		1880.
Хирт Регина		Нови Сад		1909.
Хирт Роза		Нови Сад		1904.
Хирт Ружица		Нови Сад	Нови Сад	1912.
Хирт ћерка		Нови Сад	Нови Сад	1941.
Хирш Берта		Нови Сад		1891.
Хирш Владислав		Сомбор	Суботица	1897.
Хирш др Микша		Суботица	Суботица	1894.
Хирш Еуген		Сомбор		1889.
Хирш Еуген Јене		Нови Сад		1889.
Хирш Јелена		Сомбор	Суботица	1905.
Хирш Јелисавета		Суботица	Суботица	1884.
Хирш Јован		Сомбор	Суботица	1926.
Хирш Мира		Сомбор	Сомбор	1937.
Хирш Нина		Суботица		1886.
Хирш Рожи		Суботица	Суботица	1902.
Хирш Софи		Нови Сад		1896.
Хирш Софија		Сомбор	Будисава	1894.
Хирш Стеван		Сомбор	Сегедин	1917.

Хиршбајн Еугенија Жени		Нови Сад	Беч	1888.
Хиршенхаузер Магда		Бачка Паланка	Бачка Паланка	1916.
Хиршенхаузер Едуард		Нови Сад	Нови Сад	1932.
Хиршл Берта		Врбас		
Хиршл Давид		Нови Сад	Бачко Градиште	1858.
Хиршл Дезидер		Бечеј	Печуј	1901.
Хиршл Ђорђе		Нови Сад	Нови Сад	1930.
Хиршл Мариана Тереза		Нови Сад	Нови Сад	1934.
Хиршл Рожа		Суботица	Суботица	1908.
Хиршл Рожа		Нови Сад	Ђер	1903.
Хиршл Розалија		Кула	Кула	1895.
Хиршл Самуел		Нови Сад	Бачко Градиште	1871.
Хиршл удова Ладислава		Нови Сад		1878.
Хиршфелд Александар		Каравуково	Каравуково	1912.
Хиршфелд Александар		Бачка Топола		1888.
Хиршфелд Берта		Суботица		
Хиршфелд Берта		Нови Сад		1894.
Хиршфелд Геза		Каравуково	Каравуково	1880.
Хиршфелд Гизела		Каравуково	Каравуково	1876.
Хиршфелд др Александар		Каравуково	Каравуково	1912.
Хиршфелд др Шандор		Стара Моравица	Стара Моравица	1896.
Хиршфелд др Шандор		Стара Моравица	Стара Моравица	1896.
Хиршфелд Елвира		Каравуково	Каравуково	1908.

Хиршфелд Елза		Нови Сад		1892.
Хиршфелд Зелма		Сонта	Сонта	1890.
Хиршфелд Јулије		Сомбор	Каравуково	1917.
Хиршфелд Јулишка		Нови Сад	Гложан	1914.
Хиршфелд Катица		Сонта	Сонта	1937.
Хиршфелд Леополд		Сонта	Сонта	1881.
Хиршфелд син		Стара Моравица	Стара Моравица	
Хиршфелд супр. др Шандора		Стара Моравица	Стара Моравица	
Хиршфелд удова Илеша		Стара Моравица	Стара Моравица	
Холендер Аранка		Сомбор	Будимпешта	1894.
Холендер Вилмош		Бечеј	Бечеј	1895.
Холендер др Артур Јосип		Суботица	Суботица	1890.
Холендер Ела		Чонопља	Чонопља	1902.
Холендер Еуген		Нови Сад	Нови Сад	1911.
Холендер Илонка		Бечеј	Бечеј	1897.
Холендер Ирма		Чонопља	Маглај	1903.
Холендер Јозефина		Чонопља	Маглај	1902.
Холендер Јохана		Суботица	Бечехељ	1877.
Холендер Јулија		Суботица		1918.
Холендер Лајчо		Чонопља	Совен	1865.
Холендер Мавро		Сомбор	Сомбор	1887.
Холендер Магда		Суботица	Суботица	1900.
Холићер Хедвига		Нови Сад	Будимпешта	1929.
Холцер Естер		Бачко Градиште	Мол	1895.
Холцер Ирина		Сомбор	Нађкањижа	1872.
Холцер Мартин		Сомбор	Егер	1869.
Хорват Илона		Бачка Топола		1900.
Хорват Ливија		Суботица	Београд	1936.
Хорват Мира		Суботица		1909.

Хорват Регина		Суботица	Београд	1907.
Хорват удова Андрије		Суботица		1884.
Хорват Хелена Хена		Бечеј	Унгвар	1883.
Хорват Шарлота		Нови Сад	Чуруг	1889.
Хоровиц Аранка		Суботица		1887.
Хоровиц Липот		Суботица		1872.
Хоровиц Паула		Суботица	Суботица	1892.
Хоровиц Роза		Суботица		1884.
Хоровиц Сидонија		Врбас	Врбас	1894.
Хорти Аладар		Суботица		1900.
Хорти Виола		Суботица	Доња Дубрава	1899.
Хорти Хенрик		Суботица		1930.
Хортштајн Сабина		Нови Сад		1919.
Хофман Ана		Нови Сад		1921.
Хофман Ана		Бачка Паланка	Сомбор	1898.
Хофман Бернат		Нови Сад		1880.
Хофман Елен		Нови Сад	Нови Сад	1935.
Хофман Елза		Нови Сад	Нови Сад	1927.
Хофман Злата		Нови Сад		1901.
Хофман Илона		Бачка Топола		
Хофман Клара		Нови Сад		1925.
Хофман Магда		Нови Сад	Нови Сад	1931.
Хофман Маргита		Нови Сад	Нови Сад	1929.
Хофман Миклош		Бачка Топола		
Хофман Мира		Нови Сад		
Хофман Натан		Бачка Паланка	Пивнице	1889.
Хофман Натан		Бачка Паланка	Рума	1900.
Хофман Пеци		Нови Сад		1884.
Хофман Цецилија		Бачка Паланка	Бачка Паланка	1932.
Хофман Шарлота		Сомбор	Бајша	1865.

Хохберг Иван		Нови Сад	Нови Сад	1924.
Хохберг Јакоб		Нови Сад	Нови Сад	1889.
Хохберг Паула		Нови Сад	Нови Сад	1895.
Хубаји Иван		Кула	Загреб	1939.
Хубаји Ирена		Кула	Кула	1910.
Хубер Јелена		Нови Сад		1902.
Хубер Петар		Нови Сад	Нови Сад	1936.
Хусар Еден		Нови Сад		1895.
Хусар Ирма		Суботица		1886.
Хусар Ирма		Суботица		1886.
Хусар Олга		Нови Сад		1896.
Хусар Тереза		Суботица		1854.
Хусит Шари		Нови Сад		1903.
Џајл Александар Аладар		Кула	Челарево	1897.
Џајл Амалија		Кула	Бачка Паланка	1873.
Џвибах Јосип		Нови Сад		1884.
Џвибах Фелиће		Нови Сад	Нови Сад	1888.
Џенципер Елија		Нови Сад	Нови Сад	1902.
Џиглер Мики		Бачка Паланка	Бачка Паланка	1828.
Џилцер Ана		Нови Сад	Чуруг	1911.
Џилцер Бене		Бачка Паланка	Товаришево	1916.
Џилцер Бењамин		Нови Сад	Нови Сад	1899.
Џилцер Бењамин		Бачка Паланка	Бачка Паланка	1882.
Џилцер Берта		Бачка Паланка	Товаришево	1904.
Џилцер Вера		Нови Сад	Нови Сад	1936.
Џилцер Елвира		Бачка Паланка	Товаришево	1914.
Џилцер Ержика Јелисавета		Нови Сад	Суботица	1940.
Џилцер Клара		Нови Сад	Нови Сад	1914.
Џилцер кћи		Бачка Паланка		

Цилцер Лили		Бачка Паланка	Товаришево	1906.
Цилцер млађи син		Бачка Паланка		
Цилцер супр. Андора		Бачка Паланка	Бачка Паланка	
Цилцер супр. Бењамина		Бачка Паланка		
Цинкер Хелена		Бачка Топола	Ечка	1874.
Циприс др Оскар		Нови Сад	Бачка Паланка	1885.
Циприс Лаура			Нови Сад	1870.
Циприс Тереза		Нови Сад	Нови Сад	1890.
Циприс Феодор		Нови Сад	Нови Сад	1925.
Циприс Хана		Нови Сад	Београд	1897.
Цукермандел Александар		Нови Сад		1895.
Цукермандел супр. Александра			Нови Сад	1895.

Владимир Тодоровић

ГРАЂА О ДЕПОРТАЦИЈИ БАЧКИХ ЈЕВРЕЈА 1944. ГОДИНЕ У ФОНДУ АРХИВА ВОЈВОДИНЕ Ф. 183

Комисија за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача у Војводини – Нови Сад (1944–1948), 1941–1950¹

Један од најзначајнијих и најчешће коришћених фондова Архива Војводине је онај који носи ознаку Ф. 183, чије пуно име гласи: Комисија за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача у Војводини – Нови Сад (1944–1948), 1941–1950. Фонд чини 81 књига и 593 кутије архивске грађе, укупне количине од 73,7 дужних метара.² Категорисан је као културно добро од изузетног значаја.

Оснивање Комисије за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача у Војводини (у даљем тексту: Комисија) иницирано је једном од одлука донетих на Другом заседању Антифашистичког већа народног ослобођења Југославије (АВНОЈ), одржаном 29. и 30. новембра 1943. године у Јајцу у Босни и Херцеговини. Том приликом је најпре усвојена Декларација, на темељу које су донете одлуке АВНОЈ-а. Неке од њих су биле уставног карактера, попут оне којом је АВНОЈ конституисан у „врховно, законодавно и извршно народно представничко тело”,³ те успостављен Национални комитет ослобођења Југославије (НКОЈ) као извршни орган АВНОЈ-а, који је имао „сва обележја народне владе”.⁴ Између осталих, донета је и одлука Председништва АВНОЈ-а број 10 – истом је при Председништву НКОЈ-а образована Државна комисија за утврђи-

¹ Текст је делимично измењен и допуњен рад истог аутора „Грађа о Холокаусту у фонду Ф. 183 Архива Војводине”, *Археон: часопис Архива Војводине*, год. 1, бр. 1, 2018, 289–300.

² Интернет-презентација Архива Војводине (АВ), <http://www.arhivvojvodine.org.rs/index.php/fondovi-i-zbirke/svi-fondovi-ci/700-rs-002-f-183>, приступљено 1. октобра 2018. године.

³ Интернет-презентација Архива Југославије, http://www.arhivyu.gov.rs/index.php?download_command=attachment&file_command=download&file_id=5181&file_type=oFile&modul=Core%3A%3AFileManagement%3A%3AcFileModul, број одлуке 1, тачка 2, приступљено 1. октобра 2018. године.

⁴ Исто, тачка 7.

вање злочина окупатора и њихових помагача. Комисија је формирана са циљем „утврђивања одговорности, проналажења и привођења казни свих лица одговорних за злочине које су у Југославији починили и чине у току рата окупатори и њихови помагачи [...]”.⁵

С обзиром на то да је одлукама АВНОЈ-а нова Југославија устројена као федеративна држава, постепено су, од фебруара до новембра 1944. године,⁶ након Државне, основане и њој подређене земаљске комисије, надлежне за територије сваке од федералних јединица. Уз њих, у истом периоду је успостављена и Покрајинска комисија, са седиштем у Новом Саду. Тачан датум њеног оснивања се разликује од извора до извора.⁷ Неоспорно је, међутим, да је Главни народноослободилачки одбор Војводине актом број 30 од 21. новембра 1944. године поставио десет чланова Комисије, чиме је она почела са радом.⁸

Организациона структура Покрајинске комисије била је усаглашена са Државном и земаљским комисијама. Постојале су, ипак, извесне специфичности, условљене националним саставом покрајине, као и чињеницом да је она била подељена између три окупационе силе. Унутрашњи организациони апарат Комисије састојао се од више одсека, намењених обављању конкретних послова из њеног делокруга.⁹ У територијално-организационом смислу, цело подручје под надлежношћу Комисије било је подељено на окружна повереништва, са седиштима у Новом Саду, Сомбору, Суботици, Зрењанину, Панчеву, Сремској Митровици и Земуну.¹⁰ У саставу

⁵ Исто, тачка 1.

⁶ Владан Вуклиш, „Завршни извештај др Душана Недељковића о раду Државне комисије за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача”, *Тойола: часопис ЈУ Сјомен-јодручја Доња Градина*, год. 2, бр. 2, 2016, 164–243.

⁷ У Историјату творца фонда (стр. 21), цитира се записник са I радне седнице Главног народноослободилачког одбора Војводине, одржане од 10. до 13. марта 1944. у Белегишу, те тврди да је Комисија основана том приликом. У извештају о раду Комисије из 1947. године наводи се да је основана 18. септембра 1944. у Мишковцима; Архив Војводине (даље АВ), Ф. 183, Комисија за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача у Вијводини – Нови Сад (даље Ф. 183), 828/1947.

⁸ АВ, Ф. 169, Главни народноослободилачки одбор Војводине – Нови Сад (даље Ф. 169), 30/1944.

⁹ Одсека (или одељака) било је између три и пет, а њихов број се мењао са изменама правилника Комисије. Видети више у: АВ, Ф. 183, 213/1944, 304/1945, 1289/1945 и 3446/1945 или у Историјату творца фонда.

¹⁰ Број окружних повереништва се такође временом мењао, наведено стање је из 1947. године. Упоредити: АВ, Ф. 183, 213/1944, 7433/1945 и 828/1947.

сваког од окружних повереништава се налазио изванредан број средњих статистичких већа, у чијем се саставу, даље, налазио већи или мањи број месних повереништава.¹¹

Податке о злочинима су непосредно прикупљала месна повереништва, путем једнообразних штампаних пријава. У сваки образац пријаве било је потребно унети податке о злочинцу и жртви, као и о самом злочину: место, опис, штету, доказе итд. Пријаве, заједно са списковима истих, месна повереништва на територији одређеног среза предавала су статистичким већима. У већима су пријаве даље сређиване, да би на основу њих биле израђиване различите евиденције. Преко окружних повереништава, коначно одредиште целокупног прикупљеног и сређеног материјала била је Комисија у Новом Саду. На основу примљеног материјала, ту су доношене одлуке о утврђивању злочина, злочинца, жртве и штете. Оригинале материјала Комисија је била дужна да чува у својој архиви, док је преписе и донете одлуке достављала Државној комисији у Београду, а само одлуке надлежним јавним тужилаштвима.¹²

Уз наведене организационе јединице, у саставу Комисије су се налазиле и посебне анкетне комисије. Најуопштеније говорећи, задатак анкетних комисија било је „спровођење анкета о свим масовним злочинима окупатора и његових помагача извршеним за време окупације и обрада истих кроз елаборате [...]”.¹³ Наиме, Комисија је, узевши у обзир већ поменуте специфичности окупације Војводине, све злочине класификовала према областима, а унутар области према групама.¹⁴ Анкетне комисије су за сваку област и групу злочина прикупљале расположиви доказни материјал, а

¹¹ За детаљан шематски приказ организационе структуре Комисије видети: АВ, Ф. 183, 213/1944.

¹² Овде је начин рада Комисије приказан поједностављено и у илустративне сврхе. Детаљније о тој теми и теми организационе структуре Комисије видети у њеном исцрпном и прегледном извештају о раду од 17. маја 1946. године (АВ, Ф. 183, 7433/1945).

¹³ АВ, Ф. 183, 828/1947.

¹⁴ Ова класификација је настала као резултат низа упутстава које је Комисија издала својим организационим јединицама у периоду од маја до децембра 1945. године. О самој класификацији, групама злочина и упутствима видети више у горевиситираном извештају о раду Комисије од 17. маја 1946. године (АВ, Ф. 183, 7433/1945).

крајњи резултат њиховог рада су били „елаборати”, односно детаљни извештаји о почињеним злочинима по групама. Постојале су следеће обласне анкетне комисије:

1. Анкетна комисија за Бачку и Барању,
2. Анкетна комисија за Банат,
3. Анкетна комисија за Срем.

Свака од комисија је имала више среских експозитура. Уз набројане, постојале су и комисије надлежне за целу територију Војводине:

4. Анкетна комисија за логор „Сајмиште”,
5. Анкетна комисија за Немце („Фолксдојчере”),
6. Анкетна комисија за утврђивање злочина извршених над Словацима,
7. Анкетна комисија за утврђивање злочина извршених над Јеврејима.

Очигледни су разлози за формирање последње анкетне комисије. Претпоставља се да је пред Други светски рат у Краљевини Југославији живело око 82.000 Јевреја,¹⁵ од чега је њих 25.000 било настањено у Војводини.¹⁶ Рат је преживело 3.532 Јевреја из Војводине,¹⁷ што значи да је близу 86 процената ове јеврејске популације нестало у Холокаусту. То је био злочин без преседана у покрајини, где ниједан од претходних оружаних сукоба није довео до готово потпуног истребљења једне од њених етничких заједница. За масовни злочин таквих размера неопходно је било образovati посебну анкетну комисију која би га у потпуности расветлила.

Испунивши своје задатке, Комисија и све њене преостале организационе јединице су почетком новембра 1947. укинуте на основу решења бр. 17963/47, које је издао Главни извршни одбор Народне скупштине Аутономне Покрајине Војводине (АПВ).¹⁸ Особље и архиву Комисије преузело је Јавно тужилаштво АПВ. Ову архиву

¹⁵ Јаша Романо, *Јевреји Југославије 1941–1945. Жртве геноцида и учесници Народноослободилачкој рати*, Београд 1980, 14.

¹⁶ *Злочини окупијора и њихових помајача у Војводини приликом Јевреја*, приредио Драго Његован, Нови Сад 2011, 49.

¹⁷ *Исто*.

¹⁸ АВ, Ф. 183, 1067/1947.

је Архив Војводине примао у више наврата и од више ималаца, у интервалу од 1964. до 2007. године.¹⁹

У Архиву је фонд већим делом сређен по принципу провенијенције: гдегод је било могуће, настојало се да се реконструише изворни, регистратурски поредак грађе. Фонд је сложене структуре и чини га више серија докумената, унутар којих су појединачни предмети сређени по разним принципима: по деловодним или инвентарним бројевима, именски, географски или на други начин.

Следи списак серија докумената фонда:

- преписка Комисије,
- Анкетна комисија – документација о ратним злочинима са инвентарним бројевима,
- пријаве месних повереништава Комисије,
- окружна повереништва Комисије,
- обласне анкетне комисије,
- описи и спискови злочина и злочинаца,
- спискови жртава и оштећеника ратних злочина,
- одлуке о утврђивању и проглашавању ратних злочинаца,
- картотека ратних злочинаца,
- картотека народних непријатеља,
- тематске групе (евиденције припадника немачких војних формација и лица у служби окупатора, документација и картотеке Мађарског културног савеза јужних покрајина,²⁰ избеглички картони Комесаријата за избеглице, преписка управних органа НДХ и друге),
- фотографије и
- аналитички обрађени предмети.

Као што се из приложеног списка види, серије докумената фонда Ф. 183 углавном прате организациону структуру и начин рада Комисије. Међу њима, међутим, нема посебно издвојене серије нити евиденције докумената Анкетне комисије за утврђивање злочина извршених над Јеврејима. Тиме се, логично, намеће сле-

¹⁹ Интернет-презентација АВ, <http://www.arhivvojvodine.org.rs/index.php/fondovi-i-zbirke/svi-fondovi-ci/700-rs-002-f-183>, приступљено 8. октобра 2018. године.

²⁰ Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség (DMKS).

деће питање: како утврдити да ли у фонду уопште има, каква је и колико је архивске грађе о Холокаусту?

Делимичан одговор је могуће дати уз помоћ тзв. „елабората”, односно детаљаног извештаја о почињеним злочинима. Овај извештај је, попут осталих анкетних комисија, за свој ресор сачинила и Анкетна комисија за утврђивање злочина извршених над Јеврејима.²¹ Елаборат је конципиран тако да је уз сваку тврдњу изнету у њему, наведен и инвентарни број документа којим се та тврдња поткрепљује. Документи са инвентарним бројевима су, иначе, у архиви Комисије чинили посебну целину, са властитим књигама евиденције. То је сасвим разумљиво, узевши у обзир да су ти документи представљали доказни материјал за различите групе злочина, прикупљен од стране анкетних комисија. Ова целина је у неизмењеном поретку задржана и у Ф. 183, а у виду већ поменутих серије докумената Анкетна комисија – документација о ратним злочинима са инвентарним бројевима. Самим тим, инвентарни број документа којим се поткрепљује одређена тврдња изнета у елаборату, уједно је и број под којим се тај документ може наћи у наведеној серији докумената фонда.

Поред тога, у елаборату је дат и списак места у Војводини у којима су постојале јеврејске заједнице, заједно са подацима о броју Јевреја пре и након окупације. Из списка се може закључити у којим местима је страдало највише Јевреја, те се на основу тога, даље могу претраживати пријаве злочина које су прикупила тамошња месна повереништва Комисије. Претпоставка је, наравно, да ће међу тим пријавама бити и већи број оних које се односе на јеврејске жртве и имовину.

На основу изложене методологије, у Архиву Војводине је дата следећа процена количине грађе о Холокаусту у фонду Ф. 183, односно у два његова серијама:

- Анкетна комисија – документација о ратним злочинима са инвентарним бројевима. Серија се састоји од више од 30.000 предмета, укупне количине од 94 кутије или 11,28

²¹ Интересантно је да се овај елаборат уопште не налази у грађи фонда, већ, попут грађе још неких фондова Архива Војводине, у Архивској збирци Музеја Војводине. Елаборат под насловом *Злочини окупајтора и њихових помајача у Војводини приликом Јевреја*, реиздат је 2011. године.

дужних метара. Највећим делом је чине записници о саслушању жртава, сведока и, у мањој мери, починилаца ратних злочина; ту се налазе и бројни документи и штампани материјали окупатора. У самом елаборату је поменуто неколико стотина докумената, а бар исто толико их уопште није ни поменуто. Све у свему, може се дати прилично растегљива процена од преко пет до шест стотина докумената у вези са Холокаустом који би се могли наћи у овој серији. Њихов коначан број би, међутим, могао да буде чак између једне и две хиљаде.

- Пријаве месних повереништава Комисије. Ради се о веома обимној серији, са укупном количином од 284 кутије или 34,08 дужних метара. Тешко је дати дефинитивну процену количине пријава које се односе на злочине почињене над Јеврејима. Појединачне пријаве унутар серије су сложене азбучно по местима подношења. Мада је Комисија сачинила листе пријава према именима жртава, оне су веома непоуздане за идентификовање јеврејских жртава, будући да су многа јеврејска имена традиционално била модификована тако да личе на имена суседа нејевреја, нарочито у Бачкој. Евентуално се може дати посредна процена, узимајући у обзир укупан број јеврејских жртава, који је био, као што је поменуто, нешто преко 20.000 особа. Ако претпоставимо да су поднете пријаве за само десет процената, добићемо број од 2000 пријава. Ипак, чини се да је ово веома скромна процена, имајући на уму да је постојала могућност да се поднесе више пријава за једну особу, уколико је та особа била жртва више злочина (што се дешавало). Такође, узимајући у обзир да у једну кутију серије стаје око 1000 докумената, а да се цела серија састоји од 284 кутије, слаба је вероватноћа да се пријаве за читаву групу ратних злочина могу сместити у само две кутије. Коначно, потребно је напоменути и да су послератне власти одлучно подстицале подношење пријава. Стога, тачнија би, али и даље веома спекулативна процена, била она према којој би укупан број пријава које се односе на злочине почињене над Јеврејима био најмање пет до шест хиљада.

Мање количине сличне грађе могу се наћи и у другим серијама фонда. Како су евиденције преписке Комисије и аналитички описани предмети у електронском облику, рачунарском претрагом је установљено да ове серије садрже пар десетина докумената који се односе на Холокауст. Таквих докумената би могло бити и у серијама са грађом окружних повереништава и обласних анкетних комисија. На крају, могуће је и да се међу списковима жртава и оштећеника налазе и евиденције жртава Холокауста, с обзиром на то да ту серију чине претежно листе жртава, разврстане по географском принципу, а затим по групама злочина. Преостале серије докумената фонда садрже грађу која се односи на починиоце, а насталу управо на основу пријава и докумената са инвентарним бројевима. Стога, није очекивано да те серије садрже изворну грађу о Холокаусту.

Сумирајући изнето, коначна, али и даље крајње слободна процена укупне количине грађе о Холокаусту у Ф. 183 кретала би се од осам до десет хиљада докумената. Ако, међутим, за тренутак занемаримо квантитет ове грађе и фокусирамо се на њен квалитет, добићемо праву слику значаја фонда у светлу неговања сећања на Холокауст.

Речено је да већину докумената у вези са Холокаустом, који се налазе у серији са инвентарним бројевима, чине записници о саслушању жртава и очевидаца. То су непроцењиво вредна сведочанства из прве руке, прикупљена док је рат још трајао, или непосредно по његовом завршетку. У питању су махом лична искуства, обима од две до пет-шест страница (мада има и обимнијих), у којима су изнете појединачне судбине војвођанских Јевреја. У записницима се може прочитати о практично свим етапама Холокауста, између осталог и о насумичним злостављањима и ликвидацијама непосредно по уласку окупационих трупа, евидентирању Јевреја, ограничавању кретања и укидању грађанских права, конфисковању имовине, ликвидацијама у Рацији, присилном раду, смештању у гетое, депортацијама и ужасима концентрационих логора.

У овој серији се налазе и записници о саслушању починилаца злочина, документи окупационих власти, те различити штампани материјали, укључујући окупационе службене листове, плакате са објавама о стрељањима и пропагандне публикације. Значај

ове документације је у расветљавању механизма за спровођење Холокауста на територији Војводине, а који су обухватили пропагандну припрему, доношење одговарајућих законских решења и непосредно извршење путем конкретних аката надлежних органа управе.

Вредност пријава злочина је у томе што обилују личним подацима. У свакој од пријава се налазе подаци о починиоцу злочина (име, презиме, име оба родитеља, старост, националност, место рођења, последње пребивалиште, занимање, ранг у служби, улога у извршењу злочина), жртви (име, презиме, имена родитеља, занимање, старост, место рођења, веорисповест, националност, брачни статус, адреса, имена особа које је жртва издржавала и њихов породични однос за жртвом), злочину (када је почињен, врста злочина, време и место извршења, начин и средства извршења, докази, опис материјалне штете и њен износ у новцу), те имена особа која су поднела и примила пријаву. У случају нестанка целих породица, што се често дешавало, пријаве су у име несталих подносили рођаци, пријатељи и комшије. Ово је од непроцењивог значаја за идентификовање жртава.

Јасно је, дакле, да је Ф. 183 извор заиста вредне архивске грађе о Холокаусту, чија је количина далеко од занемарљиве. Са намером да се обележи 75. годишњица депортације бачких Јевреја, али и жељом да се укаже на значај грађе фонда, у Архиву Војводине се 2019. године приступило одабиру докумената којима би се веродостојно представила ова етапа Холокауста. Као и приликом процене укупне количине грађе у вези са Холокаустом, полазиште је био елаборат Анкетне комисије за утврђивање злочина извршених над Јеврејима. Наиме, неколико поглавља елабората говори о злочинима почињеним након немачке окупације Мађарске марта 1944. године, у које спада и депортација. У складу са већ описаном процедуром, релевантни документи су у грађи Ф. 183 идентификовани на основу инвентарних бројева наведених у датим поглављима елабората, након чега је уследио коначан одабир.

Од укупно 116 пронађених предмета, за објављивање је приређено 12 предмета са документима мађарских окупационих власти, као и 62 записника о саслушању, односно сведочења преживелих жртава депортације. Иако је број предмета који садрже окупационе

документе невелик, количина архивске грађе у њима није – чини је 110 листова докумената на мађарском језику. Намера приређивача свакако није била да овим документима у потпуности реконструише формално-правну припрему и реализацију депортације бачких Јевреја, већ да је, пре, илуструје. Из тог разлога, ови предмети су представљени хронолошки и сажето, у облику аналитичких описа.

Насупрот званичним списима егзекутора депортације, хладним и формалним, стоје сведочења оних који су депортацију преживели. Карактеристике ове грађе, о којима је већ било речи, омогућавају да се депортација сагледа – или да се то бар покуша – из перспективе појединачних жртава. Да би се пажња читалаца усмерила искључиво на сведочења, изостављени су формални делови записника о саслушању, као што су заглавља, имена чланова комисије који су саслушавали и други. Уз сведочења, наведене су и генералије жртава, време и место саслушавања, као и архивска сигнатура сваког од записника. Сведочења су представљена азбучним редом, према презименима жртава. Осим тога, доследно су поштоване особености језика, правописа и стила изворне архивске грађе, а које одступају од општеважећих ортографских норми савременог српског језика. Лична имена и географски називи наведени су у изворном облику, осим уколико их, због омашки у навођењу сведока и писању записника, није било могуће транскрибовати.

На крају, потребно је нагласити да ови објављени документи не представљају целокупну грађу фонда Ф. 183 у вези са депортацијом бачких Јевреја 1944. године. Велика је вероватноћа да постоји још записника о саслушању жртава и сведока, као и окупационих докумената, који нису били укључени у елаборат Анкетне комисије за утврђивање злочина извршених над Јеврејима, те их, самим тим, није било могуће идентификовати на описан начин. Не смеју се заборавити ни пријаве месних повереништава Комисије за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача у Војводини. Мада ова грађа не преноси лична искуства жртава на начин на који то чине записници о саслушању (иако садржи сажете описе злочина), она је знатно већег обима, и омогућава, као што је већ речено, идентификовање појединачних жртава.

Узевши све то у обзир, публиковање ових докумената би се могло сматрати изразом пијетета према жртвама, али и покушајем да

се шира јавност упозна са грађом фонда Ф. 183 која се односи на депортацију, односно Холокауст уопште. Крајњи циљ Архива Војводине јесте да се грађа о Холокаусту, а потом и целокупна грађа Ф. 183, дигитализује и тако учини доступном највећем броју заинтересованих, а истовремено додатно материјално заштити. То је, коначно, најмање што Архив као установа може да учини за житеље Војводине пострадале од фашизма.

Александар Бурсаћ

ДОКУМЕНТИ ОКУПАЦИОНИХ ВЛАСТИ – АНАЛИТИЧКИ ОПИСИ –

8. април 1944.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 4812)

Капетанија м. кр. полиције из Кањиже доставља извештај 802/1944 комесару о депортацији троје јеврејских становника из Кањиже од стране непознатог немачког официра.

Дана 7. априла 1944. године увече око 8 сати Шандор Корда (Korda Sándor) из Сенте, председник Партије стреластог крста, заједно са Јаношом Тотом (Tóth János) из Кањиже, чланом исте партије, и непознатим немачким официром, потражили су Јевреје Хугоа Шварца (Schwarc Hugó), Јожефа Штајна (Stein József) и Едена Баума (Baum Ödön) и одвезли их у Сенту. Према претпоставци начелника полиције, немачки официр је дошао из Новог Сада у Сенту и Кањижу и Јевреје из ова два места депортовао на непознато место, наводно у Бачку Тополу.

Прилог:

- Препис две изјаве сведока о догађају.
(листова 2)

18. април 1944.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5124)

Радиограм м. кр. министра унутрашњих послова бр. 796/1944. епн. VII. с. упућен свим полицијским и жандармеријским капетанијама о обавезном спровођењу рација на својим територијама да би се ухапсили сви они Јевреји – страни држављани – који су илегално ушли у земљу.

(листова 2)

25. април 1944.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5060)

Плакат – обавештење да се од 5 ч ујутро 26. априла 1944. Јеврејима на територији града Сента забрањује напуштање домова. У противном, полицији се дозвољава употреба ватреног оружја.

Од тог датума ступа на снагу примена преког суда. Последица за покушај уласка у запечаћен јеврејски дом је смртна казна.

Позива се народ да, ако у свом поседству има било какве драгоцености остављене на чување од стране Јевреја, одмах пријави.

Упозоравају се сви хришћани који су почев од 22. марта 1944. са Јеврејима обављали било какву куповину, да исту пријаве код надлежних, јер ће у противном бити интернирани, а њихова имовина одузета.

(листова 1)

15. мај 1944.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5122)

Допис владиног комесара за мобилизацију на територији V домбранске армије бр. 153/1944, упућен градоначелницима и средским начелницима, у ком се дају упутства за спровођење наредбе 32.923/elп.1.пу.-1944 министра одбране од 1. маја 1944. године, о интернирању и депортацији Јевреја, односно начину вођења евиденције (око 50.000 људи са територије Мађарске).

(листова 3)

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5131)

Строго поверљив циркулар м. кр. министра финансија бр. 147.310 VI.fő/1944 од 15. маја 1944. године упућен финансијским дирекцијама и начелницима њихових испостава, у вези са инвентарисањем јеврејске покретне имовине, односно инвентарисањем јеврејских напуштених станова, локала и магацина од стране локалних управа. Упутство за спровођење ове наредбе од 15. маја 1944.

(листова 5)

16. мај 1944.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5128)

(1-2) Поджупан Бачко-бодрошке жупаније под поверљивим 1.179 res./1944 од 16. маја 1944, доставља допис средским начелни-

цима (Бечеј, Жабалъ) у ком тражи да среско начелство у року од 10 дана достави инвентар напуштених одевних предмета Јевреја са територије тог среза.

(3–4) Под истим деловодним бројем, али дописом од 22. маја 1944, поджупан Бачко-бодршке жупаније од среских начелстава Бечеј, Сента, Кањижа и Жабалъ потражује инвентар напуштеног намештаја и кухињског прибора Јевреја са територије тог среза (наглашава се да се луксузни предмети НЕ уписују у инвентар).

(5) Поверљивим дописом бр. 81/1944 од 20. маја 1944. године среско начелство Бечеј од општина потражује инвентар јеврејских одевних предмета.

Прилози (6–18): дописи упућени среском начелству Бечеј:

- Бачко Градиште (6–11): Инвентар гардеробе општине Бачко Градиште бр. 38/1944 од 25. 05. 1944. године. Табеларни инвентар намештаја и предмета општине Бачко Градиште бр. 46/1944 од 31. 05. 1944 (рубрике: 1. редни бр, 2. име бившег власника, 3. кревет (ком), 4. сто, 5. столица, 6. клупа, 7. шамла, 8. хокедла, 9. сталак за канту са водом, 10. канта, 11. шерпа, 12. лонац, 13. тањир, 14. чинија, 15. есцајг, 16. шоља, 17. посуда за прање посуђа, 18. посуда за испирање посуђа, 19. даска за тесто, 20. оклагија, 21. полице, 22. кухињски ормар, 23. гардеробер, 24. дечија колица) – два пута.
- Бачко Петрово Село (12): Инвентар гардеробе општине Бачко Петрово Село бр. 43/1944 од 25. 05. 1944.
- Бечеј (13): Инвентар гардеробе општине Бечеј бр. 54/1944 од 31. 05. 1944.
- Србобран (14–15): Инвентар гардеробе општине Србобран 30/1944 од 24. 05. 1944.
- Турија (16–18): Инвентар гардеробе општине Турија бр. 43/1944 од 23. 05. 1944. Табеларни инвентар намештаја и предмета општине Турија бр. 55/1944 од 31. 05. 1944 (рубрике: 1. име бившег власника, 2. кревет (ком), 3. сто, 4. столица, 5. клупа, 6. шамла, 7. хокедла, 8. сталак за канту са водом, 9. канта, 10. шерпа, 11. лонац, 12. тањир, 13. чинија, 14. есцајг, 15. шоља, 16. посуда за испирање посуђа, 17. даска за тесто, 18. оклагија, 19. полице, 20. кухињски ормар, 21. гардеробер, 22. дечија колица).

- (19–20) Збирни инвентар гардеробе за срез Бечеј бр. 81/1944 од 31. маја 1944. године.
(листова 20)

19. мај 1944.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5127)

Поджупан Бачко-бодрошке жупаније под строго поверљивим 1.174 res./1944 од 19. маја 1944, прослеђује среским начелницима и градоначелницима наредбу м. кр. министра унутрашњих послова бр. 31.100 res.XXI. /1944. године о обележавању јеврејских станова, односно о спровођењу процедуре везане за напуштену јеврејску покретну имовину која се у тим становима налази.

Прилози:

- (6–7) Препис (поверљиве) одлуке 6163/1944 res. од 07. 04. 1944. године М. кр. министарства унутрашњих послова о означавању јеврејских домова и стварању изолованих квартова тзв. „гетоа” за Јевреје, која се односила само на територију Бачке и Барање (исти документ у ИНВ 5055).
- (8–10) Упутство издато од стране М. кр. полиције из Сегедина о спровођењу одлуке 6163/1944 res. М. кр. министарства унутрашњих послова (исти документ у ИНВ 5055).
- (11–12) Поверљив циркулар упућен начелницима јавне администрације и локалне управе: наредба м. кр. министра унутрашњих послова бр. 38.223 III./1944 од 13. маја 1944. године о трошковима који су проистекли спровођењем наредбе Владе бр. 1610/1944 М. Е. (трошкови пресељења Јевреја у одређене квартове).

(листова 12)

24. мај 1944.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5129)

(1–3) Допис комесара за јавно снабдевање Бачко-бодрошке жупаније и града Сомбора бр. 3045/1944 од 24. маја 1944. године о покретној имовини Јевреја која се одузима ради јавне употребе. Даје се упутству да се одузета покретна имовина правично расподели (прода) онима којима треба и да се сакупљен новац (од продаје)

уплати на дат рачун поштанске штедионице. Такође, која је процедура са банковним рачунима Јевреја који се налазе у „гету”.

(3–4) Циркулар поджупана Бачко-бодрошке жупаније бр. 24.914/1944 од 26. маја 1944. упућен среским начелствима и градоначелницима о начину инвентарисања покретне имовине Јевреја која се одузима ради јавне употребе.

(5–6) Исто као 1–4.

(7) Одговор начелства среза Кула 4535/1944 од 10. јуна 1944. на допис поджупана Бачко-бодрошке жупаније бр. 24.914/1944 о покретној имовини Јевреја која се одузима ради јавне употребе. У прилогу се достављају инвентари покретне имовине Јевреја из општина која припадају срезу Кула, збирни искази за цео срез.

Прилози (8–...): дописи упућени среском начелству Кула:

- Врбас – Нови и Стари (8–10): Допис 1907/1944 од 02. 06. 1944. Општинског поглаварства Нови Врбас у ком се моли продужетак рока за доставу инвентара. Допис 1907/1944 од 09. 06. 1944. Општинског поглаварства Нови Врбас у ком се достављају инвентари А. I, А. II, В и С са по 2 примерка (недостају у предмету). Допис 1000/1944 од 05. 06. 1944. Општинског поглаварства Стари Врбас у ком се достављају инвентари (недостају у предмету).
- Крушчић (Вепровац) (11): Допис 1094/1944 од 31. 05. 1944. Општинског поглаварства Крушчић у ком се доставља списак сиромашних (недостаје у предмету) и обавештава се да у општини нема имовине Јевреја.
- Кула (12): Допис 37/1944 од 06. 06. 1944. Општинског поглаварства Кула у ком се достављају инвентари А. I, А. II, В и С са по 2 примерка (недостају у предмету).
- Руски Крстур (Бачки Крстур) (13): Допис 1542/1944 од 07. 06. 1944. Општинског поглаварства Руски Крстур у ком се инвентари достављају са по 2 примерка (недостају у предмету).
- Савино Село (Торжа) (14–17): Допис 1260/1944 од 07. 07. 1944. Општинског поглаварства Савино Село у ком се достављају инвентари намештаја и предмета.
- Црвенка (18): Допис 42/1944 од 05. 06. 1944. Општинског поглаварства Црвенка у ком се достављају инвентари (недостају у предмету).

- (19–24) Збирни инвентар за срез Кула.
 - (25–30) Инвентар А. I за срез Кула – у 2 примерка.
 - (31–34) Инвентар А. II за срез Кула – у 2 примерка.
 - (35–38) Инвентар В за срез Кула – у 2 примерка.
 - (39–40) Инвентар С за срез Кула – у 2 примерка.
 - (41–42) Број сиромашних по општинама (према полу и узрасту).
- (листова 42)

16. јун 1944.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5126)

Строго поверљив допис м. кр. министра унутрашњих послова бр. 127 res.VII.c./1944 од 16. јуна 1944. године, упућен полицијским и граничарским капетанијама и среским начелницима о спровођењу процедуре везане за Јевреје стране држављане и Јевреје сумњивих држављанстава. С обзиром на то да су међу интернираним и депортованим Јеврејима из Мађарске били и страни држављани, неопходно је да се такви држављани посебно пријаве и евидентирају, пошто се налазе и на списковима других земаља.

Јевреји страни држављани и Јевреји сумњивих држављанстава, који нису интернирани ни депортовани, а налазе се на територији земље, на основу раније наредбе 9.999 res.VII./1944 од 31. маја 1944. године морају се ухапсити и налазити у притвору. Такође у притвору се морају налазити сви руски ратни заробљеници Јевреји или људи јеврејског порекла, који су остали у земљи након завршетка Првог светског рата.

Прилози:

- (3–5) Поджупан Бачко-бодрошке жупаније под строго поверљивим 427/1944 од 6. маја 1944, прослеђује среским начелствима наредбу м. кр. министра унутрашњих послова бр. 7.233 res.VII./1944 од 3. маја 1944. године о спровођењу процедуре везане за Јевреје стране држављане и Јевреје сумњивих држављанстава.
- (6–8) Строго поверљив циркулар упућен полицијским и граничарским капетанијама: Наредба м. кр. министра унутрашњих послова бр. 9.999 res.VII./1944 од 31. маја 1944.

године о спровођењу процедуре везане за Јевреје стране држављане и Јевреје сумњивих држављанстава.

- (9) Извод из Истражног упутства бр. 154 да се рокови из тачке 2. и 3. наредбе м. кр. министра унутрашњих послова бр. 9.999 res.VII./1944 од 31. маја 1944. године продужују на 1. август 1944 (односи се на спровођење ове наредбе над Јеврејима држављанима неутралних земаља и земаља сила осовина).
- (10) Строго поверљив циркулар упућен полицијским и граничарским капетанијама: наредба м. кр. министра унутрашњих послова бр. 11.450 res.VII./1944 од 1. јула 1944. године да се рокови из тачке 2. и 3. наредбе бр. 9.999 res.VII./1944 продужују на 1. август 1944.
- (11) Строго поверљив циркулар упућен полицијским и граничарским капетанијама: наредба м. кр. министра унутрашњих послова бр. 90/27 res.VII.c./1944 од 3. августа 1944. године да се рокови из тачке 2. и 3. наредбе бр. 9.999 res.VII./1944 продужују на 30. септембар 1944.

(листова 11)

23. јун 1944.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5130)

(1–3) Допис комесара за јавно снабдевање Бачко-бодрошке жупаније и града Сомбора бр. 3458/1944 од 23. јуна 1944. године о бившој покретној имовини Јевреја која се становништву даје на употребу. Даје се детаљно упутство о начину расподеле (продаје).

(4–5) Ценовник за намештај и покретну имовину. По насловима: намештај, кухиња, посуђе, алат, мушка гардероба, женска гардероба, дечија гардероба, постељина, остала покретна имовина.

(листова 5)

18. август 1944.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5123)

Допис поджупана Бачко-бодрошке жупаније бр. 36.829/1944 од 18. августа 1944. године упућен градоначелницима у Сенти и Кањижи и среским начелницима, у ком се исти обавештавају о постојању Мађарског института за јеврејско питање, и на основу одлуке

министра унутрашњих послова бр. 44.748/1944 III В. М. позивају да подрже рад овог Института и да је финансијски подрже.

(листова 1)

без датума

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5113)

Евиденција Среског начелства Сомбор о траженим, односно издатим јеврејским становима, на основу наредбе Владе 1610/1944 М. Е.

Рубрике: редни број, име закупца, место становања, чију кућу узима у закуп, број соба и нуспросторија, деловодни број, белешка (висина месечне закупнине).

(листова 5)

Превела с мађарског и израдила аналитичке описе

Илдико Мерџеш

СВЕДОЧЕЊА ПРЕЖИВЕЛИХ

Адлер Ана

Сента, 19. април 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5058)

[...] Адлер Ана, стара 41 г. Мојсијеве вере, Јеврејка, по занимању бонбонијерка, сенћанска становница са станом у Београдској ул. бр. 9, те изјављује:

„Дана 25. априла 1944. г. ноћу истављена је објава према којој сви овдашњи Јевреји без обзира на доба старости и занимање од 5 сати ујутру 26. априла исте године не смеју напустити своје станове, и уједно је објављен статаријум на целој територији града Сенте. Ову објаву, која је издата на мађ. језику, потписао је др ГУШАТ ЂОРЂ (GUSATH DJÖRDJ), начелник града.

По каснијем нашем сазнању опште депортирање Јевреја одређено је на територији целе Бачке са роком како је то већ и обнародовано. Наредбу је издало Мађарско краљевско министарство, још 7. априла 1944. г. под редним бројем 6163/1944. g. res. Ову наредбу је потписао државни подсекретар БАКИ ЛАСЛО (BAKY LASLO) из Будимпеште.

Од 26. априла 1944. г., па све до последњега дана тј. до 3. маја 1944. г. по улицама града и то у свакој улици патролирале су војне патроле – тројке и сваког оног Јеврејина који би се случајно појавио на улици хапсиле и носиле у полицију.

У сакупљању јеврејских породица учествовали су: према датом упутству од полиц. власти: два од три органа, један немачки официр или подофицир, и стручна лица, а нарочито златари ради процене вредности драгоцености.

У нашу кућу су на тај начин доспели 28. априла 1944. г. ХАЛАШ ПЕТЕР (HALAS PETER), полиц. детектив, др КОЧИШ МАЧАШ (KOCIS MACAS), општ. судија града Сенте, један немачки

официр, БАРТОК ПАЛ (BARTOK PAL), златар из Сенте, и још неколико других органа власти, чија имена не знам. Наредили су да им предамо све драгоцености и новац, као и вредносне папире. Истина, горе именовани за време сакупљања ових драгоцености, као и нашег сакупљања и одношења са нама нису грубо поступали. Напротив било је таквих чланова комисије као што су: МЕСАРОШ ЗОЛТАН (MESAROS ZOLTAN), полиц. притав из Печуја, ТРИПОЛСКИ АЛАДАР (TRIPOLSKI ALADAR), гр. чиновник, ОЛАХ ЈОЖЕФ (OLAH JOZEF), златар из Сенте, ОЛАХ ФЕРЕНЦ (OLAH FERENC), златар из Сенте, БЕРЕЖНАИ КИРИЛ (BEREZNAI CIRIL), полиц. пристав из Мађарске, САРИ ИШТВАН (SARI ISTVAN), полиц. детектив из Мађарске, који су веома грубо поступали приликом сакупљања, како нас Јевреја, тако и наше имовине, јер су нас одмах опљачкали.

Нама је било дозвољено да понесемо са собом нешто хране, а од веша и одећа само онолико колико смо могли навући. Од оних пак који су са собом понели два капута, или две три хаљине, то су успут одузели. Пошто су нам станове детаљно прегледали и ствари које су извесним члановима комисије биле потребне ови себи присвојили, стан су запечатали, а нас утоварили било на обична теретна кола, било пак на теретне аутомобиле као стрводери кучиће пренели у једну школску зграду, где смо и стари и млади без разлике на пол били смештени до идућег дана, када су нас увагонирали и однели за Сегедин. У међувремену поново скидали голе наге женске, једна женска детаљно прегледала да ли негде нисмо скрили неке драгуље. Па не само да су нас женске на овај начин прегледали, него чак и малу децу.

За време општег сакупљања и депортирања сенћанских Јевреја ни једној овдашњој сенћанској јеврејској породици није слободно било излазити ни на бунар да би се снабдели водом. На овај начин су многе јеврејске породице по четири-пет дана, па и више, без воде биле.

Из Сенте су нас у групама пешице терали до жел. станице, успут тукли старије који нису могли да брзо иду. На станици били смо увагонирани у теретне вагоне, у сваком вагону по 50–60 особа разнога пола и узраста. У Сегедину смо остали око 2 недеље, где смо били смештени у јеврејској цркви и школи и другим зградама,

које су важиле као тзв. ГЕТО. За све време док смо ту боравили, хранили смо се из онога што смо са собом понели и што смо доби- ли од сегединских Јевреја. Спавали смо у једној соби и то нас не- колико стотина и то на голом патосу. За ово време један већи број старих људи и жена је умро. У то време могло нас је бити неколико хиљада у школи где сам ја била смештена.

Након две недеље једне ноћи наредили су да се кренемо према жел. станици РОКУШ (ROKUS), где ћемо бити увагонирани у те- ретне возове. Куда? То нисмо знали. Са собом нисмо могли ништа понети, имали смо утисак да нас воде на такво место где ће бити са нама једном за свагда ликвидирано. Када смо тешком муком приспели на теретну станицу, ту су чекале композиције теретних вагона, где су нас заједно са децом, старицама и старцима заједно увагонирали, нас око 70–80, који је био затворен и закључан. Тако смо без хране без воде дан и ноћ путовали. Када смо из вагона иза- шли, видели смо да смо пренети за Бају. Ту смо смештени у фабри- ку намештаја 'Полак'. Ту смо скоро целу ноћ провели под кишом на сред дворишта. Покисли смо до коже, деца прозобла, призор је био страховит, а наша осећања још страшнија. Сутрадан смо смештени у разне бараке и на таване, такође смо на голим патосима спавали. Хранили смо се из онога што смо добијали од тамошње јеврејске црквене општине. Од овога многи стари су још више поболели и настало је масовно умирање.

Једне ноћи приметили смо да је стражу над нама преузела не- мачка војска и то тзв. С.С. трупе. Сутрадан наређено је да се од- мах спремимо и изађемо у редовима на жел. станицу где смо били увагонирани у затворене теретне вагоне, у свакоме нас од 75 до 85 душа разнога пола и узраста. У овако затвореним вагонима пу- товали смо 5 дана све до Аушвица, горњој Шлеској. У међувреме- ну након три дана отворили су вагоне и мртве из истих избацили и положили у један посебан вагон. За све време путовања нисмо добијали ни воде ни хране. У Аушвицу су још на самој железнич- кој станици издвојили све мушкарце од женских. Потом су нас све поново сортирали, децу наобашко од способних за рад и од оних старих који су већ били неспособни. Нас женске су такође од оних које смо биле способне за рад издвојиле.

Ми смо овако доспели у један огромни лагер за Јевреје и политичке кривце. Лагер је био територијално велик око 60 км². Сав је био ограђен са електричним жицама, које су постављене поред једног огромног зида који је био висок око 4 м. У овоме лагеру постављене су огромне бараке које су сачињавале читаве улице. Тако у једној таквој улици бивало је смештено нас до 30, па и више хиљада депортираних. На овај начин у овоме лагеру било је смештено барем 5.000 душа.

Ми смо одмах смештени у тзв. 'Ц' лагер, који је уједно био тзв. лагер новајлија, где су вршена најсвирепија злостављања. Пре него што смо смештене у овај логор одведене смо у једно купатило, тамо смо скинуте до голе коже, само су нам дозволили да задржимо ципеле. Наредили су опште шишање, тако да су нам свима без разлике до коже ошишали косу, обријали су нам све маље, и потом нас окупали, без сапуна. После купања нисмо добиле ништа са чиме би се могле убрисати, већ смо се онако на хладноћи сушиле, а потом смо навукле на себе једну неваљалу хаљину или кошуљу. Све наше одело одузето и више га нисмо добили. За све време од 2 и по месеца колико смо се задржали у логору остали смо такоређи голи и боси. Услед овога, јако много њих је поболело и помрло. Амбуланта уопште није постојала. У овоме лагеру контролу над нама водиле су оне Јеврејке, које су већ тамо биле скоро 3 године, а које су биле донете из Словачке или пак из Пољске. Оне су биле те које су биле приморане да изврше све наредбе у погледу злостављања добивене од немачких заповедника. Бараке у којима смо биле смештене биле су различите. У некима је било три реда висећих, назови кревета, боље рећи дасака, тако да смо на једноме лежају могле остати нас 12. Било је пак таквих барака у којима ни тога није било, него је била сама земља, а по средини цементирани пут. Бараке су прокишњавале, и ми смо у онако бедној хаљиници, кошуљи или пак само гаћицама морале лежати на тој влажној блатњавој земљи или пак на камену. Услед тога скоро свака друга добила је запаљење плућа или пак другу неку болест. Лекове нисмо добијали. Лекарску помоћ такође нисмо примали. Од запаљења једини лек је био тај да уколико нам је било дозвољено изаћи на сунце, онда нас је сунце, које је по дану било толико јако да је пржило наша телеса, излечило од запаљења плућа, али нам је сагорело кожу на телу и добивали су

нову болест, тзв. опекотина. Завладала је после извесног времена и болест уста, то је била специјална болест у лагеру преко које је сваки морао да пређе. Од свега тога нико нас није лечио. Једном речју преживели смо све болести које су долазиле услед недостатка витамина.

Нарочито пасија заповедника лагера била је да нас ноћу у 2 сата дигну и построје. За то време које је трајало до ујутру од 2 па до 8 или 9 сати пре подне. Стално су нас пребројавали, а ми смо морали стајати у мирноме ставу. Постројени смо били у онако мало хаљинице или кошуљице што смо имале на себи. Хладноћа је била пак за време ноћи тако велика као код нас када мрзне. Исто ово се одиграло и по подне од 2-3 сата, па је трајало до 7-8 часова увече. Уколико би из неке бараке фалила нека особа, јер је случајно можда заспала на нужнику, пошто је то било једино место где се могло седети, наређено је да сви из лагера изађемо напоље, постројимо се и за казну смо морали клечати какво је време владало напољу. У онако мало хаљинице прокисли и прозобли стајали смо сатима, а потом се склањали у бараке, а одело се пак тако и сушило на нама.

Они који смо имали, како су они тврдили, 'ту срећу' да боравимо у таквим баракама, где има кревета од дрвених дасака и које не прокишњавају, морали смо од једнога збора до другог тучати камен, без обзира какво је време било напољу. Када смо се жалили због овог начина поступања, а нарочито због тога што нисмо добијали никакву лекарску помоћ ни лекове, речено нам је 'а шта ви мислите да сте ваљда доспеле у неки санаторијум, не, него сте дошли у лагер уништења'.

Од оних Јеврејки које су ту биле већ од пре неколико година, случајно смо дознали, да у овом логору постоји један специјалан крематоријум, у коме се сви они који се јаве као неспособни за рад или пак као тешко болесни, спаљују. Ми то нисмо видели, али смо видели да у крематоријуму ноћу и дању гори ватра. Знам и то да су мртве тамо спаљивали. Постојале су и такве плинске коморе у којима су претходно оболеле и неспособне угушили. Нама је шта више и то саопштено да су на тај начин уништени сви стари људи и старице као и деца неспособна за рад.

Чим смо били смештени у засебне бараке, било је наређено свакоме од нас да за све време морамо ћутати. Нашим чуварицама

је наређено пак да ако чује да ко говори да нас шамарају и гвозденим штаповима туку. Уколико пак заповедница једне овакве бараке није била у стању да одржава апсолутну тишину, у том случају њу су кажњавали немачки подофицири и официри. Имена ових немачких официра и подофицира нисмо могли сазнати. Ми смо сви били тога уверења да из овога логора никада више живи изаћи нећемо.

Цео логор био је тако устројен да су у њему постојале зграде са специјалним торњевима, где су стојали немачки стражари са митраљезима. Ово је била предохрана од евентуалног бекства.

Наглашавам да је поступак са нама био толико грозан да га ја овде заиста нисам у стању описати мојим речима.

Храна у лагеру је била недељама чорба од коприве јако засољена у којој је било шљунка, камења, и парчади дрвећа. Хлебац црн од мекиња, тврди хлеб када смо га јели он нам је просто парао грло. Од њега смо добивали дневно по 15 дкг. Изјутра и увече смо добијали неку црну кафу која је била топла, и која је једина била погодна, да је човек као живо биће потроши. Добијали смо и нешто мало маргарина, могло је бити око 2 дкг на једну особу. У кувану храну тј. чорбу од коприва стављали су бром и неке друге лекове, услед чега смо све женске изгубиле менструацију. Ову храну смо добивали у једном лончету тако да је на сваку особу долазило око пола литре ове чорбуљине. Кашике нисмо имали, па смо сви морали из једнога лонца пити обично нас 10 из једнога, тако да смо баш услед тога добивали болести уста.

Средином месеца августа појавили су се у логору немачки лекари који су нас прегледали и оне које смо оспособљене за рад, издвојили, а потом нас однели на рад у разне јединице. На овај начин ја и још много мојих другарица доспеле смо у Торн (THORN) (Пољска) где смо вршили радове на ископавању ровова. На овим радовима смо остали све дотле док нас руска војска није ослободила”. [...].

Ангелус Драган

Нови Сад, 13. август 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 4985)

Записник [...] о саслушању Ангелус Драгана, новосадског становника, сада станује у просторијама Јеврејске општине, Краља Петра II 33. Стар је 20 год., [...].

„Дана 26. априла 1944. одведен сам са мојом фамилијом, која се састојала од мојих родитеља и моја два брата /млађи је имао 9, а старији 11 година/ са групом од новосадских Јевреја од око 2.000 у Суботицу. Овде су мађарски фашисти извршили селектирање, те су одвојили жене које су имале децу испод 16 година, као и болеснике, као и мушкарце изнад 60 година, а жене изнад 50 година. Ови су остали привремено у Суботици, а касније су преко Баје одведени у Аушвиц, дочим су нас одвели у Бачку Тополу. Овде смо били свега 1 дан, па су нас увагонирали за Аушвиц. Кренули смо 29. априла, а стигли смо 2. маја, у затвореном вагону. На путу нисмо добили воде, а ни храну, а ни ради нужде нас нису пустили ван. Из Б. Тополе је ишло за Аушвиц око 2.000 Јевреја. Већ је на самом путу било много смртних случајева. Када смо стигли, СС-овци су поново одвојили старије, болесне, које су камионом одвели па њих више нисмо видели, па смо чули да су њих убили гасом и да су спаљени. Наша група је била одведена на купање и на дезинфицирање, па су нам одузели све и дали нам штрафтасту униформу. Овде смо били свега 1 дан, па смо поново увагонирани, у Вистегирсдорф (Wistegirsdorf) у Шлезији. Овде је била храна јако слаба, која се састојала од супе, двапут дневно и нешто круха. Дневно смо радили 11 сати са прекидом од пол сата за ручак. Овде су нас стално тукли и злостављали. Било је много смртних случајева услед злостављања. Мој отац је оболео овде у лагеру услед слабе хране, па су га СС-овци одвели и више га нисам видео, но сам чуо да је спаљен. Иначе је дневно било око 40–50 смртних случајева услед слабости и злостављања.

Када сам одведен у Немачку био сам потпуно здрав. Услед слабе хране и зато што нисам имао обуће, оболео сам у лагеру, нога ми је почела гнојити, те сам инвалид на леву ногу, тако да без помоћи штака не могу ни ходати.

За рад сам потпуно неспособан, па ме издржава Јеврејска општина. Војска ме је привремено ослободила од војне обавезе, услед тога што сам инвалид на леву ногу. Пре смо становали у Балатон ул. бр. 1. Имали смо уређен стан од 2 собе са нуспросторијама. Када сам дошао кући ништа нисам нашао, јер су фашисти све однели те моја штета за изгубљеним стварима најмање износи дин. 30.000.– Ја сам по занимању механичар, тај свој занат сада не могу обавити,

те услед тога губим најмање дин. 4.000.– По лекарском мишљењу за 2 године ћу бити способан за рад. Тако ценим своју штету услед умањене радне способности на дин. 100.000.–

У Балатон улици бр. 1 станује неки Пап Јован, који је и тада тамо становао, када смо ми били депортирани. Када смо дознали да ћемо бити депортирани, хтели смо домару те куће по имену Бурка предати извесне ствари на чување. То је некако дознао Пап, изјавио за домара и његову жену да су већи комунисти од Чивута, те уколико неће вратити ствари да ће их предати мађарској полицији. Друго битно немам да кажем”.

Арнштајн Мирко

Суботица, 9. март 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5041)

[...] Арнштајн Мирко (Arnstein Mirko), 45 година стар, ткач, римокатоличке вере, јеврејске народности из Суботице/Јукићева 33/ изјави:

„Средином априла 1944. г. однели су ме са још око 140 Јевреја из Суботице у логор за интернирање у Бачкој Тополи. Тамо је било око 1600 Јевреја из Војводине и из јужних делова Мађарске.

Тамо су са нама поступали нечовечно. Грдили су нас, тукли и мучили. Терали су нас на најтеже радове и то без обзира на здравствено стање или на доба старости. Код радова није се толико гледало на користи од свршеног посла, него само на то, да нас што више изнуре и понизе. Тако на пример ми смо морали вући брану и плугове.

У самом логору био је мађарски командант неки Кешмарки (KESMARKI), који уопште није водио бригу о нама, те су стога њихови редари и СС-овци могли радити са нама, шта год су хтели.

Главни мучитељи били су два мађарска редара из Суботице и то један је носио број: 4488, а име му је било Вег (VEG) /првобитно је служио у Пешти/ а други је носио број 9011-1199, али име овог последњег не знам. Они су нас највише тукли и мучили.

Храна је била уз то веома слаба. Како смо радили 12 часова на дан, то смо се сви ослабили.

Мене су после месец дана пустили, јер ми је и жена катољкиња. Поменути редари су нам узели све и опљачкали сваки пакет, који су нам покушали дотурати од куће”. [...].

Балинт Јелисавета

Стари Бечеј, 16. август 1945.
(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 4959)

По позиву приступа уд. Балинт Режеа Јелисавета р. Дајч и у смислу дописа Анкетног одбора за утврђивање ратних злочина против Јевреја у Војводини, даје следећу изјаву:

ад 1.– „По доласку мађарских окупаторских власти у Војводину, Јевреји су били приморани да плате специјални ратни прирез, који је био веома велик. Тако Јевреји у Ст. Бечеју су морали исплатити на име ратног приреза своту од 250.000 пенга, иако је Јевреја у Ст. Бечеју било свега нешто више од 200, а пореских обвезника према томе још много мање. Уколико овај ратни прирез не би исплатили, саопштено им је да неће моћи и даље живети у Ст. Бечеју. То је била прва мера ка привредном слабљењу и уништењу Јевреја.

После рације која је извршена 1942. г., Јеврејима који су били убијени, односно над њиховом имовином постављени су тутори, који су били Мађари. Но, касније уколико је остало живих наследника и када су се вратили кућама добили су имовину натраг, али наравно најчешће је било већ доста развучено што се тиче покретнина, и наследници су морали без приговора примити инвентар, не имајући право да трагају или потражују однете ствари. И том приликом је наступило оштећење Јевреја.

Почетком 1944. г. донет је закон о одузимању некретнина свих Јевреја као и забрана на рад по приватним или јавним предузећима. Тада је изведено потпуно упропашћење привредно Јевреја.

ад 2.– Сведок Балинт Јелисавета изјављује даље, да је већи део окупације живела у Будимпешти, јер у Ст. Бечеју није се осећала сигурна од стране месних окупаторских власти.

15. IV 1944. г. однета је из Б. Пеште од стране четири члана К.Е.О.К.Х. (К.Е.О.К.Н.) у концентрациони логор у Чепел. У логору је била 3 недеље, после чега је шаљу са још многим Јеврејима

на принудни рад, на коме је била четири месеца. Тада по наредби Гестапо-а односе све Јевреје у логоре, тј. Јевреје југословенске држављане. Том приликом је и сведок однет у логор у Бекешмеђер.

ад 3.– На принудном раду женске су углавном послате на пољопривредне, баштованске и фабричке послове, а мушкарци су радили по фабрикама, а нарочито на раскрчивању рушевина несталих од бомбардовања и сахрањивању мртвих, као и све најтеже послове. Храна је још била подношљива, хигијена тела се некако, ма и најмизерније могла одржавати. Грубости је било, она се огледала највише у псовању и шамарању, а некад је било и батинања.

У логорима је већ поступак био много грубљи. Одузет је претходно сав накит, новац и одело. Одело је остављено оно што је било на логорашу и то најпотребније. Храну у логору су добијали од јеврејске црквене општине, и то само хлеб у најмањој количини. За логораше мађарске власти нису никакву храну давале. Како је број логораша био врло велик, 22.000 лица, разумљиво да количина хлеба није била довољна. Тек се толико добијало хране да се одржи како-тако човек у животу. Логораша су били смештени у двориште једне циглане, живели су под ведрим небом, немајући места да се склоне приликом каквог невремена и кише. Стражу су држали мађарски жандарми и Немци. Одржавање чистоће је било немогуће и у најнижем смислу, јер воде је једва довољно било и за пити. Нужник је био једна јама у дворишту, и то и за мушке и за женске једна.

ад 4.– Личног знања о тачном броју Јевреја пре окупације и сада сведок нема, на ово упућује да ће тачни подаци бити добијени из јеврејске црквене општине, јер о томе води тачну евиденцију.

ад 5.– И на ово питање одговориће тачно председник црквене јеврејске општине.

ад 6.– Исто.

ад 7.– За ово ће се приложити списак убијених Јевреја, који је тачан.

ад 8.– Мађарска војна и цивилна управа одговорна је за почињена зверства, као и многи цивили. Нарочито су одговорни Гестапо и Њилаши.

ад Самим тим што Јевреји нису имали право на рад и пристojан човечији начин живота. Чак ни као служавка није могла Јеврејка, односно није имала право да се запосли.

ад 9.– 1. Супр. др Ласла Дезидера, рођена Дајч Марта из Старог Бечеја

2. Пете Клара из Старог Бечеја

3. Леваи Ева, које су све три дошле из логора у Аушвицу”. [...].

Барух Аладар

Суботица, 18. септембар 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5110)

[...] Барух Аладар из Суботице, трговац, рођен 2. новембра 1890. г. у Кечкемету, живи у Суботици, ожењен, има двоје деце, опоменут да говори истину, изјављује:

„Мене је мађарска полиција 14. априла одвела у Б. Тополу у логор, одакле сам био премештен у Бају где сам био у логору отприлике три недеље. 28. маја се појавио у логору у Баји потпуковник Залажди и извршио је одабирање транспорта за Немачку. Он је одабрао по својој вољи кога хтео и на тај начин он је изабрао једног слепца, но одабирао је болеснике, старце, децу, без обзира на човечност. Међутим, изгледа дошло је ново наређење па је био однешен цео бајски логор. Преко Штрасхофа и Волфпасинга доспео сам у логор у Берген Белзен у децембру 1944. г. Били су са мном др Франкел и супруга, др Енгелман Јене, Кауфман Херман и супруга, Страсбургер Изидорова супруга, др Шугар Никола, Шугар Елемер, Вамошер Имре, Вандман Стеван, Мерклер Сигмунд са породицом.

Од станице смо морали пешачити док смо стигли до логора, где су прво одузели од нас сву храну што смо имали. У логору смо били стрпани у једну бараку где није било уопште пећи. Храна је била прописана, међутим она је била стално редуцирана. Тако нпр. од хлеба добили смо при приспећу 30 дкг, међутим хлеб је био редуциран прво на 25, потом на 20, а на концу на 18 дкгр на дан. За ручак добили смо супу од репе, увече црну кафу са дека-два маргарина. Деца су добивала млеко. Нисмо ништа радили. Углавном спавали смо увек, јер смо били толико слаби и толико гладни да нисмо имали снаге да се мичемо. Батинање није било прописано, но догодило се доста често. СС-овци су стрељали неколицину заточеника који би крали репу. У марту о. г. избио је пегави тифус

због чега много другова погинуло. Тако је било дана да је у Белзену умрло 1400 душа. У нашем логору умрло је дневно по 6–7 особа. Све то од тифуса или опште слабости. Од Војвођана тако су умрли: Кауфман Херман и супруга, уд. Страсбургер Изидора, др Шугар Никола, др Енгелман Јене, др Стајн Херман лекар, сви из Суботице. Пошто је и у Белсену био крематоријум, то су лешеве спалили. Како сам чуо, док сам живио у Белзену, веома много политичких заточеника је испребијано на мртво. У мојој групи тога није било. Друго немам шта да кажем”. [...].

Баш Јосип

Суботица, 19. септембар 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5112)

[...] Приступа Баш Јосип из Суботице /Сиенкиевећева ул. 6/ трговац, рођен у Ади 22. новембра 1892, живи у Суботици, ожењен, има једно дете, опоменут да говори истину, изјављује:

„16. јуна 1945. г. са осталим Јеврејима сам пошао на суботичку станицу ради укрцавања према Бачалмашу. По мене и моју фамилију дошла је група ’Туруловаца’ /чланови Турул Бајтарши Советсега (Turul Bajtarsi Szövetség)/ чији вођа, кога не познајем, мене и породицу потпуно опљачкао, одузео часовнике, налив пера и сав новац који смо имали у кући /8.000– пенга/ а мене је избацио руком из стана тако снажно да сам са руксаком пао на улицу. Из Суботице, како рекох, пошли смо за Бачалмаш, одатле за Штрасхоф у Аустрији, а из Штрасхофа у Фихофен-село где смо ми живели 9 месеци у лагеру поред села и радили разне послове, нарочито око реке. Месеца марта 1945. г. отерали су нас гестаповци из Фихофена за Матхаузен. Моја група била је велика, 130 душа, а од истих било нас Војвођана 30. То су били из Суботице: Мерклер Микша са супругом, Штајн Липот и супруга, Потесман Исина супруга, Неуман Фрида, супруга Вадас Павла инжињера, супруга Штајн Алберта са сином од 16 година.

Стигавши у Матхаузен, наш командант нам је наредио да оставимо све наше ствари на станици и јело и спрему и ћебад, јер је логор далеко, те ће кола те ствари донети за нама. Ми смо тако

радили те смо стигли у логор после неколико часовног пешачења где су нас сместили у један велики шатор, где је било места за око 400 људи, стрпали су тамо нас 1200 и то без спреме, без ћебади и без сламе, тако да смо морали лежати на земљи, која је била скроз блатњава од сталних киша од којих нас није одбранио скроз подеран целт изнад наше главе. Наша храна је била састојала из два obroka. Пре подне смо добили 1 дц горке црне кафе, а предвече око пола литра чорбе од марвене репе. Уз то дневно 100 гр хлеба. Подофицири СС-овци су ходали окол са штаповима и револверима, те смо сваки дан били очевидци како туку и без разлога једноставно убијају људе из револвера. Живели смо у сталном страху и грозоти од бојазни и од оног крвопролића што смо морали гледати дневно. Наручито је било тешко за нашу групу где смо имали око 25 деце који су морали такођер све то гледати.

Три недеље смо били у Матхаусену, када смо добили наређење за покрет. Пошли смо са колоном од 5000 душа и то заморени, гладни и слаби те сам видио, ко би иступио из реда или ко би заостао, гестаповци би га одмах убили на лицу места. На путу смо газили преко тих лешева. Из Војводине знам да је заостао др Клеин лекар из Петровог села. Ја нисам видио да ли су га убили, но више се он није појавио, те сам уверен да је и он морао страдати као остали.

После три дана пешачења по киши некако смо стигли у Гинзкирхенски логор у једној шуми. Ту су нас терали у једну малу бараку и то нас 1800 ко је ушао кроз врата, тај је одмах добио један страхан ударац од једног СС-овца, који је тамо стајао. Могли смо ту само да чучимо и тако смо остали целе ноћи.

У овом логору скоро ништа нисмо добили, сем мало репе и сасвим незнатну количину буђавог хлеба тако да је умрло тамо дневно 2-300 људи од глади но и од стрељања. Добро се сећам на један случај који се догодио у мојој близини. Један младић је стајао код латрине и вршио нужду а и ја сам онамо ишао, када видим и чујем, да је један СС-овац наредио пита шта ради тамо, те и нечекајући одговор, тако рекоћ из шале, убио га револвером. Још један младић је био тамо, коме је тај СС-овац наредио да иде покупити лешеве, но чим се он окренуо, окинуо свој револвер и убио младића, по том, мене можда и није опазио, продужио свој пут.

По мом знању Војвођане нису стрељали. Ја знам да су од глади умрли делом у Матхаусену, делом у Гинзкирхену, ови Војвођани: Шварц Лајош, Хорват зубни техничар, Краус Михаљ новинар, сви из Суботице.

Друго немам шта да кажем”. [...].

Бек Клара

Мол, 16. април 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5054)

[...] Бек Клара, стара 23 године, рођена и живи у Молу, домаћица неудата, Мојсијеве вере исказује:

„26. априла 1944. године овдашњим Јеврејима је изјутра око 4 сата да не смемо напустити стан. И пред сваком кућом стојала је стража која се састојала од три левенташа. Истог дана после подне дошли су по нас и претходно су нас претресли на тај начин што су нас све скинули голе, однели наш сав накит и новац, затим су нас обукли и под стражом све Јевреје су скупили у овдашњу синагогу. Сваки је морао да понесе једну преобуку и хране за 14 дана. Приликом када су од нас одузимали накит и паре увек је сачињен записник који је потписан, али не од наше стране. У синагоги смо били ту ноћ, те су нас ујутро однели на ађенску железничку станицу у пратњи овдашњих жандара и левенташа. У Ади су нас сместили у марвене вагоне, блембирали вагон и понели ка Сегедину. До Сегедина вагон нигде није отворан иако међу нама било и таквих који су били и болесни и на самрти. У Сегедину смо били однешени у синагогу где смо били 14 дана, о нама се нико није старао, већ су нас хранили ондашња јеврејска црквена општина. Из Сегедина смо поново у вагоне утоварили и то све ноћу те су нас однели за Бају. Вагони су тако били пуни да нас је било у вагонима 80–100 особа, а за цело време возње која је трајала два дана и једну ноћ никада вагон није отворан нити су нам давали хране и воде иако смо викали, лупали на вратима вагона. Када смо стигли у Бају киша је лила као из кабла и нас су по тој киши поделили, односно од нас су одвојили само тешко болесне, однели колима у логор док смо

ми остали по киши пешке спроведени у логор и како је логор био мален и како нисмо могли ући у просторије, а како смо у Бају стигли увече, то смо целу ноћ провели на киши уз зидове логора. За време док смо били у Баји, 18–20 дана, нико о нама није водио бриге о храни и пићу, већ нас је хранила јеврејска општина у Баји. За време док смо били у Баји услед тешког мучења са путем умрло је и сахрањено 65 Јевреја. Пре него што смо понети за Немачку била сам присутна када је један немачки официр, који нас је преузео да нас прати за Пољску, две старице које су биле јако болесне ударио чизмом у главу, тако да су одмах умрле, само да их болесне не носи. У Баји смо били предати немачким властима који су нас на броју око 2500 жена и деце, стараца и старица сместили у 50 марвенских вагона, исте вагоне блумбирани и пренели нас за Пољску. Приликом путовања у једном месту почело је бомбардовање из ваздуха, тада је воз стао, пратња се разбегла, а ми смо остали у вагонима блумбираним. Тако смо ми путовали три дана и три ноћи увек у блумбираним вагонима, за време пута у нашем самом вагону умрле су две старице, па иако смо викали да избацимо мртве у вагону, нико се на то није обазирао већ смо путовали даље. У месту Генцердорф први пут су отворили вагоне и тада је из наше композиције изнесено 45 мртвих лешева који су тамо сахрањени. Пре него што су лешеви сахрањени исти су били скинути голи наги и тако сахрањени. Ту смо од стране Црвеног крста примили неку врућу чорбу, а деца још и нешто мармеладе. После задржавања од пар сати били смо поново увагонирани и тако у блумбираним вагонима путовали још два дана и једну ноћ до места Аушвиц. Када смо стигли у то место, било је већ много мртвих по вагонима и много умрлих, видели смо како су те мртве у камионима носили за крематоријум. Ту смо били раздељени женски од мушких, затим млађи од старих, здрави од болесних, те смо тако у пратњи немачких војника и керово отпращени у тај чувени логор који је био сав ограђен са жицом пуном струје, односно високог напона, а који се простирао на површини од 70 кв. км и где је било смештено преко пет милиона особа. Затим смо отишли у одељење за купање где смо били скинути до голе коже, само су нам ципеле остале пошто су претходно биле прегледане, ту су нас до главе ошишали, окупали

и дали нам неко ронђаво одело, само једно које је било такво да нисмо могли ни нашу голотињу сакрити. Тако 'ОБУЧЕНИ' стојали смо више сати у реду – 'АПЕЛ' иако би неко посрнуо или се из реда удаљио, био је одмах тучен са гуменим штапом по телу, тако сам и ја прошла том приликом. Тек после два дана и једне ноћи добили смо први пут нешто топле хране. Како је тај логор био већ препун, то смо за цело време лежали на голом цементу. У логору у први мах није било ни амбуланте ни лекара ни лекова, већ су Гестаповци који су чували логор односили све оне који су били тешко болесни у крематоријум. У логору смо добијали за доручак често неки чај који је имао за последицу да смо од њега сви отицали и добивали пун дебео изглед. За ручак смо добивали неку чорбу у којој је било дрвета, угљена, коприве, нешто брома, а све је било јако слано спремљено. За вечеру смо добијали по један грам маргарина или поквареног масла, а на цео дан смо следовали 25 дека 'ХЛЕБА' који је био кисео, на све је личио само на лебац није. Са водом су нас такође мучили, јер су нам давали на цео дан по деци воде. Такође смо били мучени и приликом обављања својих природних потреба, јер смо и то у групама и под стражом исто морали обављати. У храну су стављали извесне лекове тако да уопште за цело време док смо били тамо нисмо добијали менструацију. Од оних лешева који су били за крематоријум послати, неки су кувани у сапун и тај сапун смо после ми добијали за употребу. Тамо смо у логору били све до 15. августа 1944. године. За време док смо били у том логору и на тај начин смо били мучени што смо сваку ноћ од 2 сата по поноћи до 9 пре подне имали 'АПЕЛ', то је значило стојати у ставу мирно, а ако би неко изашао, био би лупан са гуменим штапом вилама, а нарочито казна је била да човек клечи пар сати на шљунку. Тај дневни 'АПЕЛ' сваки дан је тражен и извршавао се увек напољу без обзира да ли је било хладно, киша или сунце. 15. августа су нас све постројили опет голе у ред и тада су оне које су биле за рад одељене, а слаби и болесни су и даље остали овде у логору. Ми који смо за рад одређени, нас на броју 2000, однели су у Штутхоф близу Данцига где смо били први пут регистровани и добили свој број. Ту смо били три дана. Док смо били још у скупном логору добивали смо храну на тај начин што смо нас десет добијали један лонац

пијући из истога, јер кашику, нож и виљушку нисмо добијали. Из Штутхофа однети смо у Аргенау где смо у шумама радили на бункерима и копали смо ровове и противтенковске јаме. Ту смо били све до двадесетог јануара 1945. год. Храна је овде била још гора него у логору, била је потпуно посна, тако да смо за доручак имали горку кафу, а за ручак неку врућу воду, по којој је човек могао наћи по који кромпир. А добивали смо једаред недељно пар дека коњског меса. На цео дан смо добивали по 25 дека неког хрђавог хлеба, а за вечеру смо добијали две деке маргарина. Преко целог дана смо радили без обзира на сате а увек терани с тољагама штаповима. На том послу смо носили и тешка стабла, па ако бих случајно под теретом посрнула и пала, одмах бих била кажњена на тај начин што су ми ускратили храну за цео дан поред батина. За време док смо били ту, два пута су долазили делегати из Црвеног крста да нас обиђу, али нисмо имали прилике да дођемо до њих, јер су нас увек отерали на рад. Ми смо морали радити по најгорој зими, боси, голи, без чарапа и без топлог одећа, тако да су нам се ноге на раду смрзавале. Како је била руска офанзива у пуном јеку и како су се Руси приближавали нама, то су нас под пратњом пешице терали према западу, тај је пут био врло тежак јер смо морали дневно прелазити по 30 км пешке по најгорој цичи зими готово голи наги. Током тога пута, ако би неко услед слабости пао и није могао ићи, стражари би их једноставно из пушке убили, тако је изгубили око 35 Јевреја тим начином.

Тако смо дошли до спахилука Кусово, те како су Руси били јако близу, ту су нас С.С. трупе пустили, они побегли, а ми остали на том имању где смо једну ноћ одморили. Ујутру видели смо да још нисмо слободни већ су нас С.С. трупе предали месном Гестапо-у који нас је ујутро постројио, те са батинама почео терати према северу. Током тог пута нас неколико другарица јеврејских побегли смо из реда те чекали док се колона од нас није удаљила, па тако три дана лутајући по шуми, по снегу и мразу угледали трећег дана Русе, њима се предали, који су нас тада после силних патњи први пут с добром и топлом храном понудили, сместили у топле просторије и тада смо први пут после одласка кући могли да проведемо мирно и слободно”. [...].

Блиц Ленка

Нови Сад, 25. август 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 4969)

[...] Приступа се саслушању сведока Блиц (Blitz) Ленке, рођене у Старом Бечеју 7. јуна 1895, по занимању домаћица, вере Мојсијеве, југословенска држављанка, некажњавана, удата, опоменута да говори истину, исказује:

„Дана 28. априла 1944. депортована сам заједно са својим мужем Емилом и мојом кћерком из првог брака, Ледерер Вером, са групом од 240 Јевреја. Раније, тј. 27. и 28. априла су депортовали око 1.500 Јевреја. Најпре су нас однели у Суботицу, где смо били смештени у млину са око 2.200 Јевреја. Ту смо били две недеље, а затим су нас пренели у Бају, где смо такође били две недеље. У Суботици су мене мађарски детективи три пута преслушавали и тражили су да им кажем где сам сакрила новац или драгоцености. Једанпут су ме и тукли. Ти детективи су били неки Карпатхеђи (Karpathegy), неки Веро, шеф детективске групе, и Киш Пал из Сегедина. Имам знања и о томе да су тамо у Суботици мађарски детективи тукли и друге Јевреје, испитујући њих и о томе да ли су и куда сакрили драгоцености. Тако знам за др Лустиг Фердинанда и његову жену, па Франк Јулија, Кеслер Јосифа и др. које су чак водили натраг у Нови Сад. Знам да су именовани три дана били у Новом Саду, у кући Гестапоа у Лазе Костића бр. 3, где су њих страшно истукли и нису им дали ни хране, а нису ни њих саслушали, већ су их након три дана поново допремили у Суботицу. Како смо две недеље били у Баји, на Вашкути телепу, то су нас након тога са групом од 1.700 Јевреја увагонирали у Аушвиц.

Пут до Аушвица је трајао три дана, а за то време нисмо добили храну, а кадикад за новац смо добили нешто воде. Када смо стигли у Аушвиц, тамо су у вагоне ускочили хетфлизи, који су нам наредили да морамо све оставити у вагонима. Затим су оделили мушкарце од женских. Касније је један лекар СС-овац извршио селектирање, па је оделио старије, болесне, као и жене са децом. Ту групу више нисмо видели, само смо чули да су их убили гасом и после спалили у крематоријуму.

Када смо стигли у лагер, ту смо морали све скинути и затим смо морали ићи на купање и дезинфекцију, па су нас потпуно ошишали и након тога смо добили неке старе, поцепане хаљине. Након тога смо били смештени у блок. У блоку нас је било 1.200. Сваки дан, без обзира на време, морали смо устајати у два сата ујутро и морали смо стајати у строју све до шест сати. Поступак према нама је био јако строг, особито од стране хефтлонга. Без разлога смо стално морали изводити гимнастичке вежбе, неколико сати. Често пута су нас тукли и злостављали. Било је често пута селектирање, те Јевреје које су тог пута изабрали, више нисмо видели.

Ми смо стално видели из далека крематоријуме, те смо опазили да кадгод су дошли транспорти Јевреја, крематоријуми су увек димили, односно пламен. Први пут била сам у такозваном Ц лагеру, касније сам премештена у такозвани Б3 лагер. Овде сам сваки дан видела да су Немци увече камионима возили мртве, а живе Јевреје у правцу крематоријума. У том лагеру сам била десет недеља. Након тога, 10. октобра 1944. однели су нас у Бад [нечитко] на чешку границу, у транспорту од 270 Јевреја. Ту смо радили у фабрици авиона. Поступак је био страшан. Тукли су нас и злостављали. Овде је било око четрнаест смртних случајева услед изнемоглости и слабе хране, као и од тифуса. Овде смо били све до капитулације Немачке.

Када смо стигли кући, ништа од наших ствари нисмо нашли. Мој муж је нестао. Њега сам задњег пута видила у Аушвицу и више га нисам видила. Моју штету ценим на дин. 680.000”. [...].

Сведокиња Ледерер Вера, рођена 7. септембра 1922. у Новом Саду, по занимању чиновница, јеврејске вере, југословенска држављанка, некажњавана, исказује након што је опоменута да говори истину:

„Придружујем се исказу моје матере, пошто смо цело време биле заједно”. [...].

Блум Јелисавета

Нови Сад, 19. септембар 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 4921)

[...] Саслушава се Блум Јелисавета, Јеврејка, 42 године стара, из Новог Сада, Краља Петра улица 33.

„1941. године је мој супруг Блум Људевит имао у Новом Саду текстилну радњу ен gros, у друштву са Браун Драгутином, мојим братићем. Мога мужа су већ 1941. године ухапсили под оптужбом да је комуниста и четник, и као такав је одведен најпре у 'Армију', а после извесног времена, још исте године, однели су га у Б. Тополу, где је у логору био затворен 22 месеци. Још када је он код куће био, а и касније су нам званично саопштили да Јеврејин не може да има ен gros радњу, тако да смо били принуђени радњу продати и морали смо живети од готовине за цело време окупације, док су нас најзад у априлу 1944. год. депортирали. Мој муж, као и мој братић је нестао у депортацији. Све што смо имали у нашем стану од три собе, све су однели Мађари, тако да са мојом ћерком дошли смо сад кући без средстава.

У јануару 1942. године је у рацији, у Новом Саду, убијена моја сестра Дитрихштајн (Ditrichstein), њен муж Ото и кћи Вера”. [...].

Борош Јелисавета

Кула, 31. август 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 4944)

[...] „Зовем се Борош Јелисавета, рођена у Мурској Соботи, 24. марта 1910, јеврејске вере, држављанка југословенска, домаћица, некажњавана, без деце.

За време мађарске окупације је овдашњи становник Берна Ђорђе, лимар, стално је псовао Јевреје, па се хвалио да њему могу 'захвалити' Јевреји, да су вршене преметачине у јеврејским кућама. Када сам ишла на улици, стално је добацивао да сам 'смрдљива чивуткиња', те зашто кваримо овде ваздух итд.

Априла месеца 28. априла 1945. депортована сам. Ја сам вођена сама, јер је група дан раније одведена. Мене су одвели у Б. Тополу, где сам била 10 дана, па сам иза тога, преко Баје, одведена у Аустрију, у Катариненхоф. Овде смо обављали тежак пољопривредни рад. Дневно смо радили преко лета 14 сати, па преко зиме 11 сати. Ослобођена сам децембра месеца, пошто смо одведени у Берген Белзен. Овде је било јако много смртних случајева и то од гладовања, јер храна је била јако слаба, јер смо добили само супу од репе.

Крајем марта или почетком марта одвели су нас у Терезинштат (Theresienstadt). Овде је било врло много смртних случајева услед слабости и тифуса. Овде су тако рекућ умрли Јевреји у масама.

Ослобођена сам 8. маја 1945.

Када сам дошла кући, нисам нашла моју фамилију, јер сам изгубила моју мати, три брата и једну сестру.

Друго битно немам да кажем”. [...].

Борош Михајло

Нови Сад, 17. август 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 4977)

[...] Борош Михајло, директор јеврејске школе у Новом Саду, Краља Петра II 33, даје следећу изјаву:

„Рођен сам 1. октобра 1884. у Серенчу (Мађарска), по занимању умировљени директор јеврејске школе, од оца Хенрика, од матере Розалије Кон (Kohn), Мојсијеве вере, југословенски држављанин.

Након доласка мађарске окупаторске војске у Нови Сад, обустављена је моја пензија. Након неколико месеци, добио сам позив од одбора тројице из неке просветне секције у згради Банске управе. Испоставило се да се ради о мојој пензији. У том одбору су били неки Домонкош Александар из Мађарске, затим Варади, бивши директор овдашње мађарске гимназије и неки Гашпар, који је био директор овдашње мађарске грађанске школе. Тај одбор ме је оптужио да сам комуниста и велики Југословен, помагач четника. Саслушали су сведоке, међу којима је био и Диоши Стеван, послужитељ у јеврејској школи, који се и сада налази у Новом Саду. Диоши је исказао да сам приморавао јеврејску децу да говоре српски и приватно, да сам држао деци ционистичка предавања, те да сам потпомагао четнике. Пензију нисам добио све до 1. марта 1944. године.

За време рације био сам са својом женом и ћерком на Штранду, и то 23. јануара 1944. од пола два до пола пет, после подне, када су обуставили рацију. Одавде су ме одвели у Соколски дом, где сам био све до 11 сати увече, када су нас пустили.

Дана 19. марта 1944. године, када су дошли Немци у Нови Сад, ујутру већ у 8 сати, појавио се домар куће у Краља Петра II 33, са

два немачка војника, а по имену Пап Стеван, који је изјавио да је он њилаш и цела кућа (ова кућа је имала само јеврејских становника) мора да иде у Хотел Слободу, те тако су нас одвели тамо. Овај Пап се, по мом знању, налази у Старој Моравици и био је члан мађарске фашистичке странке Стреластих крстова. У Слободи су нас страшно истукли, тако да је том приликом од злостављања умро Штајн (Stein) Лео, дочим је тешко повређен Ириц, трговац из Новог Сада. Ту смо стајали под надзором Гестапоа, чији је заповедник био Розендал (Rosendahl), оберштурмфирер, за кога још и то знам, да је ликвидирао Јевреје у Житомиру. Након неколико дана сам пуштен, но само на два дана, када су ме однели у Бачку Тополу. Овде сам био три месеца, а ту смо били страшно мучени од стране СС-оваца. Одавде сам био депортиран у Штрасхоф (Strashof) у Аустрији, где смо били стално страшно тучени. Овде сам био свега седам дана, те сам затим однесен у Доберсберг у Аустрију. Пре ослобођења сам био у Терезијенштату (Theresienstadt) пет недеља, где је било јако много смртних случајева, дневно 300–400, међу којима и доста војвођанских Јевреја, и то од слабости и изнемоглости и тифуса. Ослобођен сам концем маја месеца 1945.

Моја жена и ћерка биле су такође депортиране у Аушвиц, а о њиховој судбини ништа не знам.

Напомињем да сам скоро све изгубио и моја штета износи 360.000 динара.

Друго битно немам шта да кажем”. [...].

Брајнер Рудолф

Нови Сад, 12. август 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 4992)

Записник који је састављен дана 12. августа 1945. о саслушању Брајнер Рудолфа, индустријалца из Новог Сада, сувласника фирме „Braјner et Со” из Новог Сада. [...].

„Одмах након доласка мађарске окупаторне војске у Нови Сад, војна управа је поставила старатеља у нашу фирму и то неког Погања, који је поставио још једног чиновника и то по имену Бенедек. Погањ је узимао месечно из фабрике 500 пенга, а Бенедек пак 300

пенга. Ово је стање трајало око 6 месеци, када је Погањ напустио подузеће, дочим је Бенедек остао.

Маја месеца 1944. г. од стране окупаторне војске је узапћено моје подузеће, те је за управитеља постављен неки Колар Иван, који је био секретар удружења гостионичара у Новом Саду, једна особа скроз невешта у струци. Од тога дана је престало свако моје право у подузећу. За то време је нестало много робе, сировине, машинерије итд. из фабрике, тако да нам је причињена велика штета. Разуме се ни у приходу предузећа нисмо суделовали.

Напомињем да је наша фирма била приморана да да 250.000.– динара, поводом тражења генерала Бајора под претњом да ће све Јевреје пребацити у Хрватску.

Мене су депортирали јуна месеца 1944. у Аустрију, у Велс (Wels). Овде је поступак према нама Јеврејима био нарочито строг. Радили смо дневно око 12 до 14 сати. Храна је била слаба. Храна се у главном састојала од круха, мало кромпира у почетку, те супе. Касније сам премештен у Терезијенштат (Theresienstadt), где је био поступак још гори. Овде је било много смртних случајева”.

Вајнфелд Грета

Нови Сад, 19. септембар 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 4922)

[...] Саслушава се Грета Вајнфелд (Weinfeld), стара 21 годину, Јеврејка из Новог Сада, Шумадијска улица број 10:

„1941. год. у јесен ја сам још са родитељима била заједно. Но, када је мој отац Вајнфелд Иса једног дана био хапшен по мађ. контрашпијунажи и око 14 дана задржан у затвору. Када је дошао кући био је изнурен и много се жалио због страшног батинања. Пошто је отац заступао текстилну фабрику у Новом Врбасу именом Е. Бахман (Bachman), у новембру 1943. год. му је саопштено било да као Јеврејин не може задржати службу, те су га избацили и до краја мађ. окупације, односно до своје депортације није ни могао више добити запослење јер као Јеврејин није могао бити намештен. Директор његове фабрике у Врбасу који га је избацио био је Фистерол, који је и сада директор, иначе зет сопственика (шогор). Ис-

платио је моме оцу тромесечну плату, иако је њему припадала по закону по радњама услед 10-годишње службе шестомесечни отказ. Та разлика је изнела 15.000.– дин.

У априлу 1944. год. заједно смо депортовани са родитељима. Родитељи су погинули у Аушвицу, вероватно у крематоријуму. У Аушвицу сам била у команди која је преко зиме радила на Висли, где су ми се ноге смрзле, услед чега сам у јануару била у болници. Јако свирепо су с нама поступали, страшно смо гладовали, СС-овци су јурили псе на нас без повода, који су нас уједали. У зими у највећој хладноћи морали смо ујутру од пет до седам сати на апелу стајати без честитих ципела, а добили смо у зимским месецима $\frac{3}{4}$ литре супе од репе, без масти и 20 дкг хлеба.

У току наше депортације су мађарски официри и детективи однели сав наш намештај и све наше ствари за четири собе и предсобље, у вредности од око 500.000.– динара”. [...].

Вајншел Едмунд

Нови Сад, 7. август 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ 5004)

Записник [...] о саслушању Вајншел (Weinschell) Едмунда, Нови сад, Уставска 35. [...]:

„Мене су мађарске власти ухапсиле априла 1943. године у Новом Саду, под изговором да нисам мађарски држављанин и спровели су ме у толонц у Будимпешти. У толонцу сам био 5 недеља. Из толонца су ме однели у логор за интернирање у Гарањ. Тамо је била храна јако лоша. Три пута смо добили супе дневно, каткад за ручак и варива, исхрана је била тако слаба да је било много смртних случајева услед слабости. За то време док сам ја тамо био, од 600 интернираца је умрло око 30–40 услед слабости. Просторије где смо били смештени биле су јако нечисте и нездраве, и тако су биле препуњене, да су могућности за спавање биле минималне. Овде сам био око 10 месеци.

Из Гарања су ме одвели у Čergö, тамо сам био 2 месеца. Овде је поступак са стране мађарских власти био јако строг, често пута су нас казнили без икаквог разлога гимнастиком и сличним методама.

Из Šergö-a су ме са 200 особа одвели у Аушвиц маја месеца 1944. Пут је трајао 3 дана и 3 ноћи, за то време вагони су били затворени, нисмо добили ни јести ни воде, чак ни ради нужде нису нам дозволили да изађемо. Онај ко је имао златан сат или слично могао је од есесоваца добити чашу воде. Наш вагон је био прикључен возу са 40 вагона депортираца. У поједином вагону смо били од 70 до 105 особа, тако да нисмо могли ни сести, а камоли спавати.

Стигли смо у Аушвиц ноћу, но нас нису пустили напоље, тек други дан ујутру. Дочекали су нас СС-овци који су правили две групе. Из старих и болесних једну, а од здравих другу групу. Старе и болесне су однели камионима у специјалне просторије, где су их убили гасом, а касније спалили њих у крематоријуму. Ја сам тај крематоријум видео, стално је димио и осетио се незгодан мирис, каткада сам видео и пламен. Нашу групу су однели на купање и дезинфицирање. Најпре су одузели од нас све, чак и одела, па смо добили штрафтасте кажњеничке хаљине. Наши непосредни претпостављени су били немачки и пољски хетфлизи, који су нас тукли и злостављали. Овде смо били 3 дана, за то време, сем дневно једанпут супе, нисмо добили ништа друго јести. Одавде смо пешке отишли у Биркенау, где су нас поново претресли, одузели у Аушвицу добивену штрафтасту униформу и дали нам поново друге. Овде поново купање и дезинфекција. Ту смо били 4 дана. Овде су неки од нас, не знам колико, али много је било умрлих услед превеликог напора и слабе хране.

Одавде су ме одвели у Јавожно (Jaworzno), у Галицији. Овде смо радили у руднику, дневно 10–11 сати. Када смо пошли на рад у ноћи и дошли са рада у ноћи, онда су нам везали руке ланцем, 10 реда по двојица смо били везани заједно. Напомињем да сам у Аушвицу био тетовиран и да сам добио број А.3720. Поступак у Јавожну је према нама био страшан, стално су нас тукли хетфлизи. Исхрана је била слаба. Ујутру пре поласка на рад добили смо само чаја, затим увечер када смо стигли добили смо супу, хлеба, 4 дека маргарина и каткад нешто мармаладе. Услед слабе исхране и напорног рада месечно је умрло око 10 посто од нас, а других 10 посто су као болесне однели у Аушвиц, где су гасом убијени и спаљени. У руднику је био рад нарочито тежак и тражили су од нас највеће напоре, често су нас и овде тукли. Овде смо били све до 20. јануара када су нас Руси

ослободили. Били смо тако изнемогли и слаби да су нас Руси одмах сместили у болнице.

Напомињем да је само један део депортираца остао случајно у Јавожну, где су нас Руси ослободили. Једну већу групу су есесовци приликом доласка Руса одвели натраг у Аушвиц, а на путу су од скоро 4.000 особа убили четвртину”. [...].

Векаш Дезидер

Нови Сад, 30. август 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 4950)

[...] Саслушава се Векеш Дезидер, 45 година стар, чиновник из Новог Сада, Пештанска улица 6, наводи:

„После уласка Мађара у Нови Сад 1941. године председник новосадске јеврејске општине др Лустиг ме је позвао да идем са њим код команданта Бајора, по предмету ратне контрибуције од 50.000.000 динара. Када смо стигли у мађарску команду, примио нас је пуковник Варади. Саопштио нам је да поменутих педесет милиона динара, у року од 24 сата морамо исплатити, иначе ће сви Јевреји бити депортирани и интернирани. Поручник Сокол, ађутант Бајора, рекао је да ту своту морамо као добровољан дар дати за сврхе мађарских хонведа. Када је др Лустиг хтео да приговара, пуковник га је прекинуо и рекао да је разговор завршен, да нема ништа даље да се говори. Идућег дана смо однели од застрашених Јевреја сакупљених десет милиона динара, и молили смо да нам се дозволи да платимо са робом, јер Јевреји новца немају више. Он је остао при тражењу новца, морали смо однети опет неколико милиона динара, а саопштили смо да не иде даље, и тада је најзад генерал Бајор лично пристао да донесу уложне књижице, робу, нажит, куће итд.

Тако смо сабирали новац, а понуђену робу су Мађари од појединих Јевреја и однели. Контролу робе је извршио Гаус Виктор, мађарски трговац.

Касније, у години 1944. ја сам такође депортиран са осталим Јеврејима, након што сам издржао и ја затвор у 'Слободи' од око четрнаест дана. На путу за Аушвиц смо били утрпани 75 људи у један вагон, и читавим путем нисмо смели да се макнемо из вагона, а

храну нисмо добили. Нас су Мађари у Баји предали Немцима ради транспортовања.

У Аушвиц кад смо стигли нас 3.000 људи, одвојили су старе, болеснике и жене са децом у једну групу. Нас млађе и јаче у другу групу. Али, при селекцији видели смо да су и много сасвим здравих и младих људи додали групи слабих и старих, то је ишло само тако да је СС официр једноставно погледао сваког и руком показао лево или десно. Овако су послали у крематоријум око половину, око 1.500 људи, које више никада нисмо видели.

У радном логору смо били поред Бреслауа у [нечитко], где смо врло тешке радове обављали од пола пет сати ујутру до шест сати навечер.

Храна је била сасвим слаба, у последњим месецима смо добијали само дневно једанпут танку супу и мало хлеба. При раду су надзорници са штаповима и лопатама тукли нас немилосрдно. Од глади и од слабости нисмо могли тешке пијукe доста дубоко ударити у камене, и то је доста било за свирепо кажњавање. Многи су умрли од слабости срца, у три месеца је умрло 900 људи од глади и ослабљеног срца.

Много Новосађана је умрло тамо. Сећам се на Касовиц (Kassowitz) Емила, Рајцер (Reitzer) Вилима, Хесер (Hesser), агента, Еугена Вајнфелда (Weinfeld), апотекара, Рот Дајздера (Deisider), дрвара, Левенбергер (Löwenberger) Александра, чиновника, Алмослино Максуд итд”. [...].

Весел Бланка

Нови Сад, 27. август 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 4963)

Записник [...] у предмету саслушања Весел (Wessel) Бланке из Новог Сада, Царинска ул. бр. 1. [...]:

„Зовем се Весел Бланка, рођена 13. августа 1929. у Новом Саду, од оца Даниела, од матере Пејић Каталин, вере јеврејске, југословенска држављанка, ученица, без иметка.

Мој отац је био трговачки путник код фирме 'Вајнер и Вајс' (Weiner i Weis), филијале у Новом Саду. Након доласка мађарске окупаторске војске, он је своју службу изгубио, јер је фирма пре-

дата неком Мађару, не знам коме, па је тај мог оца као Јеврејина из службе отпустио.

Мој отац је јула месеца 1942. г. позван на присилан рад у Украјину, па њега од тог времена нисам видела, само сам чула да је умро.

28. априла 1944. године депортована сам заједно са мојом мамом, две сестре (испод 13 година) и братом од 18 година, са групом Јевреја од око 1.700 из Новог Сада. Били смо најпре у Суботици у млину четрнаест дана. Поступак је према нама био лош, нарочито од стране мађарских полицајаца. Из Суботице пренели су нас у Бају, где смо били десет дана у Вашкути телепу. Овде сам била присутна када је један мађарски полицајац страшно истукао Абрахама из Новог Сада. Не знам како се тај редар зове, али ће мој брат знати. Мој брат се зове Весел Јосип. Након десет дана увагонирали су нас за Аушвиц. Пут је трајао три и по дана. За то време нисмо добили јести. Када смо стигли, морали смо све оставити у вагону, онда је неки др Менгеле, лекар СС-овац, извршио селектирање, па је оделио старије, болесне и жене са децом, па је у ту групу доспела и моја мати са мојим сестрама. Ја њих више нисам видела, али сам једанпут радила два дана у крематоријуму, па су ми тамо словачки интернирци причали да су сви они који су били селектирани на леву страну, доведени у крематоријум и овде гасом убијени, па затим су спаљени. Као што сам навела, ја сам два дана радила у том крематоријуму, наиме, добила сам налог да сортирам одела у предсобљу крематоријума. У ово предсобље пуштени су људи у групама по 50, тамо су се скинули потпуно. Ми, који смо били одређени на рад овде, сортирали смо одела, па су ти људи пребачени у друге суседне просторије, под тзв. туш и овде су убијени гасом, а одавде су пребачени у треће просторије и лешеве су ту спаљени у крематоријуму.

Иначе, када смо стигли одмах су од нас одузели све, па смо морали у купатило и на дезинсекцију. Након тога добили смо неке поцепане хаљине, па смо након тога били одељени у блок, у којем нас је било толико да нисмо могли лежати. У лагеру смо обављали пригодне радове. Храна је била јако слаба, углавном смо добили само неку супу, шта више кроз дуго време кувану траву са бромом.

Напомињем да је било више пута селектирање у лагеру, да су увек одвојили оне који су били болесни, или су казали да су бо-

лесни, шта више и оне жене које су тамо радиле. Те су особе исто однешене у крематоријум.

Ја сам у Аушвицу била свега шест недеља, па сам оданде пренесена у логор за рад поред Аушвица. Овде је било устајање сваког дана у пола четири ујутро и све [нечитко] сати ујутру стајали смо у дворишту у строју, па смо онда одведени на рад, па смо [нечитко] пута радили до девет-десет сати увечер. Храну смо добили свега два пута, и то у [нечитко] супу, а на вечер нешто круха. На раду је поступак био јако лош, тукли су [нечитко] злостављали. Овде је било много смртних случајева. Било је и таквих случајева да су Немци убили појединце на раду.

Новембра месеца 1944. премештена сам у Берген-Белзен (Bergen-Belsen). Овде је поступак био [нечитко]. Овде је било много смртних случајева од изнемоглости и болести и глади. Непосредно пре уласка савезника, Немци су немилосрдно убијали људе у [нечитко]. Ништа нам нису дали онде хране, и ко је ишао да на ђубришту тражи нешто и слично, тога су одмах убили. Овде је било много војвођанских Јевреја [нечитко] доста убијених или умрлих од глади.

Ослобођена сам 9. маја 1945. године од Енглеза.

Мене издржава моја бака.

Друго битно немам да кажем”. [...].

Голдман Јулије

Чонопља, 9. март 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5088)

[...] Јулије Голдман, 50 г., пекар, Јевреј, Мојсијеве вероисповести, из Чонопље.

„Ја сам био 13. маја 1944. године ухапшен заједно са мојом женом од стране мађарске жандармерије, те сам се са још неким Јеврејима налазио до 15. маја 1944. г. у ватрогасним просторијама Општине Чонопља. Тога дана су скупили све остале Јевреје тако да је нас било 95 на броју, те смо сви били колима однешени у логор, у Бачалмаш. У том логору сам се налазио 3 недеље и за то време смо подизали зид око логора, у висини 2 метера. Поступак према

нама био је веома лош и скоро није било дана када нисмо добијали батине од немачких војника. 5. јуна исте г. били смо сви мушкарци од 18 до 48 г. упућени у Хуђмезе вашархељ (Hudmeze vašarhelj), на принудан рад. Тамо су били страховити услови живота и рада, јер смо били смештени по 480 особа у гостионичарским салама, те ни лећи нисмо могли честито. Храна је била мизерна и поступак веома хрђав. Радили смо просечно 10 сати дневно, а за најмању ситницу били смо малтретирани на тај начин што смо морали по 25 пута легати и дизати се. После тога смо радили у Сегедину и тамо сам лично видео када су из сегединског логора носили јеврејске жене и децу у непознатом правцу, а који су били утоварени у марвенске вагоне, по 85 особа у један вагон. Последње време сам радио у околини Сентеша и овде су се нарочито истакли својим зверским поступањем мађарски капетани Ибоја из Сентеша и Крижански, који је у цивилу учитељ у околини Сентеша. Пошто су многи Јевреји били потпуно изнемогли због претераног рада и слабе хране, то је један поднаредник интервенисао у нашу корист код капетана Крижанског да нама Јеврејима побољша храну. Као одговор је добио налог да се храна не сме побољшати, а да сваког оног који изнемогне треба убити. Након повратка кући у Чонопљу нисам ништа затакао од својих ствари које су Мађари однели. Судбина моје жене није мени позната јер од 5. јуна 1944. г. нисам више чуо за њу. Од једног познаника из Новог Сада чуо сам да су сви преостали Јевреји из логора из Бачалмаша били однешени у непознатом правцу, а претходно су били опљачкани потпуно од стране мештана из Бачалмаша”. [...].

Дајч Тибор, Енгел Људевит
Суботица, 19. септембар 1945.
(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5111)

[...] Приступају сведоци и то: Дајч Тибор, бравар и механичар, рођен и живи у Суботици, 39 г. стар, ожењен и Енгел Људевит, рођен у Б. Петровом Селу, живи у Суботици, 38 г. стар, сајција, ожењен, са двоје деце.

Опоменути да говоре истину, пошто су били заједно у Маутхаузenu, заједнички изјављују:

„Са 6 до 7000 депортираних Јевреја средином априла смо стигли у маутхаузенски логор од глади и болести изнурени. Посред логорске капије били смо постројавани по пет и како смо прешли преко капије тако су нас батинама СС-овци страховито истукли. Иначе, сам приказ на капији тог логора био је страشان. Са десне стране од нас било је једно брдо од лешева. Ови људи су погинули оног дана, изнели су их испред капије и оданде су их даље одвукли негде сахранити. Видели смо из капије долину, где је био логор, где су лежали људи, који су изгледали из далека као од глади умрли, међутим видели смо из далека и то како их туку СС-овци на земљи. Имали смо два obroка хране. Пре подне црну кафу без шећера отприлике 1 дц, док после подне чорбу од марвене репе. Добили смо дневно 10 дкгр буђавог хлеба. Сваки дан се тамо умирало на стотине. Друго нема шта да кажемо”. [...].

Денеберг Хилда

Суботица, 18. септембар 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5108)

[...] Приступа сведок др Денеберг Хилда, рођ. Хаусер, лекарка из Суботице, рођ. у Суботици 13. априла 1904. године, удата, има двоје деце, јеврејске вере, опоменута да говори истину, изјављује:

„16. јуна 1944. године из суботичког Гета са осталим Јеврејима била сам протерана из Суботице у Бачалмаш.

Дан пре тога, тј. 15. јуна увече, дознала сам од мог једног познаника, супруге Вебера, учитеља играња, да ће нас сутрадан одвести у непознатом правцу. Како сам чула од једне моје рођакиње, о томе је знао и др Калмар Елемер, бивши председник јеврејске општине, који је наводно одмах се интересовао код Фотаначоса Даткија (Fötanacosa Datki-a), који га је, међутим, умирио да то није тачно, барем он о томе нема никаква знања. Другога дана ујутру, око 6 сати, дошли су редари у нашу кућу и издали наређење да је збор пред кућом за све станаре. Мени је успело да своја два мала сина спасим, и путем једне слушкиње они су побегли из Гета, док сам ја са осталим Јеврејима изашла на зборно место.

У Бачалмашу, у тамошњем логору, било нас је по мом рачуну око 5000. Половина спавала је напољу под ведрим небом. Ја сам становала поред кухиње у једној комори која је иначе служила за пушење сухог меса. Лежала сам са још двојицом на некој кукурузовини. За време нашег боравка у Бачалмашу било је 2-3 пута кише и пљуска и богами, они који су спавали напољу без крова, били су у таквим неприликама скроз мокри.

Ако се сећам, 26. смо пошли из Бачалмаша и стигли смо у Аушвиц 29. после подне. За ових четири и по дана, ако се не варам, добили смо једанпут нешто сланине, но без хлеба. Вагони су били закључани. Једне станице пре Каше су отворили наш вагон и то поводом овог случаја: ми смо имали једну канту за воду, коју смо могли у неким станицама да кроз решетке издамо, и обично се нашао неко ко би напунио ову канту водом. Вода нам је била веома потребна, јер смо у вагону имали 6-8 деце и старце, који су сви били жедни у великој врућини. Дакле, и пред Кашом смо издали канту, међутим опазио је то један жандармеријски наредник, који нам је забранио да пуну канту узмемо натраг. Међутим, ми смо ипак примили натраг канту, шта је он опазио, те је ушао у наш вагон са једним СС-овцем, питајући ко се противио његовој заповести. Мој муж Стеван се јавио, но ја, од бојазни да ће мог мужа испребијати, бацила сам се испред мог мужа. Наредник и СС-овац, први са опасачем, а други са једном гвозденом палицом, истукли су и мене и моју рођакињу, супругу Реих Андрију, тако да сам ја добила 4 озледе по глави, а њој је отпала ушница. На велику дреку и галаму у нашем вагону, вођа колоне, један СС-овац је отворио врата од вагона и прекинуо је наше испребијање.

По приспећу у Аушвиц, када је воз стајао, чули смо команду да лекари иду напред. Ја сам истрчала напред са лекарском опремом као и сви остали лекари. Трчала је са мном и супр. Борош Мирка рођ. Шулман Јоланка, лекарка са ситном децом. Међутим, кад смо стигли до заповедника, за кога сам доцније сазнала да је др Менгеле, он је моју другарицу са децом отерао на једну, а мене на другу страну.

Отприлике десетог дана постала сам лекарка у болници у лагеру 'Б 2 Б', где сам остала све до 18. јануара 1945. године. Болница је била поред пруге. Из прозора сам видела само како возови стижу са депортиранима и како се врши расподела транспорта на два

дела чију сврху нисам знала, већ сам дуго мислила да старци, мајке са децом и деца иду на лакше радове.

У болници имали смо све могуће лекове, најскупље специјалитете. У моме лагеру, моја болница је имала стално око 250 болесника. Они су били неговани сасвим прописно.

У октобру је била започета селекција. Тада се појавио у болници др Менгеле и изабрао оне које је мислио, те их је дао одвести аутом. По причању знам да су сви били одведени прво у гас, а онда спаљени, међутим, ја лично нисам ништа видела. Из моје болнице селектирали су од Војвођана супр. др Волф Јулија, Барух Жужу, супр. др Бонди Ђорђа са ћерком Шариком, Мандл Ханзику, сви из Суботице.

Као моје опажање, морам приметити да су нестали и они који су били издати на рад у самом Аушвицу. Тиме хоћу да кажем, који су били од рада изнурени, њих више нисмо видели. Шта је с њима било, не знам, само могу претпоставити да су свршили тамо где су селектовани.

Са мојим мужем сам стајала у вези стално, јер он се није јавио као лекар, већ као радник и као такав са различитим пословима долазио је у моју болницу. Од њега добила сам последњу вест, последње писмо 29. октобра, када су његов командо одвели у непознатом правцу.

Ја сам стигла кући 4. августа о. г. Своју децу сам нашла код куће, док за мужа не знам ништа.

Рука ми је тетовирана у Аушвицу. А 11686 је мој број.

Друго ништа немам да кажем”. [...].

Еделштајн Леополд

Суботица, 28. август 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5101)

[...] Приступа сведок Еделштајн Леополд, стар 36 год., жењен, из Суботице, станује у: Пашићева 13. Опоменут да говори истину, на постављена питања даје следећи одговор:

„Из суботичког Гетоа мене са женом и са двоје деце, једно од 5, друго од 2 године, 16. јуна 1944. године са осталим Јеврејима су

одвезли окупатори у Бачалмаш, где су скупљали Јевреје из Војводине и једног дела Мађарске за депортирање. 25. јуна ујутру добили смо налог, и то цео Гето у Бачалмашу, да све своје ствари, сем 2 одела, 2 пара веша, и нешто хране предамо команданту. То смо и учинили, те смо видели да су сви наши папири и документи били спаљени на кругу, јер нам је било речено да исте више нећемо требати. Истога дана у подне под батинама и кундацима био је поређан цео логор од 4500 душа на групице од 70, свака под једним командантом – Јеврејином, који је био одговоран за своју групу, те смо тако пошли на станицу у пратњи мађарских жандарма. Укрцавање у вагоне трајало је цео дан, те сам ја дошао на ред увече. Имао сам прилику дотле да видим да су у вагоне за коње стрпали по 80 до 90 људи, што знам отуда јер су кредом написали на сваки вагон број жртава.

Ја сам био командант мога транспорта и у нашим колима било нас је свега 53, као задња партија. Ту је било 30 сирочади од одојчади до 14 године, осим тога Ваднаи Абрахам, вероучитељ, Крисхабер Ладислав, трговац, Гусман Ана, Фрајлих Манци (Freilich Manczi), суп. Лодбергер Гезе, са одојчетом, суп. Шрајер Мартона са дететом на сиси, суп. Шпицер Саламона такође са одојчетом, сви из Суботице, док имена осталих се више не сећам. Углавном у моме вагону били су скоро сви Суботичани. Наравно, била је са мном и моја жена са наших двоје деце.

Из мога транспорта вратио сам се ја, суп. Гусман Матије, Фрајлих Манци и неки Шварц (Schwarz) из Чонопље. То знам отуда, јер сам ја свештеник у Суботици, те знам свакога који би се вратио.

25. увече по укрцавању вагони су закључани, другог дана ујутро воз крене, стане у Сегедину 1 сат, па продужи свој пут до 28, тј. до Кошице, где су неке од вагона отворили, тако и наш вагон. После малог застанка у Кошицама, продужили смо свој пут опет у закључаним вагонима до Тарнова у Пољској, где смо стигли другог дана у подне, где су нам опет отворили врата од вагона, те после застанка од 1/4 сата продужимо своје путовање до Аушвица, где смо стигли до 29. по подне у 3 сата и тамо смо застали и чекали до 5 сати, када смо продужили своје путовање до Биркенауа, тј. даљих 500–800 м.

После сам сазнао да смо морали чекати док се крематориј испразни од жртава пређашњег транспорта. Како сам то сазнао изнећу доцније.

По искрцавању, своје пакете оставили смо у вагону, ми смо били постројени по један и то тако да су жене биле на једној страни, а мушкарци на другој, а по наређењу деца су морала бити са мајкама. Лично нисам чуо и видео шта се ради на женској страни, ми мушкарци пролазили смо испред једног СС-овца, за којег сам доцније сазнао да је гласовити др Менгеле, који је по свом нахођењу одређивао неке од нас на једну, неке на другу страну, запитавши неке о годинама старости.

Од нас око 3000, ја сам доспео на десну страну са око 280 до 300 другова, и другарица.

Под командом СС-оваца ми смо кренули у купатило, где су нас све ошишали, целу спрему оставили смо напољу, могли смо унети само своје ципеле и своје каише за чакшире. После купања, по изласку на другом излазу сваки је добио неко отрцано одело и једну кошуљу, друго ништа, и тако опет постројени кренули смо у правцу једне огромне у ноћи далеко светлеће ломаче – шта је тамо горело, онда још нисмо знали. Остали смо тамо на застанку једно пола сата, па смо продужили до тзв. циганског лагера, који се састојао из 32 бараке са 40.000 логораша, где су нас стрпали у једну просторију, где смо могли чучећи издржати до ујутру. Претходно одвојили су од нас стручне раднике, отприлике њих 50 на броју. Они су били одмах одведени негде на рад и од тада ни једног од њих нисам видео.

Другога дана ујутро истерали су нас из блока, где су нас батинали цигани логораша. Вероватно по наређењу, те смо се тамо вукли у кругу пред бараком без јела, кад сам чуо команду 'збор', па сам и ја трчао на зборно место и са неколико својих познаника био одведен у А лагер, где смо остали 5 дана, а потом додељени на рад. Били су са мном из Суботице др Дененберг Стеван, Хан Владислав, Келер Стеван, Хиршл Оскар, Балог Андрија, Енгелсман Золтан, Шпицер Фрањо, Сош Фрањо, Зоненберг (Sonenberg) Армин, Рајхенберг (Reichenberg) Шандор, Вајнер (Weiner) Јосип, Милер (Müller), др Бонди Ђорђе, и Фрањо, Хорват Јован, др Сеге Владислав, др Франк Павле, Копф Самуел, те неки Абрахам из Малог Иђоша.

На раду добили смо за јело ујутро црну кафу, у подне око 1 литра ретке вариво конзерве, тзв. дергемесе (dörgemöse), које укуса додуше није имало, али је зато заударало и заиста смо јели само зато да не бисмо цркли од глади. Увече 350 гр хлеба, 20 гр маргарина или 20 гр саламе и опет црну кафу. Радили смо од 6 сати ујутро до 5 сати навече, а у подне имали смо одмор од пола сата. По повратку са рада дошло је до пребројавања логораша, које је трајало, каткад до 19, кадгод до 23 часа у ноћи. Рад сам по себи није био нарочито тежак, барем нисмо хтели да радимо напорно, али зато су нас стално тукли наши надзорници који су се звали КАПО, а били су и сами логораша и то Пољаци, Руси, Немци, па чак и Јевреји. Сваки је имао код себе један штап, баш у ту сврху.

После извесног времена ја сам успео да дођем у вешерај, где је рад био довољно лак, храна задовољавајућа, но у вешерају сам видео и чуо шта значи Аушвиц.

Вешерај је био постављен у 'Д' лагеру и то на крају, до жичане ограде. Преко жица била је пруга на коју су стизали возови са транспортом. То је било од мене одаљено отприлике 50 м. Преко пруге на даљих 50 м била је огромна ограда од зида, заправо било је то огромно ограђено двориште, у средини са једним бункером, који је био комора за плин, а у близини бункера крематориј 2. У 'Д' лагеру у бараци 11 становао је посебан батаљон тзв. 'Зондеркомандо' (Sonderkommando), потпуно ограђено и потпуно одвојено од осталих логораша, који су служили у гаскомори и крематоријуму. Они нису смели да долазе у додир са осталим заточеницима.

Поред ове команде био је у лагеру и још један посебан батаљон који су звали 'Канада', који су учествовали код искрцавања транспорта.

Од јула до новембра 1944. године био сам у вешерају и од дана у дан својим очима сам видео следеће: када би дошао један транспорт, воз би стао код рампе на 50 м од мене. Канађани су отварали врата од вагона и терали на брзину оне из транспорта напоље из вагона. Често су од мајки силом одузимали одојчад и ситну децу. Кад им мајка не би хтела дати, силом би зграбили и однели дете, а мајку би истукли када није хтела пустити своје дете. Ову децу предавали би старијим људима. Извршена је расподела транспорта, на људе, жене и децу, а ови опет на једну тзв. 'десну' и на другу, тзв.

'леву' страну. Видео сам да један мали део транспорта, онако како ми, када смо дошли у Биркенау, био је постројен и одведен према логору на путу који смо и ми прешли. Други, огромно већи део био је настројен и вођен преко колосека у правцу велике оgrade, ушли су у двориште, где је био бункер и крематориј бр. 2. Каткада на тај начин ушло је у оно двориште и 10 транспорта, када мање, али и ако сам био цео дан у близини ове оgrade, а био сам у служби често и ноћу, нико жив оданде није изашао.

Сасвим природно у вешерају у близини крематоријума бр. 2 већ сам чуо шта се тамо ради. И ја сам имао жену и двоје деце који су доспели на другу страну колосека и на сваки начин тражио сам додир са зондеркомандом у лагеру 'Д' јер сам хтео да сазнам истину од очевидаца.

Зондеркомандисти, како сам напоменуо, становали су строго одвојено од нас и њихов додир са нама био је забрањен. Међутим, они су нашли могућности да кидну из своје бараке и да одржавају ипак неку везу са нама, осталим радницима. Тако сам се упознао са више њих, но најбоље сам познао двојицу, један по имену Каин, бербер из Мађарске, вероватно из Кишварде, а други је био један пољски Јевреј, по имену Хењек, чије друго име не знам. Од тих својих познаника, а нарочито тог мог најбољег познаника Хењека, сазнао сам како се одиграла трагедија појединог транспорта, који је стигао у Аушвиц-Биркенау и то преко оgrade, што ја већ видети нисам могао.

Онај део транспорта, старци, жене са ситном децом и болесници који су упућени преко оgrade, терају се у бункер. Терају их исти зондеркомандисти, под надзором СС-оваца. Бункер је подељен у два дела. Улази прво група жена у први део, тамо се свлачи са децом и улази у други део који изгледа као купатило са тушевима. Онда улази у прву собу група мушкараца, који се такође скидају. Њима се каже, да требају запамтити бројеве чивилука, где ће оставити своја одела, да не би било забуне при повратку. Потом скинуте мушкарце на брзину терају у 'купатило' са бичевима на крају којих је плех или гвожђе, затварају врата и пушта се гас по имену циклон Б. који свршава са жртвама за 1/4 сата. Када би транспорт био превелики, одојчад би узели исти ови зондеркомандисти по налогу од мајки, те када би утерали жене и људе у комору, бацали би на њих

ову децу кроз прозор, који се онда затварао и долази свршетак. У такав бункер стане наједанпут 3000 душа.

Током времена Хењек ми је испричао да је било случајева да СС-овци се нису задовољавали таквим начином убијања, већ би изабрали неке жене, евентуално са децом, па и људе, и док њихови другови обаве свој посао у комори, они би стрељали дете на рукама мајке или би наредили некој групи жена, да се свуку, поређали би их и стрељали у полни орган, а потом заједно са осталима из коморе носе их у крематориј, где ће их спалити. Наиме, наставак поступка са убијеним жртвама био је следећи: долазе на посао, поред тих зондеркомандиста, 50 бербера и зубних лекара. Зубни лекари би извадили златне зубе мртвацима, а бербери би ошишали жене, покупили косу, коју су онда Немци изгледа употребљавали за извесне сврхе. Свих 900 зондеркомандиста по свршеном угушивању, кад би се комора проветравала, бацали би напоље лешеве и камионима би их носили у крематориј, где су их спаљивали. До 1944. године било је само 4 крематорија, па тек ове године су зидали огроман крематориј, који смо видели када смо стигли у Аушвиц, како гори као ломача, а то знам, од једног радника, по имену Волф (Wolf) који је радио на изграђивању те зграде. Од њега знам да су морали сазидати овај нов крематориј, за то, јер се знало да запремина постојећих крематорија неће бити довољна за ликвидирање још преосталих Јевреја у Европи.

Док сам ја био у Биркенау, Војвођана није било међу зондеркомандистима.

По чувењу знам да половину зондеркомандиста су Немци такође угушили и то у Аушвицу.

Нарочито је свиреп био са жртвама од СС-оваца један обершарфирер Мол (Moll), који је лично својим револвером убијао ситну децу.

Знам да је често било у лагеру и посебне селекције, тј. с времена на време дошла је наредба, да старешина блока мора издвојити ослабљене или болесне људе и жене, које би онда у бункеру угушили и спалили. Такве селекције бивало је више пута, а било је приликом сваког нашег празника. Жртва је такве селекције др Бонди Ђорђе, директор банке у Суботици, с киме сам ја спавао на једном лежишту, који је био селектиран месеца октобра 1944. године зајед-

но са још 8 другова из мога блока и са њима заједно два дана после селекције под пратњом музике одведен у бенкер. Биле су жртве ове селекције из Суботице: Кон Маргита, суп. Холцер Беле, суп. инг. Полака, за које знам од доктора Дененберг Стевана. Наиме, ја сам живео у једној соби са Дененбергом, који је причао такође у октобру 1944. године како је био одређен да вуче једна кола из лагера Б 3 до крематорија, односно до бункера и на тим колима су биле и поменуте Суботичанке.

Почетком новембра 1944. године са транспортом био сам одведен на рад у Штутхоф (Stuthof).

Иметка нисам имао, сем намештаја и одећа, од којих ништа нисам нашао код куће, сем клавира моје супруге, неколико столица. Моја штета износи по моме рачуну 350.000 динара, предратних, и то не само кућни намештај и теписи, огромна нотна библиотека од непроцењиве вредности са реткостима /рукопис Каруса/ итд. Скуп ретких грамофонских плоча итд. Од породице никога немам код куће, јер сам имао само жену и децу. Они су погинули у Аушвицу.

Друго немам ништа да кажем”. [...].

Епштајн Золтан

Нови Сад, 10. август 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 4996)

[...] Записник о саслушању др Епштајн (Erstein) Золтана, лекара из Новог Сада, Краља Петра II 17. [...]:

„За време рације јануара месеца 1942. г., мађарски жандарми су одвели моју кћерку, која је живила код моје прве жене у Улици Војводе Мишића 25, те како сам касније од познатих чуо, убили су њу, по имену Епштајн Хенриету, 18 год. стару, заједно са мојом првом женом, Шосбергер (Schossberger) Аранку, те њеног мужа Ердеш (Erdös) Андрију још на Улици Војводе Мишића.

Дана 19. марта 1944. г. ујутру дошли су код мене један њилаш и један члан овдашњег Културбунда, па су ме одвели у овдашњу 'Слободу'. Тамо сам био око 5 до 6 дана. Поступак је био према мени насилан и груб. Храну коју смо добили извана у највећем делу су одузели, ноћу су нас пробудили, па смо морали изводити гимна-

стичке вежбе. У 'Слободи' је нас било око 100. Након 5-6 дана су ме пустили, па сам био око 4 до 5 дана на слободи, када су ме поново ухапсили, па су ме одвели у логор у Бачкој Тополи. У Б. Тополи је било више хиљада интернираца. Овде је био поступак према нама нарочито насилан, без икаквог разлога су нас тукли. Храна је била јако слаба. Добили смо само кромпира и пасуља. Овде смо морали радити пољопривредне радове 10–12 сати дневно. Ту сам био око два месеца, када су нас спровели у Аустрију Злабинкс. Путовали смо у затвореним вагонима, 83 особе у једном вагону, тако да нисмо могли ни сести, а камоли спавати. Пут је трајао 8 дана, а за то време свега смо 2 пута добили јести, и то нешто мало леба, по 10 дека. Из вагона нас нису пустили ван. У Злабинску смо се задржали само кратко време, па сам ја са једном групом од око 70 особа био одведен у Јоханесштал (Johannesstahl). Овде смо радили у шуми. Дневно смо радили око 12 сати. Храна је била слаба. Могућности за спавање су биле слабе, јер су просторије за спавање биле мале, а сувише нас је било унутра. Приликом рада у шуми су нас често тукли. Касније смо били одведени у Вајтхофен (Weithofen), тамо смо живели под страшним околностима, храну скоро нисмо ништа добили, смештај је био немогућ, тако да нисмо могли спавати. Одавде смо премештени у Терезијенштат (Theresienstadt), где смо били све до ослобођења. Овде је много од нас умрло од тифуса или од слабости.

Друго битно немам да кажем”. [...].

Ернст Антон

Сомбор, 3. фебруар 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5065)

[...] Ернст Антон, 45 год. стар, трговац перјем, Јевреј из Сомбора. „1944. год. априла месеца упали су у моју кућу један гестаповец, један полицијски надзорник, један мађарски жандар и рекли нам да се одмах спакујемо у руксак, па ћете с нама ићи. Жандар је рекао да од вредности не смемо ништа понети, јер у случају да се претресом код нас нађе ма 10 филера вредности, ми ћемо вас стрељати. Ја и моја фамилија тада смо предали сав новац, сав на-

кит што смо имали, као и све вредности. Што је све то примио полицијски наредник. Исти је све пописао, али ми није дао никакву признаницу говорећи да ми ионако више ништа не треба. Штавише, одузели су и радничке књиге моје ћерке и сина јер ми и то не треба, будући да за Јевреје више ништа не треба. Затим су нас отерали у свилару где је било мноштво других Јевреја. Ту су вршили претрес над рукацима, један мађарски надзорник са 2 послужитеља из градске куће. Надзорник је само гледао, док су послужитељи вршили детаљни претрес одвајајући предмете који по њиховом мишљењу не треба да носимо и бацајући их у другу собу. Кад је тај претрес извршен, ова 2 послужитеља без ичије наредбе позвали су најпре мене у другу собу где су ме свукли до голе коже и извршили детаљан преглед мога одела. Затим су пустили мене у другу собу, појединачно моју жену и ћерку и њих свукли голе и претресли. Тако су поступили и са осталима Јеврејима и Јеврејкама који су били унутра. Имена ове двојице послужитеља не знам, али сам их при повратку из Пеште обојицу видео у Баји у Улици Св. Ласло. Не могу их описати, могу их препознати и кад би ме послали у Бају, ја би их пронашао и показао. У свилари били смо само до поноћи када су дошли гестаповци и отерали на станицу, стрпали су нас у један вагон, 75 у један вагон, те целу композицију са осталим Јеврејима око 400 железницом нас отпремили у Бају, а од Баје истим возом до Беча. У Бечу су нас око 120 извадили из вагона и одредили су нас за шумске радове, док су остале истерали из вагона и кренули их пешке у непознатом правцу. Нама су доделили 25 камиона и с тим камионима превозили смо дрва из Пеште у Бечко Ново Место, то је тако трајало све до католичког Бадњег дана. Тога дана дошли смо у Буда Кес (*Buda Kes*) да товаримо дрво и тад смо чули да сељаци вичу да су Руси дошли. Чувши ово, ми смо сакрили се по сељачким сламама у селу, за нама су пуцали немачки шофери из камиона и једнога су убили за време док смо били на томе раду. Од 126 нас Јевреја радника, до последњег дана остало је 11, док су остале побили СС трупе. Док смо били на раду, без обзира како смо радили, добро или зло, стално су нам ти СС војници говорили да је за свакога од нас спремна кугала и да ћемо је у задњем минуту добити. Обично смо радили 13 сати дневно са одмором од 1 сата у подне. При транспортовању нису дозволили спроводници

набавку животних намирница, чак ни воде, тако да су се жене и деца формално дерали: 'воде'. У сваки вагон, без обзира на величину, морало се потрпати најмање 75 особа што је ишло врло тешко, а у појединим случајевима било је скоро немогуће. Када је запело око товарења до одређеног броја, морали смо да бацимо руксаке, ћебе-та и др., а кад је и друго запињало, почело је са ватром на нас и то из машинских пушака непосредно у месо, од чега је једно мноштво нас побијено. У логору у Баји пре него што ћемо ићи у Беч провели смо око месец и по дана. Неколико дана пред полазак овај лагер преузели су гестаповци, све дотле у лагеру је било сношљиво, али кад су гестаповци преузели, почело је генерално мучење свих нас. Сада смо у име хране добијали 15 дк хлеба дневно и 1 посну супу. Ни малој деци нису дозвољавали никакво побољшање хране, због оваквог поступања умрло је мноштво Јевреја, а осим тога мноштво њих је извршило самоубиство, није било дана, а да нису из логора износили најмање 5-6 лешева". [...].

Катић-Калдор Бела

Нови Сад, 10. август 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5002)

[...] Записник [...] о саслушању Катић-Калдор Беле, новосадског становника, Шафарикова ул. 3. [...]:

„1941. г. је мађарски окупатор скоро одмах после уласка терао мушко јеврејско становништво до 55 година старости на принудни рад, који је трајао око 3 месеца, а то што смо радили било је све такве природе да је било очевидно да су радови потпуно сувишни, а служе само зато да нас јеврејске трговце, лекаре, адвокате, чиновнике могу терати као стоку, тући и понижавати. На пример, копали смо земљу око аеродрома, без икакве сврхе, и тамо су нас тукли и извезали нас, руке на леђима везане и тако обешене на дрво по пола сата и више, тако да су људи падали у несвест, на то су их поливали водом и поново обесили. И ја сам био обешен, а разлог је био да који слаб или чак болестан човек у раду је за тренутак стао. Знаш да је поручник Навај (Navay) био један од најгорих. Рад је трајао од 6 сати ујутро до 7 сати навечер са 1 сат одмора.

За време рације у јануару 1942. год. ја сам становао у родитељској кући у Луја Бартуа бр. 3 у авлији, а са улице су становали моји родитељи и сестра. Један мађарски официр је дошао са војницима и аутомобилом су одвели све троје на игралиште и тамо су их убили.

Њихове лешеве су моји познаници видели, али другог дана су лешеве бачени у Дунав. Тај официр је са собом однео кључеве стана, тако да нисам могао ући. И кључ од капије су однели са собом.

Најзад, после два дана сам се охрабрио толико да сам отворио стан. Нашао сам све ствари разбацане, ормане отворене и наравно опљачкан. Нестао је брилијантни накит моје матере, њихови прстени, златни сатови и преко 2.000 пенга новца. Имао је мој отац и златне дукате у приличном броју, што је такође однесено.

Приликом рације остао сам у животу ја и моја три млађа брата, који су већ пре тога били ухапшени због комунистичке организације у тамници у Вацу, али знам да су они у Новом Саду после хапшења били по мађарским жандарима 2 недеље страшно тучени, и с њима је био ухапшен млађи брат моје жене.

У новембру 1942. год. било је цело јеврејско мушко становништво Војводине по годинама мобилизирано за принудни рад и одведени су претежном већином. Ја сам у групи врло многобројних војвођанских Јевреја, а и неколико Новосађана, радио у Ходмезевашархељу. Тамо смо у тој страшно јакој зими те године спавали на каменитом поду без покривача, без сламе, грејања није било, а радили смо целог дана од зоре до мрака врло тежак рад. Ја сам добио запаљење плућа, крварење, тако да сам крајем јануара 1943. отишао у болницу и 6 месеци лежао, након што сам о сопственом трошку 3 месеца лежао у санаторијуму. Данас сам више од половине инвалид и неспособан за рад, стално се лечим. Радили смо и по киши и по снегу, на зимском ветру, тако да се већина Јевреја исто тако тешко разболела.

У априлу 1944. год. су депортирали још преостале новосадске Јевреје и мене. Око 2.600 људи је одведено и то у разне правце, Пољску, Немачку. Ја сам ишао са групом у Аустрију. Били смо у Катау, добили при врло тешком раду од раног јутра до мрака једанпут дневно 18 дкг хлеба и 1 кг некуваног кромпира, што смо ми требали себи кувати, а за кување нам нису дали ништа, само каткад толико маргарина да се могао намазати комад хлеба, а ку-

вати ништа. Ко се од наше групе јавио болесним, отпослат је са сабирним групама у крематоријуме. Моје стање се наравно тешко погоршало. Може се замислити колико изнурених и изгладнелих и болесних људи је пропало. Команданти логора су били страшно сурови према нама. За најмању ситницу су нас штапом и бичем свирепо тукли. Најгори је био мајор Штаубер (Stauber) од СС-а.

Кад сам се вратио кући, мој стан је био потпуно опљачкан и празан. Болестан сам и стојим без ичега и моја породица је истребљена”. [...].

Крисхабер Артур

Кула, 29. август 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 4948)

[...] „Зовем се Крисхабер Артур, рођен 25. новембра 1892. у Руми, ожењен, отац једног детата, Мојсијеве вере, држављанин југословенски, кулски становник, по занимању трговац.

На дан уласка мађарске окупаторске војске у Кулу, мађарска жандармерија ме је ухапсила, те сам био у затвору 14 дана. Нису ме уопште саслушали. Након тих 14 дана био сам на кратко време пуштен, па ме је жандармерија поново ухапсила на три дана. После тога су ме пустили, но након кратког времена сам опет ухапшен и одведен у Оцаке, где сам био у логору скоро три недеље. Овде је поступак био насилан, па су ме стално тукли, био сам осумњичен да сам потпомагао четнике приликом уласка окупатора. Овде прва два дана уопште нису ми дали хране, па су ме након тога на пет дана бацили у подрум, где су ме два пута тешко злостављали. Овде је осим мене био од кулских Јевреја кантор Шломовиц и Биненфелд Бела, но било је много овдашњих Срба.

Након уласка окупатора одмах су узаптили моју трговину коза, па су највећи део мог стоваришта одузели и однели, више ја у тој бранши нисам могао радити. Вредност однешене робе износила је, према вредности из г. 1941, дин. 600.000.

Командант места у Кули је био неки Ердеш (Erdös), потпуковник из Будимпеште. Знао да је постојао неки саветодавни одбор од кулских грађана при мађарској команди, но не знам који су били

чланови тог одбора. Само знам да је Кататић Пири био члан тог одбора, тај је био од главних помагача окупатора, њихов саветодавац и моје хапшење је он издејствовао. Он је сваком приликом био присутан код преслушавања које су окупатори обавили, а он је организовао и принудан рад Јевреја у Кули.

Окупатор је наредио одмах по доласку, да Јевреји морају ићи на принудан рад, који је трајао отприлике три недеље. На том принудном раду је било око 16 овдашњих Јевреја. Чак су и мог таста који је имао 70 година одвели на принудни рад. Дневно смо морали радити од осам до десет сати, храну нисмо добијали. Сав рад који смо морали обавити није имао никаквог смисла, ишло се за тим да се Јевреји понизе и малтретирају.

Имам знања о томе да су од других Јевреја одузимали радње, и то од Херлинера, од Полака (Pollak), од Цајзла (Ceizl). Након одузимања радњи од стране окупатора, остале су свега две јеврејске радње у Кули. Но, ни у овима није било робе, јер су робу већ раније окупатори одузели, те нову робу нисмо могли добити.

Мислим да су 20. априла 1944. године дошли по мене мађарски жандарми ујутру у шест сати, па су ми дали налог да одмах спакујем ствари, јер морам ићи са њима. Како сам то урадио, одвели су ме у општину, где је већ било око десет овдашњих Јевреја. Ту смо чекали до дванаест сати у подне, када је дошао један немачки камион, па су нас однели у Б. Тополу. Овде смо били до 29. априла о. г. Овде сам видео више пута како су Немци тукли поједине Јевреје без икаквог разлога. Иначе су овде одузели од нас све драгоцености, а било је случајева да су и остале ствари одузели од Јевреја. 29. априла 1944. увагонирали су ме са групом од 3.000 Јевреја за Аушвиц. У вагону нас је било 95 особа. У само нашем вагону су била два смртна случаја, но смртних случајева је било и у осталим вагонима за време путовања. Иначе су нас херметички затворили, нису нам дали ништа јести, а ни воде. Након путовања од три дана смо стигли у Аушвиц, где су нас дочекали СС-овци, који су од нас све одузели. Ту је било селектирање, па су послали на леву страну оне који су били старији, за рад неспособни и жене са децом, ту групу више нисмо видели, само смо чули да су људи убијени у крематоријуму. Након уобичајеног поступка, тј. купања, дезинсекције и одузимања одећа, поново су нас увагонирали, те су нас одвели у

Дернау (Dörnau) у Шлезии. Овде смо радили око једанаест сати. Храна се састојала од супе и 100 грама хлеба дневно. Од Јевреја који су овде са мном радили, умрло је око 75 одсто, и то углавном од несреће, јер смо радили у тунелу. Знам за два случаја када су Немци обесили Јевреје без икаквог разлога. Име тог команданта лагера који је наредио смртну казну зна Лангер Ђорђе из Куле.

Ја сам ослобођен 4. маја 1945. Од оних десет Куљана који су са мном били одведени, само сам се ја вратио жив кући. Ја сам се вратио кући тешко болестан и ослабљен. Скоро ништа од мојих ствари нисам нашао.

Знам да су се ставили у службу окупатора и њима помагали Кнефели Геза, др Штифелмајер (Stiefelmayer) Карло, др Шик (Schick) Карло, који су побегли. Кнефели се наводно налази у Аустрији”. [...].

Ледерер Едмунд

Суботица, 18. септембар 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5109)

[...] Ледерер Едмунд, прив. чиновник из Суботице, рођ. 21. марта 1893. у Мартоношу, живи у Суботици Цара Лазара ул. 12, ожењен, има једно дете, опоменут да говори истину изјављује:

„Године 1944. између 12. и 13. априла у ноћи изненада су се појавили у моме стану неколико тајних полицајаца, жандарма и немачких војника, те су ми наредили да се обучем, да носим са собом храну за 2-3 дана, па су ме одвели у кућу мађарске краљевске полиције, где су седели у дворишту неки немачки официри који су бележили податке. Било нас је у дворишту око 160, ако се сећам сви Јевреји, сем Јакше Дамјанова, адвоката из Суботице. Ујутро су мене са још отприлике 40 другова који су били утрпани у ауто одвезли у Б. Тополу. У логору, кад смо требали силазити, немачки СС-овци, који су тамо дали стражу, почели нас ударати да би брже скакали доле са аутомобила. У Тополи сам био око 2 недеље. Било нас је свега отприлике 2000 који смо били смештени у више зграда. Ја сам био у једној великој соби са око 300 другова, смештени тако тесно, да је било скоро неиздрживо, нарочито зато јер смо у 6 сати

после подне морали бити сви на окупу у тој соби, онда су спустили неки роло, тако да смо у страшној врућини и мраку остали све до јутра. Били смо дужни радити, но тај рад уопште није био озбиљан, а измишљено је било само зато да би се с нама мало забављали наши стражари. Најодвратнији су били неки водници редари /сакасвејет/ (szakaszveyet), који су држали збор за нас и који су стално наређивали трчећи корак, лежи-диж' се и друге вежбе, које су биле веома тешке, нарочито за много стараца преко 70 година који су били са нама. Заборавио сам да кажем, да још у Суботици је нашег друга Трафиканта један од полицајаца страховито до крви истукао. У Б. Тополи такођер се појавио неки СС-овац, штавише њих тројица, који су слично изабрали за себе жртве и страховито их истукли. Мајор Залажди је обично био присутан злостављањима и он је свакако био духовни вођа наших мучења. Храна је била очајна, но ипак смо могли појести. Храну и цигарету с поља смо могли добити. Пошто сам и ја био наравно депортован у Немачку, ја сам већ потпуно заборавио своје доживљаје у Б. Тополи. Сећам се да у оно време све је то било грозно, међу оним што смо доживели у Немачкој, логор у Б. Тополи заправо није био ништа. Наравно, наше вредности су одузели, те сам видео наше часовнике код стражара-редара.

Друго немам шта да кажем". [...].

Ледерер Павле

Чонопља, 9. март 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5089)

[...] Павле Ледерер, 48 г., по занимању трговац, Јевреј, вере Мојсијеве из Чонопље.

„15. маја 1944. г., дошла је у моју кућу мађарска жандармерија, те је наредила мени и мојој породици тј. жени и деци /имао сам 2 дечка од 12 и 15 година/ да се одмах спремимо за интернирање. Дозволили су нам само мало намирница и веша понети са собом, а све друго смо морали оставити код куће. Истога дана су били скупљени сви Јевреји из Чонопље, и то 35 на броју, те смо колима били спроведени у Бачалмаш. Тамо сам се налазио са породицом

3 недеље за које време смо радили различите послове. Поступак је био доста хрђав и једном приликом је мене један немачки војник песницом тако изударао, да сам био у лицу модар и отечен, што се види и из приложене фотографије. Једног дана је дошла наредба да сви Јевреји мушкарци од 18 до 48 г. морају се упутити на принудан рад. Услед тога сам био одвојен од моје породице и радио сам у јеврејским радним батаљонима скоро по целој Мађарској. Рад је био веома напоран, а храна лоша и добивали смо мале оброке. Хлеб смо добивали само 20 дека, а меса нисмо уопште добивали. Ујутро смо добијали мало супе, у подне пасуља или киселог купуса, а увече 2 кувана кромпира. Последњи пут сам радио у Баји и тамо смо били ослобођени од стране Црвене армије. О судбини моје породице и осталих чонопљанских Јевреја није мени ништа познато, јер се нас само двојица вратила кући. Све моје ствари из моје куће Мађари су однели”. [...].

Либлинг Александар

Сента, 29. септембар 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5140)

[...] Либлинг Александар, стар 39 г., Јевреј, рођен у Зеници, отац Херман, мати Снитких Гизела, жењен, без деце, приватни чиновник са станом у Иде Вујића бр. 9, те изјављује:

„Одмах по доласку мађарских окупаторских трупа почело је злостављање Јевреја и подвргавање разним вређајућим радовима пред масом мађарског становништва, а све у намери да се противјеврејска мржња још јаче подстакне. Позвани Јевреји на радове у времену одржања мађарских националних манифестација приморавани су у појединим случајевима да лежећи потрбушке чисте са својим брадама тротоаре и путеве. Мађарско становништво са одобравањем је пратило ове поступке и давало видних манифестација и одобравања, шта више и појединци су и сами злостављали ове јадне људе, плујући их, ударајући, како рукама, тако ногама. Овај поступак су одобравали како саме широке масе народа, а тако исто и мађарска тзв. интелигенција.

Тих дана поступак мађарских власти и становништва био је једнак како према Србима, тако и према Јеврејима. Често су се чули узвици: 'Треба их све побити, однети на Тису'.

Сам улазак трупа био је дочекан пуцањем из пушака од стране мађ. народних стражара немзетера, који су на овај начин хтели пред долазећом мађ. војском представити да Срби и Јевреји као четници дочекују и пуцају на мађ. војску. Услед овога вршена су масовна хапшења и убијања Јевреја и Срба. Као жртва Мађара грађана пала је породица Литвак Јакоба, руског заробљеника из времена Првог светског рата, који је 18. априла 1941. г. са целом породицом био ухапшен, спроведен у Ст. Бечеј, а из Ст. Бечеја у Бегеч, одакле му је траг нестао.

Дана 18. априла 1941. г. војска и жандармерија хапсила је Србе насељенике и Јевреје. Сви ови ухапшени однети су прво у касарну у Сенти, а потом колима у Ст. Бечеј, где смо остали око 20 дана, и ту су издвојили Јевреје рођене на територији Мађарске, Бачке и Баната, док су остале спровели у логор Бегеч. За време док смо се налазили у Бегечу дошла је била једна комисија састављена од Вамош Аноша (Vamos Anos), др Ференци Антала и инж. Сабо Мачаша (Sabo Macasa), чија дужност је била да одабере логораше бивше сенћанске становнике односно да да предлог да ли да се пусте на слободу, пребаце у друге логоре или преко границе у једну од граничних држава.

У овом логору било је свега сенћанских јеврејских породица око 10. Од ових, повратак у Сенту одобрен је свима сем мене и породице Литвака Јакоба. Из логора сам након доласка друге комисије однет у Н. Сад почетком јула 1941. г. где сам с обзиром на несвршене послове у млини где сам радио, добио одобрење да у року од 24 сата средим ствари, с тим да се после тога времена имам пребацити у Банат. У међувремену разболео сам се и са овом болешћу одуговлачио извршење наредбе.

Мађарске управне власти пријемом града од војне управе отказале су закупљене локале свима Јеврејима у згради градске куће, док су већим трговцима радње запечатали, а робу конфисковали. Одштета дата свим овим људима у мизерном износу. Поред одузимања радњи, мађ. власти су одредиле контрибуцију од више милиона динара наређујући црквеним општинама да оне разрежу

ванредни допринос који се има предати мађ. власти након исплате ове своте. Др Гушат Ђерђ (Gusat Đerd), градоначелник града Сенте, у времену окупације поново је издао наредбу да Јевреји имају платити 10000 пенга ради градње купатила напомињући да ће употреба истог бити само за Мађаре. Др Гушат Ђерђ као градоначелник града Сенте је лично одговоран за све поступке одузимања имања и обртница од Јевреја јер је он као највећи представник законске власти био наредбодавац за извршење ових мера. Поред тога, он је одговоран за све депортације, терање на рад појединих Јевреја, јер је својим предлозима вишим властима довео до тога да ови буду депортирани. Сва мађарска званична политика за све време окупације у Сенти била је у духу антисемитизма, која се видно истицала не само према Јеврејима код разних званичних установа него је била форсирана и у приватном животу, јер је јеврејско становништво било разним наредбама ометано у набавки животних намирница, а тиме довођено у положај гладовања. Сви ови поступци појачавали су се из дана у дан, а конач тога је био у времену доласка на владу Стојаи Демеа (Stojai Demea), који је под утицајем Немаца, све немачке ратне законе и друге одредбе једноставно превео на мађарски, и у живот спровео. Услед ових наредби др Гушат Ђерђ издао је био наредбу датирану 25. IV 1941. г. о томе да Јевреји града Сенте без обзира на обавезу ношења било каквих јеврејских знакова не смеју напуштати своје станове, претећи да ће против прекршитеља полиц. власти моћи употребити ватрено оружје. Почетно од 26. IV 1941. г. ујутро у 5 сати почело је скупљање, хапшење и пљачкање јеврејских породица и њихових станова. Како је у Сенти било око 400 породица, то се ова мера није могла извршити на један дан, па је јеврејско становништво већ претходно ускраћивано у набавци животних намирница, остављено 2-3 дана без дозволе набавке намирница и пијаће воде. Сам поступак хапшења је био груб и нечовечан јер мађарске власти, којима су били додати и немачки војници, својим грубим поступком према овим јадним људима хтеле су приказати колико је мађарски народ симпатисао Немачку, па се такорећи утркивали у овим грубостима, верујући да ће тим бити нарочито одликовани. У свим овим случајевима као вођа поједине групе био је по један полиц. пристав, полиц. агент, чиновник града, стручњак за вредносне ствари, стручњак за поку-

ћанство. Сви ови, пошто су истерали чланове породица у дворишта кућа, задржали су старешину домаћинства, док су у његовом присуству сви се размилели, претурајући целу кућу тражећи разне вредносне ствари, и новац, које су одмах трпали у своје торбе. Дужност ових стручних лица: Барток Пала, Олах Јосифа и Муци Јаноша (Muci Janosa), сајџије из Сенте, била је у томе да ове вредносне ствари процењују, што су они вршили на тај начин, да су предмете које нису потпадали под наредбу конфискације, тврдили да су вредносније, те су и те одузимали. Сваком поједином лицу дозволили су понети што је најпотребније, односно оно што се на њему налазило. Напомиње се, да су у овим данима Мађари града Сенте са симпатијом посматрали и одобравали ове поступке јер њихова урођена пљачкашка жеља тиме је добила још веће апетите, што се касније и испунило, јер су на овакве напуштене, па и од власти запечаћене станове, наваљивали као гладне звери и односили на све стране.

На овај начин депортирано је из Сенте у Немачку у разне логоре око 2400 лица, а од њих се вратио врло мали број. Сва њихова имања раздељена су међу бившим мађ. чиновницима и становништвом, док је један део који је био смештен у јеврејској синагоги, даван поново Мађарима не чекајући повратак оштећених Јевреја, којима сада оставши голи и боси нема никакве помоћи. Један од главних управљача јеврејског имања био је др Кочиш Мачаш (Kocis Macas), општински судија за време окупације, који је последњих дана пред улазак Црвене армије, натоварене вредносне ствари пренео у Мађарску у своје родно место Халаш (Halas), где се и сада налазе. Поред личног имања, односно покретнина, одузимано је и земљишно имање, које је давано на употребу Мађарима.

Слободан сам напоменути и то са жалошћу да по повратку јеврејских депортираца у своја места своје личне покућанствене ствари и остало нису могли одмах добити, јер се ове ствари издавале неким на употребу. Поред тога, примећује се да у извесној мери поједине групе, а нарочито они који услед повратка власника кућа испољавају против јеврејске назоре као да су Јевреји жртве фашистичког терора, криве што су дошле натраг.

Сви оштећени Јевреји подносили су званичне пријаве против појединаца, који су се нарочито истицали у одузимању, пљачки,

потказивању Јевреја, али нажалост до сада нису видели никаквог стварног резултата ових својих тужби.

Ја лично као оштећеник поднео сам 5. VI 1945. г. путем Месног повереништва комисије у Сенти пријаве под бр. 1741-1748, такође до сада без резултата. У овим пријавама оптужио сам појединце као денунцијанте, и ради којих сам ја 1941. г. требао изгубити главу, па и данас исти ови харангирају против мене и њима захваљујући нисам се могао упослити, унаточ тога што сам услед њиховог потказивања концем 1941. г. био отпуштен из службе из оног предузећа у којем сам радио више од 10 година.

На крају, слободан сам напоменути и то, да је донетим Законом о враћању имања лицима одузетим за време окупације, међу којима се убрајају и Јевреји, показана у неким местима занемареност, или намерно одуговлачење, па ови јадни Јевреји не могу да дођу до својих кућа, ствари, или радионица. Нарочито је потребно нагласити да врло непријатан утисак оставља, на Јевреје враћене из депортације, то да и поред својих станова буду натурени по неким мађарским кућама, где их наравно нерадо примају и испољавају противјеврејска осећања, док у кућама која су њихова лична власништва станују људи који су добили станове од мађарских фашистичких власти, те када се законити власник врати натраг, они овом оспоравају право његовог власништва, из чега рађа непотребна расправа, па и међусобна увреда, јер су ти Мађари фашисти, настањени по овим кућама за награду за разна недела почињена у првим данима окупације 1941. г. и сада се коче и прсе”. [...].

Липковић Еуген

Нови Сад, 6. август 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5008)

[...] Приступа Липковић Еуген из Новог Сада, студент сликарске академије. Навађа следеће:

„У априлу 1944. године су мађарски жандари и немачки СС-овци све Јевреје из Сомбора одвели у Бачку Тополу, где смо остали око 3 недеље, кад су са међувремено стигнутим другим Јеврејима из Војводине, а и из Мађарске, заједно нас одвели око 3–4.000 Јевреја у Аушвиц.

У Аушвицу су одвојили старе и болесне мушкарце и жене и одвели их, чули смо да су ови одведени у крематоријум, а никад више их нисмо видели.

Нас су одвели у радни логор у [нечитко]лкенберг, отуда у Шенберг (Schönberg) у Шлезији.

У Шенбергу смо остали само десет дана. Овде су нас Немци сместили у једном огромном магацину нас око 3.000 људи. На блатњавом поду, земљи, лежали смо у страшној прљавштини, није било могућности за умивање. За јести осам дана скоро уопште нисмо добили. Тако смо били стрпани у малом уском месту, да смо ноћу једни газили над другима, јер није било могућности излазити. Хладно је било страховито, око 30 степени. Првих три дана ништа нисмо добили за јести, тек четврти дан смо добили 250 грама хлеба и 30 деци супе без масти и икакве садржине, као топла вода. То смо добили десет дана узастопце.

Услед ових прилика, потпуно изгладнели и изнемогли наши другови су пропадали и умрла је од 3000 људи најмање четвртина. Лешеви су лежали око нас и између нас, јер услед претрпаности тешко је било брзо их изнети.

Из Шенберга крајем фебруара су нас одвели пешке, а били смо већ сви као костури од глади и прљавштине, и болести. Лекова или могућности за одмор или неговања није било, тако да кад смо полазили из Шенберга, већ смо били полумртви. Ипак смо 33 километра на дан пешице морали превалити. После овог пешачења метнули су нас у воз на чешкој граници. То је било крајем фебруара.

Путовали смо око четири дана и ноћи. Ово време смо добили само хлеб без ичега другог, и то прва два дана дневно пола киле, а трећи и четврти дан дневно 250 грама хлеба. У том транспорту је било нас око 50 људи у вагону, тако да нисмо могли никад лежати, нити су нам дозволили излазак ради нужде. Овако се смрад и прљавштина нагомилала. Мртваци су се умножавали у свим вагонима, а нису нам дозволили да мртваце избацимо, иако су вагони били отворени. И пао је снег стално одозго на нас. У том транспорту је умрло од нас више од трећине, то јест од 3.000 људи око 500–600 људи, док смо стигли у Ебензе (Ebensee) у Аустрији.

До ослобођења смо били у Ебензеу, од почетка марта до ослобођења у мају месецу. Цели транспорт је био постављен одмах пред

крематоријум, где су нас оставили од 7 ујутро до 5 сати по подне, наравно без јела. Онда су почели да нас воде по десеторицу на купање, али док није који дошао на ред, морали смо стојати непомично, јер су страшно тукли који није стојао мирно, тако да је велики део од нас још идућег дана до подне морао тамо стојати на снегу у мразу без јела. Врло велики број је тамо мртво пао.

Неке од мојих пријатеља сам морао гледати како стоје и умиру, а такве су одмах у крематоријум бацили у ватру. Најмање трећина, дакле око 50 људи је умрло тамо овако стојећи.

Након купања смо добили танке штрафтасте хаљине, а влажни још у тим танким оделима смо били истерани у двориште логора, и најзад смо ишли у своје блокове.

Последња 2 месеца смо у том логору добијали само шестину хлеба, дакле око 160 декаграма дневно и једанпут дневно празну супу без масти, само неке ољуштине од кромпира. Услед тога су многи умирали од глади и од туче.

Услед свега тога од око 3.000 људи било је у животу једва 500 људи кад су дошли Американци. Али, живих Војвођана је остало само 12 људи од око седамдесет, колико нас је стигло у Ебензе.

Моја мати, коју сам оставио у Сомбору, нестала, одвели су Немци. Наш смештај и ствари, све је нестало. Стојим без средстава”. [...].

Манхајм Мартин

Нови Сад, 11. август 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5000)

[...] Саслушава се Манхајм Мартин, електротехничар из Новог Сада, Лазе Станојевића ул. 1.

„Ја сам у марту 1944. год. са многим другим Јеврејима из Новог Сада одведен по Мађарима у Мађарску на принудни рад. Радили смо на више места, и пошто су са нама поступали врло рђаво, зато сам побегао у октобру и онда након много муке и сакривања сам најзад изнемогао и болестан некако успео доћи у болницу у Будиму. То је била јеврејска болница са око 400 јеврејских болесника, било је тамо и Војвођана. Та јеврејска болница, и осим тога још 2 јеврејске болнице у Будиму, примале су и хришћанске болеснике, али већином су болесници и болничари били Јевреји. Ми Вој-

вођани смо се брзо узајамно упознали и наравно некако смо се и заштитили узајамно. То ми је спасило живот, јер 12. јануара 1944. год. су мађарски војници и њилаши дошли заједно са немачким СС војницима, како у нашу болницу, тако и у остале јеврејске болнице, и убили су све јеврејске болеснике, болничарке и лекаре, чак и управни персонал. То је текло тако да су дошли унутра и у свакој сали су одвојили неколико присутних хришћана, одвели их у сутерен, а нас почели тамо у салама одмах стрељати. Мене је једна новосадска болничарка, Палфи Магда, која је на срећу имала лажне папире да је хришћанка, спасила, одвела у сутерен, а још док нисмо напустили салу мађарски војници су већ увелико стрељали у истој сали остале. Ја имена жртава не могу сад већ да кажем. Палфи Магда је са мном заједно ослобођена мало касније, по руској војсци.

Сада сам стигао у Нови Сад, мој стан је опљачкан, ништа нисам нашао. Моја жена и 2 детета су у априлу 1944. депортирани вероватно у Аушвиц где су крематоријуми и ништа више се не чује о њима. Моја сестра, њено дете и моја мати све су жртве Мађара и Немаца. Изгледа да су стрељани. [...].

Мене су 1943. год. месеца јуна позвали Мађари на принудни рад и одвели ме у Ходмезевашархељ. Отуда су ме одвели у Украјину. Тамо смо радили из фронта Мађара земљишне радове. Увек смо радили ноћи од осам сати навечер кадгод до подне, кадгод до 6 сати ујутро, рад је врло тежак био, било је забрањено одмарати се за време рада, најмање малаксање у раду су кажњавали батинама са кундаком, ногама итд. Једанпут дневно добили смо једну супу и хлеб, тако да смо сви ослабили и много патили”. [...].

Менцер Аладар

Нови Сад, 8. септембар 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 4894)

[...] Саслушава се сведок др Менцер Аладар, 57 година стар, адвокат у Вршцу, ожењен, јеврејске вере.

„I. Логор у Бачкој Тополи:

Када су Немци ушли у Мађарску, био сам уверен да смо ја и жена пропали. Тако је и било. Нас је мађарска полиција у Суботи-

ци, 1. маја 1944. год. где смо се склонили испред окупатора још пре рата, 28. марта 1941. год. Због нашег хапшења оптужујем неког:

1) Бургхарта (Burghardt) из Суботице, Караџићева 12, агента гестаповца у Суботици и у Београду, који ме је опазио 30. априла 1944. када је стигао из Београда у Суботицу, у његов стан на другом спрату, а сутрадан ујутру већ је полиција стигла по нас.

Ми смо били пребачени у злогласни логор у Бачкој Тополи, где сам био затворен кроз осам недеља. У том логору вршили су дужност СС-овци мађарске народности, скоро гори од Немаца. Најгаднији целат беше неки:

2) Игнац Месмер (Messmer) из Будимпеште, због кога је наш тамошњи боравак постао прави пакао. Неописива су његова зверства, душевна и телесна злостављања, малтретирања, кињења и батинања којима нас је малтретирао од 5 сати ујутру до 5 сати навечер.

У нашој је чети било 150 Јевреја, које је овај целат кињио са 'Лези! Горе!' без икаквог озбиљног разлога. Ујутру у 5 сати терао нас је у латрину – отворен нужник – у којој је било места само за 14 особа, а ипак је наредио да има цела чета да изврши своју нужду за два минута, а затим у купатило на умивање за 5 минута, иако је било само 5 умиваоника. Свако смо морали наређење да извршимо у трчећем кораку и то му је дало повода да нас кињи са 'Лези! Горе!' 50–60 пута. На крају је логора био један брежуљак, те нам је Месмер наредио да морамо да трчимо пет пута око истог, што је значило 1.500 метара. Но, како смо могли само први круг да трчимо, то је он као и још један СС-овац нас са пушкама истукао по глави, бубрезима, леђима, грудима итд., тако да смо претрпели тешке телесне озледе, па чак и повраћали, тако да су нас лекари после сваког повратка са таквог 'рада' чекали са лековима и издавали нам потребне количине.

'Рад' се састојао у шинтерском послу (запушавање јаме и чишћење нужника), па и у рушењу брежуљка на тај начин што смо морали напунити трагаче са земљом и лопатама и испразнити исте 100–120 корака далеко, па кад му се није свидело како су трагаче напуњене, истукао нас је како сам горе описао. Затим је наредио да лопате оставимо, па да чуећи пунимо трагаче шакама, а и у току овог 'рада' наставио је малтретирања, злостављања и батинања,

час због чучања, час због пуњења и наравно никада није изостајала казна 'Лези! Горе!'. Мене је песницом ударио преко очију таквом снагом да ми је разбио наочаре. Затим нас је терао горе, на врх брежуљка и наредио да се спуштамо доле пет пута стрмоглавце, па нас је малтретирао пушком, јер му ничије спуштање није одговарало. На крају нас је присилио да радимо по највећем плъуску кроз више сати и наређивао 'Лези! Горе!' по блату, тако да смо изгледали као свиње, када смо стигли у наше баракe са поцепаним оделом. Овога је зликовца лекар из Суботице, др Вилхелм (Wilhelm) Александар, (Фра Јеша трг 4) наводно пронашао у Будимпешти приликом повратка из депортације и предао га полицији. Требало би др Вилхелма саслушати о томе да ли то одговара истини. Он ће свакако моћи да саопшти даље податке о овом злочинцу.

3) Сличан злочинац беше и командант логора у Бачкој Тополи: Розендал (Rosendahl) СС-обершарфирер, бивши шеф полиције у Житомиру, који нас је злостављао песницом и ногама, није дозвољавао да нам рођаци доносе намирнице и да пишемо писма. А кога је ухватио да је примио намирнице или да је писао писма – драконски га је кажњавао затварањем у ћелије три дана не давши им ни мрвице хлеба. Тај је зликовац мене присилно одвојио од моје жене 6. маја 1944, те од тог дана више не знам ништа о својој жени.

II. Baden bei Wien:

13. јула 1944. године био сам из концентрационог логора у Штрасхофу пребачен у Баден на принудни рад код градске општине. Наша је судбина у првим недељама рада била подношљива, јер се наш шеф, неки

4) Шилк (Schilk), надзорник економије (Verwalter des Bauamtes der Stadtgemeind Baden), заљубио у кћерку једног рабина, а пошто она није хтела да игра улогу библијске Естере и није хтела да му се пода, то смо морали ми сви редом да искусимо праву нацистичку освету. Живот нам је постао кроз девет месеци правим паклом. Нациста већ је свиреп сам по себи, а камоли када хоће да се свети. Овај нас је тукао, мрцварио, чак и женске злостављао, доделио нам је најгадније и сасвим непотребне радове, само да нас мучи. Тако смо на пример недељама вршили шинтерске радове, па стојећи до колена у фекалијама, носили смо из подрума у авлији пуна ведро такве садржине и тамо их проливали и просипали на сетву. А

кромпир који је заостао у говну смо морали да чистимо, да перемо и сушимо, па смо од трулог дела овог кромпира примили храну, у смањеној количини. Тај нас је злочинац још и поткрадао. Од нашег је следовања задржавао себи намирнице и није се марио за наше гладовање, јер је у последњим месецима скидао дневни оброк хлеба са 18 дкг на 14 дкг. Није дозволио болесницима да остану у кревету, већ њих је терао да раде, иако су имали температуру од 39 степени, тврдећи да 'код нас Немаца грозница почиње тек од 40 степени'. Није нас пријавио у болничко осигурање иако му је то била дужност, те је једва дозвољавао да нам се доводи лекар из суседног места. Због најмање ситнице нас је драконски кажњавао, нпр. мени је одузео кишну кабаницу због ситне кривице једног мог другара, малоумног, који је главу купуса склонио и носио кући, што су учинили и наши надзорници. Надаље, одузимао нам је електричну струју, тако да смо остали у мраку више пута кроз више дана. Одбио је да нам да следовање, продужавао нам је радно време, није нам дао недељни одмор, тако да нисмо били у стању ни да перемо веш ни да крпимо поцепана одела, ципеле итд. Одузео је од нас и новац, мени пет марака, рекавши да ако је тај новац потребан за бријање код мог бријача, рекавши нека тражим од њега паре од случаја до случаја, али само ми је дао и то пола марке, а други и трећи пут када сам то тражио није дао ништа, већ ме је исмејавао и рекао 'нека брада расте даље'. Није нам никада издао наше прописане наднице и наметнуо нам је надзорнике, за које је знао да ће са нама поступати на најокрутнији начин.

5) Такав је злочинац био и надзорник Крајлер (Kreiler), који нас је душевно мучио, а није се устручавао ни да нас физички мучи. Довео је у нашу кухињу наше порције, које је Шилк већ смањио, па нам је од тако смањених obroка стално поткрадао знатне количине, углавном од меса које нам је било једина беланчевина. Потказао нас је код шефа Шилка, па смо имали највеће неприлике. Одузео ми је мој новчаник од fine коже и наметнуо ми је свој стари буђелар са речима да ја ионако не могу да имам новца, па ми није потребан новчаник. Овог је Крајлера доцније сменио:

6) градски саветник Лев (Löw), један од најокрутнијих нациста у Аустрији, који ме је 16. и 17. јануара 1945. године у току нашег саслушања истукао бичем на мртво име преко очију, тако да и још

данас имам трагове удараца. Затим ме је одвео у градску тамницу и затворио у једну ћелију са отвореним прозорима, без крила и стакала, у студени од 18 до 20 степени испод нуле и тамо задржао 36 сати, без мрвице хлеба. Тај је нас целат по највећој зими – дошавши пијан – пробудио ноћу у 11 сати, терао нас у двориште, где смо стајали у снегу до колена до 3 сата после поноћи и тражио од нас да пронађемо његов наводно изгубљен бич, који је међутим држао у руци, претио је нас стрељањем ако би се усудили да се вратимо у баракe ради спавања.

Када је пак 1. IV 1945. побегао из Бадена пред Црвеном армијом, покрао је од мене моју нову торбу, теравши нас из бараке, како не би то нико видео. Када сам се вратио у баракy, видео сам садржај торбе присут по поду на сламњачи.

7) Највећи целат био је наш последњи надзорник Фердинанд Хасенерл (Hasenöhr), Баден, Ренгасе 7, који нас је 5 месеци мучио душевно и физички. Није било дана да ме није истукао без икаквог разлога. Јер, није разлог ако лопату и грабље нисам држао у руци при раду онако како је то он држао. Када је посетио неки члан партије радно место, да би садистички уживао у мученичком раду Јевреја, онда наравно морао је тај наш надзорник да се размеће, како би тај његов посетилац могао да прича својим камарадима да Јевреји имају прописног надзорника. Прва жртва био сам увек ја, јер је својство адвоката поред жуте звезде било један квалификован и специјалан злочин, пошто су по нацистичкој лудорији били јеврејски адвокати криви за светску економску кризу. Овај ме је злочинац једном гурао у јаму дубоку 10 метара, када смо радили на ивици градског ђубришта, али је милостиви бог био јачи од њега, јер се ја нисам ни угрувао. Моје су другарице извукле мене са једном дугачком грабљом. Тај целат није нам дозволио ни да идемо на страну да вршимо нужду, па смо морали да се јавимо код њега, на шта је он питао: 'Мала страна или велика страна?' Па ако сам рекао 'велика страна' – пун мржње је рекао: 'сери у панталоне, шта се то мене тиче!' А када за време епидемије дизентерије – од трулог кромпира – нисам могао да будем тачно у 12.45 на апелу јер сам још био у нужнику, дошао је бесно по мене, лупао песницом на вратима и кад сам изашао, ухватио гвоздену лопату и свом снагом ударио ме по глави, тако да сам се онесвешћен срушио, па кад ни-

сам могао да устанем, даље ме је ударао ногама, песницом, бацио ме у снег висок један метар. Све су ово видели војни заробљеници – Французи.

Овде сам изнео само крупне случајеве и ништа нисам изнео о патњама у Штрасхофу, где су нас мучили непознати фашисти, од којих је један свој штап дебео два прста сломио на моме лакту једним ударцем. Болови од тог дана до данас нису престали. Мој живот не може бити толико дуг да бих изнео све патње и злостављања, што сам у време депортације из дана у дан пропатио”. [...].

Милер Александер

Суботица, 13. април 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5046)

[...] Др МИЛЕР АЛЕКСАНДЕР, адвокат, 44 године стар, јеврејске вере, Јеврејин, станује у Бачкој Тополи, кућни бр. 669. Исказује:

„19. маја 1941. године за време војне управе, мађарске окупаторске власти су из Бачке Тополе силом однели у логор у Стари Бечеј око 140 Јевреја, међу којима сам био и ја. У старобечејском логору налазили смо се заједно са интернираним Србима, и у прво време нисмо радили ништа, а доцније смо ношени на рад и то на чишћење улица, вашаришта, као и на земљане радове. Након две недеље пуштено је из старобечејског логора око 120 Јевреја, и то пошто су претходно бачкотополски Јевреји дали гаранцију за плаћање 500.000 динара /:50.000 пенга:/. Доцније та свота заиста је исплаћена од стране бачкотополских Јевреја Штедионици за самопомагање у Бачкој Тополи, а уложна књижица о томе је предата тадањем мађарском среском начелнику у Бачкој Тополи др Катони Иштвану, старом око 37-38 година, а родом из Веспрема. Поменути срески начелник је означену своту и подигао и употребио је на зидање такозваног дома 'зеленог крста', који се налази у Бачкој Тополи, поред дома ватрогасаца. Ја сам се налазио у оној групи Јевреја која није била пуштена на слободу и у којој нас је било око 20, те су нас мађарске власти 19. јуна 1941. године заједно са Србима, из старобечејског логора пренели у бачкотополски логор, где смо се налазили до 14. августа 1941. године, када сам ја са поме-

нутом јеврејском групом пуштен на слободу. Командант логора у Старом Бечеју био је Перишић, капетан, за кога знам да је доцније своје презиме мађаризирао, али не знам које је мађарско презиме узео – а његов заменик је био жандармеријски потпоручник Тураи из Кишкереша (Kis Körös). Чуо сам, да је капетан Перишић реактивирао се и да је затим ступио у мађарску обавештајну службу /:kémelhátító:/, а исто тако чуо сам, да је у грађанству он био намештеник мађарских задруга 'Ханђа'. Старобечејски логор се је налазио у тзв. Централној школи, поред српске цркве, и све просторије исте биле су препуне депортираних Срба и Јевреја, а у прво време као лежиште нам је служио голи под, а тек при крају смо добили нешто сламе, а ћебад уопште нисмо добили. Храну смо добијали само у подне и у вече, а иста је по квалитету била без икакве хранљиве вредности, а и недовољна, с напоменом да храну од својих рођака и познаника нисмо могли примати, пошто је то забрањивао командант логора Перишић. Знам да су у старобечејском логору злостављани били и Срби и Јевреји, али на који начин то не знам, јер ја нисам био злостављан, а са онима пак, који су били злостављани, нисам могао о томе разговарати, јер су после злостављања били стављени у засебне ћелије.

Командант бачкотополског логора је био резервни капетан Фаркаш, у грађанству инжењер из Мишколца, онда стар око 52-53 године – а заменик му је био заставник Ђуришић, родом из Будимпеште, банковни чиновник, стар око 46-47 година. У бачкотополском логору смо у прво време спавали на голем бетону, а тек доцније смо добили мало сламе, а исхрана је била слична оној у старобечејском логору, но с том разликом, да је командант логора Фаркаш дозвољавао да нам се од кућа додаје храна и то како Србима, тако и Јеврејима. На самога команданта логора и заменика му не могу се жалити, али поред њих постојало је у бачкотополском логору и једно одељење мађарске обавештајне службе, на челу са пешадијским поручником Егете (Égetö), тада старим око 32-33 године, али не знам од куда је родом, који је имао поред себе тричетири детектива од којих знам имена двојице и то: Перлакија и Волфа, с тим, да не знам ни за једног од куда је родом, а Перлаки је тада био стар око 36-38 година, а Волф 32-33 год. То одељење поручника Égetö-а вршило је неке истраге, и ноћу је позивало по-

једине интернирце у логору, како Србе, тако и Јевреје на саслушање, а та саслушања су вршена у засебним просторијама које су се налазиле поред канцеларија команде логора. То одељење је многе људе из логора на свиреп начин злостављало, а данас након четири године, сећам се да су од тога одељења злостављани били: др Суботин Обрад, лекар из Старе Моравице, Шрајер Мирко, индустријалац из Старе Моравице, Милошевић Влада, војни референт из Бачке Тополе и још многи и многи други, на чија се имена данас не сећам. После злостављања др Суботина и Шрајера и Јеврејина из Сенте Литвак Јакоба, ја сам их видео и они су тада по целом телу били пуни тамних модрица и натечени тако да је човека обузимао ужас кад их је погледао.

По уласку Немаца у Мађарску 19. марта 1944. године настао је нов прогон Јевреја. У Бачкој Тополи испражњен је стари логор и под вођством мађарске полиције и жандармерије, а под управом немачког Гестапоа, претворен је бачкотополски логор у концентрациони логор за Јевреје. 16. априла 1944. године сви мушкарци Јевреји из Бачке Тополе су одведени у бачкотополски логор и то они који су били старији од 16 година, а том приликом стављено је у логор и 13 женских – Јеврејки. Командант логора од стране Мађара је био мађ. полицијски саветник, који је једино имао дужност да се стара о вањској полицијској стражи логора, коју је давала мађ. полиција, и о исхрани логора и о одржавању реда и чистоће у логору – а стварни пак командант логора је био немачки С.С. командант трупе Алфред Ројендал (S.S. truppenführer Alfred Royendal), за кога смо дознали, да је у грађанству био полицијски чиновник негде у Прусској. У тај логор је скупљено око 4.000 Јевреја из Бачке, а и из Мађарске, који су затим одатле постепено ношени даље, тако да је бројно стање највише износило скоро увек 1.600–1.800 Јевреја мушких и женских, старих и младих. Приликом уласка у логор мађарска полиција нам је одузела све ствари, а једино нам је оставила кашику и један суд за јело, и најнужније рубље за пресвлачење. Од одузетих ствари нитко никада ништа није добио натраг, а позитивно знам, да је команда логора мађарској народној банци послала иза тога 152.000 пенга готовог новца, одузетог том приликом од Јевреја, око 1.300 златних бурми и 1.800 ручних сатова. Поступак у логору био је веома суров, јер су и мађарски полицајци, а и Нем-

ци, тукли и злостављали људе. У просторијама у којима смо становали, било нас је препуно тако да смо се једва могли кретати, а лежали смо на голом бетону. Увече у 5 сати били смо сви отерани у своје просторије, и тада би исте – како мађарски тако и немачки стражари – затворили и закључали и исте нису откључавали све до сутрадан у јутро 6 сати, тако да смо били принуђени и нужду вршити једно пред другим у тим просторијама. Кад год је киша падала, наређиван је био збор, и тада су нас по два-три сата држали постројене у дворишту на киши. И мађарски и немачки стражари су свакодневно, више пута залазили међу гомиле Јевреја у логору и немилосрдно их тукли и са кундацима од пушака, ногама и рукама, где су кога стигли. У суседству логора била је логорска економија, и наређивано нам је било и приморани смо били на тој економији ми Јевреји вући дрљачу, уместо коња или волова, и то под надзором СС-оваца, и ако по њиховом мишљењу посао није напредовао брзо, онда су нас немилосрдно тукли. Првих осам дана смо добијали дневно само једанпут храну и то у подне празну чорбу са нешто мало кромпира или пасуља, и 15 дека хлеба на цео дан, а доцније настојањем мађарског команданта Кешмаркија добијали смо храну на подне и у вече, и то увек по пола литре чорбе од пасуља или кромпира и 25 дека хлеба на цео дан. У логору смо такорећи били херметички затворени, и споља нам се није могла додати нити храна, нити одећа, нити обућа, а нити писмо. Постепено је бачкотополски логор до 18. јуна 1944. године, такорећи потпуно био испражњен од Јевреја, и тада је остало у њему свега 16 Јевреја међу којима сам био и ја. Истога дана напустила је бачкотополски логор и мађ. полиција, и иза тога су стражарску дужност и командовање у логору вршиле само немачке С.С. трупе, којима је још било придодато 60 немачких фелдполицајаца т. ј. војних жандарма. Ова група Јевреја од 16 људи задржана је у бачкотополском логору до 23. септембра 1944. год., а тада смо пренети у Киштарчу, где смо се налазили две недеље, а затим смо однети у Ракерештур (Rackerestur) и најзад у Ерчи, где су нас Руси ослободили.

До окупације Бачке области ја сам био потпредседник јеврејске црквене општине у Бачкој Тополи, а сада вршим дужност председника исте, а као таквом познато ми је, да је у Бачкој Тополи до окупације било око 500 Јевреја, и од тога је првих дана окупације Бачке

Тополе убијено 7 лица, а нешто доцније још два, а депортирано је и однето на принудан рад 110 лица, дочим је разлика између броја становника од 500 и 419, колико је укупно депортирано и убијено – међувремено се одселила и склонила из Бачке Тополе. До данас се у Бачку Тополу вратило 19 особа – Јевреја”. [...].

Офнер Ева

Нови Сад, 9. август 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5005)

Записник о саслушању Офнер Еве, новосадске становнице, Петра Зрињског бр. 19 [...].

„Дана 23. јануара 1942, дошла су у наш стан, ул. Војводе Бојовића 19, ујутру два мађарска жандарма и казали су мом оцу Бели Офнер да се обуче и да иде с њима ради легитимисања. Када сам ја на то приметила да имамо све папире припремљене, па да се и код куће може легитимисати, казали су жандарми да треба да иде са њима, ускоро ће се вратити. Мој отац се обукао и са собом је однео своје папире, сем тога је имао код себе свој златни сат, око 5.000 пенга, златан ланац, венчани прстен и бунду, те је отишао са жандармима. Кад је мој отац отишао, моја баба је гледала преко прозора и видела је како су жандарми из других кућа скупљали мушкарце, Србе и Јевреје, затим мало касније жене и децу. Отприлике иза тога 15 минута како су мог оца одвели, чули смо пуцање из митраљеза из близине, а то из правца касарне Краља Петра I, која се касарна налази у близини нашега стана. Мој отац се није био вратио, а други дан у јутро када сам се интересовала за њега, казали су ми да су Јевреје и Србе из ове улице сакупили у касарни и тамо убили. Заиста када сам пошла према касарни тог дана, тамо је капија била отворена и видела сам тамо у дворишту много лешева.

26. априла 1944. године депортирали су нас (мене, моју маму и бабу) у Аушвиц. Најпре су нас у вагонима однели у Суботицу где смо били смештени у млину, где је умрла моја баба. Из Суботице су нас однели у Бају, где смо се задржали 10 дана, тамо нас је исхранивала јеврејска општина. 26. маја били смо увагонирани у Баји, где смо 3 дана и ноћи путовали. У један вагон су стрпали 55 особа,

тако да нисмо могли лежати. Нисмо добили ни хране ни воде, нису нас пустили ни ради нужде напоље. 29. маја стигли смо у Аушвиц. Тамо су нас дочекали СС-овци који су нас групуирали у три дела, то јест одвојили су мушкарце од жена, а затим створили су једну посебну групу од старијих и болесних и од деце. Ту задњу групу су однели, више их нисмо видели, чули смо да су они гасом убијени и у крематоријумима спаљени.

Нашу групу су одвели на купање и дезинфицирање, па су нам одузели све што смо имали, драгоцености, новаца итд., чак и хаљине, па смо добили након купања неке поцепане хаљине. Пре купања су нас потпуно ошишали. Тога дана, т. ј. 29. маја још ништа нисмо добили за јести, већ тек други дан у јутро. Ту сам била кроз 3 месеца. Исхрана је била јако слаба. Могућност за спавање је била минимална, јер је место које је било одређено нама за спавање у блоку било око 11/2 кв. метара, а ово је било место за 13 особа. Поступак је према нама био лош, јер су нас наши непосредни претпостављени кажњеници злостављали и тукли.

Након 3 месеца са групом од око 200 особа одвели су нас у Вистегирсдорф (Wüstegiersdorf) у Шлезији. Овде смо били све до 9. маја до ослобођења 1945. и радили смо у Круповој фабрици ручне гранате. Дневно смо морали радити 12 и по часова. Овде је исхрана била нарочито слаба. Ујутро смо добили кафу, за ручак супу од сточне репе или 3 кромпира и дневно 150 грама хлеба, а за вечеру исто супу од репе.

Друго битно немам шта да кажем. Само напомињем да немам ништа, те ме јеврејска општина издржава”.

Перл Клара

Нови Сад, 14. август 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 4988)

[...] Саслушава се Перл Клара из Новог Сада, Краља Петра II 8. [...].

„Ја сам са мужем живела у Новом Саду, Темплом улица 3. до 1944. г. априла месеца. Тада су депортирали и мене и мог мужа у Аушвиц у Пољској, где су нас раздвојили. Воз је стао у станици

Биркенау, а мужа су одвели у правцу Аушвица. У Биркенау ја сам била све до краја октобра 1944. год. Од наше бараке око 3 км биле су фуруне, које су дан и ноћ радиле, и кадгод је дошао један транспорт нових притвореника, који су у том правцу одвучени, увек је целе ноћи и цео дан пламен горео све до неба. Добијали смо дневно сто осамдесет пет до 300 гр хлеба и једну супу. Били су многи војвођански Јевреји и Новосађани, људи су омршавали и ослабљивали. Из Биркенауа сам у октобру са осталим Јеврејкама одведена у Аушвиц. Овде су нас на раду стално тукли, шамарали, тукли, често тако да су људи од удараца падали у несвест. Казне су биле за најмање ситнице тако сурове, да су нпр. тако наредили да се кажњена Јеврејка мора јавити сваког дана на шамарање и том згодом је СС командант дневно делио ударце у лице са великом снагом. Од тих удараца је која Јеврејка оглухла. Један пут су осумњичили 4 од нас, да су у фабрици крали барут, ове 4 Јеврејке су обесили, а приликом извршења смртне казне путем вешања морали смо тамо стојати и гледати. Стално су биле селекције слабијих и болесних, и чим је једна била мршавија, одвели су је са групом, шалећи се да су то музулмани, а тако одведене групе нису се никад више вратиле, а било је познато да су бачене у крематоријум. Крајем јануара месеца су евакуирали логор и још живе Јеврејке су у хладноћи од 30 степени терали пешице 80 км за два и по дана. На путу наравно многе нису могле издржати зиму и темпо, нарочито многи међу мушкарцима. Ко би стао на путу или малаксао, био је одмах стрељан по пратиоцима, тако да су крај пута свуда оставили много лешева. Овако исцрпљене су нас товарили у отворене вагоне, 60–70 особа у једном вагону и путовали смо у тој страшној зими 2 и по дана и ноћи. Углавном исцрпљени смо стигли у Равензбрик (Ravensbrück), где је стигао и транспорт других Јевреја, међу којима су многи поделели од патњи. Њихова група је 10 дана била на путу, стигли су из Глајвица (Gleiwitz). Из овог места су моју групу после неколико дана одвели у Нојштат-Глеве (Neustadt-Glewe), у околини Берлина. Ту смо били око 3 мес. до ослобођења, добивали смо 15 дкг хлеба дневно и пола литра у води кувано мало сточне репе. Ту је врло велики број Јеврејки из Војводине умро од потпуног исцрпљења. Примећујем да су већина наших свирепих пратиоца у пешачењу,

који су убијали слабе и малаксале, били војвођански фолксдојчери СС добровољци, који су говорили и српски и мађарски поред немачког.

Кад сам стигла кући, мој стан је био разорен и испражњен. Имали смо добро намештене 3 собе и много ствари, имали смо скупе тепихе и скуп намештај, порцелан и друге сервисе и лампе од велике вредности, много постељине и друго рубље. Електричну шиваћу машину, много скупог материјала за мој занат за прављење мидера у минималној вредности од 5–600.000 динара. Данас немам ништа да бих могла почети мој занат и живети”. [...].

Пилиш Самуел-Елемер

Стари Бечеј, 2. мај 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5027)

[...] Пилиш Самуел-Елемер, година старости: 58 година, вера – народност: рим. кат. Јевреј, занимање: прив чиновник, место становања: Ст. Бечеј.

„По наређењу немачко-мађарских фашистичких окупаторских власти априла 1944. г. у две партије депортирани су сви Јевреји из Ст. Бечеја и то прва група почетком априла однета је у логор у Тополу, а друга група 26. или 27. априла однета је прво за Мађарску, а потом у Аустрију, Немачку и на друге разне стране.

Ја сам 26. априла лишен слободе од стране мађарске жандармерије са којом је био полицај Сурјан Јанош (Surjan Janos), један детектив звани Хорват и још један цивил кога не познајем, као и Кадаш Карољ (Kadas Karolj), овдашњи сајдија. Када су именовани дошли у моју кућу, понашали су се грубо, извршили претрес ствари, одузели ми све од вредности што сам код себе имао, чак и налив перо. Од куће су ме са кћерком одвели у зграду хотела 'Централ' где су се већ делом налазили Јевреји, а тамо су доводили и остале Јевреје, тако да нас је било како се сећам 106 особа, тако да на слободи није остао ни један грађанин јеврејског порекла јер су били доведени и старци и деца, чак и слепци. Раније, почетком априла, однето је око 10 особа у логор у Бачку Тополу, а одатле су их опет некуд однели, али шта је било са њима не знам.

У Ст. Бечеју у згради хотела 'Централ' били смо 2 дана под строгом стражом и ништа нам нису давали за исхрану. Сећам се да је једног дана дошао у зграду хотела 'Централ' Румпф Антал, гости-оничар, са члановима Гестапоа и тамо нам је саопштено да Гестапо наводно зна да су многи Јевреји сакрили драгоцености и новац код себе, а и код куће и позвати смо били да у року од 15 минута предамо све скривене драгоцености и кажемо где је ко код куће исте сакрио или неком другом предао на чување, претећи нам да уколико то не извршимо, а касније се установи да се код некога нађе драгоценост, новац или томе слично, или се дозна да су те ствари неке предале, дотични ће бити одмах на лицу места стрељан. Услед ове претње многи од нас предали смо и последње што смо имали, прстење, које је било као успомене, и све остало што се од нас тражило, наиме оне ствари које су код нас биле – предали смо.

Из Ст. Бечеја отишли смо за Сегедин, где смо били око 6 дана под тешким околностима, јер ништа нисмо добијали за исхрану, сем онога што су нам наши суграђани Јевреји као помоћ дали и што су окупатори дозволили да нам се преда. Из Сегедина смо однети у Бају, где смо били смештени на неколико места, а ја сам са једном партијом био смештен у једном великом обору за свиње и ништа друго нисмо имали на чега би легли, сем песка. И овде нам за исхрану нису власти ништа давале, сем по нешто што смо добили од јеврејских суграђана. У Баји је у то време било око 10.000 Јевреја, највећим делом из окупиране Бачке. Једном приликом однето је из Баје око 3-4 хиљаде Јевреја, али куда су однети и шта је даље са њима било никада нисам могао дознати. После 8 дана проведених у Баји, утрпали су у вагоне око 6000 Јевреја и упутили нас према Аустрији и на путу смо провели 3 дана и 3 ноћи, без да смо ма што добили за исхрану или воде, и уопште није нам било слободно из вагона изаћи и знам да је том приликом у мојем и суседним вагонима умрло око 60 особа, који су мртви са нама путовали, и како се сећам, у Бечу су ови мртваци из вагона извађени, а ми смо под тешким условима наставили пут до Гезендорфа. Овде је, како сам сазнао, из вагона извађено око 100 мртваца и ту смо позвати да изађемо они који би желели и који су способни за рад у пољопривреди. Ту нас је остало око 3000 који смо касније упућени у Штрасхоф (Strashof), где смо после лекарског прегледа и дезин-

фекције упућени на разна места као пољопривредни радници, и сада се појединци после ослобођења враћају својим кућама, па сам се и ја пре кратког времена вратио. Шта је са осталом групом од око 3000 лица која је са нама путовала било не знам, као ни то куда су одведени. Чуо сам да су неки од њих однети у разне логоре и верујем да су многи од њих страдали.

Друго немам шта да кажем”. [...].

Полачек Самојло

Нови Сад, 14. август 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 4983)

Записник [...] о саслушању Полачек Самојла, новосадског становника, Земљана Ђуприја бр. 2. [...].

„Рођен сам 22. маја 1905. у Тителу. Био сам становник у Малом Иђошу. Све до 9. априла 1942. када је ушла мађарска окупаторска војска, у Малом Иђошу је било око 25 Јевреја. Овде је био један мађарски подбележник, који је дошао из Боњхада из Мађарске, и још један подбележник, који су стално позивали Јевреје у општинску кућу, па су нас тамо стално тукли и злостављали, сем тога су путем тамошњих мађарских фашиста дали наше прозоре разбити. Звали су нас обично ноћу, па су нас задржали у општини и тукли. Сећам се неког Тромбиташ Јаноша (Trombitas Janos), који је исто по налогу општинског подбележника разбио прозоре јеврејских станова. Овај је још и сада у Малом Иђошу. Сем тога се сећам неког Требуса, Немца, који је био трговац житарицама, а који је такође суделовао у насилним актима.

Услед поступања окупаторских власти, у Малом Иђошу је тамошњи живот за Јевреје постао немогућ, па сам се ради тога 9. априла 1942. преселио у Нови Сад.

1. јула 1942. позват сам у радну службу од стране мађарске окупаторске власти, па сам служио све до 31. децембра 1942. у Купусини. Ту је био командир јеврејске радне чете Жолдос Андор из Сентеша. 1. августа 1943. поново сам позват на радну службу у Ходмезевашархељ. Служио сам до 1. новембра 1943.

17. априла 1944. поново сам позват у радну службу, па сам служио у Мађарској до 2. новембра, када су нас око 210 Јевреја уваго-нирали за Дахау. Пут у Дахау је трајао седам дана. За време пута нисмо добили јести. Када смо стигли у Дахау, где су СС-овци извршили селектирање, па су болесне и старе одвојили и однели. Ове више нисмо видели, па смо само чули да су спаљени. Ми смо са једном групом од око 1.200 Јевреја однети у Милдорф (Mühldorf), где смо морали обављати најтежи рад, дневно четрнаест до шеснаест сати. Овде је дневно умирало по двадесет Јевреја, услед слабости, јер је храна била слаба. Овде су нас страшно злостављали и многи су од нас умрли услед злостављања. Овде смо били све до ослобођења, 2. маја 1945.

Напомињем да ми је десна нога сломљена у Милдорфу услед тога што су ме чланови Тотове организације, који су били наши претпостављени, бацили са првог спрата, преко степеница доле. Био сам дуго времена у болници, па сам још и данас неспособан за рад. Пре рата сам био трговачки путник код фирме Плевне у Новом Саду. Када сам дошао кући са депортације, од мог намештаја и ствари ништа нисам нашао, већ сам дознао да је моје ствари однео један мађарски фашиста по имену Сабо (Szabo) Елемер из Ујфехертоа, а моје ствари је послао у Кишкунхалаш. Моја штета услед губитка износи 200.000 предратних динара. Моју штету услед умањене радне способности ценим на најмање дин. 140.000.

Друго битно немам да кажем”.

Полгар Вилма Марија

Нови Сад, 23. август 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 4967)

Записник [...] о саслушању Полгар Вилме Марије из Новог Сада, Петра Зрињског бр. 61. [...].

„Рођена сам у Панчеву, 13. јула 1899. Вере римокатоличке, по народности Јеврејка, југословенска држављанка, некажњавана, по занимању приватница.

Дана 23. јуна 1944. године ухапшена сам у Будимпешти од стране немачких фашиста, па сам била током три недеље у затвору

Окружног суда за провинцију Будимпеште. Гестаповци су ме грозно истукли приликом хапшења, тако да сам имала отворену рану на трбуху и овако сам седела у затвору, чак ми то нису дозволили да идем у болницу. Храна је у затвору била јако слаба. Дана 12. априла депортована сам у Аушвиц, са групом од 20 лица. Када смо стигли у Аушвиц, тамо су нас дочекали СС-овци, који су од нас одвојили мушкарце, а нас су пешке терали у логор. Тамо су од нас одузели све и морали смо у купаону и на дезинфицирање. Један цео дан смо тамо стајали потпуно голи, јер нисмо добили одмах друге хаљине, тек смо на вечер добили неке подеране хаљине, без веша. Затим смо били упућени у блок, у којем је било око хиљаду Јеврејки, тако много, да уопште нисмо могле лежати. Храну на дан нашег доласка у Аушвиц нисмо добили, тек сутрадан неку каву без ичега. Дневно смо морали радити најмање 14 сати и то најтеже послове. У лагеру нам је саопштено да постоје само две врсте интернираца, и то мртвих и оних који знају радити. У блоку је било много смртних случајева, и то делом од изнемоглости и слабости, те делом од злостављања наших претпостављених. Три до четири пута месечно је дошло до селектирања. Ово се састојало у томе да су болесне и слабе од нас одвојили, па су њих одвели у просторије гаса и тамо убили, па су касније лешеве запалили у крематоријумима. Напомињем да је постојала једна наредба по којој политичке кривце не убијају гасом. Ја сам ипак приликом једног селектирања упала у групу која је требало бити убијена гасом. Када сам се због тога потужила код надлежног лекара, по имену др Кених (König), да сам ја политички интернирац, он ми је одговорио да не може ништа радити, јер су добили наређење из Белина да треба 6.000 Јевреја убити гасом. Тако сам ја dospela у специјалан блок, где су били само они који су осуђени на смрт. Ту су нам одузели хаљине, па смо били голи и добили смо нешто крпа којима смо се покрили. У том блоку, тзв. блоку смрти, било је око 2.000 Јевреја, ту сам ја била кроз шеснаест сати и спасила сам се на тај начин, да је једна немачка лекарица, коју сам добро познавала, мене из тог блока смрти извукла. Напомињем да су и мене однели камионима са другима у просторије где су Немци гасом убијали Јевреје, а које просторије се састоје из три дела. У првом одељењу су се морали Јевреји свлачити, затим су били пребачени у друге просторије где су њих убили гасом, а у тре-

ћем одељењу је био крематоријум. Ја сам била у првом одељењу, а оданде је мене спасила поменута немачка лекарица. Како сам се на овај начин спасила, дошла сам натраг у свој стари блок. Ја сам јако оболела, па сам била болесна све до краја, т. ј. до ослобођења. Примећујем да су Немци једном приликом стрељали поред мене једну Јеврејку ради тога што једног леша није обријала, па су њој казали да треба да зна да је коса њемачка државна својина, па је с тиме оштетила њемачку државу. Приликом једног селектирања одвојили су тешко болесне и изнемогле, које су однели у крематоријум, а једну групу од 120 особа, који су били лакше болесни, затворили су у један блок, где су били без хране 24 сати, па је један њемачки војник пар пута ишао у тај блок и почео пуцати, па је на овај начин једног убио и неке је ранио. По мом мишљењу, приликом сваког селектирања су Немци убили око десет одсто прикупљених Јевреја. На дневном реду су биле појаве да су Немци пустили на нас, без разлога, специјално дресиране псе, који су ујели ноге, па су људе тешко ранили.

Ја сам ослобођена 26. јануара 1945. године од стране руске војске. Дошла сам болесна кући, тако да ни данас нисам потпуно здрава.

Када сам дошла кући, ништа од својих ствари нисам нашла, па живим од потпоре добрих пријатеља.

Друго битно немам да кажем”. [...].

Рајтер Ага

Нови Сад, 10. август 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5001)

„[...] Зовем се Рајтер (Reiter) Ага из Новог Сада, 20 година стара, Дунавска улица 15, навађа:

Ја сам живела у родитељској кући, Петра Зрињска 20, а кад су Мађари ушли у Нови Сад, а приликом рације су Мађари извели моје родитеље и мене такође на Дунав ради стрељања, осим тога, моју сестричину и њеног мужа, именом Фројд (Freud) Максима, и супруга. Три жандара су дошли и нас принудили да уђемо у ауто, узели су кључеве стана. Кад су нас извели на Дунав, видели смо страшан приказ. Била је једна јама ископана на Дунаву, даска је

била преко јаме, а редом су терали људе у малим групама код јаме и тамо су их стрељали и бацили у јаму. Људи су тамо стајали и чекали на ред и гурали су се да дођу на ред што пре, деца су плакала, 'кад ћемо доћи на ред ми, не могу издржати хладноћу', итд. Људи су тражили да се што брже сврши с њима, јер је хладноћа била неиздржљива. Наиме, морали смо да се свлачимо, капуте и све бацили, многи су били до коже голи и тако смо стајали тамо ужасно страдајући од хладноће. Неки су се бранили очајно, на што су и ове стрељали. Много стотина људи су тако умирали, док је дошло неко наређење и онда су престали, однели нас у Дом Сокола и отуда казније кући. Сестричина и њен муж су убијени пред нашим очима.

У априлу 1944. су мене и родитеље депортирали, а у Суботици сам одвојена од родитеља и одведена у Аушвиц. Тамо кад смо стигли, одмах су одвојили од нас 3.000 људи, 2.380 људи и ове су одвели у крематоријум, а рекли су да они иду у 'пекару'. Нас су у суседну бараку сместили 20 људи, а гледали смо како крематоријум дими и пламен се је дигао црвено. Смрдио је јако од костију, а видели смо како су људи ушли према улазу, нестали тамо, они су само ушли у 'пекару' где ће се купати. Деца која су одвојена била од родитеља, очајно су питали шта је са родитељима, мужеви за жене, а никад више нико није изашао из крематоријума.

Ја сам у тој бараци била са друговима из Војводине седам месеци, дан и ноћ су дошли транспорти, ушли у крематоријум, нико више није излазио жив. У последње време је толико транспорта дошло, да није било довољно места за све, иако је седам фуруна радило дан и ноћ. Људи који су знали шта их чека почели су да се противе, на то су пустили на њих 100-200 курјачких паса, и ови су их живе појели скоро. Док је почетком палење и изгорење трајало дуже време, сад услед великог промета применили један нов гас, тако да су поједине групе биле готове за 2 минута, а већ је пуштена и утерана нова група.

Мени су првог дана ошишали косу сасвим, зато јер једној немачкој стражарки нисам хтела да дам свој ангора костим, последњи комад одела, што на себе имала.

Из Аушвица су нас приликом приближавања Руса однели у Берген Белзен. Пре одласка је било неколико селекција код нас. Изабрали су СС-лекари увек један део, који је послат у крематори-

јуме. Једног дана један лекар изабрао мршаве, други дан други лекар дебеле. А људи кад је дошла селекција као умобилни су викали, бежали на све стране, а то је било само узрок да све их пошаљу у крематоријум. Био је тамо особито два лекара, др Кених (König) и др Менгеле, који су са отвореним задовољством изабрали масе за паљење.

Стално су узимали крв од нас за трансфузију, а близанцима су давали за покушај терапије инјекције отрова. Наравно су одмах умрли. Женама су давали инјекције да не добивају више менструацију. Кад су сабрали групу жена, и оперативно су им окренули материцу, да не могу родити. Те жене су делом полуделе, а постале су од страшних болова и патњи живчани болесници са страховитим боловима, јаукале су, плакале су, а ни лека није било, нити је било дозвољено коме помоћи. Кад би неко пружио помоћ болесној којој жени, дотична особа је одмах одведена у крематоријум. Било је забрањено носити завој, јер ко је то носио, утврђена је његова неспособност за рад, и однели су га у крематоријум.

Неки људи су изгубили способност за говор од глади и патњи. На раду су наиме тукли страшно, ако је само пет минута на раду неко стао, није добио храну, као указнути морао је целог дана клекнути, или је додељен стракомпанији, где је рад био још тежи, целог дана без хране, од зоре до мрака на зими, чак без капи воде су морали радити непрекидно. Тако да су ти људи кроз недељу дана увек и умрли.

Кад су се Руси приближавали, онда су нас одвели у Берген Белзен ради евакуације. У том логору, где нас је било много хиљада јеврејских жена, храна је било тако мала, да су већ после неколико дана људи једноставно пали и умрли, што је било већ свакодневна појава. Од глади и мука сваког дана је избило лудило на неколико од нас.

У том логору је једног дана дошла вест, да је у суседном логору иза жице дошла група из Пољске и да има тамо Новосађана. На моје очајно цикање је најзад чудновато мој отац се је јавио. Био је сасвим остарео, иако је био само 53 године стар. Испали су му зубови. И кад ме је видео, плакао је, а ја сам му кроз жице пружио три прста моје руке, он је пољубио, а кад су то стражари приметили, онда су ме одвели за то као казну у Стралагер Ашерслебен

(Aschersleben) код Хановера, у један женски стралагер. Ту је ситуација била ужасна. Ту скоро ништа нисмо добили за јести, само 10 дека хлеба и пола дека маргарина и дневно једанпут мало танке супе. Од глади смо почели скочити у подрум, где је био кромпир, да дођемо до неке хране. Кад су то стражари приметили, онда су пуцали у нас, и увек је било 10–12 мртвих, а глад нас је ипак терала да рескирамо живот, јер иначе би умрли од глади сви, како су и многи умрли.

Тамо у близини су почели најзад у пролеће борбе са савезницима, и онда су нас одвели. 40 километара смо дневно ишли пешице, на путу су убијали многе од нас, док сам ја најзад побегла, јер сам увидела да ћу ионако на путу умрети, како су већином умрли или убијени и другови.

Тако сам се спасила и стигла у руку Американаца.

Сад сам дошла кући. Немам ни једног рођака, или члана фамилије. Ни наш намештај није ту. Све је разнесено и не знам још од чега ћу живети. Отац је јако болестан и слаб”. [...].

Рајцер Магда

Нови Сад, 28. септембар 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 4901)

„[...] Зовем се Магда Рајцер, рођена у Новом Саду, 23. априла 1927. од оца Вилима и матере Аранке Пресбургер (Pressburger), по занимању домаћица, Мојсијеве вере, југословенска држављанка, неудата, некажњавана, станујем у Петра Зрињској ул. 56.

Пре окупације је мој отац био сувласник трговине ’Рајцер и Крисхабер’ у Новом Саду, која се бавила продајом кожних производа. Након доласка мађарске окупаторске војске, ова фирма стварно даље није могла да ради, јер је цела кожна залиха забрањена, пошто по мађарско-фашистичким законима Јевреји нису могли са трговином коже да се баве. Тако се сећам да је један део забрањене коже однела задруга ’Лабор’, но немам знања о томе да ли је та роба плаћена. Ова радња ’Рајцер и Крисхабер’ је била на углу Поштанске и Краља Петра II улице и касније је прешла у својину једног нашег бившег намештеника, Бержењи Ђуле (Berzsenyi

Gyula). Држим да је приликом преласка фирме, односно радње Бержењија, на мог оца, односно његовог компањона Крисхабера, извршен притисак. Напомињем да је фирма 'Рајцер и Крисхабер' и након тога формално радила даље и то у бившем магацину фирме, који се налазио у дворишту куће у Краља Петра II ул. бр. 25. Но, тај рад је био само формалан, пошто фирма са кожном трговином и онако није могла да се бави. Мислим да око јануара месеца 1944. год. фирма је коначно престала да ради.

Задњег дана рације, 25. јануара 1942. год., после подне око два сата, дошла је жандармерија по нас, па су нас одвели на Штранд аутом, но тамо смо се само кратко време задржавали, па су нас онда одвели у Соколски дом, где смо били до 10 сати увечер. Том приликом сам видеела Гаус Виктора, који је вршио испитивање Јевреја и других који су били тамо доведени. Сем тога сам видеела једног детектива. Како смо стигли кући, установили смо да нам је нестала мала верхајм каса са свим нашим вредностима, па нам је наша служавка дала објашњење да су се неки војници након нашега одведења вратили и да су узели из касе све вредносне ствари.

Напомињем да је мој брат Мирко Рајцер након рације био ухапшен под сумњом да је потпомагао комунисте, и то у Суботици кроз једну годину дана је био у затвору.

19. марта 1944. године, када су дошли Немци, ухапшен је био мој отац и одведен у хотел 'Слободу', где је био скоро три недеље. Затим је био пуштен на четири дана, па су га онда поново ухапсили и интернирали у Б. Тополи. По причању мог оца, њега и све Јевреје који су били тамо ухапшени, Немци су истукли и злостављали, и то углавном овдашњи њемачки културбундисти. Шта више, чула сам од мог оца како су Немци некога убили.

17. јула 1944. год. депортована сам са групом суботичких Јевреја у Аушвиц. Утоварили су нас у затворен вагон, укупно пет дана са групом од 70 особа у једном вагону. За то време нисмо добили никакве хране и нису нам дали воду. Када смо стигли у Аушвиц, тамо су нас дочекали СС-овци који су вршили прво селектирање, па су оделили старије, болесне и жене са децом. Ту групу више нисмо видели, само смо чули да су гасом убијени и спаљени у крематоријуму. Иначе су све од нас одузели, чак и хаљине, па су нам дали старе, поцепане. Иначе је овде поступак био такав, као што су већ други који су се вратили из Аушвица исказали.

Ја сам се ослободила 8. маја 1945. год. од стране Црвене армије. Од моје фамилије изгубила сам свога оца, а матери ми је умрла овде, за време окупације.

Друго битно немам да кажем”. [...].

Ротбарт Емил

Нови Сад, 10. август 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 4995)

Записник [...] о саслушању Ротбарт (Rothbart) Емила из Новог Сада, Краља Петра II, 40. [...].

„Почетком априла месеца 1941. године дошао сам из Београда, па сам хтео да се вратим кући у Нови Сад. Немци су већ тада били у Инђији. Тамо сам био у једној гостионици. Тамо је дошао један Немац у цивилу, који се звао Кошер, који је раније био намештен у Новом Саду у Војвођанској ливници, а који је иначе био становник из Инђије, у пратњи немачких војника, па је легитимисао све особе, тражећи оружја. Тешком муком сам се спасао, па ми је успело да дођем кући. У Новом Саду ме је одмах по мом доласку ухапсила мађарска контрашпијунажна служба. Моје преслушање је обавио Дешакнаи, који ме је страшно истукао. Био сам затворен око 3 недеље.

Касније сам био позват на присилан рад у првој групи, ту сам био 6 недеља. Наш заповедник је био поручник Наваи, који је страшно злостављао Јевреје, скоро сваког дана су вешали по неколико Јевреја на два сата. Док су неки од нас били вешани, остали смо морали гледати. Када је том приликом ко од нас пао у несвест, Наваи је издао наређење да се има бацити у Дунав, да би дошао себи. Људи су били вешани на 2 сата, те када су били скинути, уопште нису могли руке употребити кроз дуже време, па су морали ићи на лекарско лечење.

Дневно смо морали радити 14 сати, каткада и више, те када смо довршили посао, још смо морали изводити гимнастичке вежбе. Било је случајева да смо морали радити од 4 сата ујутру па до 12 у ноћи.

Ја сам имао информациону канцеларију у Новом Саду, па одмах по доласку мађарске окупационе власти добио сам наређење да затворим радњу, те су цео мој инвентар без икакве накнаде однеле мађарске власти.

Дана 19. марта 1944. г. ухапсили су ме културбундисти и њилаши у пратњи немачких војника, те су ме спровели у 'Слободу' где је било око 100 Јевреја. Дана 22. истог месеца су нас немачки војници страшно истукли. Међу онима који су ме ухапсили је био и бивши портир у 'Парк Хотелу'. Услед злостављања је умро Јеврејин Стеин Лео, књиговођа. 20. истог месеца су довели у 'Слободу' крзнара Рота (Roth), кога су страшно истукли на пријаву неког Вајнсауера (Weinsauer), сајдије из Новог Сада, који је био културбундиста. Рота су кроз 4 дана стално тукли и злостављали, тако да овај није могао више издржати, па је покушао извршити самоубиство резањем жила, што му међутим није успело. Касније су га одвели у Б. Тополу. Након неколико дана нас су пустили.

Мене су депортирали крајем априла 1944. Најпре су нас одвели у Суботицу. Овде смо становали у млину. Једног дана су се појавили мађарски детективи, који су тражили наше драгоцености, те су нас испитивали куда смо их сакрили. Том приликом су неке особе и тукли. Имам знања о томе да су детективи из лагера у Суботици одвели др Лустига и Франк Јулија, те Песинг Давида натраг у Нови Сад, да би казали куда су сакрили своје драгоцености. Одавде смо отишли у Бају. Из Баје су ме 28. маја са једним транспортом одвели у Аустрију. Пут је трајао 4 дана. За то време нису вагоне отворили, нису нам дали храну ни воде, а и нужду смо морали вршити у вагону. У вагону нас је било 75. Тако смо стигли у Гензендорф (Gensendorf). На путу је умрло 5 особа, а у Гензендорфу смо истоварили још 60 мртвих из вагона. Број полуделих на путу је износио око 200. Ја сам остао у Гензендорфу, па сам тамо радио пољопривредне радове. Ту сам био све до ослобођења.

Друго битно немам да кажем”.

Санто Никола

Сомбор, 27. фебруар 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5077)

[...] Др Никола Санто из Сомбора, новинар, 61 год. Јевреј, ул. Белог голуба број 2.

„5. априла 1944. год. дошла су у моју кућу 2 мађарска редара, 2 немачка гестаповца, Вајлер Андрија, сомборски месар, који је био

у СС војсци и одвели су мене у сомборску Гимназију. Тамо сам за-текао већ око 80 Јевреја као и више Срба, од којих сам познавао само двојицу, др Пају Протића и др Илију Попадића. Сутрадан су нас Јевреје, и то 84 на броју, као и поменуте интелектуалце Србе, однели Немци камионима у логор, у Бачку Тополу. У том логору се налазило свега око 1.400 Јевреја и тамо смо се налазили отприлике месец дана. За то су нас време Немци и Мађари опљачкали и однели све наше ствари. Терали су нас на најпрљавије и на најтеже послове. Уместо стоке, морали смо се упрезати и вући бране и дрљаче и радити томе сличне послове. Храна је била најмизернија, а нису нама дозвољавали да примамо пакете од куће. Исто тако били смо и физички злостављани, и у томе су се нарочито истицали мађарски редари, од којих је један носио број 9911, као и један немачки гестаповец по имену Силађи, који је родом из Батосека /Мађарска/.

У овом логору смо провели месец дана и након тога смо били сви упућени у логор у Сегедин. Тамо је начин поступања био мало бољи, али су услови живота били немогући, јер смо били смештени у свињским оборима фабрике саламе 'Пик'. У овом логору смо се налазили 2 недеље, а после смо били премештени у логор у Бају, где смо се налазили месец дана. У овом логору је било релативно сношљиво, јер је бајским Јеврејима било дозвољено нама додавати храну. Једног дана је у овај логор стигао неки немачки мајор, који је нас питао да ли између нас има кога, који имају немачка одликовања. Пошто сам имао још из Првог светског рата Златну медаљу и Немачки гвоздени крст, те сам се са још неким пријавио и на основу тога сам заједно са мојом женом био отпуштен из логора и као место боравка је нама била одређена Будимпешта. После боравка од 10 месеци у Будимпешти, био сам једном приликом на улици ухапшен од стране мађарских њилаша и са једном групом Јевреја, која је бројала око 3000 људи, био сам одведен у један логор, који се налазио у месту Хеђешалом, на граници Мађарске и Аустрије. Из тог логора сам побегао натраг у Будимпешту и тамо сам се сакривао све док у Пешту није ушла Црвена армија. За цело то време и моја жена живела је у Пешти под лажним именом и радила је као служавка код појединих Мађара. Примећујем још и то да је мој син Владислав био одведен од стране Мађара још 1942. год. и послат је

био у Борски рудник на рад. Од марта 1944. год. није ми позната даља судбина мога сина.

Имам да приметим још и то да сам за време илегалног боравка у Будимпешти тамо видео ратне злочинце др Рек Антона, бив. великог жупана града Суботице, као и Месарош Антала, органа мађарског 'Кемелхарита' из Сомбора. Познато ми је да је др Рек Антон већ након уласка Црвене армије становао у Будимпешти, у подруму куће 34, у Андруши ул., дочим Месарош Антал и Тома Александар су становали по моме знању у околини Карољевог Венца". [...].

Сомбор, 8. јун 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 1810)

[...] „Како сам већ навео у моме саслушању [...] био сам 5. априла 1944. год. ухапшен од стране немачког гестапоа и Вајлер Андрије, месара из Сомбора, који је био у СС трупима и сутрадан са једном групом од око 84 сомборска Јевреја спроведен у бачкотополски логор. У том логору је било свега око 1.400 Јевреја и тамо смо се налазили отприлике месец дана. За цело то време смо морали радити најтеже и најпрљавије послове. Са нама се поступало горе него са обичном стоком. На све могуће начине били смо малтретирани од стране логорског особља. Више пута били смо и физички злостављани. У томе су се нарочито истакли један мађарски редар, којем не знам име, а који је имао ознаку бр. 9911, као и два немачка гестаповца. Један се звао Силађи и родом је из Батасека (Мађарска), а други се звао Мезнер, из Будимпеште, Ракоци улица бр. 54. Више пута се догодило да су поједине Јевреје, у групама од 7-8 људи, упрезали у дрљаче, које смо морали вући и дрљати претходно узорану земљу. Ово је било страховито мучење, нарочито када је на дрљачи стајао гестаповец Мезнер или редар са горе поменутих бројем, и коњском канџијом су нас шибали и терали да брже вучемо дрљачу. Када су поједини од упрегнутих Јевреја због претераног напора падали у несвест, били су од стране горе поменутих функционера страховито физички злостављани. Ова врста мучења је за сваку групу у дрљачу упрегнутих Јевреја трајала дневно 4 сата, када су добијали смену од других Јевреја, који су тај посао на

исти начин обављали. Током мога боравка у логору нисам никада нити видео нити чуо да би поједини интернирци морали вући плугове, нити орати земљу. Мени је познато само то што се односи у погледу дрљања земље. Од мени познатих Јевреја ово дрљање су обављали др Лампер Бела из Н. Сада, ја, Нађ Владислав, апотекар, Краус Бела, апотекар, др Облат Хинко, адвокат и Слумбергер Нандор, сви из Сомбора. Потоња двојица се не налазе у Сомбору и мени није познато место њихова боравка. За др Облата сам чуо да је умро. Колико је мени познато, од Срба у овом логору за моје време била су само двојица и то др Паја Протић, адвокат и др Попадић Илија, лекар из Сомбора. Нисам никада видео ни чуо да су и они морали вући дрљачу, јер је то био искључиво посао за Јевреје. Примећујем да су за тај посао били искључиво Јевреји-интелектуалци којима је наравно најтеже падао овај страховито тежак посао. Није мени познато да ли је неко фотографисао групе Јевреја који су вукли дрљачу, те према томе немам ништа рећи у погледу набавке фотографија”. [...].

Сатлер Ото

Нови Сад, 27. септембар 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 4908)

[...] Саслушава се Сатлер Ото, 20 година стар, Јеврејин из Новог Сада, Петра Зрињска ул. 10.

„1941. године у јесен ја сам био ученик VI разреда гимназије у Новом Саду. У новембру исте године, пошто сам био члан СКОЈ-а, где сам радио у просветној групи, дошла је једна екипа мађарских агената од четири човека из контрашпијунаже и однели су ме у Армију. Било је осим мене око 20 ухапшених јеврејских младића. Чим смо првог јутра устали у заједничкој сали, без разлога су жандари нас тукли кундацима и пендрецима. Целог дана смо морали седети окренути зиду на поду, и нисмо смели разговарати, ко је најмање се макао, био је истучен. Био сам саслушан три пута, сваки пут су ме детективи везали, тукли са пендрецима по табанима, по целом телу ужасно, сатима дуго, отприлике сат и по. Цело тело ми

је натекло од страшних удараца, јер су хтели да им искажем више него што знам. Ови остали другови су такође били страшно мучени, неколико другова је умрло од мучења, као нпр. Ласло Имре, зуботехничар. То је трајало три недеље. Главни зверови, који су нас мучили, а некоје у смрт терали, били су: мајор Кун, жандармеријски официр из Кишкунхалаша, где има кућу и виноград, како сам сазнао. Нпр., мене и моје другове је он по полним органима страшно тукао и мучио. Један од мојих другова, Новосађанин, на име се не сећам, био је толико мучен да су му у Сегедину касније морали операцијом одстранити полне органе и био је физички потпуно пропао.

Један од зверова је био Колтер Еуген /Јене/ (Jenö) који је био страшило за све нас. Био је директор Палас биоскопа у исто време.

У децембру исте године одвели су нас у Сегедин, јер је новосадски затвор био препун. Но, пре нашег одласка су обесили Зимар Золтана и Бркић Јована, ученике.

У Сегедину смо били седам месеци, а по томе су судили пред војним судом. Били смо 27 оптужених. За више од једног сата је цела расправа била готова, нама свакоме су ставили једно-два питања, по томе су саслушали полицијског саветника Дежакнаи Мартина, који је сведочио да нико није био у Н. Саду тучен. Ја сам добио годину дана затвора условно, а мој друг Винтер (Winter) Матија шест месеци, а остали другови су добили од две до десет година робије.

1944. сам био депортиран, након што сам и ја претрпио затвор у 'Слободи' и логор у Б. Тополи. У Хотелу 'Слобода' су СС-овци нас све страшно тукли, Немци једног су и убили, Штајн (Stein) Леа. Депортиран сам у радни логор Вистегирсдорф Обершлезин (Wüstegiersdorf Oberschlesien). Ту је било систематског мучења. Страшно су нас тукли, уз врло слабу храну морали смо врло тешке физичке радове вршити од зоре до мрака, скоро без ципела и у подераним оделима смо радили по киши и немогуће је било спавање, тако да су многи умиралли од исцрпљења.

Моји родитељи су, Сатлер Еуген и Шарлота, убијени са гасом у Аушвицу, а моја сестра је тамо умрла због недостатка хране и тоглог одела. Њено име је Валерија. Наш стан је по окупатору испражњен, а што смо имали новца и драгоцености то су од нас одузели још приликом хапшења". [...].

Сеслер Хинко

Нови Сад, 13. август 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 4986)

Записник [...] о саслушању Сеслер Хинка, новосадског становника, ул. Војвођанска 16. [...].

„Дана 1. августа 1943. послат сам на присилан рад од стране окупаторских власти у Сегедин. Овде је било војвођанских Јевреја око 30, јер је већина била позвата у друга места. Овде смо радили три месеца. Поступак према нама, нарочито у почетку био је строг. Радили смо дневно око десет до дванаест сати. Исхрана је била слаба.

Дана 20. марта 1944. у јутро дошли су по мене један културбундиста, кога пре нисам познавао и један СС-овац, па ме одвели у просторије 'Слободе'. Ту је у почетку било ухапшено око 300 Јевреја. Нас су првог дана страшно истукли. Један Јеврејин је шта више и умро услед злостављања. Сећам се како су једног дана довели у 'Слободу' крзнара Рота (Roth), кога су страшно злостављали кроз четири дана, па је исти услед тога покушао самоубиство, што му међутим није успело. Овде сам био десет дана. Међу онима који су учествовали у ухапшењу Јевреја, и који су стајали у вези са СС-овцима били су др Немесхајмер (Nemesheimer) Себастијан из Новог Сада, Шпилер (Spiller) Ленци, власник бифеа, неки Шваб (Schwab), који је имао неку трговину ножева у Новом Саду.

15. маја 1944. поново сам позват на присилан рад са стране мађарске окупаторске власти. Служио сам у Ходмезевашархељу, затим у Сентандреји. Дана 27. новембра 1944. г. увагонирали су нас за Немачку, са групом Јевреја од око 3.000. однели у Брук (Bruck) у Аустрији. Овде смо морали радити дневно око четрнаест сати. Овде сам био до 1. марта 1945. када су нас одвели у Маутхаузен. Напомињем да је у Бруку од наше групе умрло око 20 одсто, и то услед слабости и слабе исхране. Пут до Маутхаузена је трајао шест дана. За то време нисмо добили никакву храну. Овде су нас стално тукли. Овде је било врло много смртних случајева услед слабости. У то време је у Маутхаузену било око 9.000 Јевреја, па је дневно умрло око 300 особа. Ту смо били око две недеље, па су нас одавде одвели у Гунскирхен (Gunskirchen) и то пешке, који је пут трајао три дана. Ко није могао ходати, тог су СС-овци одмах убили на

путу. Тако су Немци убили на путу око 1.500 Јевреја. У Гунскирхену становали смо у неким прљавим баракама, па нас је толико било у појединим баракама да уопште нисмо могли лежати, већ само седети. Храна није била никаква. Дневно смо добили око сто грама хлеба, мало црне кафе и супу од репе. Овде је било јако много смртних случајева и то од тифуса и од слабости. Отприлике 30% Јевреја је страдало. Овде смо били све до 5. маја 1945. год., кад су нас Американци ослободили.

Ја сам у Новом Саду имао техничку трговину у Војвођанској улици 16. Дана 20–25. марта 1944. г. СС-овци и културбундисти су однели из моје радње и стана један радио-апарат, писаћу машину, писаћи стол и пет персијских тепиха. Почетком јуна је мађарска окупаторска власт именовала старатеља у моју радњу, по имену Киша, који је био власник млина на Клиси. Овај је однео разну техничку робу из моје радње. Осим тога су Немци приликом повлачења почетком октобра 1944. год. однели из радње кожна ремена, кудељне колане и млинску свилу. Моја штета укупно износи дин. 130.000 (у вредности из 1941. г.).

Друго битно немам да кажем”.

Сидон Карло

Суботица, 28. фебруар 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5033)

[...] Сидон Карло, 53 година стар, трговац, јеврејске вере, јеврејске народности из Суботице /Пашићева ул. 4/ изјави:

„Дана 14. априла 1944. г., мене су са још око 160 суботичких Јевреја однеле мађарске окупаторске власти у логор у Тополи. Тамо су нас дочекали немачки СС-овци, а са стране Мађара, био је тамо главнокомандујући жандармеријски потпуковник ЗАЛАШДИ.

У логору је било око 1500–1800 људи стално. Сви су то били углавном Јевреји и Словени из Југославије, то јест из јужне Мађарске.

Већ приликом нашег доласка у логор почели су нас СС-овци без икаквог разлога и повода тући кундацима и лупати ногама. Псовали су нас, грдили и обећавали да ће нас све стрелјати.

Сва мучења и злостављања су радили по наређењу команданта логора неког СС-овог официра по имену АЛФРЕД РОСЕНДАЛА из Дизелдорфа (Düsseldorf).

Његов главни помоћник био је неки СС-овац, пореклом Мађар из Шопрона, по имену СИЛАШИ.

Ова обадвојица су и лично тукли и мучили људе на најстрашније начине.

Радили смо најтеже послове и то без изузетка сви. Није се гледало на то, да ли је неко стар или млад, да ли је здрав или болестан, да ли је мушко или женско, већ се терало на најтеже радове, а ако дотични баш и због свога здравственог стања није могао извршити наређени му посао, био је одмах најстрашније тучен и злостављен.

Храну нам такорећи нису ништа дали: јели смо два пута на дан супу и добили смо свега 25 дкг хлеба.

Заправо, сврха рада није била да се постигне неки резултат, него су гледали само да нас понизе. Тако на пример, требали смо орати и то на тај начин, што су нас место коња упрегли у плуг и ми смо га морали вући.

После отприлике три недеље су претежни део Јевреја који смо били у тополском логору однели у четири транспорта за Немачку, тако на овај начин могли су однети отприлике 4000 Јевреја. Шта је после са овима било, ја то не знам.

Ја сам са још 5-6 суботичких Јевреја био задржан до краја септембра 1944. г. у тополском логору, где смо радили кухињске послове и томе слично, а тада су нас однели у Мађарску у Киштарчу, те смо тамо остали до ослобођења.

Ја више не знам ништа да кажем”. [...].

Сингер Аранка

Нови Сад, 15. август 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 4984)

Записник [...] о саслушању уд. Сингер Аранке, рођене Петровић, из Новог Сада, Луја Бартуа ул. 15. [...].

„Ја сам пре доласка мађарске окупационе војске у Нови Сад била намештена код фирме 'Вотекс' у Новом Саду. Након доласка

Мађара, у ову фирму је постављен био старатељ и то је био неки др Сабо Михаљи Миклош (Szabo Mihaly Miklos) из Будимпеште, који ме је као Јеврејку марта 1942. отпустио из службе, дочим је другим јеврејским службеницима смањио плате.

Ја сам 28. априла 1944. г. депортирана са групом од 1.900 новосадских Јевреја. Прво сам била у Суботици, затим преко Баје одведена сам у Аушвиц. Пут је трајао 5 дана, за то време нисмо добијали никакву храну, те смо били у затвореним вагонима. Када смо стигли у Аушвиц, тамо су нас чекали СС-овци, који су нас одмах истукли и одузели пакете и кофере. Затим су нас поделили у две групе. У једну групу су ставили старце, болесне и жене са децом. Ову групу су одвели и њих више нисмо видели. Нашу групу су одвели у купаону и на дезинфекцију, па су нам одузели све што смо имали и дали нам старе, поцепане хаљине. Овде је била храна јако слаба, састојала се углавном од супе од репе и нешто круха. Поступак је био јако лош, стално су нас тукли и злостављали. Ту сам била све до 18. септ. 1944. када су ме одвели у Берген-Белзен са групом од 1.500 лица. Поступак према нама и овде је био јако лош, тукли су нас, храна је била исто тако лоша као у Аушвицу. Овде је исто било доста смртних случајева услед слабости и слабе хране. Овде сам била до 6. децембра 1944. када су ме одвели у Марклеберг код Лајпцига. Овде смо морали у зими, напољу без капута и чарапа и у лакој поцепаној хаљини [радити] 10 сати дневно. Храна је била слаба, састојала се искључиво од супе од репе и нешто хлеба. Ту сам била до 13. априла 1945. Одавде смо морали ићи пешке кроз 16 дана без капута и ћебади. За време пута добили смо свега 3 пута нешто кромпира. За време пута је било више смртних случајева услед слабости и изнемоглости као и услед стрељања СС-оваца који су нас иначе на целом путу злостављали. Када смо овако изнемогли стигли у Терезијенштат, стигло нас је свега 600 од 1.530. Ту смо били све до ослобођења, 10. маја 1945.

Када су ме одвели била сам потпуно здрава, сада сам болесна на срцу, те ни ноге нису ми у реду, тако да сам неспособна за рад. Издржава ме мој брат Петровић Тибор.

Моја штета износи за одузете ствари дин. 60.000 – те ради умањене радне способности месечно дин. 3.000. То је за минуло време од 16 месеци дин. 48.000.

Друго битно немам шта да кажем”. [...].

Stein Emanuel

Нови Сад, 10. октобар 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5137)

„[...] Зовем се Stein Emanuel (Stein Emanuel), рођ. у Ст. Врбасу 6. јула 1886. године, од оца Давида, матере Крисхабер Цецилије, по занимању трговац, Мојсијеве вере, по народности Јеврејин, југословенски држављанин, ожењен, отац троје деце, некажњен. Станујем у Луја Бартуа бр. 37.

Ја сам био сувласник фирме 'Stein и Шрејбер' у Новом Саду, где се фирма бавила са трговином гвожђа на велико. Одмах након доласка мађарске окупаторне власти, како ја, тако и мој ортак Шрејбер, одведени смо на присилан рад у Новом Саду, служили смо у тзв. I групи под заповедништвом Наваја. Околности са којима смо морали радити опште су познате, тако да немам ништа да додам исказима оних својих другова, који су дали већ записничке изјаве у погледу свог присилног рада. Како сам ја и мој ортак Шрејбер били на принудном раду, за то време, разуме се, нисмо могли радити у нашој радњи. Нужне послове у радњи обавио је наш пословођа Србин по имену Гаврић. Међутим, он је смењен од тог положаја по наредби тадашњег команданта места, генерала Бајера, те је на његово место постављен један старатељ, једног овдашњег Мађара, чијег се имена не сећам, но знам да је био овдашњи заступник Осијечке Леваонице. Како сам се ослободио присилног рада, саопштено ми је од стране овдашњег представништва Савеза Барош / Baros Szövetseg/ (то је била нека врста удружења трговаца на национално-политичко-фашистичкој бази), да као Јеврејин не могу више да радим, па ми је одузета обртница. Шта више, већ нисам могао преузети ни ону робу што су ми послали, а која је била на овдашњој царинарници, а своје робно стовариште био сам принуђен предати у слободне руке далеко испод ондашње пијачне цене. Баш у то доба је тражено од стране окупатора 50 милиона динара од новосадских Јевреја, те како ја нисам имао толико готовине колико је од мене тражено, те сам био принуђен по налогу генерала Бајора један вагон гвожђарске робе у вредности од 150.000 дин. предати мађарској војсци, а која је роба по мом знању, а по налогу генерала Бајора издата овдашњој фирми Југоаграр, која је онда распродала.

Када су дошли Немци у Нови Сад 19. марта 1944. год., дошли су онда по мене немачки културбундисти са мађарским њилашима, па су мене одвели заједно са мојим сином у 'Слободу', где сам био 12 дана. Овде су нас страховито злостављали и убили Стеин Леона и страшно истукли крчмара Рота, а иначе све су нас стално злостављали. То су углавном направили овдашњи Немци, како се сећам неког ВЛАХА, стаклара из Пашићеве улице, и једног сајцију из Јерменске улице, чијег се имена не сећам. Након 12 дана пустили су ме на слободу, али добио сам налог да Нови Сад не смем напустити, јер ће иначе одговорати цела моја породица. Ја сам депортиран заједно са женом и сином са групом новосадских Јевреја 27. априла 1944. год. у Аушвиц. Међутим, ја са својом фамилијом нисам ишао до Аушвица, јер је воз наш био бомбардован и тако смо остали све до нашег ослобађања. На крају сам доспео у Терезијенштат где је било много Јевреја, међу којима по прилици 600 војвођанских Јевреја, од којих је по мом мишљењу задњих дана пре ослобођења умрло око 300. Ја сам се ослободио крајем маја месеца 1945. год.

Своју штету ценим на дин 3, 000. 000.

Друго битно немам да кажем”.

Стипић Јелисавета

Суботица, 28. фебруар 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5034)

[...] Генералије сведока: уд. Стипић Лазара, р. Шулхоф Јелисавета, 41. г. стара, чиновница, јеврејске вере, јеврејске народности из Суботице /IV. Вилсонова ул. 45/ изјави:

„У 1944. години месеца јуна и мене су однели после осталих суботичких Јевреја из Гето-а за Бачалмаш. У Суботици је главну улогу у покупљању и одношењу Јевреја играо др Бачкаи Арпад.

У Бачалмашу је био велики логор за прикупљање Јевреја, те су тада већ тамо били Јевреји из разних делова Мађарске на више хиљада. Само суботичких Јевреја је морало бити око 3500–4000.

Тамо смо живели под незгодним околностима: спавали смо на земљи, па делом и под слободним небом. Ту су били без изузетка млади и стари, болесни и здрави, мушкарци и женске све на окупу.

Неки су спавали у свињцима, неки у шталама, а неки под слободним небом.

Неки су ишли и на рад, али како су поступали тамо са њима, то ми није познато.

Пре него што су групу суботичких Јевреја однели из Бачалмаша за Немачку, морали су дати све што год су имали са собом и то тако храну, као и одећне ствари. Наките и вредносне ствари узели су им још у Суботици.

Једном приликом и то баш пре него што је група суботичких Јевреја однешена за Немачку била сам присутна, кад је један немачки СС-овац са батином без икаквог разлога и повода почео тући све тамо у његовој близини налазеће Јеврејкиње тако, да су оне почеле бежати плачући на све стране.

Више ништа не знам да кажем”. [...].

Унгар Ирена

Нови Сад, 13. септембар 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 4937)

[...] Саслушава се Унгар Ирена, стара 21 год., Јеврејка из Новог Сада, Успенска улица бр. 3.

„Ја сам имала од родитеља наслеђену мануфактурну радњу у Српском Милетићу, када су Мађари дошли у Југославију. Имали смо стовариште штофова и друге робе. До марта месеца 1942. год. живели смо у Српском Милетићу, а већ у јулу месецу 1941. године смо морали моју радњу продати месном немачком трговцу Штабел Адаму за отприлике половину тадашње вредности, тако да смо добили 8–900.000 мање, него што је вредела радња.

Новац је морао ићи у Сирочанску благајну у Сомбору, јер сам била сироче, а тај новац је за мене изгубљен, јер је по Сир. столу уложен у куповање једне куће у Печуху.

Док смо тамо живели, већ првих недеља почело је наше опљачкање са стране најпре мађарских официра, који су често долазили у радњу и мене принудили да им продам робу, као енглеске штофове испод вредности, чак испод цене коштања, каткад за пола цене. Зато сам и продала радњу. У марту 1942. год. дошли су мађ. војници у наш стан, и силом су одузели од нас велику количину животних намирница, одела, рубље, правилно купљену већу количину

бензина, прибора и медицине из лекарске ординације мог оца, све то у вредности од десетина хиљада динара.

Мој отац је крајем 1941. год. услед сталних претњи, прогона тамошњих Немаца, побегао у Бпешту, а ја сам заједно са својом мајком протеривана била у марту 1942. Некако смо се склонили у Новом Саду, а из Новог Сада смо депортирани ја, моја баба, уд. Вајс (Weiss) Матилда, мој очух др Хаим Бела. У априлу 1944. смо депортирани у Аушвиц. У Аушвицу је мој очух умро од страшне беде и мучења, моја мајка и моја рођака Рип Деже (Ripp Dezsö) и Рип Јулишка одведени су у крематоријум и погинули.

Моја сестричина др Ружица Рип је 1942. г. стрељана, по усташама, због комунистичког рада. Она је била из Сомбора.

Када сам се вратила из депортације, сазнала сам следеће: поред нашег стана у Новом Саду пре депортације из Милетићеве 53 становао је мађар. витез Сабо Ђула (Szabo Gyula). Када је окупација уследила, он је дошао из Мађарске овамо као орган контрашпијунаже. Касније је он иступио из те службе, и када смо ми били депортирани, он је мени саопштио, да ће чувати наше ствари, можемо њему оставити на чување. Принуђени да оставимо све у кући, предали смо њему ствари, чији списак овде прилажем, и чију вредност процењујемо на 150.000–200.000 динара. Овај Мађар је три дана пре мог повратка у Нови Сад репатријирао се је у Мађарску и однео собом све те ствари. Сад он борави у Сегедину, његова кћи је намештеница била хемијског лабораторијума у Сегедину. Сведоци: Попов Габор, Н. Сад, Дубровачка ул. 9, Могин Аца, Н. Сад, Сликара Даниела ул. и Керавица Марија, Успенска 3. Видели су да је кћи Сабоа носила моје хаљине, а татину варошку бунду су преоправили за њу. Чак и наша дрва је однео у Мађарску.

Цела ординација мог оца, цели наш намештај, све су Мађари одузели и однели у вредности најмање 5–6.000.000”. [...].

Фењвеш Естера

Суботица, 3. септембар 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5103)

[...] Сведок Фењвеш Естера, 16 година стара, ученица, кћи Лајоша и Вереб Кларе, опоменућа да говори истину, изјављује следеће:

„Са осталима депортирцима из Бачалмаша стигла сам у Аушвиц 29. јуна после подне. После селекције и купања нас децу до 16 година старости одвојили су од осталих и одвели нас у тзв. 'Ц' лагер, где нас је било онда 41. Све смо биле девојчице од 13 до 16 година. Како су долазили транспорти од 12. јула 1944. године, увек су долазила нова и нова деца у наш блок, тако да се искупило 1200 девојчица испод 16, а изнад 13 година. Нисмо требали радити, једино што смо морали присуствовати пребројавању још у зору, па је трајало два три сата и увече, које је трајало исто тако дуго. Иначе, могли смо спавати цео дан. За храну добили смо ујутру кафу, у подне једну супу, а увече смо добили следовање хлеба од 350 гр. Наравно били смо увек гладни. Веш нисмо примили, добијале смо по једну хаљину и један капут од пицаме. Ништа друго. Ту сам била заједно са: Марика Розенфелд, Признер Жужа, Бонди Сара, Мезеи Елса. Од Војвођана не сећам се да би било и других. Нас 1200 нисмо могли спавати у нашем блоку на даскама, јер нисмо стали, већ многи од нас спавали су на поду. Остала сам овде до 13. августа 1944. године, када смо добили позив, да се имају јавити лепе девојчице са добрим очима. Од нас 1200 изабрали су нас три, Признер Жужу из Суботице, мене и Милко Ружу из Баје. После месец дана нас три са других још 300 били смо одведени у 'Вајсе васе' (Weisse wasse) код Герлица, где смо радили у фабрици радио-сијалица, радио-цеви, где смо радили на увијању спирала у тим цевима. Тај посао, с обзиром на то да је материјал био потпуно ситан, треба заиста добре очи и фина рука. Поступање са нама није било лоше. У фебруару, пошто су Руси били се приближавали, наш лагер је био премештен у Хорнебург, куда смо ишли возом. На овом путу, који је трајао 10 дана, добили смо јести само једанпут. До априла смо остали Хорнебургу, радећи свој посао, када смо продужили до Берген-Белзена, где су нас Енглези ослободили 15. априла 1945.

Лично ја нисам ништа нарочито опазила. Наш логор је био близу станице и ја сам видела селекције код сваког транспорта, али била сам уверена да они који пређу колосек иду у један сличан лагер нашем. Видела сам како гори ватра у 3-4 крематорија и дању и ноћу. Питала сам се шта тамо гори, нарочито зашто заудара, па ми је било речено да се тамо запаљује коса, која је била скинута са депортираних жена.

После ослобађања упознала сам се и спријатељила са неком Радом, југословенском партизанком, из Скопља, чије презиме не знам и која ми је причала, да је 1942. године као ратни заробљеник дошла у Аушвиц. Њен посао био је то, да носи у боцама плин, до тзв. гас-комора. Када би дошао неки транспорт, она би добила наређење да носи гас. Радила је на том послу, све до јануара 1945. године. Пошто је доста боравила у близини бункера за плин, видела је често да транспорт улази у бункер за који мисли да је купатило, примали су и сапун, а пуштена је била и вода, са водом заједно и плин. Међутим, током времена, носила је за исти број људи увек мање и мање гаса, тако да 1944. године, када су стигли транспорти из Бачалмаша из Мађарске, у опште, количина употребљеног плина била је знатно мања од пређашње. Тврдила је да баш због ове мале количина плина, депортирци у комори уопште нису били погинули, већ само онесвештени, те су их тако носили у крематориј, где су их стрпавали у пећи на лопатама сличним онима које употребљавају пекари. До пећи лешеве су догурали малим колицама.

Друго нема ништа да кажем”. [...].

Фење Виктор

Нови Сад, 5. септембар 1945.

(АВ, Ф. 183 АК ИНВ, 4933)

„[...] Зовем се др Фење (Fenyő) Виктор, рођен у Мољу 21. јуна 1885, по занимању лекар, Мојсијеве вере, југословенски држављанин, ожењен, удовац, отац два детета, некажњаван.

Одмах након доласка мађарске окупаторске војске у Нови Сад и то 19. априла 1941. године, позват сам био у зграду Окружног суда у Новом Саду. Позват сам био тог дана за два сата после подне. Кад сам тамо ишао, затекао сам тамо Грос (Gross) Виктора, Франк Јулија, Франк Белу, др Лустиг Фердинанда и Короди Људевита, овдашње Јевреје. Тамо смо морали чекати у ходнику у присуству и под надзором мађарских стражара. Забрањено је било да разговарамо међусобно. Затим је нас појединачно позвао у дворану где се пре налазило Држ. тужилаштво у Новом Саду и тамо нас је преслушао појединачно један мађарски поручник по имену гроф Ка-

рољи Виктор. Тамо је био присутан још и Брезник Рајмунд који је по мом знању био у служби мађарске контрашпијунажне службе. Овај Карољи Виктор нападао ме је грубо и псовао ме наводећи да ми за време Југославије ништа нисмо дали за мађарске сврхе, те услед тога морамо то надокнадити, јер ако то нећемо урадити, пребациће нас преко Дунава у Хрватску усташама, стрељаће нас итд. Тако је нас сваког појединачно преслушао и свакога од нас је напао и претио да ће нас пребацити у Хрватску или стрељати. Након обављања саслушања појединачно, звао је све нас одједанпут унутра, тада смо затекли код њега још и његовог брата грофа Карољи Ференца, па је нама саопштио одлуку да Јевреји из Новог Сада морају мађарској војсци дати 'добровољно' 50 милиона динара, односно пет милиона пенга, у року од два дана, јер ће иначе све Јевреје пребацити у Хрватску усташама или стрељати. Када смо отишли кући, те под овом претњом смртне опасности за целокупно јеврејство Новог Сада, сазвали смо седницу црквене општине да се договоримо у погледу нашега поступка. Како пак новосадски Јевреји толико расположиве готовине нису имали, то смо решили да ћемо затражити од команданта града Новог Сада, генерала Бајора, ради измене одлуке грофа Карољија. Тако смо 21. априла покушали да дођемо у везу са генералом Бајором, но он нас није примао, већ смо били упућени да идемо на саслушање у Војни суд који се налазио у згради Окружног суда. Тамо је мене и Франк Јулија саслушао један војник тужилац у погледу поступка грофа Карољија. Међувремено смо скупљали од овдашњих Јевреја новац, па не сећам се када, али у року од једног или два дана предали смо своту од око 10 милиона динара ађутанту генерала Бајора.

22. или 23. априла били смо позвати, односно био је позват др Лустиг Векеш (Vekes) и Марер (Mahrer) из Новог Сада код генерала Бајора, а уместо њега примао њих је један пуковник као заменик Бајора, па је именованима саопштио, да је мађарски официрски штаб одобрио поступак гроф Карољи Виктор и саопштио је да морамо платити 50 милиона динара јер ће иначе нас све Јевреје пребацити у Хрватску усташама. Касније је једној делегацији, мислим др Лустигу Векешу и Мареру, успело доћи у контакт са генералом Бајором, кога су затражили, да можемо, уместо све у готовом новцу, платити један део и у роби, некретнинама и драгоцене-

ностима. Скупљање је настављено и за кратко време исплаћено је мађарском окупатору мислим: око 34 милиона динара. Зашто није плаћен остатак до 50 милиона динара не знам, мислим да је обустављено даље плаћање зато јер је окупатор настављао хапшење новосадских Јевреја премда је обећао, да у случају плаћања, Јеврејима се неће ништа догодити.

После злогласне рације 23. јануара 1942. године, како смо се бојали да ће се можда рација поновити, хтео сам са својом фамилијом отпутовати и то 29. јануара 1942. године. Путовали смо у правцу Сегедина, но мађарска жандармерија је нас у Старом Бечеју зауставила и групу Јевреја од девет особа, као и два рабина скинула са воза, те су нас допратили у зграду Општ. поглаварства. Тамо смо стајали под надзором наоружане жандармерије. Морали смо стајати према зиду, нисмо смели међусобно разговарати, чули смо како су жандарми међусобно разговарали да ћемо бити стрељани. Напомињем да на путу док су нас жандарми водили од жељ. станице па до зграде Општ. поглаварства, те како се моја покојна жена отужила да не могу да носим кофере због болести, жандарми су цинички одговорили да ће нам за кратко време бити лакше, да ће они мене већ излечити. Како смо извесно време проводили у згради Општ. поглаварства, жандарми су појединачно звали напоље поједине фамилије, а тако и нас. Пре нас су звали Хоровиц (Hogovitz) Алфреда, становника из Б. Паланке, који је тога дана нестао и више га нисмо видели. Чули смо да је он имао злата код себе и те како тог човека нисмо више видели, држимо да је убијен. Иначе нас остале пустили су на слободу, тако да смо могли други дан пут наставити. То је било 29. јануара, задњег дана злогласне рације у Ст. Бечеју.

Када смо стигли у Сегедин, тамо је мађарска полиција нас опет ухапсила на станици и спровели су нас у полицијски затвор. Након преслушања су нас пустили напоље.

19. марта 1944. године када су Немци коначно окупирали Мађарску, један немачки официр је дошао у мој стан и наредио да стан за 24 сата морам са фамилијом испразнити и њима предати. Намештај би морао оставити, а остале ствари однети. Услед живчане депресије у којој се цело јеврејство Новог Сада због сталног прогањања налазило, поготово због уласка немачке војске и поступања немачких фашиста и Гестапо-а у Новом Саду са Јеврејима, покуша-

ли смо извршити самоубиство, поводом којег случаја је моја супруга погинула, но ја сам остао у животу.

Дана 17. маја 1944. са групом новосадских болесних Јевреја од 40 особа одведен сам у Бају, где сам био најпре однесен у болницу, а касније у логор. Овде смо били до 15. јуна 1944. год., када сам био одведен најпре у Сегедин, а одавде са групом од 3.500 Јевреја депортиран у Аушвиц. Како смо стигли у Аушвиц након путовања од три дана у затвореном вагону без хране и воде, у вагону од 75 особа, тамо су нас дочекали СС-овци, који су извршили селектирање, па је она група која је стављена на леву страну одведена и више њих нисмо видели, само смо чули да су убијени гасом и спаљени. Ја сам иначе два пута селектиран, но срећом сам се спасао само због тога што сам лекар па су ме требали. Међутим, без обзира на то, ипак сам морао обавити најтеже послове. 15. августа 1944 год. одведен сам са групом Јевреја у Тшебињу (Trzebinia), где је био поступак према нама нарочито груб и насилан. Овде су нас стално тукли и злостављали. Овде је било више смртних случајева.

Ја сам ослобођен 27. јануара 1945. године. Када сам дошао кући, од своје ординације и личних свари ништа нисам нашао сем једног дела намештаја.

Друго битно немам да кажем”. [...].

Фишер Ернест

Нови Сад, 11. септембар 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 4934)

„[...] Зовем се Фишер Ернест, рођен у Бачком Петровом Селу, 22. јула 1896, од оца Мора, матере Фани Хајдушка, ожењен, отац два детета, вере Мојсијеве, југословенски држављанин, по занимању земљорадник, некажњен, станујем у Гајевој ул. 24.

Након уласка мађарске окупаторске војске позват сам на присилни рад у тзв. првој групи, па сам служио 4 недеље и то најпре на аеродрому у Новом Саду, па затим у Каћу. У тој првој групи, по мом мишљењу, служило је око 440 Јевреја. Командант моје чете је био поручник Навај. Радили смо просечно око 12 сати дневно. По-

ступак према нама, нарочито од команданта Наваја, био је насилан и лош. Тукли су нас стално, а у томе је предњачио поручник Навај и један заставник чије се име не сећам. Навај је више пута наредио да се Јевреји имају казнити вешањем, тако су вешали на наредбу Наваја Фрида, Лебла, Кородиа и још многе друге. Шта више, сви остали морали смо присуствовати вешању наших другова, па ако се неко том приликом онесвестио, онда је Навај наредио да га бацају у Дунав да би дошао к себи. Тако су бацали у Дунав, по мом сећању, неког Кона из Новог Сада. Иначе је овај Навај учинио све да нам потежа живот на присилном раду, па нас је злостављао и тукао кад год је само могао. Тако се сећам да је једанпут на Дунаву страшно истукао Гелб Белу, власника електропозузећа из Новог Сада, који је касније убијен на Рацији. Иначе је мој утисак био тај да цео овај присилан рад није имао никаквог практичнога смисла, па је наређен био само због тога да би нас мучили и злостављали.

Имам знање о томе да су неки од оних мојих другова, који су били вешани након тог зверског чина, још месецима били инвалиди и нису могли руке употребити. Навај је нарочито изабрао од нас такве особе који су били дебели, па је углавном ове људе фаворизирао за вешање, па су ти људи највише страдали, односно последице вешања од таквих особа су трајале најдуже.

Напомињем да у току 1941. год. више пута извршен претрес стана код мене и једном приликом су ми одузели радио-апарат, премда сам имао дозволу.

Напомињем да по уласку мађарске окупаторске војске у Нови Сад, једна Словакиња, мислим да се зове Носал, а која и сада станује у Словачкој ул. бр. 73, хушкала је мађарске војнике против Јевреја и казала мађарским војницима да су Јевреји пуцали из својих кућа на мађарску војску, и тврдила је да је и Гелб Бела пуцао из своје куће на мађарске војнике. Она је показала на поједине куће из којих су наводно пуцали на мађарску војску.

Дана 19. марта, приликом уласка немачке војске у Мађарску ухапсили су ме, па су ме преко Толонца у Будимпешти одвели у Киштарчу. У овом логору био сам до 18. јула 1944. год. Овде је у то време било више војвођанских Јевреја, тако се сећам др Фишера, адвоката из Титела, па др Тибор Ђорђа, адвоката из Новог Сада, па

неког Шафера, затим Халперн Јаше, све из Н. Сада. Надаље, неког Штарка, који је био књиговођа код Кона (Kohn) из Н. Сада, и још неке друге чије се име не сећам.

У Киштарчи било је више смртних случајева услед болести. Иначе је поступак био доста насилан, јер су нас стално тукли.

Дана 18. јула 1944. год. увагонирали су ме у групи од око 3.000 Јевреја за Аушвиц. Када смо стигли у Аушвиц, морали смо све наше ствари оставити у вагону, а затим је један немачки официр извршио селектирање, па оне за које је сматрао да су за рад неспособни послао на леву страну, па ми ту групу више нисмо видели, па је та група она која је касније убијена гасом и спаљена. Нашу групу су одвели на дезинфекцију и купање. Одузели су од нас све, чак и одело, па су нам донели штрафтасту кажњеничку униформу. У Аушвицу смо били смештени на немогући начин, у блоку где су могли највише становати око 500 особа, ставили су више хиљада, тако да никакву могућност за спавање нисмо имали, а чак ни за седење. Храна није била баш никаква, сем супе и нешто хлеба, скоро ништа нисмо добивали. Услед тога, због слабе исхране, било је више смртних случајева. Иначе су нас стално мучили и злостављали. Било је више случајева кад су Немци убили, односно осудили на смрт вешањем више Јевреја због најмањих ситница, као нпр. што су се приближили огради. Овде сам био све до 18. септембра 1944. године, када сам био премештен у Милдорф, где смо морали обавити тежак посао. Овде је страдало од сувише тешког рада и слабе исхране скоро 90% од нас. Одавде сам премештен 15. фебруара 1945. у Бителграс, у Баварској. Ја сам ослобођен 30. априла 1945. од стране амерканске војске.

Од моје породице изгубио сам, односно нестали су моја жена и мој син Никола, стар 20 година.

Напомињем да су мађарски фашисти од мене одузели моју земљу маја месеца 1944. године, око 60 јутара, и предали Magyar Orsz. Földhivatalintézet.

Моју штету – не рачунајући земљу коју ми је окупатиор учинио – ценим на 500.000 динара. Сада моментално стојим без егзистенције.

Друго битно немам да кажем”. [...].

Фишер Фрања

Нови Сад, 8. август 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5006)

[...] Записник о саслушању др Фишер (Fischer) Фрања, лекара из Новог Сада, у вези злочина учињених од стране окупатора према Јеврејима у Војводини. [...].

„За време познате рације мађарске окупаторске власти дана 23. јан. 1942. год., био сам у Новом Саду. Тога дана око 12 сати у подне дошли у мој стан мађарски војници и жандари који су претресали стан, отворили моју касу и одузели од мене сву моју готовину и драгоцености. Затим су ме позвали, да се обучем те да идем заједно са женом и двоје деце са њима и да понесем мој радио-апарат. Њихов поступак је према нама био нарочито насилан и груб. Одвели су ме у кућу, одн. пред капију зграде која се налази на ћошку Поштанске и Футошке улице. То је било неко зборно место, јер се тамо налазило око 100 људи, углавном Јевреји. Ту смо чекали док није дошао један камион којим је један део те групе од око 30–40 особа однесен на Штранд, дочим смо ми даље чекали вероватно на други камион, како овај није дошао, тако смо ми пешке морали отићи под стражом у Соколски дом. У Соколском дому звали су ме унутра по имену са читавом породицом и тамо Филипан Јаша и Хаиц Стеван изјавили су ми да се можемо вратити кући. Шта се догодило са осталом групом, не знам.

Око 20. маја 1944. год. вршио сам присилну радну службу, одн. однели су ме на принудан рад уз Ересенткираљ у Ердељу (Ereszentkiraly, Erdely), где сам ја био лекар јеврејских принудних радника. У Силађшомлу (Szilagysomlo) у Ердељу где је жандармерија и полиција одузела од нас све драгоцености и већи део наших ствари, т.ј. одећа, ћебе итд. Овде никакву храну од војске нисмо добили, те смо живели од тога што смо могли добавити са стране. Овде сам био око 7 дана. Просторије за спавање нису постојале, тако да смо живели и спавали на земљи у ад хок састављеним баракама. Овде је био поступак према нама груб и насилан. Свакога од нас су посебно испитивали, да ли смо негде сакрили неке драгоцености, приликом испитивања су нас и тукли. Овде сам био око 7 дана и пре него што смо отишли, опет су нас претражили и оно

мало ствари и исправе које смо још сачували, одузели су. Том приликом су чак и женске ошишали. Према томе, кад смо одавде отишли имали смо само оно што смо носили. Овде су нас вагонирали око 75 особа у један вагон, тако да тамо нисмо могли ни сести, а камоли спавати. У вагону смо били затворени укупно 3 дана, за то време нисмо добили ништа за јести, а ни воде, а чак и нужду смо морали вршити у самом вагону. У вагону су били помешани мушкарци са женама и децом. Пут је трајао 3 дана кад смо стигли у Аушвиц. Тамо су нас дочекали СС-овци. СС-овци су нас одмах расподелили на 3 групе. Једна се састојала од млађих мушкараца, друга од млађих жена, а трећа пак од старијих, млађе жене са децом и болесних. Ту задњу групу више нисам видео, па тако сам чуо, да су ти убијени у просторијама са гасом, па су касније спаљени у крематоријуму. Наша група од око 700 особа ишла је пешке у лагер, па у лагерском дворишту морали смо се потпуно скинути, сем ципела све су од нас одузели, затим смо били одведени у купатила на дезинфекцију. То је било почетком јуна месеца 1944. год. Након купања смо добили штрафасте кажњеничке униформе. Затим смо били одведени у блок. У Аушвицу смо били 3 дана, нисмо радили, али су нас ту стално тукли хафтлинзи, који су били наши непосредни претпостављени. За јело смо добили дневно само једанпут супе и ништа друго. Могућност за спавање није била, јер је нас јако много било у блоку. Након три дана у групи око 2000 особа поново увагонирали под надзором СС-оваца, 50 у један вагон, ту смо добили први пут хлеба и то 50 дг по особи, нешто маргарина и кобасице. Пут је трајао 1 дан, за које време нисмо могли вагоне напустити. Одавде смо стигли у Мерцбахтал (Merzbachtal) у Шлезији. Овде су нас тукли. Ту смо били неколико дана. Одавде су ме одвели у Ерленбуш (Erlenbusch) у Шлезији где сам био лагерски лекар. Иако је било забрањено принудне раднике тући, ипак су нас злостављали. Неговање болесника није било, јер нисмо имали лекова ни инструмената. Септембра месеца су СС-овци извршили селектирање болесника, па су одвели око 1000 особа са камионима, а које су особе биле обучене само у казненичком оделу без кошуља и гаћа и без ципела. Они су били одведени у непознатом правцу и нису се више вратили. Приликом повлачења 15. фебр. 1945. г. су СС-овци опет извршили селектирање и оне који нису могли пешке ходати су од-

мах на путу стрељали. Дневно су убили на путу приликом ходања јер смо морали пешке ићи око 50–100 особа. Након пешачења увагонирали су нас око 120 особа у један вагон, пут је у вагону трајао 5 дана, вагони су били затворени да нисмо могли изаћи. Сваки дан ујутро су отварали вагоне да би лешеве избацили, јер је било много смртних случајева. На том путу је умрло око 300 особа. Тако смо стигли у Флосенбург (Flossenburg). Овде су нам одузели капуте, тако да смо имали у зими само штрафтасту униформу на себи и овде су нас тукли, тако да су многи од нас умрли од злостављања. Болесницима нису дали хлеба. Овде смо били 14 дана, па смо били одведени у Еспенед у Тирингији (Esspened, Thüringen). Овде сам видео са својим очима како су СС-овци убили вешањем, а касније су на њих пустили дресиране псе, два руска заробљеника. Другу двојицу су пред нашим очима претукли и убили. Овде смо морали радити у руднику око 10 сати дневно, храна није била скоро никаква, само супа, нешто хлеба, и овде су нас стално злостављали.

Априла месеца приликом даљњег повлачења, СС-овци су убили старе, болесне и изнемогле и оне које су били рањени од америчанског бомбардовања, око неколико стотина Јевреја. Нас су Американци ослободили 23. априла 1945. год”.

Фодор Ђорђе

Суботица, 12. фебруар 1945.
(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5029)

[...] Фодор Ђорђе 17 година, ученик, јеврејске вере, Југословен, станује у Суботици, Марковићева улица бр. 23, изјави:

„После доласка Немаца у Мађарску, и у Суботици су почели предузимати још строжије мере против јеврејства. Мислим 12. у месецу мају 1944. г. прикупили су цело суботичко јеврејство од око 2500–3000 лица у такозвани Гето. Међутим, још пре тога су из Суботице однели отприлике 300–400 Јевреја и то гестаповци, који су за њих сазнали од суботичких културбундиста, који су опет пријављивали за ту сврху оне Јевреје, за које су мислили, да су имућни или угледни. Шта је са овима после било, мени лично није познато. У Гетоу смо били под строгом контролом полиције, те смо смели

Гето напустити само од 9 сати изјутра до 7 сати увечер. По радњама смо такођер могли куповати у одређено време, а тако је исто било и са пијацом. Наравно, да смо морали носити жуту звезду прописане величине. У једној соби морало је становати четири Јевреја. Јуна 16. 1944. г. рано ујутру изненада је дошла полиција у све куће Гето-а, те је наређено, да узмемо са нама наше ствари, највише у тежини од 50 килограма и да се спремамо на пут. Том приликом су претресали нас и одузели све вредносне ствари и новац. Утоварили су нас по 50 у вагоне, plombирали врата од вагона, и то на наређење жандармеријског потпуковника ЗАЛАШДИЈА (ZALASDI-а). Овако су нас однели за Бачалмаш (Bacalmas), где смо се сутрадан искрцали. Однели су све нас у тамошњи Гето, где је већ био велики број Јевреја из других места Бачке. Смештајне прилике су ту биле немогуће, а поступак са нама лош. Нас младиће однели су на рад, те су тамо бачвански гестаповци истукли нас на мртво. Због оваквог стања више њих, који нису могли снагом мучење, извршили су самоубиство, тако међу осталима знам сигурно и за др Фогел Љубицу, лекарку из Суботице, за Хавас Драгутина, новинара из Суботице, те супр. Јановиц Адолфа такођер из Суботице, који су и умрли. Било је више самоубистава, али имена осталих не знам.

Након 5 дана поново су нас утоварили у вагоне, али сада већ по 70 лица у један вагон и однели за Сегедин, где су већи део возне композиције заједно са претежним делом суботичких Јевреја однели – како сам после сазнао у правцу Кошица, а нас отприлике 700 Суботичана са још много Јевреја из Мађарске однели су за Штрасхоф (Strasshof) код Беча. Ово путовање је трајало 6 дана, а цело време нису нам дали јести, нужду смо морали у вагону свршити. Када смо стигли у Штрасхоф и извадили су нас из вагона, онда смо међу нашим нашли око 120 мртвих, које смо сами сахранили, односно један део тих мртваца смо морали по маглама попалити. Било је међу нама више њих који су на путу полудели. Када смо стигли у Штрасхоф, онда су Немци овакве луђаке ставили у један вагон, тамо су бацили још око 15–20 лешева, те су вагон закључали и више нису ни отворили док луди нису погинули.

После како су нас извадили из вагона, 8 дана су нас пустили спавати у једном старом јеврејском гробљу на земљи. За јести једва

смо добили на дан до 10 дкг хлеба и нешто мало варива, које није било могуће појести.

Терали су нас и то тако женске, као и мушкарце, у десинфекциони завод, што би било у реду да нису голе женске дали десинфицирати по немачким мушкарцима, а голе мушкарце по немачким женама. И приликом десинфицирања у логору тукли су нас на немилостан начин без икаквог разлога.

Из Штрасхофа су нас однели за Нојнкирхен (Neunkirchen) и тамо смо морали најтеже радове радити. Тукли смо бетон и то 10 сати на дан и радили су сви мушкарци од 12 до 70 година, а жене исто од 12 до 60 година. Храна није била такорећи никаква. Добили смо за доручак празну црну кафу, за ручак празну супу, а за вечеру 3 дкг маслина или 4 дкг мармеладе или сира и свега 15 дкг хлеба. Људи су се измршавили и јако ослабили. Овде су доста човечански поступали са нама, али су на раду били строги.

Ја све ово знам из личног искуства, јер сам био и сам са својом матером тамо.

Пошто су нас доста слабо чували, то је мени и матери успело да побегнемо у Мађарску, где су нас ухватили и интернирали, а после доласка Красне Армије били смо у Пешти ослобођени и дошли смо коначно кући.

Напомињем, да су од нас мађарски жандарми по наређењу потпуковника Залашдија још у Бачалмашу однели све, оставили само оно што смо на себи имали и још један пар веша и одела.

Више ништа немам да кажем”. [...].

Фодор Маргита

Суботица, 21. фебруар 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5031)

[...] Супр. Фодор Андрије, р. Фишер Маргита, 45 година стара, домаћица, јеврејске вере, југословенске народности из Суботице /X. Марковићева 23/, изјављује:

„И ја сам са осталим суботичким Јеврејима као и са Јеврејима из осталог дела Бачке однешена у Бачалмаш.

Тамо смо на незнатној просторији и под најнеповољнијим условима живели нас више хиљада Јевреја из Бачке. Тамо смо ра-

дили најпрљавије и најтеже послове, а омладинце су носили изван Гето-а и тамо су им дали радити најтеже послове. У току рада су их тукли и злостављали на најсвирепији начин. Храна нам је била слаба, односно скоро никаква. Мађарски жандарми по налогу жандармеријског потпуковника Залашдија одузели су нам све, па чак и документе, рекавши нам уз то, да документи нам и онако неће бити више у животу потребни.

Из Бачалмаша су нас опет утоварили у вагоне и то по 70–80 лица у један вагон. После тога су вагоне пломбирани. Путовали смо 6 дана без јела и скоро сасвим без воде, те је међу нама било и тешко болесних и старих, али бадава смо молили жандарме да нам отворе врата, то никако нису хтели учинити. И нужду смо вршили у вагонима.

После шестодневног путовања, стигли смо у Штрасхоф близу аустријске границе, те су нас тамо истоварили из вагона. Тада смо видели, да су за време путовања много њих умрли, те су Немци лешеве по нашим дали вадити из вагона. Лешева је било на више стотина.

Сутрадан су нас однели у саму варош Штрасхоф, па смо неколико дана живели у гробљу те вароши. То смо примили нешто хране, али веома слабо, тако да смо просто гладовали. Ту су нас Немци грдили, псовали и тукли.

После дезинфекције коју су над нама извршили и то над женскама до гола свученим немачки мушкарци, а над мушкарцима немачке женске, поделили су нас у групе, па би чланови појединих група били по десној руци жигосани са почетним словима оне вароши у коју је дотична група била упућена.

Ја са мојом групом била сам упућена у Винернојштат (Wienerneustadt). Из овог места су нас однели у Нојнкирхен (Neunkirchen) где смо почели радити.

Рад је трајао дневно 10 часова и био је веома тежак. Мушкарци и женске морали су радити исти посао: са чекићем смо ломили бетон, носили камење и вукли цемент у врећама на аутомобиле. Поред тога, храна није била никаква и зато смо се сви јако ослабили. Ујутро смо добили празну црну кафу, у подне празну супу, а у вечер 15 дкг хлеба и 2-3 дкг путера.

После два месеца рада, ја сам са својим 16-годишњим сином Ђорђем побегла и после тешких и невероватних пустоловина стигла у Мађарску, где сам интернирана била, али по доласку Красне Армије била ослобођена и дошла кући у Суботицу.

Ми смо из Суботице однети нас око 3300–3400 Јевреја, али по мом знању још до сада није се вратио, сем нас око 5-6, нико.

Ја више ништа не знам да кажем”. [...].

Фридман Алфред

Кањижа, 14. април 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5055)

[...] Фридман Алфред, стар 39 год., Мојсијеве вере, Јеврејин, по занимању адвокат, сада референт кривичног одељења Н.Н.О.О-а у Старој Кањижи са станом Краља Александра ул. бр. 17 и изјављује:

„По уласку мађарских окупаторских трупа у град Стару Кањижу, када је извршен покољ над словенским живљем, том приликом је погинуо и Шефер Геза. Тако да је после тога целокупно бројно стање јеврејских душа у граду било 217.

У току времена на присилан рад почев од 1. јула 1942. год., па све до 25. априла 1944. год. однето је укупно 37 Јевреја мушкараца.

На овај начин, пред само депортирање јеврејског живља, последњих дана окупације у граду Старој Кањижи живело је укупно 84 породице са 180 чланова.

Исказе депортираних Јевреја овде у оригиналу прилажем, према којима су Јевреји у две групе депортирани из Старе Кањиже за Сегедин и то 26. и 27. априла 1944. год. У првој групи депортирано је 105 особа, а у другој групи 72 особе. Из другога исказа види се да је др Деметер Максим, у мировини гр. лекар, у путу умро.

Накнадно су депортирани још њих двоје актом пов. бр. 98/12 1944. г. 17. јуна 1944. г.

Прве две групе депортираних Јевреја након две недеље из Сегедина у затвореним вагонима пренети су за Бају, а одатле 26. маја 1944. год. преко Сомбатхеља за Немачку. За судбину накнадно однешених два Јевреја нисам могао ништа утврдити.

Од депортираних Јевреја до дан-данас у град Стару Кањижу нико се није вратио.

Од оних који су пак однети на присилан рад, досад смо се вратили свега нас шесторо, који смо се пуким случајем спасли и то бекством.

Депортирању Јевреја у граду Старој Кањижи претходило је уцењивање од стране др БАУДЕРЕР ФИЛИПА, лекара из Старе Кањиже, који се налази у бекству у Мађарској. Стар око 45 год., родом из Буљкеса Бачка. А био је повереник СС трупа у Старој Кањижи. Са њиме је сарађивао и ГРИМ ФЕРЕНЦ, стар око 42 год., по занимању електромеханичар, овдашњи становник.

Тражио је од Јевреја да плаћају велике своте новца као откупнину, јер ће у противном случају бити одмах депортирани за Немачку, а тамо већ знају шта их чека.

Пре него што су ти Јевреји из града депортирани, сакупљени су сви у једној школи у близини железничке станице, где је над њима извршен детаљан претрес од стране ЕНГЕЛМАН РУДОЛФА, главни заповедник страже /Hauptwachtmeister/. Он је том приликом одузео све наките, па чак и бурме поскидао са прстију депортираних и новац.

Јевреји нису смели са собом понети никакво друго одело сем онога што су на себе навукли. Све оно што је остало иза њих, као и све покућство, било је на један специјалан начин, својеврстан окупатору, инвентарисано. За то време многе најлепше и најдрагоценије ствари нису ушле у инвентар, јер их пописивачи делом развукли, а делом заменили са својим поцепаним и истрошеним стварима.

Главни организатор инвентарисања био је ШЕРЕГИ ЈАНОШ (Seregi Janos), бивши гр. чиновник, стар око 52 год. Сада борави у Сегедину.

Напомињем да је првих дана окупације овдашње јеврејство путем ФЕРНБАХ ЂУЛЕ, стар око 65 год., дрогеристе из Старе Кањиже који се налази у бекству, било уцењено да у најкраћем року преко црквене општине сакупи 250.000 хиљада предратних динара. Овај новац је и убрат и путем јеврејске црквене општине у градску домаћу благајну уплаћен. Речено је да, уколико овај новац не исплатимо, бићемо хапшени и злостављани. Према томе, ова уплата је одређена као нека врста казне.

Најзад, априла месеца 1944. год. изашла је наредба Мађарског краљевског министарства унутрашњих послова под бр. 6163/1944 према којој је одређено да се сви Јевреји сакупе у тзв. 'ГЕТО', тј. у заједнички одељени кварт одређеног града. Ова се наредба односила само на Јевреје из Бачке и Барање. За доказ тога прикључујем оригинални акт који је протоколисан под поверљивим бројем 98/1944 при бившем престојништву мађарске полиције, који је протоколисан 23. априла 1944. год., као и упутство за извршење наредбе Министарства унутрашњих послова бр. 6163/1944. г. Ову наредбу потписао је држ. подсекретар БАКИ ЛАСЛО (ВАКУ LASLO). У издавању оваквих и сличних наредба учествовао је и витез ЕНДРЕ ЛАСЛО, држ. подсекретар, при Министарству унутрашњих послова.

За доказ тога да се приликом сакупљања у тзв. 'ГЕТО' са Јеврејима на недозвољене начине поступало, шта више да су злостављани, прикључујем оригинални акт бр. 563/144-1944. г. поч. од 13. јуна 1944. год., издат од покрајинског великог капетана у Будимпешти др ВУОСЗ-а". [...].

Хакер Мелита

Нови Сад, 23. август 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 4972)

[...] Саслушава се Мелита Хакер, чиновница Анкетног одбора из Новог Сада, Шумадијски трг 11.

„Кад су Мађари ушли у Југославију, покупили су јеврејске мушкарце на присилан рад, где је и мој муж Бела Хакер под веома тешким, насилним и грубим поступком радио. За најмању ситницу, као на пример обрисавање зноја са чела, извешавање о натраг завезаним рукама на дрвећу и по 2-3 сата било је на дневном реду, а кад се неки онесвестили, Мађари су их полили са ведром воде и даље их оставили да висе. После 10–12 часовног рада, без икаквог узрока, бивали сви опет кажњавани на тај начин, што су се морали са ранцем на леђима на каменитој цести превртати или километрима трчати. Када се Фрајд, власник каменолома у Парагову који је са женом и сином у Рацији убијен, потуужио да је стар и болестан

на срцу, мађарски војник се на њега осорио са речима: 'Ви сте лења жидовска свиња'. Радећи под тако тешким условима по жарком сунцу и ветру или киши, мој муж се тешко разболео, добивши запаљење поребрице са високом температуром. Та болест је оставила трага на плућима и он је остао туберкулозан.

Његово здравствено стање је погоршала и брига за егзистенцијом, пошто су нам као јеврејској трговини кожом ускратили пословање, а што смо имали залихе, морали смо предати аријевској фирми по куповној цени, иако је цена кожи међувремено четвоструко и више скочила. Услед тога смо имали штету од око 500.000 дин.

Поред тих материјалних недаћа, дошле су и фамилијарне трагичне вести из Баната одакле је мој муж пореклом. Прво је његов брат Александар Хакер, стар 36 год. у Панчеву од стране Немаца убијен 23. апр. 1941. год., јер је у друштву исказао своје nelaгодовање против фашизма. Њега је потказао неки Карло Мароди или Маруна из Панчева. Истовремено је у Панчеву кундаком тучен шогор Артур Ланг, којом приликом му је сломљен прст на руци, који се морао ампутирати. Затим су родитеље, сестре са мужевима и целу родбину мог мужа из Панчева и Ковачице одвели у логоре у Београд и Земун, одакле се од многобројне породице жив нико више није вратио.

За цело време окупације јеврејска омладина је бивала од стране мађарске контрашпијунаже стално хапшена, те у својим просторијама у згради армије на најсвирепије начине приликом саслушавања мучена. Тако су Мађари ухапсили од најближе родбине прво нашег нећака Лацику Хакер, мес. новембра 1941. када је он имао свега 16 година. Након тога што су га очајно батинали на свим деловима тела, те бодли испод ноктију и стављали кесице са оструганим реном под нос, осудили су га на пет год. робије, од којих је одсео три године у Сегедину. По ослобођењу града побегао је из затвора и прикључио се партизанским одредима. Поред њега су хапшени и моји братићи, од којих су Микша Моргенштерн, крзнар и Емил Келнер, ученик текстилне школе, осуђени на робију, те као пунолетни оданде одведени на руски фронт, где су погинули (извештај Црвеног крста), а Фери Моргенштерн, инсталатер и Имре Ласло, зуботехничар, под шибом окрутног и зверског злостављања су издахнули одмах неколико дана после хапшења.

Бојећи се стално за своју слободу, у договору са мном, мој муж је мојим родитељима дао на чување у готовом 5.000 пенга, верујући да се њима као старима посебно неће неко зло догодити, а осим тога, да ако ми дођемо у сукоб са окупаторским властима, да би они – такође материјално упропашћени – имали неку подлогу за живот. Међутим, моји родитељи Иса и Малвина Моргенштерн са станом у Војводе Бојовића /тада Лактања/ ул. бр. 2, одведени су за време Рације 23. јануара 1942. године у 10 сати пре подне. По причању укућана, њих су мађарски жандари подигнутих руку у вис терали из куће. Моја је мати у очајању вриштала и дозивала моје и татино име. Трчећим кораком су терани према Милетићевој улици и убијени вероватно у истој улици. Ова улица је још други дан била попрскана сва крвљу и мозгом. Када сам други дан сазнала за трагедију у којој је око 700 Јевреја и око 2.000 Срба пало жртвом окупатора, очајна сам отишла свом стрицу, ког сам молила да ми помогне тражити лешеве мојих родитеља. Ту сам сазнала да је и његова кћи Ружа са мужем Мартоном Крамер исто убијена. После смо чули да су сви лешеве са улица покупљени и бацани као цепенце на камион, те однешени на Дунав и тамо убачени.

Приликом прегледа родитељског стана установила сам да је однешен сав новац који смо им дали на чување и њихова уштеђевина од 800 пенга. Тако исто нисам нашла ни осигуравајуће папире у моју корист 1.200 пенга, ни других важних докумената, ни породичног накита у вредности од око 150.000 предратних динара, који су пре Рације за сигурно знам још имали.

За време мађарске окупације, с обзиром на лоше здравствено стање, мој муж је био ослобођен од даљњег рада у радничком батаљону, али након тога што су Немци окупирали Мађарску, у месецу априлу обоје смо одведени у Аушвиц. Приликом нашег хапшења одузети су нам сви предмети од вредности, као новац, златне две бурме, фото-апарат итд., у вредности од око 35.000 динара.

Прво смо одведени преко Суботице, где смо провели један дан и једну ноћ у Бачкој Тополи, где смо одмах раздвојени били од мушкараца. Други дан су нас увагонирали по 40 особа у један вагон. У Нађ Кањижи се прикључио тамошњи транспорт, те нас је сада било 80 особа у једном вагону. За време пута дневно смо пуштани једанпут ван на отвореној пољани, сваки вагон екстра, а док смо

вршили потребу, СС-овци су нас са свију страна опколили, окренути према нама напереним пушкама, без обзира на нашу срамежљивост. Сада смо први пут чули касније тако често и са ћушкама праћене речи: 'Los, los, schneller!'

Путовали смо три дана и три ноћи, а на путу смо се хранили са од куће понесеним провијантом, а како смо били обавештени да ће пут трајати две недеље, штедели смо храну и тек толико смо јели да бисмо се могли одржати. Овако гладни и уморни од шћућурења у препуном вагону стигли смо 2. маја 1944. у Аушвиц. Након тога што су нам наредили да будемо приправни за силазак, чекали смо у пломбираном вагону још пет часова. Кад смо сишли, дочекали су нас СС официри веома љубазно и учтиво, рекли су нам да не би морали наш тежак пртљаг вући до лагера, да ставимо све на једну гомилу и они ће за нама камионом донети наше ствари. Тада су нас постројили по пет у реду, а затим предусретљиво понудили да ће у логор одвести са аутом оне који се осећају слабир, болесним или уморним од пута. Како се добровољно није јавио довољан број, то је сам СС-овац одредио ко ће да путује, а ко ће ићи пешке. Тако је оцепљена једна група од 500–600 жена, од 16 до 50 година старих, које више никада нисмо видели. Накнадно смо сазнали да су их у специјално за ту сврху саграђеним крематоријумима угушили гасом и спалили. Било је међу њима много Новосађанки. У самом Биркенау – једном од ашвицких лагера – било је пет крематоријума.

Црни густ дим је стално куљао из њихових високих оцака, а када су пристизавали нови транспорти, огањ се из њих дигао и по десет метара високо. Изгледало је као да гори огромна свећа и ноћу је цео логор био осветљен. Наравно да смо осетили смрад сагоре-лог меса.

Када смо по подне уведени у логор, односно у један празан блок, прво су нам на руку тетовирали бројеве и трокут за распознавање од аријевки. Затим су нам узете генералије и потом смо одведене у купатило. Стигавши пред ту зграду, зграђавали смо се призором, видевши како се потпуно голи мушкарци међусобно шишају по свим деловима тела. Ми смо уведене у једну велику салу, где смо голе скинуте и ошишане чекале на туш. За то време су СС-овци слободно ходали по целом купатилу и смејали се нашој стидљивости. После туширања, онако мокре, јер пешкира нисмо добили, уведени смо у другу једну салу са извађеним прозорским

окнама да би нас промаја упропастила. Овде смо биле обучене у веома оскудан веш и хаљине – формално у крпе, а на ноге смо добили непарне, све издеране и угњечене мушке ципеле. Онда су преко целих леђа хаљине уљаном бојом бојадисали црвени крст, широк три прста. Постало нам је јасно да су нам одузели све ствари, а обећање да ће нам са камионом донети пртљаг, била је исто таква лаж, као и она свирепа, да ће болесне аутом довести. Купање је трајало целе ноћи, затим смо још влажне стајале на ветру јутрошњи апел 3. маја. Затим су нас спровели у блок, који је био подељен у 120 ћелија, такозваних 'која', од по два квадратна метра великих, а високих 80 до 100 центиметара, тако да се у њима и седети једва могло. У те које смо смештене по шест особа, а често пута по потреби и осам до десет особа. Спавале смо збијене као сардине и то једна глава – једна нога. Док су били готови с нашим смештајем, било је већ подне. Сада смо добили први пут за јести, неку супу од сточне репе без масти и без соли и то у слупаним и зарђалим порцијама, за сваку коју по једна порција, да смо из њих морале редом пити, јер ни кашике нису дали.

Након тога што смо под строго држаном дисциплином издржале карантин од четири недеље, биле смо расподељене на разне радове. Ја сам доспела у ефектуру тј. место где су распакиване и сортиране ствари, које су од нас одузели. Овде је био рад врло напрезан, тешке бале шкартираних одела која су цепана у рите смо вукли на већ ослабљеним плећима, а тукли су нас стално. Нарочито се у злостављању истицао један СС поднаредник из Јарка у Бачкој, чије име нисам могла сазнати. Он је тукао и штапом и ногама и увек на српском викао: 'Бога ти', који му је и надимак остао. Та ефектура се састојала од пет дрвених барака, а у средини дворишта је била зидана зграда за дезинфекцију одела, које је било одређено за транспорт у Немачку. Једног дана је овамо доведена група од 150 мушкараца, који су радили у крематоријуму, с тим да их одену. Увели су их СС-овци у просторије за дезинфекцију одела, да си изаберу што требају. Кад су ушли, споља су Немци врата херметички затворили и њих унутра са цијан-гасом угушили...

После два проведена месеца у ефектури, премештена сам са осталим редуцираним хиљаду особа на вањске радове, када су нас пратили са дресираним псима, те их стално на нас дражили, а биле смо и шамаране и тучене са штапом. Пошто је логор био удаљен

отприлике осам километара – дневно смо ишле тамо и натраг – то смо и онако слабу супу добивали већ охладнелу тек на вечер, па смо цели дан морали гладовати, јер смо и оних 250 грама хлеба, које смо тек после 2-4 часовног апела на вечер добивале, одмах и појеле. А супу су они могли добити, који су имали свој суд, међутим исти на посао нисмо смели собом понети, а ако смо их оставили у блоку, одузели су их штурбове. У супу су мећали бром и ми смо све изгубиле менструацију. Осим тога, у трошним хаљинама и ципелама скоро без ђонова, много смо патиле од временских неприлика, нарочито када су наступиле хладне јесенске кише, а потом и зима. Мени су се ноге и руке смрзнуле, чега се трагови и сада виде. Услед исцрпљености од тешког физичког рада и глади, тешко сам се разболела, те сам лежала у болници већ под Немцима шест недеља. Не бринећи се много за болеснике, ја сам из дана у дан све више слабила и била сам на рубу смрти. Поред тога, тело ми је било рањаво услед насташице витамина, те сам била стално у смртном страху, бојећи се селекције. Многе Новосађанке су селектиране, међу осталим знам за госпођу Сматана и Фирст (Fürst) Клару, рођ. Калдор. Срећом сам још благовремено 28. јануара 1945. год. од Црвене армије ослобођена, када сам имала 40 кг, а висока сам 168 цм. Под руском негом сам лежала још три месеца, док сам се опоравила.

Када сам дошла кући, стан сам нашла испражњен. Осим нешто мало нађеног намештаја, немам ни посуђа, ни постељине, нити шта за обући, а што носим, добила сам на зајам. Зима се приближава, те не знам како ћу си што набавити јер од чиновничке плате морам стан, храну и лечење (последица логора) плаћати.

Мој муж се није вратио...

Друго битно немам да кажем”.

Хауер Саламан

Сента, 28. септембар 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5142)

[...] Хауер Саламан, рођ. у Сенти 26. 10. 1900. године, отац Тобијас, мати Стејн Бела, Мојсијеве вере, жењен, трговачки заступник, станује у Сенти, Војислава Илића ул. бр. 12, те изјављује:

„Одмах по доласку окупатора у град Сенту, дана 14. априла 1941. године, ја сам шетајући улицом града био потказан од стране Нађмељкути Вилмоша мађарским војницима са речима: 'ено иде она битанга'. На ову примедбу мађарска војска ме је позвала на другу страну и том приликом питали су у чему се састоји моја кривица. Он је рекао да сам ја наводно говорио да ћу са мађарском крвљу испирати уста и да сам газио немачку хитлеровску заставу. Војници су ме одмах почели кундачити и отерали су ме у Градску кућу, предвођени од оптуженог. Он нас је водио од звања до звања, тражећи да ме преда надлежнима, да би ме осудили на смрт. Тако тражећи надлежне сусрели смо се са Бауман Иштваном и Дороги, официрима мађарске окупаторске војске, који су наредили да се ставим у затвор. Нађмељкути Вилмош пре стављања у затвор опљачкао ме је, одузевши ми 200 000 дин., 3 златна сата, 1 сребрни, 1 златан ланац од 75 грама и више мањих ланчића златних, као и неколико златних прстења и других вредносних ствари. Исто тако он ме је у затвору тукао са мађарским војницима, тако да ми је сва глава била отечена. Пошто сам премлаћен, стављен сам у ћелију, где су били само Срби одређени да се ту ноћ побију. У затвору сам био до другог дана, док сам у међувремену био предведен пред преки војни суд, где сам од мештана чланова препознао једино др Хабрам Нандора, адвоката из Сенте, др Ференци Антала, који су, када сам предведен, питали ме да ли сам имао оружје или нисам. Преки војни суд ме је пустио на слободу са обавезом да се сваког дана имам јављати код полиц. власти.

После пар дана обратио сам се заповедништву града Сенте, где су били присутни Палко Миклош и Јамбор Елемер, којима сам изложио разлоге мога доласка и тражио да ми се одузете ствари врате натраг. Јамбор Елемер је у вези са мојом молбом рекао да он мени не може вратити одузете ствари. Пар дана после тога поново сам се обратио Палко Миклошу на његовом стану и тражио да интервенише како бих одузете ствари добио натраг, он ми је обећао да ће преко шефа полиције нешто урадити по тој ствари.

Нађмељкути Вилмош неколико дана после свега овога, у сусрету са мном на улици, пришао ми је, те запретио ако не одустанем од мога тражења, да ће са мном свршити, односно дати ме убити.

У данима уласка мађарске војске у Сенту, војска и грађанство је пуцало, што су касније искористили као разлог за хапшење Јевреја и Срба, наводећи да су ови као четници пуцали на мађ. војску. У вези са овим, било је ухапшено много Јевреја и Срба, који су за сво време док су се налазили у затвору били тучени. У овом злостављању поред мађ. војске нарочито су се истицали Нађмељкути Вилмош, сада у бекству, и Месарош Лајош, опанција, сада у затвору у Сенти. Поред ових, у злостављању и тучи Срба и Јевреја узимали су учешће и мађ. народни стражари. У самом дворишту затвора видео сам да су људи лежали мртви, убијени батинама, размрсканих глава и поломљених удова. Исто тако, за време док сам се налазио у затвору, наши људи су однешени из затвора да се више никад не враћају, јер касније пуштен на слободу нисам их такође видео, што пак доказује оправданост сумње да су побијени. Знам да је пре мене у затвору био Штемберг Бела, кога су једне ноћи самог извели у двориште затвора и тукли га, но имена нити лица не знам, јер је ћелија затвора била без прозора, а није се смело гледати пошто је војска држала ту стражу. У овој тучи такође су учествовали и народни стражари /немзетери/. Штемберг Бела након овога није се више никад вратио својој кући. Пошто сам пуштен из затвора, наређено ми је да се морам сваки дан јављати што је трајало 6 месеци. Једном приликом јављајући се властима обратио сам се тужбом да ми се врате моје ствари које је Нађмељкути Вилмош опљачкао, али је др Боднар, полиц. пристав, наредио да се записник о моме тражењу уништи, те изгрдио говорећи ми да сам ја матори четник и да никакво право немам да тражим.

Дана 30. априла 1941. године Ђенеш Винче, кројач из Сенте, подговорио је 3 мађ. војника, који су на коњима отишли у јеврејску цркву и тамо тражили председника општине. Како исти није био у цркви, отишли су на његов стан и сву његову породицу истерали на дворишта наредивши да дигну руке у вис и да се окрену зиду. Пре овога они су их тукли и злостављали чупајући браде људима, а женама косе. У намери да побију ову породицу омео је Фекете Геза, шеф агената, који је био извештен о овоме случају. За све што се десило овој породици одговорност сноси Ђенеш Винце, који је војнике наговарио, па је касније са њима заједно учествовао у тучи и плачки стана. Он је сада осуђен од стране војнога суда за своја недела.

У току окупације 15. јула 1942. године био сам позват на прину- дан рад, где сам провео до 16. 12. 1942. године радећи у своје оделу и обући, уз награду од 6 пенги месечно. Поступак војних власти је био јако лош, а рад је био напоран и тежак. Рад је трајао од 4 сата ујутро до 10 сати увече, градећи железничку пругу и аеродром. Нарочито напомињем да овом тешком раду нису нам давали воде за пиће, мада је жега била ужасна. Кривицу за оваки поступак има да сноси Азбот Александар, резервни капетан и витез, иначе учитељ и инструктор 'Левенте' у грађанском животу, из Нађварада.

За време окупације одузето ми је право као трговачком заступнику и био сам лишен начина зараде за сво време окупације. Исто тако окупационе власти доносиле су специјалне наредбе којима су ометали Јеврејима да могу куповати животне намирнице, доносећи одређена времена када се могу Јевреји снабдевати са намирницама, тј. у времену када на пијацама већ није било ничега.

У времену окупације, мислим 1942. године, сва мађарска културна, национална и друга удружења корпоративно су пешке ишли у Сегедин, у Заветну цркву и по њиховом повратку у Сенту манифестовали су Хитлеру и Мусолинију, којом приликом су се стално чули повици: 'доле Срби, доле Јевреји, треба их уништити, искоренити'.

Иначе целокупно грађанство града Сенте, а и званични представници, у свим својим јавним манифестацијама и приватном животу оспоравали су право Јеврејима и Србима да станују у овим крајевима, односно Сенти, наводећи да су једни привремено дошли из Галиције, док су други из Србије као гости и да је сада време да се они врате у првобитне отаџбине.

У прогањању јеврејскога живља и Срба нарочито су се истицали припадници Партије стреластих крстова, 'њилаша', који су како на улици, тако и на јавним местима, па и у приватним кућама нападали Јевреје, а мађарска надлежна власт ништа није предузимала да право ових грађана заштити, јер је скоро сав чиновнички апарат био расположен антисемитистички. Шта више и сами органи извршних власти када су добијали наредбе да у појединим случајевима у вези поднетих тужби заштите Јевреје, и сами су злостављали и вређали их тако да је народ јеврејски одустао био од тражења права, и заштите, јер је увидео да ће само противно успети.

Омладинска организација 'Левенте' удружења присилно је купила јеврејску децу од 10 година па на више и непотребно их упошљавала у радовима, који нису имали никакву корисну намеру, једино то да пред осталима грађанима ову децу изложе руглу, увредама, па и физичким нападајима. Као један пример који треба да илуструје планско уништење Јевреја и јеврејске деце има да послужи следећи пример. Ова мала јеврејска деца у зимском времену, када је снег био до колена, а Тиса делом замрзнута, натерана су да боси и у оделу до појаса уђу у Тису да би вадили камење и шљунак, песак.

Поред већ изнетих примера злостављања и вређања јеврејског народа, износим и сведочим случај, који је јако карактеристичан јер се десио друге недеље по уласку окупатора у ове крајеве. Наиме, тога дана је била нека национална прослава, па је мађарска власт ради улешавања града одредила да сви Јевреји мушкарци од 18 година до 60 година, без обзира на друштвени положај, са лопатама имају се пријављивати у Градској кући одакле су били одређени на чишћење улица, нужника и других просторија. Терани улицама мађарска маса је пролазеће Јевреје псовала, пљувала и нападала тражећи од војске да удовољи њиховим захтевима, као на пример да се коњски измет рукама узима, затим да се у градском подруму, који је био годинама запуштен и служио као јавно сметлиште, са рукама има чистити. Шта више, ишли су толико далеко да су старијим људима, који су имали браде, наређивали да са брадом лежећи имају чистити улицу или друго неко место.

Сав поступак мађарских власти, а и целог мађарског грађанства био је фашистички оријентисан са тежњом да се Јевреји потпуно униште, што је трајало све до 26. априла 1944. године, када је на власт дошла фашистичка мађарска влада на челу са Стојаи Демеом, која је донела низ против јеврејских закона, тј. привела у живот прогон Јевреја. У вези са тим донетим законом, градоначелник града Сенте др Гушат Ђерђ, који се сада наводно налази у затвору у Бидимпешти, издао је наредбу да сви Јевреји у Сенти не смеју напуштати своје станове наглашавајући и дајући право полиц. властима у Сенти да против прекршитеља ове наредбе могу употребљавати ватрено оружје. Дана 26/27. априла 1944. г. дошла је једна група људи предвођена од др Месароша Золтана, полиц.

пристава, у чијем друштву су се налазили Олах Јожеф, златар, Триполски Аладар, гр. чиновник, Катона Јанош, садашњи градски службеник, неколико мађарских редара и немачких војника. Одмах по њиховом доласку, они су извршили претрес стана и наредили да им се издају све вредносне ствари, истеравши чланове породице напоље у двориште док сам ја остао у кући. Сви ови чланови комисије разишли су се по целој кући претражујући ствари. Након узетог записника ухапшен сам са целом породицом и спроведен у јеврејску школу, где сам остао до сутрадан ујутро заједно са целом породицом, када сам са осталим ухапшеним Јеврејима под стражом пренет у Сегедин у јеврејски 'Гето'. У Сегедину смо били скоро 14 дана под лошим стамбеним условима, настањени у свињцима, без хране и воде. Из Сегедина смо пребачени у Бају где је поступак био још лошији, јер храну апсолутно нисмо добијали, а такође нису дозвољавали ни грађанима да нам храну доносе. И овде смо се налазили скоро 14 дана. Последњег дана мађарске власти у Баји предале су нас Немцима, који су нас трпајући у вагоне по 80–90 лица, како старих, тако и младих, држали без хране и воде 4 дана, потпуно затворене, за које време су поједини полудели, разболели се, па и умирали. Однети смо били у Аустрију, лагер Штрасхоф (Strashof), где смо били 8 дана, добијајући свега 6 кг хлеба и сточне репе за храну. После овога времена одређени смо на разне радове у коме су морали узети учешћа сви депортирани Јевреји без обзира на године, пол. Радили смо у пољопривреди. Рад је био тежак и напоран уз слабу храну, и без одеће. Често пута појединци су били физички нападани од стране СС стражара, но у нашем логору убиства није било. Од силнога рада одело и обућа се поцепала, но другу нисмо добијали, него смо морали голи и боси долазити на радове.

Поступак месних полиц. власти приликом нашег хапшења био је истоветан са мојим, али су вође група биле подељене тако да имена осталих саучесника мени нису позната, но верујем да је сваки оштећеник посебним пријавама пријавио лица, учеснике у хапшењу и интернирању.

На овај начин депортовано је из Сенте око 2700 лица, налазећи се у том времену у Сенти и од ових се досад вратило свега 270, док

се за судбину осталих не зна, односно говори се да су однети у Аушвиц, где су угушени гасом и спаљени у крематоријумима.

У погледу одузимања обртница, радња и робе, нарочито се био истакао Халаш Шандор, трговац, ратни богаташ и пљачкаш, који је са осталима био главни повереник и издавач одузете робе. Саучесници његови у овом раду мени су непознати, но о овом би могао конкретније податке дати Вејнбергер Јакоб, коме су такође радњу одузели у вредности преко 10.000.000 динара. Углавном све мануфактурне радње и радње кратке робе, трговина вина, фабрика итд., одузимане су заједно са обртницама, са инвентаром, једино су дозвољавали рад мањим шпецерајистама – бакалским радњама, које су пак присилили на затварање својих радњи на тај начин што су одбијали давање робе, које су радње истрошиле.

Резимирајући на крају поступак власти Мађара, од доласка у Бачку, па до депортовања Јевреја, могу одређено тврдити да је сав поступак плански и смишљено био спремљен за уништење јеврејскога народа, у овим деловима државе, коме је мађарска месна маса и вођство својим радом повећало њихове жеље у пљачки, отимачини и уништавању”. [...].

Хиршенхаузер Лео

Нови Сад, 6. март 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5020)

[...] Хиршенхаузер Лео, по занимању трговац, вере Мојсијеве, 51 годину стар, ожењен, станује у Новом Саду, Војвођанска 32, изјављује:

„Ја сам 27. априла 1944. заједно са свима осталим новосадским Јеврејима био ухапшен, смештен у овдашњу синагогу, а после 24 сата били смо однети у Суботицу у неки запуштен млин, који је служио за логор нас интернираних Јевреја из Новог Сада. У овоме логору били смо око 3 недеље, живели смо у врло тешким околностима, јер се са нама грубо и нечовечно поступало. Одавде смо пренети у Бају у интернирски логор, смештени смо били у војничке бараке и тако исто се овде са нама нечовечно поступало. Дана 26. маја сви ми новосадски Јевреји увагонирани смо у теретне

пломбиране вагоне и то по 55 особа у један вагон помешано мушки и женски, деца и старци, како смо били узети по породицама. Пре поласка наређено нам је да све своје ствари сместимо у 3 последња вагона, али ти су вагони још у Баји били откопчани, тако да смо били покрадени и кренули на пут само са оним што је било на нама. После пута од 30 сати добили смо тек први пут мало воде, али нужду смо морали свршавати у затвореном вагону. Путем је око 20 лица међу нама у нашем транспорту умрло, а међу овима и др Геза Брук, новосадски адвокат. Лешеве смо морали оставити у нашим вагонима. Тако смо путовали 3 пуна дана, не добивши за сво то време ништа јести. 29. маја око 10 сати пре подне стигли смо у АУШВИЦ /Ошвенци/, која варош лежи у Шлеској на 60 км западна од КРАКАВЕ и то на пола пута између Кракова и Моравске Остраве. Ту смо одведени у велики логор на 3 км, од вароши Аушвица у Биркенау. Ово је био заправо логор за уништавање. Нас новосадских Јевреја стигло је око 2000, јер је неколико стотина болесних и изузетих остало у Баји, али је са нама дошло и много стотина Јевреја из разних места Бачке. Касније су овамо доведени и остали новосадски Јевреји, па и они из целе Мађарске. У овом логору било је око 400.000 душа свега, а када смо ми били стигли, број интернираних у логору износио је око 250.000 душа. Од ових је више било из свих могућих нација и вера но Јевреја. Имао сам прилике међу интерниранима да видим и да разговарам, чак и са Србима из сремског села Петровца, из којег су готово сви Срби били овамо дотерани. У овом логору је вршено сортирање интернираних и то тако, да су одвојени они који су способни за рад од оних који су били одређени за уништење, а то су били старци, болесници, деца до 10 година са њиховим мајкама. Мушки, пак, и женске од 20 до 45 година на тежи рад, а млађе на лаки рад. После овог одељивања, ми који смо били одељени на рад одведени смо у купатило. Морали смо се скинути до голе коже и одузето је од нас све што смо још код себе имали. Женске су осим тога биле ошишане од главе до пете нулерицом машином. После купања добили смо робијашка одела, а од својих ствари само ципеле и наочаре, док су нам све остале ствари биле одузете, тако да смо остали без новаца и без својих исправа. Наше робијашко одело било је од сиве тканине са 5 цм широким пругама.

Овде у Бирканау-у боравио сам 12 дана, а био сам смештен као и други у бараку, која је била за 300 особа, а нас је међутим било стрпано 1200–1300 тако, да смо једва могли да стојимо један поред другог због чега смо само преко дана могли нешто мало да се пружимо по патосу и да спавамо наизменично, а ноћ смо пак морали да проведемо стојећи.

Ту је био и велики крематоријум, у којем се могло до 2000 лица одједном спалити. Како, међутим, у крематоријуму нису могли сви бити спаљени, то су многи у гас комори били отвореним гасовима поубијани, а лешеви сложени у ломаче, бензином и катраном преливени и тако спаљени. Ово спаљивање видео сам и ја, а и задах је загушио цео логор.

По моме сазнању, у овом је крематоријуму за последње 2 године побијено око два и по милиона људи. Овај крематоријум су Немци крајем новембра прошле године због доласка Црвене армије потпуно уништили и на његовом месту засадили парк тако да би му се сваки траг изгубио.

Ја сам из ове прихватне станице Бирканау, заједно са другима који су способни за рад, враћен у логор у самом Аушвицу. У групу способних за рад доспео сам мојом срећом јер приликом сортирања оберштурмфирер СС /капетан/ био ме је упутио на леву страну, а то је значило у групу одређених за уништење, ја сам се међутим ипак био упутио на десну страну и тако остао у животу. У логору у Аушвицу одмах су нам у леву руку утетовирали сваком робијашки број. Ја сам добио бр. Аö –13862, који број и сада носим. У логору смо били одређени на разне радове. Ја сам однет на зидарски посао, око изградње велике зграде од бетона 'Вешереи Нејбау'. Како је то био врло тежак посао, те су многи на раду сустали, па су их есесовци одмах побили. Чуо сам да је ту побијено око 20.000 лица, а и ја сам видео многе да су стрељани. Овде је било на раду око 400 лица. Ја сам радио 5 месеци и за то време су са мном овде били од Новосађана: Мојзеш Иса, чиновник, затим Шулиц Ернест, поседник млина, Хоровиц Бодог, трговац из Бачке Паланке, Атлас Јакоб, трг. путник и др Кеинер Дезидер, лекар. Када смо завршили овај рад одведени смо на реку СОЛА, где смо из корита вадили шљунак. Ту сам радио до 31. децембра 1944. Морао сам при сталној и великој хладноћи, а без топлот одела и обуће да радим у води, па сам се

разболео, те сам био пренет у болницу, где сам био све док нас није ослободила руска војска. Но, дана 28. јануара 1945. око 5 сати после подне дошла је група есесоваца, истерала све болеснике на улицу, а било нас је око 1500 лица, међу овима болесника свих вера и свих народности. Наређено нам је, да будемо спремни за марш, но како Немци нису били опремљени за марш, то смо и из тога видели, да они хоће да нас воде да би нас побили. Хтели смо да бежимо, али нисмо имали могућности. На нашу срећу руска војска је баш тога дана била заузела град Аушвиц, па је из топова бомбардовала и наш логор, а сутра дан тј. 29. јануара ушли су црвеноармејци око 9 часова пре подне у сам логор и ослободили су нас. Но, из логора су немачки есесовци били отерали све у логор код Дахауа и Матхаузена у Баварској. Некима је ипак успело путем да побегну и ови су се вратили у Аушвиц, када су га Руси већ били ослободили. Од оних који су се вратили дознали смо, да су Немци путем побили многе који су били сустали, или покушали да беже. Више немам шта да изјавим”. [...].

Хофман Адела

Ада, 14. април 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5051)

[...] Хофман Адела, 27 год., рођена и живи у Ади, домаћица Мојсијеве вере, неударна, исказује:

„27. априла 1944. год. дошли су по мене жандари у пратњи овдашњих Мађара левенташа, упали у стан и са најпогрднијим речима захтевали су да им предамо сво наше благо како у новцу тако и у драгоценостима, потом су нас затворили у собу, скинули голе, наге и тако нас претресли, затим су нам прегледали косу, па кундацима и батинама почели тући по целом телу где су стигли и доватили. Нас женске су пипали по целом голом телу. После су нас све Јевреје под великом пратњом дотерали и затворили у овдашњу јеврејску синагогу. Приликом терања у синагогу сваки смо понели по пар веша и по једну преобуку. У синагоги почела је поново тортура мучења на тај начин што су од нас тражили да им дамо сво злато и новац који су они већ од нас пре узели претећи нам да ће нас већ

овде око синагоге стрељати, па су нас и постројили око синагоге и почели тући. У синагоги смо били затворени 2 дана. За време док смо били у синагоги били смо под највећом стражом и пажњом, тако нисмо могли уопште да напуштамо синагогу, хранили смо се од онога што смо понели, а у погледу воде били смо мучени на тај начин што смо остављени на милост и немилост левенташа који су нам уз циничке изразе давали по коју кап воде. После 2 дана нас су натрпали у марвене вагоне заједно мушке, женске, децу и старце и по 70 особа у вагону тако отпремили у Сегедин.

Вагоне су затворили и бломбирани, још пре него што смо били у вагон смештени, нас су још на станици опљачкали и отели нам и оно мало што смо били понели. Вагон уопште нису отварали све до станице Хоргош, а када су на плач и вику деце вагоне отворили и дали мало воде, али и то је трајало свега пар минута и вагоне су поново бломбирани.

У Сегедину из воза су нас отерали у синагогу где смо били око 21 дан. У синагоги смо били смештени у једној малој просторији где смо били нас око 5 стотина. Спавали смо на обичном поду. У Сегедину док смо били нас је издржавала ондашња јеврејска општина и ондашњи Јевреји.

Затим су нас поново стрпали у вагоне које су затворили и бломбирани и тако нас однели у Бају. У Баји када смо стигли по највећој киши и ноћу, нас су однели у једну радионицу намештаја где је било већ смештено око три хиљаде Јевреја и тако смо тамо и ми провели. У Баји смо били око 10 дана и за то време нас је издржавала ондашња јеврејска општина.

После 10 дана нас је мађарска војска предала Немцима, али пре предаје су нас поново опљачкали и нису нам дали ништа у вагонима. Нас су сместили у вагоне тако да нас је било у вагонима 80–100 особа разног пола и разног доба. Вагоне су затворили и бломбирани. Нас су понели за горњу Шлеску у место Аушпиц (Аушвиц). Тако затворени све до Бечког Новог Места где смо путовали 3 дана, за то време уопште никада нам нису отварали вагоне нити давали воде. Када су отворили вагоне, било је већ сила и мноштво од нас помрли и полуделих, те су мртве и полуделе из вагона изнели, а тамо нас је нахранио Црвени крст. У Бечком Новом Месту када смо после били смо поново затворени и бломбирани у вагонима,

те нас нису више отварали све до Аушвица где је био велики концентрациони логор где је било око пет милиона затвореника разне нације. Успут су нам пољски и чешки жељезничари где икад кроз решетке од вагона по мало воде дали. Када смо стигли у Аушвиц нас су истерали напоље из вагона, одмах оделили од нас наше мушке другове, затим су и нас женске поделили у две групе, у групу жена и девојака способни за рад, а на другу страну су пак оставили старице и децу. Када смо пролазили поред нашег воза видели смо у нашим вагонима страховите призоре полуделих и мртвих наших Јевреја који су док смо путовали путем умрли и полудели. Потом су нас одвели у један велики логор где су нас скинули потпуно наге, па су нас потом до главе ошишали, окупали и дали неко ронђаво одело тако танко и тако бедно да нисмо могли да сакријемо и покријемо нашу голотињу, а ствари су нам све одузели. И тако смо целу ту ноћ по великој зими провели уз зид логора, пошто су све одаје биле већ препуне. У том логору смо провели око два и по месеца, за то време смо били мучени у сваком погледу, тако смо морали сатима стојати у ставу мирно и то већином ноћу када је било тако хладно да се чак по неки и смрзавали, а поготово када смо били тако бедно обучени, за доручак смо добивали неку назови црну кафу која уопште није била слатка, само је била врућа вода, за ручак смо добивали неку чорбу у којој је било репе, а било је и угљена. За вечеру је било 2 деке маргарина, а хлеба је било за цео дан 15 дека. У самом логору строгост је била врло велика и за најмању грешку биле су велике казне и тешке као поред батина клечање сатима у блату и води. За време док смо били у томе логору није било ни амбуланте ни лекара и када би се неко разболео, њега би једноставно однели у крематоријум. Услед хрђавог поступања и тешког живота на масе је дневно умирало и крематоријум је прогутао на хиљаде хиљада наших живота. Из логора тога нас су здраве изабрали и однели на рад у близини Данцига и радили смо у једној шуми, а где смо и становали. Ту у шуми смо копали ровове и бункере смо правили и радили смо и тешке и опасне послове када смо стављали кабел жице у земљи, то је био јако тешки посао јер смо морали сав тај материјал да сами носимо на својим леђима. Ту смо исто били тучени и за најмањи нерад били смо по сатима бацани на мучилишта која се састојала у томе да смо били пар минута обешени са главом на доле. Ту је храна била нешто боља јер

смо у чорби сада већ добијали и мало кромпира, а и хлеба сада смо добијали по 20 дека. Ту се десило и то да су две другарице биле стрељане зато што су покушале да побегну. Нарочита је била касна јесен када смо исту дочекали изнурени, голи и толико слаби да смо се једва вукли тако да је тада умирало дневно по десет. Када је руска војска већ била близу тога места, онда је дошао један официр и све оне који су били болесни и јако слаби, њих око 300 на броју, остали су у логору, а ми смо се даље повлачили са војском. Ти који су остали у логору били су сви стрељани. Ми смо се тако по највећој зими повлачили даље и на путу ако би неко заостајао или само мало стао, он би био убијен од самих стражара који су нас терали. И тако смо ишли скоро пет дана, а за то време готово нисмо ништа ни јели ни пили и тако смо дошли до места Кусово, где даље нисмо могли да идемо и ту нас је био оставио официр С. С. који нас је био водио рекавши да он сада даље мора ићи јер су Руси близу и да смо ми сада слободни и тада су многи од нас и побегли, а ми који смо остали, били ујутру предати Гестапоу и он нас је даље повео к месту Кроне. Успут када смо чули да нас воде да убију, ми смо се решили на бегство и уграбивши једну прилику побегли смо из реда и скривени у једном цбуну чекали да наша поворка прође. Тада смо већ чули и руске топове и очекивао онај моменат када ћемо успети да се њима предамо. Тако смо лутали и били смо делимично у једној кући коју су напустили Немци и тако смо после три дана били од Руса заробљени. То је било 28. јануара 1945. године. Од Руса смо добили одело и храну најбољу и када смо се мало поткрепили, пошли смо својим кућама”. [...].

Цангелмајер Аранка

Кула, 31. август 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 4943)

„[...] Зовем се супр. Цангелмајер Беле, девојачки Сабо Аранка, рођена 18. маја 1903. године у Лајошмиже, рим. кат. вере, по народности јеврејске, некажњавана.

По доласку мађарске окупаторске војске Кататиц Лајош (Пири) ставио се одмах у службу окупатора као помагач и он у великом

делу сноси одговорност за дела окупатора у Кули. Мој муж је хришћанин, а ја сам по рођењу Јеврејка и покрстила сам се пре 22 године. Тако пошто сам била у мешовитом браку, по јеврејском закону нисам била сматрана за Јеврејку. Када је дошло до депортације Јевреја концем месеца априла прошле године, др Чехи, тадашњи срески начелник, саопштио ми је да ја нећу бити депортована. Међутим, у његовом друштву се налазио један жандармеријски капетан, који на то није пристао. У предисторијат ове наше депортације спаде и то да је Кнефели Геза, бившки кулски трговац, написао писмо среском подначелнику Губачију (мислим да је из Сегедина), па је од њега тражио да и ја будем депортована. То може потврдити Крисхабер Артур, овдашњи трговац. Исти је тај Кнефели говорио да је мој малодобни син ишао на улици без јеврејске звезде.

На горњи начин морала сам и ја са осталим Јеврејима присилно напустити Кулу. Нашу групу од 63 особе одвезли су 27. априла 1944. године са три камиона у Суботицу. Пре наше групе одведени су Јевреји мушкарци, око 12 њих, најпре у Бачку Тополу, а затим у Немачку. Приликом увагонирања у Аушвиц било је нас 100 лица у вагону. Храну никакву нисмо добили, пут је трајао шест дана. Када смо пошли, преузели су нас СС-овци. У Аушвицу су нам све одузели, па су извршили селектирање и старе, болесне и жене са малом децом су одвели и више их нисмо видели, тамо смо чули да су убијени гасом и спалили. Видели смо да дању и ноћу гори крематоријум. Нас су одвели на купање и дезинсекцију, одузели су нам хаљину што смо имали на себи и обукли нас у крпе, па ми тетовирали број на руку. Ја сам била у Аушвицу до 18. јануара о. г. Морали смо устати сваки дан у три сата, па смо стајали у строју до шест сати, када смо ишли на рад, па смо морали радити обично до шест, седам сати у вечер, а неки пут целе ноћи. Ја сам радила у фабрици коже. Нас су том приликом тешко злостављали и тукли. Након неколико лагера сам доспела у Равенбрик, где смо живели под страшним околностима. Тамо смо били смештени у дрвеним баракама, да уопште нису постојале могућности за спавање. Овде нам није било дозвољено да се умијемо и када смо се ипак умивали у снегу, надзорнице су нас истукле. Логор је био пун вашима. Свега смо добиле хране једанпут дневно: комад хлеба и кобасице или супу од сушеног варива. Била сам присутна када су Немци стре-

љали три моје другарице, зато што су због глади хтеле узети мало крумпира. Када смо пошли на пут и неко није могао ходати, тога су одмах стрељали. Било је више таквих случајева. Ослобођена сам 8. маја о. г.

Своју материјалну штету ценим на 800.000 динара. Друго битно немам да кажем”. [...].

Шосбергер Ладислав

Нови Сад, 17. јануар 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5014)

[...] Шосбергер Ладислав, по занимању кројач из Новог Сада, Јеврејин Мојсијеве вере, ожењен, стар 40 година, станује у Новом Саду у Луја Бартуа ул. бр. 35, изјављује:

„Са осталим новосадским Јеврејима однет сам и ја 27. апр. 1944. год. Мађарски полицајци су мене и моју породицу, жену Јелену, рођ. Колб, и три девојчице од 12, 9 и 4 године, одвели прве у овдашњу синагогу. Пратио нас је и један немачки војник. Из Новог Сада сам са породицом 27. апр. возом однет у Суботицу. Носили су нас по групама. У Суботици смо били смештени у један напуштен млин, који међутим није био припремљен за смештај наш, те смо лежали на патосу, бетону и земљи. Храну нисмо добивали, него су нам тек после неколико дана доносили храну суботички Јевреји. Чували су нас мађарски полицајци, који су са нама грубо поступали. Мушки су били одењени од женских, па тако нам нису дали да будемо заједно са породицом, него смо могли само по један сат на дан да разговарамо. Овде у суботичком логору смо били две недеље, па су нас одвели у Бају у логор. Пренети смо у затвореним теретним железничким колима, без хране и воде. У Баји смо смештени у посебан логор, а у другим логорима су били смештени Јевреји из осталих бачких места. У Баји је тада било скупљено пет хиљада Јевреја. Поступање са нама је било врло рђаво, окрутно и немилосрдно. Храну нам нису давали, па су нас хранили Јевреји из Баје. Но, како нас је било врло много, те нисмо могли добити довољно хране, мађарски жандармеријски потпуковник АЛАСДИ (ALASDI) нарочито се истицао својом мржњом према Јевреји-

ма, па нам је још више загорчао тешке дане мучења у овом логору. Мене као стручног радника кројача преузели су немачки војници још 19. маја, па сам тако у војној радионици немачке дивизије радио овде у Баји све до 1. септембра 1944. Но, моју жену и три кћери одвели су из Баје уз немачку војну пратњу у непознатом правцу, пошто су им мађарске полицијске власти претходно одузеле све ствари. Отуда ништа не знам за моју породицу, једино сам дознао од једног мађарског железничара који је пратио воз, да су моји наводно однети у правцу Варшаве, из чега закључујем да су можда однети у Пољску. Са мном у немачкој војној радионици у Баји било је још 120 стручних радника и радница Јевреја. Када је пак ова немачка дивизија отишла из Баје, ја и још 12 Јевреја стручних радника одведени смо са њима на румунски фронт. Дивизија се међутим стално повлачила, па смо и ми са њима долазили све ближе Пешти. У близини Пеште у селу Будакоши били смо се сместили са нашом радионицом од 18. до 24. децембра 1944, када су нас руски војници изненада ослободили. Више ништа не знам о злочинима окупатора над Јеврејима”. [...].

Шрајер Имре

Стара Моравица, 5. април 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5049)

[...] Шрајер Имре, 39 год. стар, по занимању економ, мојсијевске вероисповести, Југословен, станује у Старој Моравици, изјављује:

„Мене је долазак мађарске војске у Бачку 12. априла 1941. год. затекао као бившег резервног артиљерског резервног поручника у немачком ропству. Јула месеца 1941. године дошао сам сам из ропства бегством натраг у Ст. Моравицу. Када сам дошао кући, дознао сам од своје жене и мајке, да су нас мађарски војници похарали.

1. јула 1942. године одведен сам на принудан рад и то истодобно одведени су сви Јевреји, који су живели на територији Бачке и Барање, а који су имали 21–42 године. Са нама Јеврејима Мађари су вршили најтеже радове, без икакве награде, а уз врло слабу храну. Са овог првог присилног рада пуштени смо кући 1. марта 1943 год. 1. августа 1943 год. поново су ме одвели на принудан рад и

задржали ме до 1. новембра 1943. год. 1. априла 1944 год. поново су ме одвели на принудан рад и ја сам тада приметио преокрет ратне ситуације, те сам све могуће учинио, да бих се спасао фашистичког терора. То ми је и успело у толико више, јер сам успео доћи до Будимпеште, где сам нашао пријатеље по нужди, који су ме крили и тако сам дочекао долазак Црвене армије, која је донела слободу за мене.

Још за време вршења присилног рада дознао сам, да су ми из Старе Моравице одвели жену, мајку и дете и сестру, као и све Јевреје из општине Старе Моравице и то 7. маја 1944. год. Дознао сам, да су их првобитно однели у Суботицу, а након 8 дана у Бају, а из Баје после 8 дана однели их у Немачку и о њима до данас ништа не знам, тако да не знам, да ли су живи или нису.

За време мог присилног рада нечовечан је био према нама Јеврејима капетан Асбот, чије име не знам, надаље велики зликовац Јевреја био је у Ходмезевашархељу капетан Ибоља, као и лекар који је био одређен за преглед Јевреја у Ходмезевашархељу.

За депортирање Јевреја ове општине крив је велики крвник Јевреја, а и Југословена, Чорја (Csorja) Золтан, бивши општински бележник у Старој Моравици. Наиме, у општини нашао сам његов званичан извештај бившим властима у коме је он рекао, да су Јевреји ове општине неповерљиви и да их зато треба све из општине odstrанити”. [...].

Шулман Мирко

Суботица, 3. март 1945.

(АВ, Ф. 183, АК ИНВ, 5037)

[...] Др Шулман Мирко, 52 године стар, економ, римокат. вере, јеврејске народности из Суботице /I Паје Кујунџића 78/ изјави:

„У месецу априлу 1944. године однела ме је мађарска полиција са још 125 другова у Бачку Тополу и тамо смо били интернирани. У том логору је било 1400–1500 Јевреја из разних крајева Мађарске, али претежно из Бачке.

Чим смо тамо стигли, одмах су нас истукли СС-овци са кундацима и опасачима. Иначе су тамо нама дали слабе, скоро ника-

кве хране, а дали су нам да радимо најтеже послове. Тако смо били упрегнути масто коња у кола, чуо сам да су неке упрегли и у плугове. Уз то су страшно претили и тукли људе.

Мађарски командант логора био је главни полицијски саветник КЕШМАРКИ ВОЈИСЛАВ из Пеште, он је међутим релативно доста поштено поступао са нама, шта више знам, да је он сменио неке полицајце који су нас мучили и то баш због таквог мучења.

Од мађарских полицајаца најстрашније су поступали са људима ВЕГХ ДЕЗИДЕР, полицајац број 9191, ИХАС ЛАЈЧО и ШАШВАРИ 1. ЈОСИП, пробни полицајац из Барање.

Немачки командант логора био је АУГУСТ РОЗЕНДАЛ, СС-овски наредник водник. Он је лично тукао и мучио људе. Он је из Билефелда /Андер Крицке 26/.

Spiritus rector мучења био је немачки мајор СС-а Валтер Блунк (Walter Blunk) који је имао своје седиште у Сегедину. После његових долазака су мере увек пооштрене против нас.

Гадно је мучио и тукао људе још и МЕСНЕР ИГЊАТ, СС-овац из Пеште /Ракоци пут 63/III/. Осим њега, био је злочинац СОМБАТИ, СС-овац из Мурске Соботе.

Дана 23. септембра 1944. г. однели су мене са остацима Јевреја од око 50 људи у Киш-Тарцу у Мађарској, где је постојао такођер табор за интернирце.

У Киштарци поступање је још било страшније. Тамо уопште нисмо добили јести. Животарили смо из оне мале хране, што нам је послало јеврејско неко друштво /Омжа/ из Пеште, али је то било само ретко, нередовно и недовољно. Ја сам, на пример, тамо за месец дана изгубио 19 кг од своје тежине.

Стално и по цео дан смо били под кључем.

У соби у којој је било места за 10 људи, живели смо нас 82. Услед тога смо били пуни стеница, мишева, ушију.

Одавде су нас крајем октобра 1944. г. издали Немцима, који су нас пешке отерали на копање шанчева, а радити смо морали сви без разлике: мушки и женске, стари и млади, болесни и здрави.

Приликом пробоја фронта са стране Красне Армије код Ерчи-а, успели смо да побегнемо”. [...].

ДЕПОРТАЦИЈА БАЧКИХ ЈЕВРЕЈА 1944. ГОДИНЕ

Приредили

Владимир Тодоровић, Петар Ђурђевић, Александар Бурсаћ

Издавачи

Архив Војводине • Удружење Данубиус
Жарка Васиљевића 2А, Нови Сад • Трг републике 18, Нови Сад

За издаваче

Др Небојша Кузмановић, директор
Владимир Тодоровић, председник Удружења

Сарадници

Ивана Гојковић
Др Борис Булатовић
Снежана Каљевић
Милица Савић Косовац
Александра Крсмановић
Радојка Лукић
Љубица Боснић

Превод с мађарској и израда аналитичких описа

Илдико Мергеш, виши архивист

Лектура и коректура

Ивана Гојковић

Припрема за штампу

Татјана Цавнић

Тираж

300

Штампа

Службени гласник, Београд

ISBN 978-86-80017-64-8

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

341.485(=411.16)(497.113 Вацка),1944”

ДЕПОРТАЦИЈА бачких Јевреја 1944. године / приредили
Владимир Тодоровић, Петар Ђурђевић, Александар Бурсаћ. - Нови Сад
: Архив Војводине : Удружење Данубиус, 2019 (Београд : Службени
гласник). - 360 стр. : табеле ; 24 cm. - (Библиотека Посебна издања /
Архив Војводине)

Тираж 300. - Биографија.

ISBN 978-86-80017-64-8 (АВ)

а) Јевреји -- Депортације -- Бачка -- 1944

COBISS.SR-ID 331430151

ISBN 978-86-80017-64-8